Ålands landskapsregering

FÖRSLAG TILL

BUDGET

FÖR LANDSKAPET ÅLAND

2011

Ålands landskapsregering

FRAMSTÄLLNING nr 1/2010-2011

Förslag till budget för år 2011
Datum
2010-10-25

Till Ålands lagting

ALLMÄN MOTIVERING

EKONOMISK ÖVERSIKT

Världsekonomin fortsätter att återhämta sig i rask takt. Den köpkraftskorrigerade bruttonationalprodukten i världen beräknas växa med över 4 % i år och nästa år. Tyngdpunkten i tillväxten ligger i länder som är stadda i utveckling, t.ex. Kina, där tillväxten förutspås vara över 9,5 % i år och cirka 9 % nästa år. Bakom den snabba tillväxten ligger de kraftiga stöd- och stimulansåtgärder som regeringarna har vidtagit för att kompensera den privata efterfrågan som krympt under depressionen, men särskilt i ekonomier som är stadda i utveckling är även den privata konsumtionen stark.

Världshandeln fortsätter att växa snabbt, särskilt i Asien och Latinamerika. Å andra sidan börjar kapacitetsutnyttjandet i världen redan nå nivån före depressionen vilket kommer att fördröja tillväxten inom handeln. Världshandeln förutspås öka med 18 % i år och med 10 % nästa år. Importen till de länder som är stadda i utveckling har redan överskridit nivån före depressionen.

Prognosen för den internationella ekonomin är förenad med osäkerheter i bägge riktningarna. Världsekonomins negativa risker är förknippade med den ekonomiska tillväxtens bräcklighet, den offentliga sektorns skuldsättning och obalansen i finansieringen samt arbetslöshetssiffrorna, som korrigeras endast långsamt. Det är ännu inte klart på vilken nivå risktilläggen i räntesättningen placerar sig efter finanskrisen.

Omfattande och samtidiga åtgärder för att stabilisera de offentliga ekonomierna kan på kort sikt minska efterfrågan och förvärra arbetslösheten, men på medellång sikt kan de åter förbättra konsumenternas och företagens förtroende och skapa förutsättningar för ökad privat efterfrågan. Särskilt i Europa består en risk i staternas höga skuldsättning och banksektorns svaga balansräkningar, fenomen som kan förstärka varandra. I USA har finansmarknadens kapacitet dämpat bankkrisens effekter på den realekonomiska aktiviteten. Tillväxten i USA förväntas dock avta bl.a. till följd av att arbetslösheten fortsätter att öka och på grund av det omfattande anpassningsbehovet inom den offentliga ekonomin. Det finns även risk för att nya problem på finansmarknaden kan påverka tillväxten negativt.

Det för Finland viktiga euroområdet kommer att gynnas av det starka draget från världsekonomin och i

synnerhet världshandeln mot slutet av år 2010 och i början av år 2011. Tillväxten inom den finländska samhällsekonomin uppskattas i år bli cirka 2 % och år 2011 tilltar tillväxten till knappt 3 %. Nästa år borde bli det bästa tillväxtåret under prognosperioden, för år 2012 avtar tillväxten till 2½ %. Arbetslöshetsgraden förväntas stiga till 8,6 % år 2010 för att därefter börja avta så att den för år 2011 uppgår till 8,2 %. Finanspolitiken ändras successivt från stimulerande till åtstramande samtidigt som regeringen förbinder sig att under år 2011 minska underskottet i den offentliga ekonomin så att det understiger gränsen om 3 % i EU:s stabilitets- och tillväxtpakt. Den under år 2010 vidtagna höjningen av mervärdesskattesatserna och den nu föreslagna energiskatteförhöjningen är steg i att balansera den offentliga ekonomin i Finland.

Den svenska ekonomin återhämtar sig nu snabbt. Vändningen beror framför allt på att den ekonomiska politiken har givits en mycket expansiv inriktning i både Sverige och omvärlden. En snabbt stigande omvärldsefterfrågan innebär att svensk export växer kraftigt under år 2010. Hushållens stigande konsumtion och näringslivets ökade investeringar bidrar också i hög grad till att stärka konjunkturen. Sysselsättningen stiger med ca 140.000 personer åren 2010 - 2012. Sammantaget leder detta till hög BNP-tillväxt under hela prognosperioden. Trots stark tillväxt kommer arbetslösheten att förbli hög de närmaste åren. Den ekonomiska politiken förväntas därför vara fortsatt expansiv.

Den åländska ekonomin uppvisar mätt i BNP-tillväxt en omfattande nergång under åren 2008 - 2010 beroende på den sammanlagda effekten av utflaggningar, nedgång i kapitalintäkterna för företag och hushåll samt minskad efterfrågan till följd av den ekonomiska krisen. Enligt preliminära bedömningar var nedgången under år 2008 11,9 % och under år 2009 4,0 %. Under år 2010 har nedgången avstannat i och med att effekterna av utflaggningarna inte längre har samma direkta påverkan varför man kan förvänta sig en tillväxt på omkring 0 %. Enligt Ålands statistik- och utredningsbyrås (ÅSUB:s), konjunkturrapport (Rapport 2010:1) beräknas tillväxten vara positiv, 1,3 % år 2011 respektive 2,1 % år 2012. Sedan rapporten utgavs har enligt landskapsregeringens uppfattning inga större förändringar som skulle påverka den allmänna bilden skett.

SJÄLVSTYRELSEUTVECKLING

Självstyrelsesystemets utveckling

En parlamentarisk kommitté har under år 2010 arbetat med att kartlägga landskapets krav inför en revision av självstyrelsesystemet. Kommittén har i uppdrag att lämna förslag till en reformering av självstyrelsesystemet och självstyrelselagen för Åland vilken tar hänsyn till nya behov, den allmänna samhällsutvecklingen, den globaliserade ekonomin, den europeiska integrationen och Finlands nya grundlag. Enligt uppdraget ska kommittén fästa särskild vikt vid behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket, i syfte att lämna förslag till en modernare och enklare ordning för genomförande av behörighetsförskjutning mellan parterna i självstyrelsesystemet. Landskapsregeringen arbetar för att revisionen av självstyrelsesystemet fortsätter genom att rikets och landskapets myndigheter gemensamt tillsätter en partssammansatt arbetsgrupp för att utarbeta ett ändringsförslag av systemet. Landskapsregeringen arbetar för att i Finlands kommande regeringsprogram intas skrivningar om självstyrelsesystemets utveckling.

Hembygdsrätt och jordförvärv

En parlamentarisk kommitté lämnade i april 2009 ett betänkande om hembygdsrätt, jordförvärv och näringsrätt. Landskapsregeringen fortsätter arbetet med att verkställa de förändringar som föreslås i betänkandet. Särskild uppmärksamhet kommer under året att ägnas åt regelverket om jordförvärv samt

hembygdsrätten för studerande.

Demilitariseringen och neutraliseringen

De kollektiva säkerhetsbegreppen inom FN, EU, NATO samt det nordiska försvarssamarbetet innebär nya behov av att formulera hur Ålands demilitariserade och neutraliserade status ska beaktas. Landskapsregeringen fäster här särskild vikt vid de traktatsrättsliga förpliktelserna och den bindande sedvanerätt som garanterar full giltighet rörande Ålands status och preambeln i Ålandsprotokollet. Samtliga EU-länder och Europaparlamentet har därmed bekräftat Ålands särställning enligt folkrätten.

Landskapsregeringen kommer att utreda och föreslå åtgärder gällande Ålandskonventionens status i förhållande till senare tillkomna internationella konventioner och EU-fördrag. Under året kommer arbetet med att utarbeta en långsiktig strategi för demilitariseringen och neutraliseringen i samverkan med lagtinget att slutföras.

Åland och EU

Landskapsregeringen fortsätter arbetet för att Åland ska tillerkännas en plats i EU-parlamentet. Samtidigt fortsätter arbetet med att förbättra landskapets möjligheter att utöva inflytande i landets hantering av EU-ärenden. Statsrådet har antagit ett principbeslut om landskapets medverkan och inflytande i EU-ärenden. Dokumentet utgör en god plattform för det praktiska arbetet att förbättra landskapets möjligheter att utöva inflytande över beslutsfattandet inom EU.

Landskapsregeringen arbetar för tydliga prioriteringar av arbetsinsatserna samt förbättrad struktur i det praktiska arbetet med EU-ärenden samt att förbättra kontakterna till de beredande arbetsgrupperna både inom landet och inom ministerrådet.

Som ett steg i att ytterligare förstärka landskapets kontaktytor och göra sin röst hörd föreslår landskapsregeringen att medel beviljas för att anställa en nationell expert vid EU-kommissionen under två år. En nationell expert är formellt anställd vid någon av kommissionens enheter och fullgör sina arbetsuppgifter där. Samtidigt behåller tjänstemannen en nära kontakt med landskapsregeringen. I dessa kontakter kan tjänstemannen tidigt varna för överträdelseförfaranden, informera kommissionen om rådande situation i landskapet, och informera landskapet om kommande lagstiftning och EU-politik samt även i övrigt agera kontaktperson mellan EU-kommissionen och landskapsregeringen.

Landskapsregeringen fortsätter att följa EU-domstolens behandling av autonoma områdens rätt till avvikande beskattningsregler. Domstolens fortsatta utvecklande av rättspraxisen kommer att få avgörande betydelse för Ålands möjligheter att ha ett autonomt skattesystem.

Språk

Landskapsregeringen uttrycker en stark oro över det svenska språkets utveckling och ställning i riket. De senaste årens förändringar av den statliga och kommunala strukturen riskerar att ytterligare försämra förutsättningarna. Dessa åtgärder i förening med en förestående generationsväxling inom de statliga myndigheterna, kommer att påverka kommunikationen mellan rikets och landskapets myndigheter i negativ riktning. Även klagomål på brister i service och kommunikation från det åländska näringslivet och allmänheten blir allt vanligare.

Landskapsregeringen kommer att fortsätta ställa krav på att rikets regering tar ett aktivt ansvar för att lösa problemen så att språkservicen fungerar i enlighet med självstyrelselagen. I syfte att klarlägga de krav lagstiftningen ställer på regeringen i språksammanhang och för att utarbeta konkreta åtgärdsför-

slag, har landskapsregeringen föreslagit att en partssammansatt arbetsgrupp tillsätts. I arbetet ska skyldigheten för riksmyndigheter att bevilja nödvändiga medel för tolkning och översättningstjänster för att trygga den språkliga service som självstyrelselagen föreskriver klargöras. Åtgärder måste även i övrigt vidtas för att garantera näringslivets och allmänhetens tillgång till service på svenska.

För att betona språkfrågornas betydelse avser landskapsregeringen knyta beredningen av ärenden som rör språket starkare till förvaltningschefens kansli och det politiska arbetet.

Laggranskning

Landskapsregeringen har låtit utarbeta en rapport om kvaliteten i lagstiftningsarbetet. I rapporten föreslås bl.a. att laggranskningen måste effektiveras med en i huvudsak teknisk-språklig granskning av i första hand lagtexten och som en del av beredningsarbetet. Laggranskningen knyts till kansliavdelningen och sköts genom inköp av extern granskning på arvodesbasis.

LANDSKAPETS BUDGETEKONOMI

Budgetutvecklingen

Landskapsregeringen bedömde redan i budgetförslaget för år 2010 att inkomsterna efter år 2010 successivt skulle börja stiga. Utvecklingen under året och de prognoser som nu föreligger stöder denna uppfattning. Avräkningsbeloppet, som för år 2009 har fastställts till 168,9 miljoner euro, beräknas för år 2010 kunna uppgå till omkring 175 miljoner euro för att därefter stiga med i storleksordningen 10 - 13 miljoner euro per år de närmaste åren. Nivån för avräkningen understiger ännu år 2012, enligt uppskattningarna, nivån år 2008 med i storleksordningen 10 miljoner euro.

Skattegottgörelsen, som för år 2008 uppgick till inte fullt 3,2 miljoner euro och som ingår i budgeten för år 2010, stiger för år 2009 enligt preliminära uppgifter betydligt och har därmed i budgetförslaget för år 2011 budgeterats till 19,5 miljoner euro. Landskapsregeringen bedömer dock att det med hänsyn till den relativa ekonomiska utvecklingen i landskapet och i riket inte finns grund för att uppskatta skattegottgörelsen för följande år till mer än högst 11 miljoner euro.

Inkomsterna av penningautomatföreningens verksamhet har i föreliggande budgetförslag intagits till 10 miljoner euro och landskapsregeringen bedömer utgående från nu kända fakta och i systemet ingående utjämningsmekanismer att det är en realistisk nivå även för år 2012.

I övrigt påverkas inkomsterna totalt sett bl.a. av ränteläget, likviditetens utveckling, överföringar från pensionsfonden och budgetmässigt av försäljningar av fastigheter.

Utgående från de nuvarande bedömningarna av inkomsterna och en schematisk framräkning av utgifterna kan följande kalkyl över budgetutvecklingen under de närmaste åren göras. I tabellen anges även landskapsregeringens motsvarande bedömning vid tiden för avlämnandet av budgetförslaget för år 2010. Observera att beloppen för år 2010 anges i 2010 års penningvärde medan budgetförslaget för år 2011 respektive framräkningen till år 2012 anges i 2011 års penningvärde. Effekterna av planerade bolagiseringar har inte beaktats i kalkylerna.

Tabell: Förväntad inkomst- och utgiftsutveckling 2010 - 2012

	År 2010	År 2011	År 2012
Avräkningsbelopp, förskott			
- grundbudget 2010	167 300 000	174 000 000	182 000 000
- budgetförslag 2011	176 146 000	188 600 000	199 000 000
Avräkningsbelopp, reglering			
- grundbudget 2010			
- budgetförslag 2011	-1 117 000		
Skattegottgörelse			
- grundbudget 2010	3 000 000	11 000 000	11 000 000
- budgetförslag 2011	3 157 000	19 500 000	11 000 000
Övriga finansiella inkomster			
- grundbudget 2010	19 205 000	19 000 000	19 000 000
- budgetförslag 2011	21 442 000	18 178 000	18 000 000
Verksamhetsinkomster			
- grundbudget 2010	51 758 000	46 500 000	47 000 000
- budgetförslag 2011	52 563 000	46 170 000	44 500 000
Sammanlagt inkomster			
- grundbudget 2010	241 263 000	250 500 000	259 000 000
- budgetförslag 2011	252 191 000	272 448 000	272 500 000
Överföring från utjämningsfonden	20 000 000	15 000 000	11 733 000
Inkomster totalt			
- grundbudget 2010	261 263 000	265 500 000	270 733 000
- budgetförslag 2011	272 191 000	287 448 000	284 233 000

	År 2010	År 2011	År 2012
Konsumtionsutgifter			
- grundbudget 2010	170 199 000	172 690 000	173 000 000
- budgetförslag 2011	172 305 000	179 307 000	182 000 000
Överföringsutgifter			
- grundbudget 2010	88 174 000	84 019 000	84 019 000
- budgetförslag 2011	88 175 000	87 111 000	87 000 000
Investeringsutgifter			
- grundbudget 2010	22 197 000	17 000 000	17 000 000
- budgetförslag 2011	23 517 000	17 830 000	18 000 000
Lån och övriga finansinvesteringsutgifter			
- grundbudget 2010	4 296 000	3 576 000	3 576 000
- budgetförslag 2011	4 296 000	3 566 000	4 000 000
Övriga utgifter			
- grundbudget 2010	600 000	850 000	850 000
- budgetförslag 2011	600 000	380 000	500 000
Utgifter totalt			
- grundbudget 2010	285 466 000	278 135 000	278 445 000
- budgetförslag 2011	288 893 000	288 194 000	291 500 000

Inklusive utjämningsfondens inverkan	År 2010	År 2011	År 2012
Netto året isolerat			
- grundbudget 2010	-24 203 000	-12 635 000	-7 712 000
- budgetförslag 2011	-16 702 000	-746 000	-7 267 000
Ackumulerat över-/underskott			
- grundbudget 2010	-48 203 000	-60 838 000	-68 550 000
- budgetförslag 2011	-34 000 000	-34 746 000	-42 013 000

Exklusive utjämningsfondens inverkan	År 2010	År 2011	År 2012
Netto året isolerat			
- grundbudget 2010	-44 203 000	-27 635 000	-19 445 000
- budgetförslag 2011	-36 702 000	-15 746 000	-19 000 000
Ackumulerat över-/underskott			
- grundbudget 2010	-68 203 000	-95 838 000	-115 283 000
- budgetförslag 2011	-54 000 000	-69 746 000	-88 746 000

Strukturella åtgärder med ekonomisk effekt

Landskapsregeringen anser med hänvisning till ovanstående avsnitt att ett fortsatt grepp om den ekonomiska utvecklingen är nödvändigt för att trygga en långsiktigt hållbar ekonomi och därmed skapa möjligheter att bevara och utveckla välfärdstjänster som hör till landskapets kärnverksamhet. Därför måste ytterligare steg tas för att ändra på strukturer som är kostsamma och kostnadsdrivande för landskapets budget. Strukturändringar måste dock genomföras långsiktigt och med hänsyn tagen till anställda och konsekvenserna för samhällsmedborgarna som påverkas av förändringar i samhällsservicen.

I föreliggande budgetförslag fortgår verkställighet av de strukturändringar som beskrivits tidigare. Inom flera områden leder det fortsatta arbetet till kostnadsminskningar.

I vissa fall innebär en strukturändring att tilläggskostnader tillkommer under en övergångsperiod. Kostnader som landskapsregeringen räknar med att ska leda till större inbesparingar på sikt. Exempel på detta är förverkligandet av gymnasiereformen och organisationsutvecklingen inom trafikavdelningen i syfte att bolagisera vägunderhållet och sjötrafiken.

I föreliggande budget föreslås omfattande verkställighet av en organisationsutveckling. Inom kansliavdelningen, utbildningsavdelningen och trafikavdelningen pågår organisationsutveckling i syfte att effektivisera verksamheten och skapa synergieffekter. I och med att kansliavdelningen utvecklas till en mer renodlad stabfunktion kan även andra avdelningar beröras av organisationsutvecklingen.

Landskapsregeringen har genomfört ett antal utredningar för att ta fram underlag för utvecklingsarbetet och i budgeten verkställs flera av åtgärdsförslagen. Således avser landskapsregeringen att fullfölja planerna på att skapa en särskild revisionsmyndighet. Landskapsregeringen föreslår också att en polisstyrelse tillsätts och överväger i det sammanhanget att samla flera tillsynsfunktioner under samma organisation. Fastighetsverksamheten ska samordnas så att skötseln av alla fastigheter i framtiden finns under samma enhet. Underlag för att fortsätta arbetet med att bolagisera olika verksamheter har tagits fram och processen går vidare, främst inom trafikavdelningen.

Två stora väsentliga strukturändringar som landskapsregeringen ser som nödvändiga för att minska omfånget av samhällsutgifterna är kortruttsutbyggnaden samt en samhällsreform i syfte att effektivisera och förbättra samhällets service inom kärnverksamheterna.

I föreliggande budgetförslag har landskapsregeringen tagit upp anslag för att arbetet med utveckling av kortrutt ska inledas. Landskapet har framför sig stora kostnader för infrastrukturella satsningar som är nödvändiga att genomföra i syfte att trygga en fortsatt fungerande skärgårdstrafik.

Landskapsregeringen har igångsatt arbetet med att ta fram underlag för beslutsfattandet kring en samhällsreform. Landskapsregeringen avser här också samarbeta med kommunförbundet för att nödvändigt underlagsmaterial tas fram.

Budgetförändringarna i korthet

I nedanstående jämförelse av utgifter och inkomster åren 2010 - 2011 ställs den gällande budgeten för år 2010, d.v.s. inklusive första och andra tilläggsbudgeterna, i förhållande till landskapsregeringens förslag till budget för år 2011. Vid bedömningen av förändringarna bör bl.a. följande större skillnader mellan åren noteras:

I budgeten för år 2010 minskades alla anslag där löneutgifter ingår med ett belopp som motsvarar lönen för två veckor för all personal. Då löneutgifterna i föreliggande budgetförslag beräknats till sitt faktiska belopp enligt gällande avtal höjs konsumtionsutgifterna generellt till följd av detta. För budgeteringen av löneutgifter se närmare avsnittet Budgeten och avlöningsutgifterna nedan.

Ht 42 Landskapsregeringen

- konsumtionsutgifterna under landskapsregeringens huvudtitel minskar till följd av utträdet ur skärgårdssamarbetet. Konsumtionsutgifterna ökar p.g.a. att användningen av tidigare års anslag minskar med drygt 0,25 miljoner euro i budgetförslaget för år 2011, landskapsregeringen är ordförande i övervakningskommittén för Central Baltic år 2011 samt ökade resurser för lagberedningen och för koordinering av integrationsarbetet.

Ht 43 Kansliavdelningen

- konsumtionsutgifterna under kansliavdelningens huvudtitel ökar år 2011 främst till följd av att det anordnas lagtingsval (0,15 miljoner euro), kontroll av landskapets cistern för tung brännolja (0,14 miljoner euro) samt av att användningen av tidigare års anslag minskar (0,23 miljoner euro)
- överföringsutgifterna under kansliavdelningens förvaltningsområde ökar totalt sett något. Förändringarna mellan åren består i att år 2010 upptogs anslag för understöd för investeringar i radio- och tv-anläggningar, år 2011 ökar anslaget för understöd för bostadsreparationer och dessutom ingår ett smärre anslag för landskapets andel av valnämndernas utgifter
- investeringsutgifterna minskar till följd av att inget delanslag för Självstyrelsegårdens renovering upptas i förslaget för år 2011 medan 2,5 miljoner euro upptagits i budgeten för år 2010 och lägre anslag för övriga ombyggnader och grundförbättringar (1,2 miljoner euro) i budgetförslaget för år 2011 jämfört med budgeten för år 2010
- inkomsterna ökar främst till följd av högre inkomster för överlåtelse av fastigheter.

Ht 44 Finansavdelningen

- konsumtionsutgifterna under finansavdelningens huvudtitel ökar med 2,8 miljoner euro eller 13 procent för de pensionsrelaterade utgifterna medan de övriga konsumtionsutgifterna vid finansavdelningen ökar med 0,1 miljoner euro eller med 3,6 procent
- av överföringsutgifterna under finansavdelningens förvaltningsområde ökar överföringarna till kommunerna (0,17 miljoner euro) medan bidragen ur penningautomatmedel minskar (0,05 miljoner euro). Överföring av danaarv till kommuner minskar med drygt 1 miljon euro

- utgifterna för lån och övriga finansinvesteringar minskar till följd av att lånen ur penningautomatmedel minskar med drygt 0,7 miljoner euro i föreliggande budgetförslag
- inkomsterna av danaarv minskar med drygt 1 miljon euro, avkastningen av Ålands Penningautomatförenings verksamhet minskar med 4 miljoner euro medan överföringen från pensionsfonden minskar med 0,5 miljoner euro från år 2010 till 2011.

Ht 45 Social- och miljöavdelningen

- konsumtionsutgifterna under social- och miljöavdelningens huvudtitel ökar totalt sett med drygt 2,8 miljoner euro eller 3,7 procent. Utöver de ovan nämnda förändringarna ökar utgifterna bl.a. till följd av ökade kostnader för luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet, överföring av kostnader för studerandevården från gymnasialstadieskolorna till ÅHS samt minskad användning av tidigare års anslag
- överföringsutgifterna under social- och miljöavdelningens huvudtitel ökar totalt sett något. Dock kan noteras att bostadsbidragen ökar med närmare 0,3 miljoner euro, landskapsandelarna till kommunerna för socialvårdens driftskostnader ökar med 0,7 miljoner euro samtidigt som understödet för mottagande av flyktingar minskar med drygt 0,2 miljoner euro, bidragen ur penningautomatmedel för miljöverksamhet minskar med 0,15 miljoner euro och anslagen för understöd och räntestöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder minskar med knappt 0,2 miljoner euro.
- inkomsterna ökar till följd av att inkomsterna för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ökar.

Ht 46 Utbildnings- och kulturavdelningen

- vid jämförelsen av konsumtionsutgifterna under utbildnings- och kulturavdelningens huvudtitel kan noteras att utgifterna ökar med endast ca 0,05 miljoner euro eller 0,2 procent, bland annat på grund av att användningen av tidigare års anslag ökar med närmare 0,3 miljoner euro samt av att anslagen för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland samt behörighetsgivande utbildning i pedagogik för yrkeslärare minskar med drygt 0,6 miljoner euro. Läromedelscentralen upphörde under år 2010. Även utfasningen av Ålands naturbruksskola minskar kostnaderna med ca 0,15 miljoner euro från år 2010 till år 2011. I förslaget för år 2011 ingår kostnader om drygt 0,2 miljoner euro för uppstarten av Ålands gymnasium
- överföringsutgifterna under utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde ökar främst till följd av att det i budgetförslaget för år 2011 ingår högre anslag för såväl landskapets som EU:s finansieringsandelar för programmet Regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF - sammanlagt närmare 0,7 miljoner euro. Anslaget för studiepenning ökar med ca 0,06 miljoner euro och landskapsandelen för grundskolornas driftsutgifter med 0,14 miljoner euro
- investeringsutgifterna under utbildnings- och kulturavdelningens huvudtitel minskar med anledning av att anslaget för utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum minskar med 3 miljoner euro från år 2010 till år 2011 samtidigt som det i förslaget för år 2011 ingår anslag för utvecklande av Bomarsundsområdet (0,5 miljoner euro) och anslag för utvecklande av Jan Karlsgårdens värdshus (0,2 miljoner euro)
- inkomsterna under utbildnings- och kulturavdelningens huvudtitel minskar främst till följd av lägre inkomster för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland samt behörighetsgivande utbildning i pedagogik för yrkeslärare. Inkomsten av EU:s finansieringsandel från Socialfonden ökar.

Ht 47 Näringsavdelningen

- vid jämförelsen av konsumtionsutgifterna under näringsavdelningens huvudtitel kan noteras

minskade anslag för lantbruksavbytarverksamheten (0,14 miljoner euro), försöksverksamheten (0,1 miljoner euro) samt Ålands fiskodling, Guttorp (0,04 miljoner euro). En förändrad hantering av det s.k. tekniska stödet för de olika EU-delfinansierade programmen minskar konsumtionsutgifterna med 0,08 miljoner euro under näringsavdelningen med motsvarande ökning av överföringsutgifterna. Användningen av tidigare års anslag ökar med ca 0,07 miljoner euro. I förslaget för år 2011 ingår ett nytt moment med anslag för helt nationellt finansierat tekniskt stöd för LBU-programmet (0,1 miljoner euro)

- överföringsutgifterna under näringsavdelningens huvudtitel minskar till följd av att det i budgetförslaget för år 2011 inte upptas nya anslag för projektfinansiering inom ramen för de EU-delfinansierade programmen från Regionalfonden (0,5 miljoner euro mindre i anslag) samt Fiskerifonden (drygt 0,9 miljoner euro mindre i anslag). Anslagen för programmet för landsbygdens utveckling minskar med sammanlagt 1 miljon euro. I förslaget för år 2011 ökar de nationellt finansierade investeringsstöden till lantbruket med 1,25 miljoner euro. Anslagen för överföringsutgifter under AMS ökar med 0,1 miljoner euro. Vid jämförelsen mellan år 2010 och 2011 kan även noteras att det i budgeten för år 2010 ingick ett anslag om 0,25 miljoner euro för understöd för omstruktureringsprogram för sockersektorn
- för inkomsterna under näringsavdelningens förvaltningsområde kan noteras att det i budgeten för år 2010 ingår inkomster om närmare 0,2 miljoner euro för aktieförsäljning samt 0,25 miljoner euro som inkomst för omstruktureringsprogram för sockersektorn. I budgetförslaget för år 2011 ingår sammanlagt 1,05 miljoner euro lägre inkomst från EU för de EU-delfinansierade programmen under näringsavdelnings huvudtitel.

Ht 48 Trafikavdelningen

- konsumtionsutgifterna under trafikavdelningens huvudtitel ökar främst till följd av högre anslag för allmänna förvaltningen (organisationsutveckling), sjötrafiken (bränsleprisökning) samt drift och underhåll av linfärjorna
- överföringsutgifterna ökar något främst till följd av högre anslag för understöd för flyg- respektive kollektivtrafiken i budgetförslaget för år 2011
- investeringsutgifterna ökar totalt sett under trafikavdelningens huvudtitel. Värt att notera vid jämförelsen mellan åren 2010 och 2011 är att anslaget för vägbyggnadsinvesteringar minskar med 0,9 miljoner euro samtidigt som anslaget för bro- och hamnbyggnadsinvesteringar ökar med 0,55 miljoner euro och anslaget för kortruttsinvesteringar ökar med 0,9 miljoner euro. I budgeten för år 2010 upptogs anslag om 0,25 miljoner euro för byggnadsinvesteringar mot att inget motsvarande anslag föreslås upptaget för år 2011
- inkomsterna minskar i förslaget för år 2011 främst till följd av att det i budgeten för år 2010 ingick inkomster av oljesanering samt från försäljning av såväl fartyg som fastigheter. Inkomsterna för verkstaden och lagret samt motorfordonsbyrån ökar något.

Ht 49 Finansieringsinkomster och -utgifter

- vid bedömningen av finansieringsutgifterna bör beaktas att det i budgetförslaget för år 2011 ingår ett anslag om 34 miljoner euro för täckande av det beräknade ackumulerade underskottet vid utgången av år 2010. I budgeten för år 2010 ingår ett anslag om 17,3 miljoner euro för täckande av det ackumulerade underskottet i bokslutet för år 2009
- vid jämförelsen av finansieringsinkomsterna bör noteras att inkomsten av avräkningsbeloppet ökar med ca 13,6 miljoner euro i förslaget för år 2011 i jämförelse med det belopp som för närvarande är budgeterat år 2010. Inkomsten av skattegottgörelsen ökar med drygt 16,3 miljoner euro. Ränteinkomsterna minskar sammantaget med närmare 0,7 miljoner euro. I budgeten för år 2010

ingår en inkomst om 20 miljoner euro som överföring från utjämningsfonden, medan det i föreliggande budgetförslag ingår en inkomstföring från utjämningsfonden om 15 miljoner euro. Budgetförslaget uppvisar därmed ett ackumulerat underskott om drygt 34,7 miljoner euro vilket belopp upptas som finansieringslån i föreliggande budgetförslag. År 2010 är det inbudgeterade underskottet som täcks med finansieringslån 35,7 miljoner euro.

JÄMFÖRELSE AV UTGIFTER OCH INKOMSTER ÅREN 2010 - 2011

HUVUDTITEL	UTGIFTER			INKOMSTER		NETTOUTGIFTER		
	År 2010 Grund + tb II 1.000 euro	År 2011 Förslag 1.000 euro	Förändring 2010 - 2011 %	År 2010 Grund + tb II 1.000 euro	År 2011 Förslag 1.000 euro	År 2010 Grund + tb II 1.000 euro	År 2011 Förslag 1.000 euro	Förändring 2010 - 2011 %
HT 41 LAGTINGET	**-2 775**	**-2 836**	**2,2%**	**5**	**4**	**-2 770**	**-2 832**	**2,2%**
Konsumtionsutgifter	-2 775	-2 836	2,2%					
HT 42 LANDSKAPSREGERINGEN	**-2 573**	**-2 808**	**9,1%**	**247**	**215**	**-2 326**	**-2 593**	**11,5%**
Konsumtionsutgifter	-2 573	-2 808	9,1%					
HT 43 KANSLIAVDELNINGEN	**-17 567**	**-14 455**	**-17,7%**	**3 513**	**4 540**	**-14 054**	**-9 915**	**-29,5%**
Konsumtionsutgifter	-9 088	-9 619	5,8%					
Överföringsutgifter	-3 159	-3 236	2,4%					
Investeringsutgifter	-5 320	-1 600	-69,9%					
Lån och övriga finansinv.	0	0	0,0%					
HT 44 FINANSAVDELNINGEN	**-37 899**	**-39 169**	**3,4%**	**30 765**	**25 230**	**-7 134**	**-13 939**	**95,4%**
Konsumtionsutgifter	-24 386	-27 289	11,9%					
Överföringsutgifter	-9 098	-8 185	-10,0%					
Investeringsutgifter	-130	-130	0,0%					
Lån och övriga finansinv.	-4 285	-3 565	-16,8%					
HT 45 SOCIAL- OCH MILJÖ-AVDELNINGEN	**-116 423**	**-119 495**	**2,6%**	**10 198**	**10 282**	**-106 225**	**-109 213**	**2,8%**
Konsumtionsutgifter	-77 177	-80 008	3,7%					
Överföringsutgifter	-32 246	-32 487	0,7%					
Investeringsutgifter	-7 000	-7 000	0,0%					
Lån och övriga finansinv.	0	0	0,0%					
HT 46 UTBILDNINGS- OCH KULTUR-AVDELNINGEN	**-57 469**	**-56 133**	**-2,3%**	**1 948**	**1 705**	**-55 521**	**-54 428**	**-2,0%**
Konsumtionsutgifter	-28 593	-28 638	0,2%					
Överföringsutgifter	-23 865	-24 764	3,8%					
Investeringsutgifter	-5 000	-2 730	-45,4%					
Lån och övriga finansinv.	-11	-1	-90,9%					
HT 47 NÄRINGSAVDELNINGEN	**-23 251**	**-21 376**	**-8,1%**	**4 499**	**3 011**	**-18 752**	**-18 365**	**-2,1%**
Konsumtionsutgifter	-5 924	-5 489	-7,3%					
Överföringsutgifter	-17 327	-15 887	-8,3%					
Investeringsutgifter	0	0	0,0%					
Lån och övriga finansinv.	0	0	0,0%					
HT 48 TRAFIKAVDELNINGEN	**-30 336**	**-31 542**	**4,0%**	**1 388**	**1 183**	**-28 948**	**-30 359**	**4,9%**
Konsumtionsutgifter	-21 789	-22 620	3,8%					
Överföringsutgifter	-2 480	-2 552	2,9%					
Investeringsutgifter	-6 067	-6 370	5,0%					
HT 49 FINANSIERINGSUTGIFTER	**-17 898**	**-34 380**	**92,1%**	**253 628**	**276 024**	**235 730**	**241 644**	**2,5%**
Övriga utgifter	-17 898	-34 380	92,1%					
TOTALT	**-306 191**	**-322 194**	**5,2%**	**306 191**	**322 194**			
Konsumtionsutgifter	-172 305	-179 307	4,1%					
Överföringsutgifter	-88 175	-87 111	-1,2%					
Investeringsutgifter	-23 517	-17 830	-24,2%					
Lån och övriga finansinv.	-4 296	-3 566	-17,0%					
Övriga utgifter	-17 898	-34 380	92,1%					

LANDSKAPET OCH KOMMUNERNA

Den långsiktiga finansieringen av välfärdsservicen

Utvecklingen med en allt äldre befolkning, ökande pensionsavgångar, framtida brist på arbetskraft samt ökande specialisering och växande kompetenskrav inom den offentliga serviceproduktionen ställer stora krav på utformandet av den framtida offentliga förvaltningen. Landskapsregeringens målsättning är därför att så väl på kort som lång sikt se över nivån på den offentliga sektorns service och organisationen av serviceproduktionen. Det långsiktiga målet att upprätthålla en god service för medborgarna i landskapet på jämlika villkor förutsätter att nuvarande organisationsstrukturer kan vara föremål för förändring.

Ålands kommunförbund k.f. låter under hösten 2010 genomföra en enkät, vars syfte är att ta reda på hur invånarna ser på den service som kommunerna erbjuder idag och vad som i framtiden är viktigt. Samtidigt har landskapsregeringen påbörjat ett utredningsuppdrag avseende socialvårdens utveckling inklusive huvudmannaskapet för missbrukarvården på Åland. Utredningen kommer att utgöra ett viktigt underlag för utformningen av den framtida sociala sektorn på Åland. Utredningen beräknas vara klar inom mars 2011.

Landskapsregeringen förväntar sig att både enkäten och utredningen ska ge värdefull information inför det fortsatta arbetet med att förändra serviceproduktionen inom den offentliga sektorn.

Aktuella finansieringsfrågor

I enlighet med Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalan för år 2011 samt ändringar av vissa skattelagar (RP 122/2010 rd), föreslås ändringar i skattegrunderna för förvärvsinkomster. De föreslagna ändringarna består av att statens inkomstskatteskala lindras, förvärvsinkomstavdraget höjs, pensionsinkomstavdraget höjs och slutligen höjs även beloppet av grundavdraget inom kommunalbeskattningen.

För de åländska kommunerna innebär förändringarna i skattegrunderna att den förväntade tillväxten i kommunernas skatteinkomster dämpas med uppskattningsvis ca 750.000 euro. Sammantaget pekar prognoserna dock på att kommunernas skatteinkomster år 2011 kommer att öka med ca 3,2 % eller närmare 2,7 miljoner euro, som en följd av den allmänna ekonomiska återhämtningen. I sammanhanget bör man också notera att förändringarna i skattegrunderna också påverkar grunden för avräkningsbeloppet. Den negativa effekten på avräkningsbeloppet kan kalkylmässigt uppskattas ligga i storleksordningen 1,3 miljoner euro.

På grund av rådande budgetläge och med beaktande av den samlade bedömningen av den offentliga ekonomin ser därför inte landskapsregeringen någon möjlighet att kompensera kommunerna för de aviserade ändringarna i inkomstskattegrunden.

Den lagändring som gjordes år 2009 avseende utebliven indexjustering av basbeloppen som ligger till grund för landskapsandelarna till kommuner var avsedd att medföra en långsiktig inbesparing för landskapet. Indexjusteringen av basbeloppen för verksamhetsåret 2011 kommer därmed inte att innehålla någon kompensation för den uteblivna indexjusteringen av basbeloppen för verksamhetsåret 2010. Effekten av indexjusteringen på 2,3 % är en höjning av landskapsandelarna med ca 715.000 euro jämfört med år 2010.

Landskapsregeringen föreslår vidare att lagen om tolkningstjänst för handikappade personer ska antas

som blankettlag i landskapet. Avsikten är att lagen ska träda i kraft våren 2011 varför förändringen beaktas i landskapsandelarnas basbelopp.

Behov av förändringar i kommunallagen

I enlighet med LL om landskapsandelar till kommunerna är det möjligt att till kommuner som på grund av kommunalekonomiska svårigheter är i behov av ökat ekonomiskt stöd, på basen av prövning, bevilja så kallat särskilt understöd. Ett villkor är att kommunen själv har godkänt en åtgärdsplan som visar på att balans långsiktigt uppnås i kommunens ekonomi. För kommuner som saknar förutsättningar att nå denna balans utgör därför inte ett tillfälligt särskilt understöd någon lösning. Något annat instrument för att hantera denna typ av kommunalekonomiska svårigheter finns inte i lagstiftningen idag.

Landskapsregeringen har därför för avsikt att se över kommunallagstiftningen, och där införa lämplig reglering som gör det möjligt att lösa frågeställningar kring kommuner som oberoende av eventuella tillfälliga särskilda understöd saknar förutsättningar att varaktigt balansera och upprätthålla en acceptabel nivå på sin kommunalekonomi.

INTEGRATION

Det övergripande målet för landskapsregeringens integrationspolitik är att alla ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett vilken etnisk och kulturell bakgrund man har. Genom att alla behandlas lika strävar vi mot att de inflyttade inkluderas i det åländska samhället såväl i arbetslivet som privat. Huvudinriktningar i förvaltningens integrationsarbete är att tillse att inflyttare får tillräckliga språkkunskaper i svenska och kan fungera på den åländska arbetsmarknaden.

Myndigheterna måste vidare arbeta aktivt med åtgärder för att motverka och förebygga diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning samt insatser mot främlingsfientlighet och rasism.

Landskapsregeringen har gått in för att förvaltningens integrationsarbete samordnas. Ansvaret för det konkreta arbetet ligger fortsättningsvis kvar på respektive avdelning och myndighet. I samordningsuppdraget ingår i första hand att åstadkomma en effektiv lagstiftning på området och att utarbeta ett integrationsprogram för landskapet. Arbetet leds från kansliavdelningen, och förankras inom en arbetsgrupp bestående av representanter från olika förvaltningsgrenar.

Mariehamns stad fortsätter genom Medborgarinstitutet ett integrationsprojekt inom Ålands ESF-program för åren 2009 - 2012. Syftet med projektet är att förbättra kunskaperna i svenska hos inflyttade, organisera arbetspraktik för inflyttade som studerar svenska vid Medborgarinstitutet, vägleda de inflyttade till rätt instans i olika praktiska frågor samt att utarbeta konkret informationsmaterial.

JÄMSTÄLLDHET

Landskapsregeringen uppgör varje år en handlingsplan med konkreta åtgärder, aktiviteter och projekt för förverkligande av ramprogrammet för det åländska jämställdhetsarbetet 2008 - 2011. Handlingsplanerna följs upp och utvärderas årligen.

LL (1982:34) om Ålands jämställdhetsdelegation har upphävts och landskapsregeringen avser att tillsät-

ta en expertgrupp med uppdraget att följa upp det fyraåriga ramprogrammet. Expertgruppens kunskap, kompetens och erfarenhet från olika områden av jämställdhet ska ses som resurs för det åländska jämställdhetsarbetet. Dessutom kommer tillfälliga arbetsgrupper med kompetens, intresse och sakkunskap gällande prioriterade sakområden att tillsättas under året.

Landskapsregeringens övergripande strategi för arbetet rörande våld i nära relationer omfattar även våld i samkönade relationer och så kallat hedersrelaterat våld.

Landskapsregeringens kvinnofridsarbete har tre fokusområden: arbete med kvinnor, med barn och med förövare. Barns och kvinnors utsatthet och väg tillbaka hör ihop men barn måste också behandlas som egna individer och som brottsoffer med egna rättigheter och behov. Därför kommer landskapsregeringens kvinnofridsarbete att i hög grad fokusera på barn som växer upp i våldets närhet.

HÅLLBAR UTVECKLING

Landskapsregeringens arbete ska genomsyras av hållbar utveckling. För att samhället ska vara hållbart krävs att all energi är förnyelsebar och att kretsloppstänkandet genomsyrar allt. Hållbarhetstänkandet integreras i beslutsfattandet på alla nivåer vad gäller ekonomisk, ekologisk och social utveckling. Att nå en hållbar utveckling på Åland är ett gemensamt ansvar för samhällets alla aktörer. Inom framtidens offentliga förvaltning och företag kommer hållbarhet, effektivitet och lönsamhet att vara intimt sammankopplade.

Inom landskapsförvaltningen pågår praktiskt hållbarhetsarbete. Exempel på detta är utveckling av miljönyckeltalen, stöd för miljöföretagande, utvärdering av skolornas arbete med hållbar utveckling samt effektivisering av landskapets upphandling där miljöhänsyn är en väsentlig del. Vid utvecklingen av fastighetsbeståndet eftersträvas största möjliga energieffektivitet.

Energistöd

Direktiv 2009/28/EG om främjandet av användningen av förnybara energikällor förutsätter att varje medlemsstat upprättar en nationell handlingsplan för energi från förnybara energikällor. Planen ska fastställa medlemsstatens nationella mål för andelen energi från förnybara energikällor, samt lämpliga åtgärder för att uppnå dessa övergripande mål. Då direktivet reglerar frågor som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet och endast en nationell handlingsplan kan upprättas av varje medlemsstat, måste landskapet ingå i den nationella handlingsplanen för Finland. Landskapsregeringen har därför arbetat för att riket och landskapet ska finna gemensamma lösningar för att genomföra direktivet.

Landskapsregeringens målsättning är att även aktörer som är verksamma i landskapet ska omfattas av ett stöd via statsbudgeten. Det kan ske genom att rikets och landskapets myndigheter inom ramen för en överenskommelseförordning reglerar förutsättningarna. En sådan lösning innebär att landskapet får bära delar av kostnaderna. Landskapsregeringen återkommer med en begäran om medel för ändamålet.

ORGANISATIONSUTVECKLING

Kansliavdelningen

Landskapsregeringen föreslår att allmänna förvaltningens organisation ändras enligt följande. Förändringarna, som delvis förutsätter ändringar i lagstiftningen, förbereds under år 2011 och verkställs efter

genomfört lagtingsval.

Kansliavdelningen ombildas till en avdelning som benämns förvaltningschefens kansli, med förvaltningschefen som avdelningschef. Kansliet föreslås bestå av nuvarande rättsserviceenhet jämte registratur, enhet för kommunikation och externa kontakter jämte reception, personalenhet, jämställdhetsenheten inkluderande integrationsfrågor samt enheten för Europarätt och externa frågor. Genom förändringarna förstärks ytterligare nämnda enheters roll som stabsfunktion för den politiska ledningen och förvaltningen.

Kansliavdelningens byggnadsbyrå avseende fastighets- och byggverksamheten föreslås bilda en självständig resultatenhet tillsammans med vaktmästeri- och städfunktionerna. Byggnadsbyrån övertar det administrativa och ekonomiska ansvaret för landskapsregeringens fastigheter. Förändringarna förutsätter att fastigheternas brukare debiteras en internhyra för lokalerna. Driften av de fastigheter för vilka detta inte är möjligt, exempelvis museala fastigheter eller fastigheter i övrigt som är beroende av samhällsunderstöd, finansieras på sedvanligt sätt.

Landskapsregeringen återkommer med en mer detaljerad beskrivning av organisationsutvecklingen.

Finansavdelningen
De pågående förändringarna av strukturerna i landskapets verksamhet i riktning mot bolagiseringar och privatiseringar leder till förändrade behov även inom förvaltningen. Landskapsregeringen ska utveckla upphandlingsfunktionerna och ägarstyrningen av de bolag där landskapet har betydande ägarintresse. För att möta förvaltningens behov av specialkompetens vid upphandlingar och uppdaterade regelverk föreslås att en central funktion för stöd i upphandlingsfrågor med en tjänst som upphandlingsjurist inrättas. Det utökade behovet av specialkompetens som bolagiseringarna medför avses mötas med inköpta tjänster.

Utbildnings- och kulturavdelningen
Landskapsregeringen föreslår att utbildnings- och kulturavdelningen omorganiseras från och med den 1.3.2011. Läromedelscentralen, som varit underordnad skolbyrån, har upphört med utlåningsverksamheten under år 2010. Verksamheten vid Lärcentret Navigare, som administrativt hört till yrkesutbildningsbyrån, har delvis överförts till Ålands handelsläroverk.

Omorganisationen får därför, vid sidan av de följder som föranleds av reformen på gymnasialstadiet, konsekvenser för de två nämnda byråerna genom att dessa föreslås sammanslås. Den nya byrån som uppstår genom fusionen kallas utbildningsbyrån.

Museibyrån föreslås få en ny enhetsindelning. Antalet enheter reduceras från nuvarande sex enheter till tre. Åtgärden är en anpassning till strukturella personalåtgärder som vidtagits tidigare.

Trafikavdelningen
Landskapsregeringen avser att gå vidare med bolagiseringsprocesserna. Landskapsregeringen föreslår därför att avdelningen omorganiseras i beställar- och utförarfunktioner.

Trafikavdelningen indelas i tre byråer; en allmän byrå för myndighetsutövning, en trafikbyrå som beställare för vägar, broar, hamnar och inköp av trafiktjänster samt en produktionsbyrå för utförarenheterna.

Allmänna byrån svarar enligt förslaget för bl.a. samordningen och uppföljningen av avdelningens myndighetsbeslut, budgeter, EU-ärenden och lagstiftningsfrågor.

Trafikbyrån svarar bl.a. för utvecklingen och upprätthållandet av trafiksystemet inklusive farledshållning, samordnar utvecklingsverksamhet inom trafiksystemet, skötseln av miljö- och säkerhetsfrågor samt sköter om uppgifter i anknytning till upphandlingar av trafik.

Produktionsbyrån svarar bl.a. för utveckling och upprätthållandet av utförarenheterna samt för att bolagiseringprocesser drivs framåt.

Polisstyrelse
I syfte att förbättra styrningen av Ålands polismyndighet kommer landskapsregeringen att föreslå att en polisstyrelse inrättas. Polisstyrelsen ska tillse att polismyndighetens verksamhet bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och lagtingets respektive landskapsregeringens prioriteringar och riktlinjer. Särskild vikt kommer att läggas vid att övervaka att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt och på ett rättssäkert sätt. Landskapsregeringen överväger även att ge polisstyrelsen ett tillsynsansvar över den polisiära verksamheten. Till en sådan funktion kan även tillsyn över andra verksamheter kopplas, såsom exempelvis lotteriverksamhet.

Revision
Landskapsregeringen har låtit Riksrevisionen i Sverige utföra en utredning över en självständig revisionsmyndighet underställd lagtinget. Den nya myndigheten föreslås ersätta landskapsregeringens revisionsbyrå samt landskapsrevisorerna. En beredning av ett lagförslag har påbörjats och kommer att lämnas till lagtinget under år 2011. Målsättningen är att den nya myndigheten ska bildas från år 2012.

SOCIALVÅRD

Landskapsregeringens mål för socialpolitiken är att på ett hållbart sätt trygga den grundläggande välfärden och verka för social rättvisa så att alla har tillgång till likvärdig och trygg socialvård.

Social tillsyn
En viktig funktion för landskapsregeringen i dess arbete med planering och ledning av den sociala verksamheten i kommunerna är att utöva viss tillsynsverksamhet. Landskapsregeringen avser att under året utöva tillsyn enligt riktlinjer antagna av landskapsregeringen i planen för social tillsyn, i vilken ingår prioriterade tillsynsområden åren 2009 - 2011, samt anta en ny plan för prioriterade tillsynsområden. Tillsynsverksamheten ska bidra till att verksamhetsutövaren ständigt utvecklar och förbättrar sin verksamhet som rör enskilda personers rättssäkerhet, verksamheters laglighet samt god kvalitet inom socialvården.

Äldreomsorg
Arbetet med att säkerställa en kvalitativ, likvärdig äldreomsorg på hela Åland fortsätter. Tyngdpunktsområden kommer att vara fortsatt information och stöd kring implementering av kvalitativa och funktionella mål när det gäller tjänster för äldre, kartläggning av de vård- och servicekedjor som äldre berörs av samt fastställande av mål och kvalitetsindikatorer för dessa kedjor. Utvecklandet av en kontinuerlig, planerad tillsyn inom området fortgår. Gullåsen inleder utvecklingen mot att bli mera geriatrisk och rehabiliteringsinriktad. En ny åtgärd för att underlätta målsättningen att äldre personer ska kunna bo hemma är ett landskapsstöd för installering av hissar. Landskapsregeringen uppmuntrar att kommuner-

na samarbetar inom äldreomsorgen och därför kan samarbetsunderstöd beviljas för dessa ändamål.

Funktionshindrade

Landskapsregeringen kommer under året att arbeta vidare med att förbättra livsvillkoren för alla i samhället oavsett funktionsförmåga. Landskapsregeringens fokusområden kommer att vara tillgänglighet, funktionshindrades ekonomiska förutsättningar samt åtgärder som främjar funktionshindrade barns levnadsvillkor.

Barn och unga

Landskapsregeringen avser att fortsättningsvis prioritera förbättrandet av barns och ungdomars hälsa och psykiska välbefinnande genom samordning av resurser inom skola, hälsovård och socialvård. Landskapsregeringen kommer under året att föra fram vikten av ett barnperspektiv i beslutsfattande på olika nivåer genom stödjandet av implementeringen av en modell för barnkonsekvensanalys. Resultatet av landskapsregeringens arbete med att införliva genus- och jämställdhetsperspektivet i barnomsorgsverksamheten på Åland kommer under året att utvärderas.

Alkohol- och narkotikafrågor

Landskapsregeringen avser att under året att utvärdera det alkohol- och narkotikapolitiska programmet för åren 2007 - 2011, där de övergripande målen är att minska alkoholkonsumtionen och skadeverkningarna, höja alkoholdebutåldern och skapa ett narkotikafritt Åland. Utgående från resultatet av utvärderingen kommer ett nytt program att tas fram. En omfattande kartläggning av ålänningarnas alkohol-, tobak- och narkotikavanor genomförs. För första gången kommer även spelvanor att ingå.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Landskapsregeringens mål med hälso- och sjukvården är att främja en hållbar utveckling genom satsningar på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder samt trygga en tillräckligt god specialsjukvård.

Hälso- och sjukvården är ett prioriterat område. Förutsättningarna för en hållbar och förbättrad verksamhet ligger på många olika plan. Den ekonomiska lågkonjunkturen kräver dels att man ytterligare fokuserar på verksamhetens rationalitet, dels att långsiktiga sjukdomsförebyggande och hälsofrämjande åtgärder prioriteras. Det sistnämnda är en angelägenhet för alla samhällssektorer. Prioriteringar och förslag till åtgärder kommer att presenteras i landskapsregeringens förslag till hälsopolitiskt program. De långsiktiga ekonomiska förväntningarna och de aktuella sparbetingen fördröjer och kräver omprioriteringar av många aspekter inom utvecklingsarbetet. Kraven på rationalitet och effektivitet, samordnad resursanvändning och ändamålsenlig styrning motiverar att den redan inledda processen med att revidera landskapslagen om hälso- och sjukvården fortsätter och slutförs under året. På basen av redan utförda och planerade utredningar av delområden inom den offentliga hälso- och sjukvården har lagberedningsarbetet inletts. I arbetet ingår en utveckling av det interna arbetet inom Ålands hälso- och sjukvård. En överföring av det ekonomiska ansvaret och med det nödvändiga budgetmedel för beredskapen inom den helikopterburna räddnings- och ambulansverksamheten från landskapsregeringen till ÅHS innebär att hälso- och sjukvårdsorganisationen fr.o.m. ingången av år 2011 bär det totala ansvaret för offentlig patientransport i landskapet.

MILJÖ

Miljö- och hälsoskyddsområdet styrs av ett omfattande regelverk som gäller både verksamhetsutövare och myndigheter. En stor del av landskapslagstiftningen är baserad på EU-bestämmelser och dessutom finns EU-förordningar som gäller direkt i landskapet. Utvecklingen inom området har varit mycket omfattande och skett under en relativt kort tidsperiod. Arbetet kommer därför att inriktas på att se till att regelsystemet och tillämpningen är rättssäker och effektiv så att människor och miljön skyddas utan att det innebär onödigt arbete för verksamhetsutövare och myndigheter.

För att bättre kunna fokusera lagstiftnings- och styrningsresurser till områden där landskapet har handlingsutrymme och där förhållandena är speciella på Åland, exempelvis natur och vatten, fortsätter arbetet med att överföra lagstiftningsbehörigheten till riket inom det miljömedicinska området. En preliminär avsikt är att landskapsförvaltningen, i första hand Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, fortsättningsvis skulle vara ansvarig förvaltningsmyndighet medan lagstiftningsarbetet, vilket till största delen innebär att genomföra EU-direktiv, skulle skötas av riket.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet är central i arbetet med enskilda verksamhetsutövare genom att myndigheten är tillstånds- och tillsynsmyndighet inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Utgående från en utvärdering av myndigheten som genomförs i enlighet med budgeten för år 2010 kommer landskapsregeringen att utveckla styrningen av myndigheten så att landskapets resurser inom området används så effektivt som möjligt.

För friluftslivet och den biologiska mångfalden är de åländska naturreservaten en värdefull resurs, som landskapsregeringen sköter på ett långsiktigt sätt. Förverkligandet av det omfattande vattenåtgärdsprogrammet från december 2009 fortsätter. Målsättningen är att vattnet ska ha god vattenkvalitet. Åtgärderna är inriktade på att förbättra vattenkvaliteten på åländskt område, men kommer även att medverka till förbättring av Östersjön i sin helhet, bland annat genom arbetet inom Helcom. Exempel på åtgärder som ingår i programmet är pilotprojekt med syfte att öka kretsloppet och minska belastningen inom fiskodling och jordbruk, såsom musselodlingar, användande av Östersjöfisk som foder, recirkulationsanläggningar och anläggande av våtmarker. Reformeringen av avfallslagstiftningen kommer att innebära att det blir lättare att använda saker som någon gång klassats som avfall men som kan användas som resurs i någon annan verksamhet. Ett bra och effektivt livsmedelsskydd är viktigt för ålänningarna men även för turistlandskapet Åland. En viktig del i det är en god djurhälsa inklusive djurskydd.

Landskapsregeringen försöker påverka besluten kring slutförvaringen av kärnbränsle så att högsta möjliga säkerhet uppnås.

UTBILDNING OCH KULTUR

Inom området för utbildning och kultur ska de grundläggande värden och normer som samhällslivet vilar på synliggöras på alla plan. Personligt ansvar, samverkan och likaberättigande, sanning och rätt, tolerans och jämställdhet mellan kvinnor och män samt respekt för hänsyn till miljön är inte givna eller självklara för alla. Inom det nordiska samarbetet poängteras vikten av värdeskapande inom det centrala temaområdet för grön tillväxt. Smart och hållbar tillväxt är också en EU2020-strategi. Dessa värden och normer måste därför betonas, diskuteras och utvecklas tillsammans med nya generationer av kvinnor och män samt flickor och pojkar och utgör kärnan i landskapsregeringens utbildnings- och kulturpolitik.

Utbildningssektorn är ett prioriterat område och spelar en viktig roll för att möta både samhällets och individernas behov av kompetens, utveckling och sysselsättning. Målsättningen är att trots minskade resurser kunna erbjuda ungdomar och vuxna ett mångsidigt utbildningsutbud av hög kvalitet. Under året utvärderas bl.a utbildningsalternativ på gymnasialstadiet för studerande med särskilda behov. Uppföljning och utvärdering av inlärningsresultat och elevernas välmående och hälsa, i grundskolan och på gymnasialstadiet, ingår i avdelningens kontinuerliga tillsyns- och utvecklingsansvar. IKT som ett sätt att stöda och utveckla undervisningen i skolorna betonas. En samnordisk målsättning är att minska antalet avhopp från utbildningarna på gymnasialstadiet.

Utbildnings- och kulturavdelningens lednings-, utvecklings- och tillsynsansvar ska tydliggöras parallellt och i samstämmighet med det aktuella utvecklingsarbetet på gymnasialstadiet.

Landskapsregeringens vision är att förvalta och förmedla Ålands kulturarv tillsammans med dagens människor för morgondagens generationer. Kultur har en viktig roll i samverkan med andra samhällssektorer och landskapsregeringen betonar kulturens betydelse för den enskildas välbefinnande och utveckling, för besöksnäringen och inom vården. Landskapsregeringen vill också betona kulturens roll inom regionalpolitiken. Projektmedel för kursverksamhet för unga i skärgården planeras i samverkan med föreningar och andra aktörer. Inom kultur och idrott utgör Ålands synlighet ett särskilt tema under budgetåret. Anslag ingår för Mariehamns stads 150 årsjubileum samt för den inledande planeringen av självstyrelsens 90 årsjubileum år 2012.

Utforskningarna kring den s.k. champagnegaleasen fortsätter under år 2011. Syftet är i första hand att identifiera vraket. Även arbetet med att kommersialisera delar av den bärgade lasten, d.v.s. champagnen och ölen, fortgår. Målsättningen med arbetet är att uppnå maximal synlighet för Åland och skapa förutsättningar för långsiktiga bestående positiva effekter för det åländska samhället. Samtidigt syftar åtgärderna till att ge inkomster till landskapet.

Grundskolan

En god start i skolan och grundläggande kunskaper ger en stabil plattform för det livslånga lärandet. Elevernas individuella behov och förutsättningar, begåvning och olikheter ska beaktas och utgöra grund för skolornas undervisning och verksamhet. Basfärdigheterna att läsa, skriva och räkna liksom adekvata kunskaper och en bred allmänbildning ska betonas i takt med elevernas ålder och mognad. Grundskolornas huvudmän, kommunerna, har samtidigt i uppgift att i samklang med landskapsförvaltningens styrdokument stöda elevernas psykiska och fysiska hälsa på bästa sätt. För elever med särskilda svårigheter ska stödåtgärder verkställas i ett tidigt skede. Under året kommer skolornas förhållningssätt till temaområdet hållbar utveckling att följas upp likaså fortsätter kartläggningen av skolornas inlärningsresultat främst i svenska och matematik, bedömningen av elevernas kunskaper och färdigheter samt hälsa och välbefinnande.

Gymnasialstadiet och vuxenutbildningen

Arbetet med anledning av landskapslagen om gymnasieutbildningen har fortsatt under hösten 2010 och fortgår under år 2011. Nya regelverk och styrinstrument för myndigheten Ålands gymnasium antas. Styrelsen för myndigheten ska samordna de båda skolornas operativa ekonomi- och resursförvaltning. En bemanningsplan ska framtas så att skolornas undervisning och övriga verksamhet kan inledas fr.o.m. hösten 2011. En planerare vid landskapsregeringens utbildnings- och kulturavdelning har i uppgift att inledningsvis stöda förvaltningsprocessen. Den nya myndigheten kommer lokalmässigt att verka i skolornas befintliga lokaler, Ålands vårdinstituts tidigare lokaler på Neptunigatan samt i Ålands naturbruksskolas skolfastighet. De lokaler som ingår i Ålands naturbruksskolas skolfastighet kommer att hy-

ras ut om de inte utnyttjas för undervisningsändamål.

Sjöfartsutbildningen och användningen av dess stödresurser samordnas. En struktur för undervisningssamarbete och tillgodoräknande av tidigare studier och kunnande utvecklas inom sjöfartsutbildningens olika nivåer. Redaransvaret överförs till trafikavdelningen för m.s. Michael Sars medan användningen av skolfartyget koordineras inom sjöfartsutbildningen.

Den förebyggande studerandehälsovården samordnas inom ÅHS för utbildningarna på gymnasialstadienivå samt för Ålands folkhögskola och Ålands musikinstitut från och med 1.8.2011. Studerandevården verkar i nyrenoverade utrymmen på Neptunigatan. Genom att samordna resurserna kan studerandevårdsservice garanteras en bredare målgrupp samtidigt som huvudmannaskapet vilar på en organisation som har tillgång till specifika sjukvårdstjänster och därmed förknippade specialkunskaper.

Vuxenutbildningen stärks inom befintliga strukturer genom utbildningsinsatser och branschspecifik fortbildning.

Högskolan på Åland

Högskolan bedriver yrkesinriktad utbildning som efterfrågas av arbetslivet och det åländska samhället. Högskolans tillämpade forskning stöder i första hand utbildningen och utvecklingen inom arbetslivets olika sektorer. Högskolans utbildnings- och forskningsuppdrag preciseras under året i ett nytt utbildningsavtal.

Kultur, kulturarv och fritt bildningsarbete

Biblioteksverksamheten är genom sin mångsidighet fortfarande prioriterad. Från år 2011 ska ett nytt biblioteksavtal ingås mellan Mariehamns stad och landskapsregeringen.

Alla ska ges goda möjligheter att utvecklas som individer genom konsten och kulturen. Öppenhet för nya idéer är av stor betydelse. Detta kan bland annat ta sig uttryck genom användning av ny teknologi och gränsöverskridande kultur- och konstaktiviteter.

Under år 2010 har landskapsregeringen tillsatt två nämnder inom litteratur och musik. Nämndernas huvuduppgift är att föreslå åländska kandidater för Nordiska rådets litteratur- respektive musikpris. De ska även utarbeta förslag till fördelning av landskapets egna kulturstipendier och i övrigt fungera som landskapsregeringens och kulturdelegationens remissinstanser. Dessutom ska nämnderna verka för utvecklat samarbete på sina områden mellan Åland och Norden.

En utredning om möjligheterna att etablera en fördjupad undervisning i teater och drama fortsätter under år 2011 under ledning av Ålands kulturdelegation. Ett förslag till hur utbildningen kan organiseras och finansieras kan läggas fram tidigast i samband med uppgörandet av budgetförslaget för år 2012.

Nya uppgifter inom museibyrån för år 2011 är bland annat att att påbörja förändringen av basutställningen i Ålands museum och att i sommarutställningen vid Ålands museum lyfta fram Mariehamns 150 årsjubileum. Specialutställningen om vrakfyndet inlemmas i basutställningens sjöfartsmonter.

Om- och tillbyggnaden av Ålands sjöfartsmuseum är genomförd mot slutet av år 2011. Officiell invigning sker troligtvis under våren 2012.

Sedan våren 2010 pågår ett arbete med ett mediapolitiskt program som har till syfte att visa utveckling-

en av public service.

Idrott

Under år 2011 avser landskapsregeringen arbeta med en långsiktig strategi för idrotten. I arbetet ingår att undersöka möjligheterna till en aktiv evenemangsutveckling. I likhet med kulturpolitiken ska idrottspolitiken beakta jämställdhet, hållbar utveckling, regional rättvisa och öppenhet för nya idéer. Särskilt prioriteras flickors och pojkars möjligheter att idrotta och motionera. Samtidigt är det viktigt att uppmärksamma de idrottsframgångar som Åland har på elitnivå i nationella och internationella sammanhang då de i stor utsträckning fungerar som inspiration för idrottsutövande unga kvinnor och män.

Ungdomsverksamhet

Arbetet med ett ungdomspolitiskt program har slutförts under år 2010 och landskapsregeringens ungdomspolitik de kommande åren tar sin utgångspunkt i programmet. Det ungdomspolitiska arbetet utgår ifrån de övergripande ungdomspolitiska målsättningarna som finns för landskapet Åland; att ge ungdomar reella möjligheter till påverkan och delaktighet och att ungdomars engagemang, skapande förmåga och kritiska tänkande ska tas tillvara som en samhällsresurs.

Det ungdomspolitiska programmet är vägledande för landskapets ungdomspolitik. Programmet är tvärsektoriellt och ska implementeras inom hela landskapsförvaltningen. För att förverkliga den ambition som finns om att arbeta tvärsektoriellt med ungdomspolitiken kommer det att byggas upp hållbara strukturer för samverkan dels inom landskapsregeringen, dels med andra berörda parter.

FRÄMJANDE AV NÄRINGAR

Landskapsregeringens uppgift är att ge det åländska näringslivet goda förutsättningar för verksamhet, utveckling och risktagande. De övergripande målen är ökad tillväxt, hög sysselsättning och att det finns arbetsplatser på hela Åland. Företag etablerade på Åland bidrar till samhällets välstånd genom att generera affärer för andra företag, erbjuda arbetsplatser, öka utbudet av varor och tjänster samt delta i finansieringen av den gemensamma servicen.

Sjöfarten

Sjöfarten är den mest betydande branschen i den åländska ekonomin mätt i såväl sysselsättningsmässiga som ekonomiska termer. År 2007 stod sjöfarten för 27 procent av det åländska BNP. Hela den åländska arbetskraften uppgår till ca 13.600 personer och av dessa är ca 1.500 ombordanställda det vill säga ca 11 procent. Nära nog hela intjäningen inom sjöfarten utgör exportintäkter till den åländska ekonomin. Sjöfarten erbjuder Åland en välutvecklad transportinfrastruktur som har avgörande betydelse för den landbaserade ekonomin och för befolkningen. Den åländska maritima sektorn har norra Östersjöns största rederikluster som genererar direkt och indirekt över 10.000 arbetsplatser varav merparten av dessa sysselsatta bor utanför Åland. Det innebär att det ålandsbaserade maritima klustret även ger positiva effekter för den i första hand finländska ekonomin men även för den svenska.

Den åländska och finländska sjöfartens konkurrensförmåga har förbättrats påtagligt genom successiva riksreformer kring beskattning, bemanning och stödmöjligheter. De revideringar av regelverken som sker på EU-nivå utgör fortfarande en osäkerhet gällande framtida riktlinjer för stöd till sjöfarten som berör bemanningskostnader och tonnageskatt samt när det gäller tolkningar av skatteregler. Inför de stora och långsiktiga investeringar som är nödvändiga till följd av bl.a. ökade internationella miljöregleringar krävs förändringar i den finländska företagsbeskattningen om reserveringsmöjligheter. I Sve-

rige utreder regeringen vad som krävs för att säkerställa det svenska näringslivets tillgång till effektiva och konkurrenskraftiga sjötransporter. Bland de alternativ som övervägs nämns införande av ett svenskt internationellt fartygsregister för att motverka utflaggning av fartyg under svensk flagg och omfattningen av det svenska sjöfartsstödet.

Landskapsregeringen arbetar för att förbättra sjöfartens verksamhetsförutsättningar vilket även inverkar positivt på sjöfartsanknutna landbaserade företag. Under år 2010 kommer en klusterutredning att presenteras och landskapsregeringen föreslår en förstärkning av resurserna för sjöfartsfrågorna. För att belysa sjöfartens betydelse för Åland och i det vidare nordiska och baltiska perspektivet inbjuder landskapsregeringen till en dialog med regeringarnas sjöfartsansvariga ministrar kring utmaningar och utvecklingsmöjligheter för näringen.

Kunskapsintensiva tjänsteföretag

Sektorn med företag som säljer tjänster med högt kunskapsinnehåll till andra företag och konsumenter växer i närhet till de maritima verksamheterna. Det rör sig om finansiering, försäkring, försäljning, ekonomi, informationsteknologi m.m. Det är företagande som bygger på Ålands kärnkompetens och attraherar en allt mer välutbildad befolkning. Landskapsregeringen stöder utvecklingsarbete för bättre prestanda hos varor, tjänster, system och processer.

Miljöföretagande

Den internationella finanskrisens effekter har inte nämnvärt minskat de åländska företagens vilja att investera eller utveckla nya produkter och tjänster. Efterfrågan på stöd för internationalisering som möjliggör exporterande företags synlighet på viktiga marknader utanför Åland ökar. Bland annat inom områdena förnyelsebar energiproduktion, energi från avfall, reducering och återvinning av avfall, teknik för att detektera vattenläckage, positioneringssystem för att optimera trafik, syresättning av vatten pågår flera utvecklingsprojekt med miljöförtecken som baseras på god lokal kompetens. Landskapsregeringen stöder och främjar företagsutveckling inom miljöteknikområdet.

Kvinnors företagande

Landskapsregeringen arbetar för att främja och synliggöra kvinnors företagande. Under året kommer en bok att publiceras som belyser åländska kvinnors olika företagande kombinerat med fakta om företagande vilket gör att dokumentationen även kan användas i undervisning.

Besöksnäringen

Landskapsregeringens målsättning med det turismstrategiska arbetet är att öka turismnäringens lönsamhet utan att ge avkall på en långsiktig social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Det är ett arbete som kräver en gemensam målbild, utveckling av nya säsonger och ett ansvarsfullt åtagande från företag och samhälle. Besöksnäringen består av och inverkar på mer än ”bo, äta och uppleva-företagen”. Alla företag och verksamheter på Åland har nytta av att omvärlden har en positiv ålandsbild. Åland som bosättnings- och etableringsort gynnas av en ökad attraktivitet. Det stora intresset för att delta i arbetet med en ny turismstrategi ger en god grund för ett framgångsrikt genomförande.

Småföretagande

Prioriterade områden för att uppmuntra nya företag att etableras och underlätta småföretags utveckling är olika typer av rådgivning och information. Entreprenörskap i skolan och regelförenklingar är två viktiga områden. Landskapsregeringen arbetar även för ”en-dörr-in” principen när det gäller offentlig service riktad till nya företag och åtskillnad mellan myndighetsutövning och rådgivning för att öka tydligheten. Ålands teknologicentrum ges ett större ansvar för företagsutveckling, innovationer och rådgiv-

ning till nya och befintliga företag. Samarbetet mellan olika företagsfrämjande aktörer såväl myndigheter som branschorganisationer fortgår under året och en företagsdag med inspirationstema arrangeras. En nyhet som införs är utvecklingsbidrag till nyetablerade företag för inköp av experttjänster för utveckling av företaget. Inom ramen för projektet TillväxtÅland erbjuds företagare hjälp med att t.ex. utveckla och stärka sitt företag eller förbereda generationsskifte.

Jordbruk och livsmedelsindustri

Landskapsregeringen anser att stor potential finns för ökad export av åländska jordbruksprodukter. Landskapsregeringen kommer därför att arbeta för ökad produktivitet inom jordbruket och ökad förädlingsvolym inom livsmedelsindustrin.

Den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) ska reformeras från år 2014. CAP har löpande reformerats de senaste 15 åren, senast genom hälsokontrollen år 2008, med sikte på att modernisera och marknadsanpassa politiken. Reformen CAP 2020 är kanske den mest utmanande reformen hittills eftersom den ska möta de målsättningar som ställs i EU år 2020 gällande ekonomiska, sociala, tekniska, miljö- samt klimatmässiga utmaningar samtidigt som politiken ska ta hänsyn till alla 27 medlemsländers särförhållanden, ökad konkurrens, större prisvariation på marknader och behov av modernisering. Europeiska kommissionen har under år 2010 haft en öppen debatt gällande reformen av CAP och kommer att under hösten 2010 formulera ställningstaganden och förslag som ska offentliggöras under slutet av år 2010 för att sedan vara föremål för diskussioner under år 2011. I utvecklingsdiskussionen har det talats om behoven att stärka ett hållbart jordbruk genom en ökad miljöprofil och fortsätta stärka landsbygdsutvecklingen så att verktyg finns för att rusta gårdarna till att möta utmaningarna.

Implementeringen av det åländska landsbygdsutvecklingsprogrammet framskrider väl. Under perioden 2007 - 2009 har ca 40 procent av programmets medel använts. Under året kommer förvaltningen att på basen av halvtidsutvärderingen och den löpande uppföljningen av programmet föreslå förbättringar för att åtgärda de svagheter som finns inom programmet.

Landskapsregeringen stöder de åländska primärnäringsföretagens rationaliseringsinvesteringar för att förbättra konkurrenskraften och främja den i ett internationellt perspektiv småskaliga och unikt närproducerande verksamheten. Primärnäringarna utgör viktiga leverantörer till den åländska livsmedelsindustrin och bildar tillsammans med besöksnäringen ett omfattande matkluster.

Landskapsregeringens prioritering av företagens investeringar innebär samtidigt att mindre resurser avsätts för landskapsarrangerad kringservice i form av avbytar- och försöksverksamhet. Under året inleds även arbetet med att minska byråkratin genom övergång till elektroniskt ansökningsförfarande.

Fiskerinäringen

Fiskbeståndet är en ändlig resurs och för en hållbar utveckling av de åländska kustnära bestånden är det viktigt att ha en fungerande fiskevård.

Landskapsregeringens målsättning är att arbeta för att trygga verksamhetsförutsättningarna för det småskaliga kustfisket som i allt högre utsträckning påverkas negativt av en ständigt ökande reglering från EU. Det omfattande kontrollregelverket som trädde ikraft vid årsskiftet 2010 har redan påverkat näring och förvaltning med utökad byråkrati. Effekterna av detta kommer att märkas ytterligare efter tillämpningsförordningens ikraftträdande, sannolikt vid årsskiftet 2011. I den pågående reformen av den gemensamma fiskeripolitiken arbetar landskapsregeringen för att det småskaliga kustfisket ska exkluderas från den omfattande styrningen och regleringen från EU-nivå. I detta sammanhang är det av avgörande

vikt att kunna påvisa att vi har en hållbar lokal förvaltning av våra kustnära bestånd, vilka årligen följs genom provfisken och stärks genom utplanteringar. Förbud och begränsningar i fisket utfärdas vid behov, exempelvis det förbud mot gösfiske som funnits under lektid runt hela fasta Åland de senaste åren, vilket landskapsregeringen även planerar att förlänga. Landskapsregeringen avser också höja minimimåttet på gädda för att stärka beståndet, vilket indirekt ger positiva effekter främst för fisketurismen.

Skogsbruk

Tillämpningen av Europaparlamentets och Rådets förordning om skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden ska klargöras under året. Landskapsregeringen har aktivt deltagit i beredningen av ärendet och konsekvent motsatt sig en oproportionerlig byråkrati, speciellt vad det kan innebära för privatskogsägare, småföretagare och för myndighetsövervakningen.

Jakt

På jaktsidan fortgår arbetet med att återinföra delar av den traditionella vårjakten på sjöfågel. Landskapsregeringen avser fatta beslut i frågan under vårvintern 2011.

Arbetsmarknad

Åland har ett förhållandevis gott arbetsmarknadsläge jämfört med hårt drabbade regioner i vår närhet. Arbetslöshetsnivån har genomgående varit högre under år 2010 än under år 2009, men skillnaden har successivt minskat för att upphöra i september. En del av förklaringen ligger i intensifierade arbetsmarknadsåtgärder under vintern och våren 2010, men det har också skett en gradvis ökning av efterfrågan på arbetskraft.

Den öppna arbetslösheten låg vid månadsskiftet september-oktober något under nivån ett år tidigare. Om sysselsättningsåtgärderna tas i beaktande var arbetslöshetsnivån dock fortfarande något högre år 2010 än år 2009, men för varje kvartal under år 2010 har den totala genomsnittliga arbetslöshetsgraden sjunkit.

Efter en tids lågkonjunktur ändrar arbetslösheten karaktär. Det tillkommer färre nya arbetslösa, men en del av dem som är i arbetslöshet får svårt att återkomma till den öppna arbetsmarknaden trots bättre tider och tiden i arbetslöshet tenderar att bli lång. En större andel långtidsarbetslösa ställer också andra krav på de sysselsättande åtgärderna. En annan typ av åtgärd men som också kan motverka långtidsarbetslöshet är projektet Fokus på arbete med delfinansiering från Europeiska socialfonden vilket inleddes under år 2010.

Under år 2010 har arbetslösheten bland ungdomar under 25 år fortsättningsvis legat på en högre nivå, genomsnittet för årets första nio månader var 7,6 %. Den ökning som normalt infaller under hösten ser dock inte ut att bli lika kraftig år 2010 som år 2009.

Under år 2011 förväntas den gradvisa förbättringen av sysselsättningen fortgå. Den arbetskraftsbarometer som Ålands statistik- och utredningsbyrå gör varje vår på uppdrag av Ams och landskapsregeringen

visade senast att det under det kommande året kommer att ske en försiktig återhämtning i den privata sektorns personalrekryteringar, men att den offentliga sektorn väntas minska sin personalstyrka ytterligare. Sammantaget väntas inga större förändringar i efterfrågan på arbetskraft.

TRAFIK- OCH TRANSPORT

Organisationsutveckling

Landskapsregeringen anpassar trafikavdelningens organisation till framtidens krav. Landskapsregeringen föreslår att avdelningen organiseras i tre byåer; en utförarbyrå, under vilken alla utförarenheter samlas, en byrå för trafiksystem och -tjänster samt en byrå för myndighetsutövningen. Detta är ett steg i att bolagisera avdelningens produktionsenheter.

Bolagisering

EU:s konkurrenslagstiftning begränsar en myndighets möjlighet att bedriva operativ verksamhet som kan utföras av andra aktörer i regionen. Denna begränsning medför att den verksamhet som utförs av trafikavdelningens utförarenheter på sikt ska bolagiseras. I våra närområden har motsvarande myndigheter och verk redan genomfört detta.

Under år 2010 har en utredning för bolagisering av landskapets område i Möckelö inklusive verkstad och lager genomförts. En förutsättning för bolagisering är att ange tydliga riktlinjer för ägarstyrning, bolagets mål samt verksamhets- och ansvarsområden. En viktig åtgärd är att avskilja den verksamhet som ska bolagiseras från avdelningens övriga verksamhet. Därför kommer landskapsregeringen genom omorganiseringen att tydliggöra ”beställar- och utförarrollen” samt upprätta ramavtal för beställning av tjänster.

Under år 2011 inleds processen med bolagisering av sjötrafik- och vägunderhållsenheten med att upprätta bolagiseringsplaner.

Konkurrensutsättning

Målsättningen med konkurrensutsättning är att reducera kostnaderna. Under år 2011 fortsätter arbetet i enlighet med vad som angivits i tidigare budgeter. Konkurrensutsättning sker genom driftsprivatisering av lämpliga delar av verksamheten (färjlinjer, vägunderhållsdistrikt, tekniskt underhåll m.m.). Privatisering innebär att verksamhet köps in antingen i form av drifts- eller totalentreprenad.

Servicenivå till trafikanter

Under år 2011 ska servicenivån till trafikanterna analyseras för att resultera i en förbättringsplan. Under början av året inleds en förnyelse av webbokningssystemet. Landskapsregeringen överväger att anskaffa digitala informationstavlor eller motsvarande lösningar för aktuell trafikinformation genomförs.

Vägar

Verksamheten under år 2011 kommer främst att bestå av färdigställande av påbörjade vägprojekt år 2010 och framtagande av vägplaner för 8,5 meters vägar och vägplaner för gång- och cykelvägnätet. Under året påbörjas mätningar av landskapets vägnät där uppgifter kommer fram om beläggningarnas och vägkropparnas skick. Dessa mätningsresultat leder till att budgetbehovet kan tydliggöras. Då dessa mätningar görs kontinuerligt kan fem- och tioårs planer framtas för investeringarna och därigenom kan framförhållningen för planeringsarbetet förbättras betydligt.

Broar och hamnar

Under år 2011 kommer arbetet med att systematisera drift- och underhållsåtgärderna för broar, hamnar och bryggor att fortsätta. Första steget i arbetet var att upprätta ett anläggningsregister vilket påbörjades under år 2010. Systematiseringen av arbetet möjliggör en bättre planering av reinvesteringar, underhållsåtgärder och uppföljning av statusen på de i trafiksystemen ingående anläggningarna. På längre sikt innebär detta att budgeteringen kan göras med mindre felmarginal och med större framförhållning. Arbetet med långsiktiga underhålls- och reinvesteringsplaner fortsätter. I övrigt planeras verksamheten inom området i samråd med övrig verksamhet på avdelningen. Drift- och underhållsarbetet beställs i huvudsak internt av vägunderhållsenheten.

Farleder

Under år 2010 har de lokala farlederna, för vilka landskapsregeringen har ansvar, granskats. I och med att farlederna togs över i samband med att självstyrelselagen förändrades från och med 1.1.1993 och ingen egen lagstiftning för farleder upprättats gäller den rikslagstiftning som gällde 1.1.1993 för de lokala farlederna. Sedan dess har EU-direktiv och förändringar av lagstiftning skett. För att våra lokala farleder framöver ska få finnas i officiella sjökort måste en stor satsning på lagstiftning göras och nya rutiner utarbetas.

Flygtrafiken

Målet, en ändamålsenlig flygtrafik till och från Åland, bibehålls. Flygtrafiken upprätthålls på marknadsmässiga villkor till Åbo och Helsingfors. Ingånget stödavtal om flygtrafik mellan Mariehamn och Stockholm/Arlanda gäller till 29.2.2012. Under år 2011 görs en ny upphandling.

Frigående färjor

Landskapsregeringen strävar till att fastställa treåriga turlistor för de frigående färjorna. Målet är att trafiken sköts på ett ekonomiskt effektivt sätt. Genom den omorganisering som pågår inom avdelningen kommer indelningen mellan beställare och utförare att kunna tydliggöras bättre än tidigare. För sjötrafikenhetens del innebär detta att verksamheten gradvis förändras i riktning mot ett självständigt, konkurrensutsatt bolag.

Bränslepriser

Utvecklingen av bränslepriset är en faktor som i stor omfattning påverkar de kommande utgifterna, främst inom sjötrafiken, men även inom linfärjorna och busstrafiken. I budgeten för år 2010 antogs att bunkerpriset skulle ligga på i medeltal 50 cent per liter och i föreliggande budgetförslag antas det ligga på i medeltal 55 cent per liter. Sjötrafikens bunkerutgifter förändras på årsbasis med 72.000 euro för varje cent som bunkerpriset ändrar. För linfärjor och vägunderhåll är prisets påverkan ca 10.000 euro för varje cents ändring.

Linfärjor

Arbetet med ett enhetligt underhållssystem för linfärjorna är en förutsättning för driftsprivatisering.

Anpassningen av linfärjor och färjfästen till samma låssystem som används i riket pågår. Syftet med förändringen är att möjliggöra inhyrning av ersättningstonnage.

Trafiksäkerhet

Trafiksäkerhet ska genomsyra allt arbete inom trafikavdelningen. Trafiksäkerhetsarbetet omfattar allt från förebyggande åtgärder, projektering och drift samt underhåll.

En viktig del av trafiksäkerhetsarbetet är att förändra trafikanternas attityd till t.ex. alkohol, hastighet, hänsyn till den lätta trafiken m.m. Detta görs genom bl.a. informationskampanjer och ”trafikjokern”.

Som målsättning gäller att antalet trafikolyckor med dödlig utgång på grund av brister i vägens egenskaper inte ska förekomma och antalet olyckor med bestående skador som följd ska minimeras.

BUDGETEN OCH AVLÖNINGSUTGIFTERNA

Löneutgifterna har beräknats med beaktande av gällande kollektiva avtal och enligt det faktiska löneläget den 1.10.2010 medan avtalade lönejusteringar efter den tidpunkten beaktats schablonmässigt. Ny tjänstekollektivavtalsperiod inleddes 1.10.2010 och avtalen för de flesta yrkesgrupper löper t.o.m. 29.2.2012. Pensionspremierna enligt LL om landskapet Ålands pensionsfond har beräknats enligt 17 % av de förskottsinnehållning underkastade löneutgifterna då annat inte angivits. Nyanställda fr.o.m. 1.1.2008 försäkras i ett privat arbetspensionsbolag. De direkta sociala avgifterna har beaktats för de flesta med 2,8 %.

Enligt stadgandena i tjänstemannalagen (4 § 2 mom.) får tjänst inrättas endast om anslag för tjänsten anvisats i budget. I föreliggande budgetförslag anges sålunda uttryckligen under respektive moment när nya tjänster föreslås inrättade. För att ge information om tjänstesituationen totalt sett anges alla tjänsters beteckningar och löneklass i tjänstetablån som har fogats till budgetförslaget (bilaga 5). Information om tjänsteförändringar och antalet tjänster för Ålands hälso- och sjukvård har beaktats i den preliminära planen för hälso- och sjukvården (bilaga 2). I informationssyfte anges antalet anställningsförhållanden och deras art i en tabellstatistik över personal per huvudtitel 2009 - 2011 (bilaga 4).

Inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds tjänsteledighet med lön på grund av sjukdom och moderskap har i budgetförslaget beaktats netto under respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen av dagpenningar innebär samtidigt att kostnader för eventuella vikarier i nämnda fall ska belastas respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen framgår inte särskilt i texterna under momenten.

ANSLAGENS BETECKNINGAR OCH JÄMFÖRELSER ÅRSVIS

I såväl sifferstaten som detaljmotiveringen betecknas förslagsanslag med (F), vanliga reservationsanslag med (R) och tvååriga reservationsanslag enligt det förfarande som beskrivs i budgetförslaget för år 1998 med (VR). För varje moment anges uppgifter om motsvarande anslag i bokslutet för år 2009 och budgeten för år 2010. För verksamhetsutgiftsanslag (VR - anslag) anges även under bokslutsuppgiften för år 2009 hur mycket som under året använts av tidigare års anslag samt på motsvarande sätt under uppgiften om budgeten för år 2010 hur mycket som beräknas använt av tidigare års anslag. Informationen ges med beteckningen (t.a.). Om ett anslag tidigare inte varit upptaget i budgeten anges detta med texten "Momentet nytt".

Uppställningen av budgetförslagets detaljmotivering följer tidigare uppställning såtillvida att detaljmotiveringen för inkomstmoment visas under respektive kapitel för motsvarande utgiftsmoment. För att tydliggöra behovet av finansiering med budgetmedel visas inkomster som positiva tal och utgifter som negativa tal. Anslagen under momenten visas endast som totalanslag.

Återbokning av bidrag som beviljats och registrerats enligt förbindelseprincipen kommer för budgetmoment som hör till EU-programmen för åren 2007 - 2013 att återbokas mot moment där bidrag beviljats. Denna återföring beskrivs inte separat under berörda moment.

Med hänvisning till ovanstående och till den preliminära planen för hälso- och sjukvården 2011 får landskapsregeringen vördsamt föreslå

att lagtinget antar följande förslag till budget för landskapet Åland under år 2011 samt bemyndigar landskapsregeringen att uppta för budgetens förverkligande erforderliga lån.

Mariehamn den 25 oktober 2010

L a n t r å d Viveka Eriksson

Minister Mats Perämaa

Bilagor:

1. Plan för socialvården 2011 - 2015
2. Preliminär plan för hälso- och sjukvården 2011
3. Resultaträkningsprognos för landskapet Åland 1.1. - 31.12.2011
4. Personal per huvudtitel 2009 - 2011
5. Tjänstetablå 2011
6. Lönetabeller för A- och C-löner
7. Översikt över landskapets och kommunernas investeringsplaner

I N K O M S T E R

Avdelning 31

31.	**LAGTINGET**	**4 000**
31.05.	LAGTINGETS KANSLI	4 000
31.05.01.	Lagtinget - verksamhetsinkomster	4 000

Avdelning 32

32.	**LANDSKAPSREGERINGEN**	**215 000**
32.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	170 000
32.05.12.	Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013	170 000
32.20.	KONSUMENTFRÅGOR	42 000
32.20.39.	Statens ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader	42 000
32.40.	LAGBEREDNINGEN	3 000
32.40.01.	Lagberedningen - verksamhetsinkomster	3 000

Avdelning 33

33.	**KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**4 540 000**
33.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	75 000
33.01.01.	Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	75 000
33.03.	KOMMUNIKATIONSVERKSAMHET OCH EXTERNA KONTAKTER	27 000
33.03.01.	Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsinkomster	27 000
33.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	2 289 000
33.05.60.	Inkomster av radio- och TV-verksamhet	2 289 000
33.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	180 000
33.15.50.	Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet	90 000
33.15.51.	Statsanslag för understödjande av politisk information	90 000
33.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	15 000
33.27.05.	Inkomst av elinspektionsverksamhet	15 000
33.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	2 000
33.30.04.	Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsinkomster	2 000
33.40.	FASTIGHETSENHETEN	1 485 000
33.40.88.	Överlåtelse av fastigheter	1 485 000

33.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	292 000
33.60.20.	Ålands polismyndighet - verksamhetsinkomster	292 000
33.95.	PERSONALARBETE OCH ARBETSMILJÖ	175 000
33.95.06.	Ersättningar från Folkpensionsanstalten för företagshälsovården	175 000

Avdelning 34

34.	**FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**25 230 000**
34.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	200 000
34.10.31.	Inkomst av danaarv	200 000
34.10.88.	Försäljning av aktier	0
34.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	10 000 000
34.20.50.	Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet	10 000 000
34.90.	PENSIONER OCH PENSIONSAVGIFTER	15 000 000
34.90.04.	Överföring från pensionsfonden	15 000 000
34.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	30 000
34.95.01.	Förvaltningens ofördelade verksamhetsinkomster	30 000

Avdelning 35

35.	**SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE**	**10 282 000**
35.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	25 000
35.01.01.	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	25 000
35.52.	NATURVÅRD	3 000
35.52.01.	Naturvård - verksamhetsinkomster	3 000
35.60.	ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET	654 000
35.60.20.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsinkomster	320 000
35.60.21.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsin-komster	334 000
35.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	9 600 000
35.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster	6 300 000
35.70.39.	Kommunernas ersättning för Gullåsen	3 300 000

Avdelning 36

36.	**UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**1 705 000**
36.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	12 000
36.01.01.	Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	12 000
36.03.	STUDIESTÖD	50 000
36.03.51.	Återindrivna studiestöd	50 000
36.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	1 000
36.13.55.	Inkomster av kulturell verksamhet	1 000
36.15.	GRUNDSKOLEVÄSENDET	2 000
36.15.24.	Inkomster från försäljning av läromedel	2 000
36.19.	VUXENUTBILDNING	200 000
36.19.08.	Inkomster för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland	200 000
36.20.	EUROPEISKA UNIONEN - SOCIALFONDEN	497 000
36.20.46.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF	497 000
36.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	117 000
36.32.20.	Ålands folkhögskola - verksamhetsinkomster	117 000
36.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	79 000
36.34.20.	Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster	79 000
36.35.	ÅLANDS LYCEUM	21 000
36.35.20.	Ålands lyceum - verksamhetsinkomster	21 000
36.40.	ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	50 000
36.40.20.	Ålands sjömansskola - verksamhetsinkomster	50 000
36.42.	ÅLANDS YRKESSKOLA	65 000
36.42.20.	Ålands yrkesskola - verksamhetsinkomster	65 000
36.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	97 000
36.44.20.	Ålands naturbruksskola - verksamhetsinkomster	97 000
36.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	190 000
36.48.20.	Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsinkomster	55 000
36.48.21.	Rörelseverksamhet	135 000
36.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	50 000
36.50.20.	Ålands vårdinstitut - verksamhetsinkomster	50 000

36.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	2 000
36.52.20.	Ålands handelsläroverk - verksamhetsinkomster	2 000
36.60.	MUSEIBYRÅN	271 000
36.60.20.	Museibyrån - verksamhetsinkomster	270 000
36.60.88.	Inkomst av donation	1 000
36.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	1 000
36.80.20.	Ålands landskapsarkiv - verksamhetsinkomster	1 000

Avdelning 37

37.	**NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**3 011 000**
37.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	29 000
37.01.01.	Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	29 000
37.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	112 000
37.03.23.	Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsinkomster	112 000
37.05.	EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN	5 000
37.05.47.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF	5 000
37.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	98 000
37.15.04.	Inkomster för avbytarservice inom lantbruket	98 000
37.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING	2 369 000
37.17.46.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013	2 369 000
37.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	137 000
37.22.04.	Inkomster för viltvårds- och jaktärenden	123 000
37.22.40.	Inkomster från hjortdjursavgifter och försålt fallvilt	14 000
37.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN	10 000
37.26.46.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013	10 000
37.30.	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIGHET	106 000
37.30.20.	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsinkomster	2 000
37.30.25.	Inkomster för projekt	104 000
37.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	15 000
37.52.20.	Skötsel av jordegendomar - verksamhetsinkomster	15 000

37.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	130 000
37.55.20.	Skötsel av egna skogar - verksamhetsinkomster	130 000
37.58.	ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP	0
37.58.75.	Inkomster för grundrenovering och ombyggnad av Ålands fiskodling, Guttorp	0

Avdelning 38

38.	**TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**1 183 000**
38.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	57 000
38.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	57 000
38.10.	ÖVRIG TRAFIK	0
38.10.04.	Inkomster av oljesanering	0
38.20.	KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK	0
38.20.70.	Försäljning av fartyg	0
38.30.	KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING	0
38.30.88.	Försäljning av fastigheter	0
38.32.	PROJEKTERING, MARK- OCH VATTENPLANERING	100 000
38.32.20.	Projekterings- och vattenenheten - verksamhetsinkomster	100 000
38.50.	VERKSTAD OCH LAGER	46 000
38.50.20.	Verkstad och lager - verksamhetsinkomster	46 000
38.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	980 000
38.70.20.	Motorfordonsbyrån - verksamhetsinkomster	980 000

Avdelning 39

39.	**SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER**	**276 024 000**
39.01.	FINANSIELLA POSTER	3 018 000
39.01.91.	Räntor på lån	850 000
39.01.92.	Ränteinkomster	800 000
39.01.93.	Premier för landskapsgarantier	18 000
39.01.94.	Dividendinkomster	1 350 000
39.10.	SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	215 410 000
39.10.90.	Avräkningsbelopp	188 600 000
39.10.91.	Skattegottgörelse	19 500 000
39.10.92.	Återbäring av lotteriskatt	6 700 000

39.10.93.	Apoteksavgifter	610 000
39.20.	ÅTERBETALADE LÅN	3 250 000
39.20.91.	Avkortningar på lån	3 250 000
39.30.	UPPTAGNA LÅN	37 246 000
39.30.87.	Regionallån	2 500 000
39.30.90.	Finansieringslån	34 746 000
39.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	2 100 000
39.90.90.	Återförda utgiftsrester och reservationsanslag	2 000 000
39.90.95.	Återbokade bidrag	100 000
39.95.	UTJÄMNINGSFOND	15 000 000
39.95.90.	Överföring från utjämningsfond	15 000 000
	Inkomsternas totalbelopp	**322 194 000**

U T G I F T E R

Huvudtitel 41

41.	**LAGTINGET**	**-2 836 000**
41.01.	LAGTINGET	-1 708 000
41.01.01.	Lagtinget - verksamhetsutgifter (VR)	-1 708 000
41.05.	LAGTINGETS KANSLI	-694 000
41.05.01.	Lagtingets kansli - verksamhetsutgifter (VR)	-664 000
41.05.04.	Lagtingets bibliotek - verksamhetsutgifter (VR)	-30 000
41.10.	LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER	-389 000
41.10.04.	Revisionsutgifter (VR)	-50 000
41.10.05.	Expertutlåtanden	-6 000
41.10.06.	Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål	-248 000
41.10.18.	Dispositionsmedel (VR)	-85 000
41.20.	ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET	-45 000
41.20.01.	Ålands delegation i Nordiska rådet - verksamhetsutgifter (VR)	-45 000

Huvudtitel 42

42.	**LANDSKAPSREGERINGEN**	**-2 808 000**
42.01.	LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDAMÖTER	-846 000
42.01.01.	Landskapsregeringen - verksamhetsutgifter (VR)	-776 000
42.01.18.	Dispositionsmedel	-70 000

42.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	-466 000
42.05.05.	Kostnader för kommittéer och utredningar	-100 000
42.05.09.	Externt samarbete	-66 000
42.05.11.	Utgifter för språkrådet	-30 000
42.05.12.	Interrreg IVA Central Baltic Programme 2007 - 2013 (VR)	-170 000
42.05.13.	Koordinering av integrationsarbetet (VR)	-40 000
42.05.19.	Oförutsedda utgifter (F)	-60 000
42.20.	KONSUMENTFRÅGOR	-60 000
42.20.01.	Konsumentrådgivningen - verksamhetsutgifter (VR)	-42 000
42.20.21.	Konsumentskydd - verksamhetsutgifter (VR)	-18 000
42.25.	REVISIONSBYRÅN	-180 000
42.25.01.	Revisionsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)	-180 000
42.30.	ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ	-466 000
42.30.20.	Ålands statistik- och utredningsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)	-466 000
42.40.	LAGBEREDNINGEN	-610 000
42.40.01.	Lagberedningen - verksamhetsutgifter (VR)	-610 000
42.50.	DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN	-65 000
42.50.20.	Diskrimineringsombudsmannen - verksamhetsutgifter (VR)	-65 000
42.59.	DATAINSPEKTIONEN	-115 000
42.59.20.	Datainspektionen - verksamhetsutgifter (VR)	-115 000

Huvudtitel 43

43.	**KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-14 455 000**
43.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 507 000
43.01.01.	Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 507 000
43.03.	KOMMUNIKATIONSVERKSAMHET OCH EXTERNA KONTAKTER	-361 000
43.03.01.	Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsutgifter (VR)	-185 000
43.03.02.	Ålandskontoret i Stockholm - verksamhetsutgifter (VR)	-81 000
43.03.04.	Informationsverksamhet (VR)	-95 000
43.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	-72 000
43.04.01.	Främjande av jämställdheten - verksamhetsutgifter (VR)	-72 000
43.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	-2 289 000
43.05.60.	Främjande av rundradioverksamhet (F)	-1 978 000
43.05.61.	Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)	0
43.05.62.	Upphovsrättskostnader (F)	-311 000

43.10.	LAGTINGSVAL	-162 000
43.10.04.	Utgifter för lagtingsval (F)	-150 000
43.10.31.	Landskapets andel av valnämndernas utgifter	-12 000
43.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	-180 000
43.15.50.	Understödjande av politisk verksamhet	-90 000
43.15.51.	Understödjande av politisk information	-90 000
43.20.	PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET	-80 000
43.20.01.	Planläggnings- och byggnadsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)	-80 000
43.25.	FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	-680 000
43.25.61.	Understöd för bostadsreparationer (R)	-200 000
43.25.62.	Understöd för investeringar i uppvärmningssystem som främjar miljövården (R)	-160 000
43.25.64.	Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter och för kvalitetshöjande åtgärder i flerbostadshus (R)	-20 000
43.25.67.	Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)	-300 000
43.25.83.	Bostadslån (R)	0
43.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	-198 000
43.27.04.	Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning (VR)	-192 000
43.27.05.	Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad	-6 000
43.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	-105 000
43.30.01.	Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)	-30 000
43.30.30.	Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddnings-väsendet	-75 000
43.40.	FASTIGHETSENHETEN	-3 045 000
43.40.01.	Fastighetsenheten - verksamhetsutgifter (VR)	-1 445 000
43.40.74.	Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R)	0
43.40.75.	Ombyggnader och grundförbättringar (R)	-1 600 000
43.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	-5 285 000
43.60.20.	Ålands polismyndighet - verksamhetsutgifter (VR)	-5 285 000
43.95.	PERSONALARBETE OCH ARBETSMILJÖ	-491 000
43.95.06.	Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)	-411 000
43.95.09.	Personalpolitiska åtgärder	-80 000

Huvudtitel 44

44.	**FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-39 169 000**
44.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-2 199 000
44.01.01.	Finansavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 899 000
44.01.04.	Verkställande av beskattningen (VR)	-210 000

44.01.05.	Utvecklingsarbete (VR)	-90 000
44.05.	ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA	-6 340 000
44.05.30.	Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)	-2 100 000
44.05.31.	Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)	-1 850 000
44.05.32.	Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)	-590 000
44.05.36.	Kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag (F)	-1 800 000
44.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	-2 701 000
44.10.31.	Överföring av danaarv	-200 000
44.10.50.	Understöd till föreningar för anslutning till svenska moderorganisationer	-1 000
44.10.87.	Regionallån	-2 500 000
44.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	-2 709 000
44.20.50.	Bidrag ur penningautomatmedel	-800 000
44.20.51.	Projektbidrag ur penningautomatmedel	-744 000
44.20.52.	Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel	-100 000
44.20.86.	Lån ur penningautomatmedel (R)	-1 065 000
44.90.	PENSIONER OCH PENSIONSAVGIFTER	-24 340 000
44.90.01.	Pensioner - verksamhetsutgifter (VR)	-347 000
44.90.04.	Pensioner och familjepensioner (F)	-23 420 000
44.90.05.	Övriga pensionsutgifter (F)	-573 000
44.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	-880 000
44.95.01.	Förvaltningens ofördelade verksamhetsutgifter (VR)	-570 000
44.95.04.	Ålandsdelegationen - verksamhetsutgifter (VR)	-10 000
44.95.05.	IKT-utveckling (VR)	-150 000
44.95.08.	Förtroendemannaarvoden m.m.	-20 000
44.95.70.	Anskaffning av inventarier (R)	-130 000

Huvudtitel 45

45.	**SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE**	**-119 495 000**
45.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 088 000
45.01.01.	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 088 000
45.10.	ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	-10 744 000
45.10.01.	Övriga sociala uppgifter - verksamhetsutgifter (VR)	-105 000
45.10.50.	Bostadsbidrag (F)	-1 500 000
45.10.52.	Moderskapsunderstöd (F)	-90 000
45.10.53.	Barnbidrag (F)	-8 640 000
45.10.54.	Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)	-19 000
45.10.55.	Understöd till kommunerna för förebyggande utkomststöd	-20 000
45.10.56.	Underhållsstöd (F)	-335 000

45.10.57.	Stöd för tolkningstjänster för funktionshindrade (F)	-35 000
45.15.	AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER	-18 872 000
45.15.30.	Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för social-vården (F)	-18 872 000
45.15.31.	Landskapsandel för anläggningskostnader för sociala tjänster (R)	0
45.20.	MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR	-110 000
45.20.30.	Mottagande av flyktingar (R)	-110 000
45.25.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL OCH MILJÖVERKSAMHET	-2 500 000
45.25.50.	Understöd för social verksamhet	-2 200 000
45.25.53.	Understöd för miljöverksamhet	-300 000
45.30.	ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER	-33 000
45.30.01.	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter - verksamhetsutgifter (VR)	0
45.30.52.	Understöd för Kumlinge filialapotek	-30 000
45.30.53.	Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)	-3 000
45.35.	MILJÖHÄLSOVÅRD	-26 000
45.35.01.	Miljöhälsovård - verksamhetsutgifter (VR)	-26 000
45.50.	ALLMÄN MILJÖVÅRD	-8 000
45.50.01.	Allmän miljövård - verksamhetsutgifter (VR)	-8 000
45.52.	NATURVÅRD	-161 000
45.52.01.	Naturvård - verksamhetsutgifter (VR)	-25 000
45.52.20.	Naturreservat - verksamhetsutgifter (VR)	-135 000
45.52.60.	Bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur	-1 000
45.52.88.	Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)	0
45.54.	VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	-618 000
45.54.01.	Vattenförsörjning och vattenvård - verksamhetsutgifter (VR)	-349 000
45.54.31.	Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder	-90 000
45.54.60.	Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (R)	-179 000
45.54.61.	Understöd för vattenmiljöförbättrande åtgärder	0
45.56.	AVFALLSHANTERING	-79 000
45.56.04.	Avfallshantering - verksamhetsutgifter (VR)	-16 000
45.56.62.	Främjande av avfallshanteringen	-63 000
45.60.	ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET	-2 276 000
45.60.20.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsutgifter (VR)	-1 686 000
45.60.21.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsutgifter (VR)	-590 000

45.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	-82 980 000
45.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter (VR)	-75 980 000
45.70.70.	Anskaffningar (R)	-1 000 000
45.70.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	0
45.70.75.	Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset (R)	-6 000 000

Huvudtitel 46

46.	**UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-56 133 000**
46.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-893 000
46.01.01.	Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-828 000
46.01.04.	Utvecklingsarbete (VR)	-60 000
46.01.06.	Integration och mångkulturellt befrämjande (VR)	-5 000
46.03.	STUDIESTÖD	-7 024 000
46.03.50.	Studiepenning (F)	-6 864 000
46.03.51.	För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)	-140 000
46.03.52.	Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)	-20 000
46.05.	BILDNINGSARBETE	-370 000
46.05.51.	Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)	-295 000
46.05.52.	Landskapsbidrag för bildningsförbundens verksamhet	-75 000
46.07.	BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN	-706 000
46.07.04.	Övriga utgifter för biblioteksverksamheten	-120 000
46.07.30.	Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)	-554 000
46.07.50.	Understöd åt författare och översättare (RF)	-32 000
46.09.	ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET	-846 000
46.09.04.	Utgifter för Ålands kulturdelegation	-16 000
46.09.05.	Nordiskt kulturutbyte	-100 000
46.09.23.	Utgifter för serien Det åländska folkets historia	-35 000
46.09.30.	Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet (F)	-675 000
46.09.59.	Övrig kulturell verksamhet	-20 000
46.11.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT	-1 486 000
46.11.04.	Ålands ungdomsråd	-36 000
46.11.52.	Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete	-220 000
46.11.53.	Understöd för idrottsorganisationers verksamhet	-1 135 000
46.11.54.	Understöd för idrotts- och sportanläggningar	-65 000
46.11.56.	Understöd för särskilda idrottsevenemang	-30 000

46.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	-3 305 000
46.13.50.	Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier	-650 000
46.13.51.	Understöd åt Stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.	-260 000
46.13.52.	Understöd för särskilda projekt	-90 000
46.13.53.	Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll (R)	-35 000
46.13.57.	Verksamhetsunderstöd för museal verksamhet	-130 000
46.13.59.	Understöd för konst- och kulturundervisning	-140 000
46.13.74.	Utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)	-2 000 000
46.15.	GRUNDSKOLEVÄSENDET	-12 340 000
46.15.30.	Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)	-12 340 000
46.15.32.	Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)	0
46.17.	YRKESUTBILDNING	-25 000
46.17.04.	Utgifter för studerande i behov av särskilt stöd (VR)	-20 000
46.17.05.	Utgifter för åländska studerande i norden (VR)	-5 000
46.19.	VUXENUTBILDNING	-990 000
46.19.04.	Läroavtalsutbildning - verksamhetsutgifter (VR)	-340 000
46.19.06.	Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)	-450 000
46.19.08.	Utgifter för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland (VR)	-200 000
46.20.	EUROPEISKA UNIONEN - SOCIALFONDEN	-994 000
46.20.41.	Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)	-497 000
46.20.46.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)	-497 000
46.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	-1 102 000
46.32.20.	Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)	-1 102 000
46.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	-907 000
46.34.20.	Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)	-907 000
46.35.	ÅLANDS LYCEUM	-3 655 000
46.35.20.	Ålands lyceum - verksamhetsutgifter (VR)	-3 655 000
46.40.	ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	-2 981 000
46.40.20.	Ålands sjömansskola - verksamhetsutgifter (VR)	-2 527 000
46.40.22.	Kostnader för skolfartyg (VR)	-454 000
46.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	-62 000
46.41.20.	Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-62 000
46.42.	ÅLANDS YRKESSKOLA	-4 856 000
46.42.20.	Ålands yrkesskola - verksamhetsutgifter (VR)	-4 856 000

46.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	-765 000
46.44.20.	Ålands naturbruksskola - verksamhetsutgifter (VR)	-765 000
46.44.21.	Skoljordbruket Jomala gård - verksamhetsutgifter (VR)	0
46.45.	ÅLANDS GYMNASIUM	-215 000
46.45.20.	Ålands gymnasium - verksamhetsutgifter (VR)	-215 000
46.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	-1 727 000
46.48.20.	Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsutgifter (VR)	-1 632 000
46.48.21.	Rörelseverksamhet (F)	-95 000
46.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	-1 086 000
46.50.20.	Ålands vårdinstitut - verksamhetsutgifter (VR)	-1 086 000
46.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	-1 060 000
46.52.20.	Ålands handelsläroverk - verksamhetsutgifter (VR)	-1 060 000
46.55.	HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND	-4 943 000
46.55.20.	Högskolan på Åland - verksamhetsutgifter (VR)	-4 943 000
46.60.	MUSEIBYRÅN	-3 662 000
46.60.20.	Museibyrån - verksamhetsutgifter (VR)	-2 931 000
46.60.50.	Bidrag för renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader	0
46.60.70.	Inköp av konst med donationsmedel (F)	0
46.60.71.	Inköp av konst (R)	-10 000
46.60.74.	Utvecklande av Bomarsund (R)	-500 000
46.60.75.	Ombyggnad av Jan Karlsgårdens värdshus (R)	-220 000
46.60.88.	Inköp av värdepapper med donationsmedel (F)	-1 000
46.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	-133 000
46.80.20.	Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)	-133 000

Huvudtitel 47

47.	**NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-21 376 000**
47.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 683 000
47.01.01.	Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 683 000
47.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	-2 225 000
47.03.05.	Utgifter för investeringslån (F)	-11 000
47.03.23.	Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-212 000
47.03.24.	Kostnader för skärgårdsnämnden (VR)	-27 000
47.03.40.	Bidrag för företagens internationalisering	-150 000
47.03.41.	Turismens främjande (R)	-1 190 000
47.03.42.	Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet	-90 000
47.03.44.	Nationella investeringsbidrag (R)	0

47.03.45.	Bidrag för produkt- och teknologiutveckling	-100 000
47.03.46.	Räntestöd för företags investeringar	-30 000
47.03.47.	Finansieringsstöd för företag i skärgården	-175 000
47.03.48.	Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag	-40 000
47.03.60.	Ersättande av kreditförluster (R)	-50 000
47.03.62.	Internationella utvecklingsprojekt (R)	-150 000
47.05.	EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN	-10 000
47.05.42.	Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)	-5 000
47.05.47.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)	-5 000
47.05.69.	Återbetalning av medel för målprogram 2	0
47.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	-2 445 000
47.15.04.	Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)	-8 000
47.15.23.	Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)	-650 000
47.15.43.	Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)	-190 000
47.15.44.	Investeringsstöd till lantbruket (R)	-1 250 000
47.15.46.	Utgifter för räntestödslån vid skördeskador (F)	-10 000
47.15.47.	Växtskydd och växtinspektionsverksamhet (F)	-7 000
47.15.48.	Stöd för producentorganisationer och rådgivning	-330 000
47.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING	-8 433 000
47.17.07.	Nationellt tekiskt stöd (R)	-100 000
47.17.42.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)	-498 000
47.17.43.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)	-5 440 000
47.17.44.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)	0
47.17.46.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)	-332 000
47.17.47.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)	-2 011 000
47.17.48.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)	0
47.17.60.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)	-26 000
47.17.65.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)	-26 000
47.21.	FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET	-297 000
47.21.01.	Främjande av skogsbruket - verksamhetsutgifter (VR)	-30 000
47.21.40.	Särskilda understöd för skogsbruket (F)	-17 000
47.21.41.	Stöd för skogsbruksåtgärder (R)	-250 000
47.21.83.	Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)	0

47.21.84.	Skogsförbättringslån (R)	0
47.21.88.	Ersättning för biotopskydd (R)	0
47.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	-117 000
47.22.04.	Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)	-103 000
47.22.40.	Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)	-14 000
47.24.	FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN	-169 000
47.24.01.	Främjande av fiskerinäringen - verksamhetsutgifter (VR)	-28 000
47.24.40.	Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)	-50 000
47.24.43.	Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar	-1 000
47.24.44.	Främjande av infrastruktur, marknadsföring och strukturpolitik	-40 000
47.24.49.	Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande	-50 000
47.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERI-SEKTORN	-20 000
47.26.41.	Landskapets finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)	-10 000
47.26.46.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)	-10 000
47.30.	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIG-HET	-4 744 000
47.30.20.	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)	-1 200 000
47.30.24.	Praktikantplatser för högskolestuderande	-100 000
47.30.25.	Utgifter för projekt (VR)	-104 000
47.30.50.	Arbetslöshetsersättningar (F)	-2 200 000
47.30.52.	Specialutgifter för arbetskraftsservicen	-40 000
47.30.54.	Sysselsättningens främjande (R)	-1 100 000
47.44.	ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	-310 000
47.44.20.	Ålands teknologicentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-310 000
47.46.	FÖRSÖKSVERKSAMHETEN	-400 000
47.46.20.	Försöksverksamheten - verksamhetsutgifter (VR)	-400 000
47.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	-123 000
47.55.20.	Skötsel av egna skogar - verksamhetsutgifter (VR)	-123 000
47.58.	ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP	-400 000
47.58.20.	Ålands fiskodling, Guttorp - verksamhetsutgifter (VR)	-400 000
47.58.75.	Grundrenovering och ombyggnad av Ålands fiskodling, Guttorp (R)	0

Huvudtitel 48

48.	**TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-31 542 000**
48.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-690 000
48.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-690 000
48.05.	ÅLANDSTRAFIKEN	-345 000
48.05.20.	Ålandstrafiken - verksamhetsutgifter (VR)	-345 000
48.10.	ÖVRIG TRAFIK	-2 160 000
48.10.04.	Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)	-60 000
48.10.40.	Understöd för flygtrafik	-550 000
48.10.45.	Understöd för kollektivtrafik	-1 550 000
48.20.	KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK	-15 528 000
48.20.22.	Upphandling av sjötrafik (VR)	-15 156 000
48.20.40.	Understöd för varutransporter i skärgården	-252 000
48.20.70.	Anskaffning av fartyg och färjor (R)	-120 000
48.21.	SJÖTRAFIKVERKSAMHET	0
48.21.20.	Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR)	0
48.21.21.	Reparation och underhåll av färjor (VR)	0
48.30.	KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING	-11 602 000
48.30.22.	Utgifter för drift och underhåll av vägar (VR)	-2 280 000
48.30.23.	Utgifter för underhåll av farleder och fiskefyrar	-72 000
48.30.24.	Utgifter för drift och underhåll av färjfästen, bryggor, broar, hamnar och byggnader (VR)	-550 000
48.30.25.	Utgifter för drift och underhåll av linfärjor (VR)	-2 250 000
48.30.30.	Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)	-200 000
48.30.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	0
48.30.77.	Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)	-3 200 000
48.30.78.	Kortruttsinvesteringar (R)	-1 000 000
48.30.79.	Bro- och hamnbyggnadsinvesteringar (R)	-2 050 000
48.31.	VÄGUNDERHÅLLSVERKSAMHET	0
48.31.20.	Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter (VR)	0
48.32.	PROJEKTERING, MARK- OCH VATTENPLANERING	-337 000
48.32.20.	Projekterings- och vattenenheten - verksamhetsutgifter (VR)	-337 000
48.50.	VERKSTAD OCH LAGER	0
48.50.21.	Utgifter för bolagisering (VR)	0
48.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	-880 000
48.70.20.	Motorfordonsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)	-880 000

Huvudtitel 49

49.	**SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER**	**-34 380 000**
49.01.	FINANSIELLA POSTER	-230 000
49.01.90.	Ränteutgifter (F)	-30 000
49.01.91.	Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)	-200 000
49.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	-150 000
49.90.90.	Återförda inkomstrester (F)	-150 000
49.98.	ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR	-34 000 000
49.98.98.	Föregående års underskott	-34 000 000
	Utgifternas totalbelopp	**-322 194 000**

31./41. LAGTINGET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. Io. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Summa inkomster	6 622	5 000	4 000	-20,0%	-39,6%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-2 076 557	-2 775 000	-2 836 000	2,2%	36,6%
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Summa utgifter	-2 076 557	-2 775 000	-2 836 000	2,2%	36,6%
Anslag netto	-2 069 934	-2 770 000	-2 832 000	2,2%	36,8%

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Utgifter per uppgiftsområde					
Lagtinget	-1 261 691	-1 617 000	-1 708 000	5,6%	35,4%
Lagtingets kansli	-473 792	-657 000	-694 000	5,6%	46,5%
Lagtingets övriga utgifter	-331 569	-454 000	-389 000	-14,3%	17,3%
Ålands delegation i Nordiska rådet	-9 505	-47 000	-45 000	-4,3%	373,4%
Summa	-2 076 557	-2 775 000	-2 836 000	2,2%	36,6%

41.01. LAGTINGET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 261 691	-1 617 000	-1 708 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 261 691	-1 617 000	-1 708 000
Anslag netto	-1 261 691	-1 617 000	-1 708 000

Lagtinget utövar lagstiftnings-, budget- och kontrollmakt i enlighet med självstyrelselagen och lagtingsordningen. Lagtingsarbetets omfattning beror i hög grad på det antal framställningar som republikens president och landskapsregeringen överlämnar samt på i vilken utsträckning ledamöterna själva utövar sin initiativrätt. Omfattningen av lagtingets arbete har kontinuerligt ökat under senare år och eftersom budgetåret är ett valår förväntas aktiviteten inte minska under året. Ledamotskapet i lagtinget kräver även insatser från ledamöterna i form av grupparbete, nordiska och övriga internationella kontakter, behov att läsa in och följa med material och information samt utbildning på olika områden.

En arbetsgrupp med representanter för samtliga lagtingsgrupper företar en översyn av lagtingsordningen och arbetsordningen. Det nya regelverket, som planeras träda i kraft den 1 november 2011, medför sannolikt vissa konsekvenser för lagtingets budget för år 2012. Samtliga lagtingsgrupper har även utsett representanter till en av landskapsregeringen tillsatt parlamentarisk kommitté för utarbetande av ett förslag till en ny självstyrelselag vilket kan föranleda uppföljningsåtgärder under år 2011.

Landskapet deltar i EU-samarbetet på det sätt självstyrelselagen och lagtingsordningen anger. På grund av unionens organisation och struktur bedrivs arbetet i

huvudsak som ett regeringssamarbete medan de nationella parlamentens roll är att följa och kontrollera regeringarnas arbete för att garantera att regeringsorganen agerar så att de har parlamentens förtroende. Eftersom lagtingets samtycke krävs till författningar som sätter i kraft fördrag som rör landskapets behörighet överlämnas i regel ändringar av EU:s grundfördrag till lagtinget för godkännande. De här fördragsändringarna har periodvis kommit att bli en viktig del av lagtingets arbete. Av särskilt intresse är frågor om ökat inflytande och ökade påverkningsmöjligheter för landskapet i EU-ärenden. Under budgetåret kommer ett nytt system för subsidiaritetsövervakning att tas i bruk. Lagtinget betonar fortsättningsvis vikten av en kontinuerlig dialog via samråds- och informationsförfarande samt via diskussioner mellan utskotten och respektive ansvariga landskapsregeringsledamöter.

Lagtingshuset
Frågan om underhållet och förvaltningen av lagtingshusets utrymmen har länge varit föremål för diskussion. Från lagtingets sida har det i budgeten för år 2009 framhållits att lagtinget avser utöva ett större och mer konkret inflytande över lagtingshuset i första hand i form av tydliga beställningar till landskapsregeringen. I budgeten påtalades att lagtinget nu i mer än 30 år har verkat i befintliga utrymmen. Arbetet i lagtinget har utvecklats och den tekniska utvecklingen har framskridit varför det finns behov av en total översyn av dispositionen av lagtingshuset i syfte att garantera ett fortsatt ändamålsenligt utnyttjande samtidigt som fastighetens status och arkitektoniska grundvärden respekteras.

Kanslikommissionen har kontinuerligt följt planerna för lagtingshusets ombyggnad. Enligt planerna ska lagtingsbiblioteket flyttas till entréplanet där det också inrättas en reception. Nuvarande biblioteksutrymmen och entréplanet under kafeterian frigörs för arbets- och grupprum. Receptionen kommer att färdigställas redan under sommaren 2011 vilket kräver resursförstärkning vid lagtingets kansli.

Ett integrerat kommunikationssystem
Lagtinget eftersträvar en ökad öppenhet i förhållande till och dialog med medborgarna. Lagtingets kanslikommission anser att det långsiktiga målet för lagtinget är ett integrerat internetbaserat kommunikationssystem. Kanslikommissionen har även i ett brev till landskapsregeringen uppmanat till en samordning av den offentliga sektorns kommunikationssystem. Den småskaliga datautveckling som kontinuerligt pågår inom lagtingets kansli företas med sikte på att kunna integreras i ett internetbaserat kommunikationssystem.

Utgifter

41.01.01. <u>Lagtinget - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 261 691,03	-1 617 000	-1 708 000
(t.a. -428 784,00)		

Under momentet upptas främst medel för lagtingsledamöternas arvoden enligt lagtingets gällande beslut samt för lagtingsledamöternas och lagtingsorganens resekostnader.

Lagtingsledamöternas arvode höjdes från och med 1.1.2008 och erläggs nu som ett årsarvode som utgör 67 % av grundlönen jämte dyrortstillägg och sex ålderstillägg i landskapets löneklass A 28. På grund av talmansuppdragets karaktär utgår dennes arvode på helårsbasis medan vicetalmännen och utskottsordförandena, gruppordförandena och medlemmarna i Nordiska rådet erhåller en förhöjning om fem procent på sina arvoden. En skattepliktig kommunikationsersättning om

100 euro per månad utgår dessutom för att täcka ledamöternas kostnader för mobilsamtal, datorförbindelser m.m.

Anslaget beräknas i övrigt täcka ledamöternas resekostnader, dagtraktamenten och logiersättningar förutom kostnaderna för medlemmarna i Nordiska rådet som påförs moment 41.20.01. Ur anslaget erläggs också kostnaderna för de hälsovårds- och utbildningstjänster som ledamöterna erhåller samt utbildning för ledamöterna. Eftersom budgetåret är ett valår ingår även ett anslag om ca 15.000 euro för kommunikationsutrustning för de nyvalda ledamöterna.

41.05. LAGTINGETS KANSLI

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	6 622	5 000	4 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-473 792	-657 000	-694 000
Summa utgifter	-473 792	-657 000	-694 000
Anslag netto	-467 170	-652 000	-690 000

Inkomster

31.05.01. Lagtinget - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
6 622,29	5 000	4 000

Lagtingets inkomster består huvudsakligen av avgifter för prenumeration av lagtingshandlingar och ersättning från FPA för ledamöternas hälsovård. Anslaget föreslås sänkas eftersom någon ersättning för kopior inte längre kommer att uppbäras från lagtingsgrupperna.

Utgifter

41.05.01. Lagtingets kansli - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-451 236,60	-627 000	-664 000

(t.a. -112 436,57)

I anslaget ingår avlöningsutgifter för den ordinarie kanslipersonalen samt arvoden på timbasis för tillfälliga uppdrag vid tidvis förekommande arbetsanhopning. Vid kansliet kommer under året att inrättas en ny tjänst som sekreterare/receptionist (lkl A19). Vidare ingår i anslaget utgifter för kopiering och tryckning av lagtingshandlingarna och övrigt tryckarbete, post- och teleavgifter, kontorsmaterial och servicearbeten, personalens resor och fortbildning samt sedvanlig förnyelse av kontors-, data- och teleutrustning för kansliet och lagtingsledamöterna. I anslaget ingår också kostnader för teknisk utrustning samt förnyelse av programvaror samt viss datautveckling.

41.05.04. Lagtingets bibliotek - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-22 555,57	-30 000	-30 000
(t.a. -6 224,54)		

Föreslås ett anslag om 30.000 euro som avser kostnader för inköp av litteratur och prenumerationer till lagtingets och centrala ämbetsverkets handbibliotek, inbindning, datakatalogisering, informationssökning, anslutning till avgiftsbelagda databaser och användartjänster, fjärrlån, post- och tullavgifter, kontorsutgifter och övriga konsumtionsutgifter. Anslaget är oförändrat i förhållande till år 2010.

41.10. LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-331 569	-454 000	-389 000
Summa utgifter	-331 569	-454 000	-389 000
Anslag netto	-331 569	-454 000	-389 000

Under kapitlet upptas medel bland annat för landskapsrevisorernas verksamhet, för stöd av lagtingsgruppernas verksamhet samt för lagtingets representation.

Landskapsrevisorernas verksamhet bedrivs enligt bestämmelserna i landskapslagen om landskapsrevisionen. En målsättning för arbetet är att årligen granska landskapets hushållning och förvaltning på ett översiktligt plan. Nytillkomna och särskilt kostnadskrävande verksamheter ägnas särskild uppmärksamhet. Sett över en längre tidsperiod skall i princip varje verksamhetsenhet granskas. Landskapsrevisorerna har även rätt att granska beviljande och användningen av samt tillsynen över lån och bidrag som betalats av EU:medel. I sitt arbete samverkar landskapsrevisorerna på det sätt revisionslagstiftningen anger med den interna revisionen. En målsättning är att 1/4 av en revisors årsarbetstid skall kunna ställas till landskapsrevisorernas förfogande.

En viktig förutsättning för att främja demokratin är att det ges tillräckliga och jämlika verksamhetsbetingelser för att bedriva politiskt arbete och politisk opinionsbildning. Ett fungerande samarbete inom ramen för de olika lagtingsgrupperna är tillsammans med kansliresurser här viktiga beståndsdelar. I detta syfte beviljas lagtingsgrupperna ett årligt anslag för att stöda gruppkansliernas arbete som service- och utredningsresurs för grupperna.

Utgifter

41.10.04. Revisionsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-46 185,63	-45 000	-50 000

Under anslaget föreslås medel för landskapsrevisorernas arvoden samt deras granskningsoch studieresor. Landskapsrevisorernas dagsarvoden motsvarar enligt lagtingets beslut av den 26 mars 2008 lagtingsledamöternas dagsarvoden. I anslaget beaktas även kostnader för studiebesök och nödvändiga externa specialutredningar i anslutning till revisionsarbetet. På anhållan av landskapsrevisorerna höjs anslaget med 5.000 euro att användas för utredningsarbete.

41.10.05. Expertutlåtanden

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-3 040,00	-6 000	-6 000

Anslaget avser kostnader för sakkunnigutlåtanden till utskott och övriga organ inom lagtinget samt för översättnings- och tolkningsuppdrag och liknande.

41.10.06. Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-247 986,00	-248 000	-248 000

Anslaget utgår som stöd för lagtingsgruppernas verksamhet enligt riktlinjerna i 1985 års budgetbeslut kompletterat med anvisningar från kanslikommissionen. Beloppet föreslås fördelat på en andel per lagtingsgrupp enligt den gruppindelning som anmälts vid mandatperiodens början och en andel som fördelas per mandat.

Anslaget motsvarar 2010 års anslag. Den slutliga fördelningen fastställs av kanslikommissionen enligt ovan angivna grunder.

41.10.18. Dispositionsmedel (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-34 357,04	-155 000	-85 000

Anslaget avser medel för gästbesök, uppvaktningar, talmannens särskilda representationsersättning, vissa resekostnader i anslutning till inbjudningar och arrangemang och motsvarande. Ur anslaget kan även verksamheten i lagtingets veteranförening stödas. Vidare kan det ur anslaget även beviljas medel för konstanskaffningar. Anslaget föreslås sänkas med 70.000 euro till följd av att lagtinget år 2010 höjde anslaget med samma summa med anledning av värdskapet för den årliga Parlamentariska Östersjökonferensen i augusti 2010. I övrigt föreslås inga höjningar i relation till 2010 års budget.

41.20. ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-9 505	-47 000	-45 000
Summa utgifter	-9 505	-47 000	-45 000
Anslag netto	-9 505	-47 000	-45 000

Verksamheten vid delegationen och delegationssekretariatet bedrivs med stöd av landskapslagen om Ålands representation i Nordiska rådet (1984:25).

Liksom föregående år sköts sekreteraruppgifter och kansligöromål vid delegationen av en utskottssekreterare respektive byråsekreterare vid lagtingets kansli.

Utgifter

41.20.01. Ålands delegation i Nordiska rådet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-9 504,91 (t.a. -38 233,00)	-47 000	-45 000

Under momentet föreslås ett anslag om 45.000 euro. Anslaget utgörs främst av delegationens resekostnader, omkostnader samt representation. Anslaget sänks på initiativ av Ålands delegation i Nordiska rådet.

32./42. LANDSKAPSREGERINGEN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Summa inkomster	131 664	247 000	215 000	-13,0%	63,3%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-2 168 324	-2 573 000	-2 808 000	9,1%	29,5%
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Summa utgifter	-2 168 324	-2 573 000	-2 808 000	9,1%	29,5%
Anslag netto	-2 036 661	-2 326 000	-2 593 000	11,5%	27,3%

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Utgifter per uppgiftsområde					
Lantrådet och landskapsregeringens ledamöter	-793 281	-813 000	-846 000	4,1%	6,6%
Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter	-457 833	-440 000	-466 000	5,9%	1,8%
Konsumentfrågor	-19 390	-60 000	-60 000	0,0%	209,4%
Revisionsbyrån	-55 479	-186 000	-180 000	-3,2%	224,4%
Ålands statistik- och utredningsbyrå	-411 781	-466 000	-466 000	0,0%	13,2%
Lagberedningen	-294 287	-435 000	-610 000	40,2%	107,3%
Diskrimineringsombudsman	-47 619	-62 000	-65 000	4,8%	36,5%
Datainspektionen	-88 655	-111 000	-115 000	3,6%	29,7%
Summa	-2 168 324	-2 573 000	-2 808 000	9,1%	29,5%

42.01. LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDAMÖTER

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-793 281	-813 000	-846 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-793 281	-813 000	-846 000
Anslag netto	-793 281	-813 000	-846 000

Utgifter

42.01.01. Landskapsregeringen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-706 440,40	-743 000	-776 000
(t.a. -26 324,08)		

Landskapsregeringen antas under året bestå av lantrådet jämte sex ministrar. Arvodet till landskapsregeringsledamöterna utgår enligt landskapslagen (1985:17, ändrad 2000/64) om arvode för medlem av Ålands [landskapsstyrelse].

Anslaget avser främst
- löner och arvoden för lantrådet, ministrar samt avlönande av personal enligt bilaga 5
- ministrarnas resor samt
- prenumerationer, mindre inköp och övriga konsumtionsutgifter.

42.01.18. Dispositionsmedel

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-86 840,28	-70 000	-70 000

Under momentet föreslås ett anslag om 70.000 euro.

Anslaget avser främst landskapsregeringens kostnader för kontakter med myndigheter och organisationer samt kostnader i samband med representationsuppdrag.

42.05. LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	120 002	201 000	170 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-457 833	-440 000	-466 000
Summa utgifter	-457 833	-440 000	-466 000
Anslag netto	-337 831	-239 000	-296 000

Inkomster

32.05.04. Skärgårdssamarbetet

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
84 123,44	43 000 tb 4 000	

Momentet utgår. Se moment 42.05.04.

32.05.12. Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
35 878,24	154 000	170 000

Med hänvisning till moment 42.05.12 föreslås motsvarande inkomst.

42.05.04. Skärgårdssamarbetet (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-84 123,44	-43 000	
	tb -4 000	

Utträdet ur skärgårdssamarbetet verkställdes den 30 juni 2010. Momentet utgår.

42.05.05. Kostnader för kommittéer och utredningar

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-96 213,97	-40 000	-100 000
	tb 0	

Rubriken ändrad. Se även moment 42.05.07.
Under momentet föreslås ett anslag om 100.000 euro för arvoden och reseersättningar för lagstadgade delegationer och övriga av landskapsregeringen tillsatta kommittéer, kommissioner och sakkunniga för vilka anslag inte har upptagits särskilt.

I anslaget ingår medel för arbetet med en kommande revision av självstyrelselagen.

Därtill ingår anslag för utredningskostnader, men även kostnader för utvecklingsprojekt och andra konsultinsatser. Anslaget föreslås kunna användas för tillfälliga projektanställningar avseende projekt som kan komma att bli aktuella under året. Anslaget kan även användas för deltagande i kostnader för utredningar som genomförs av annan men som är i landskapets intresse.

I momentet ingår även kostnader för kontaktgruppen mellan landskapsregeringen och utrikesministeriet, vars uppgift är att utveckla och öka användningen av Ålandsexemplet i internationella sammanhang.

42.05.07. Kommittéer och sakkunniga (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-16 830,02	-20 000	

Föreslås att anslag för kommittéer och sakkunniga upptas under moment 42.05.05. Momentet utgår.

42.05.09. Externt samarbete

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-79 466,70	-64 000	-66 000

Landskapsregeringen har under en längre tid deltagit i olika externa samarbeten. Syftet med dessa samarbeten är att utbyta erfarenheter med liknande regioner samt att öka landskapets möjligheter till påverkan inom Europeiska unionen.

Landskapets externa samarbete har företrädesvis bedrivits genom B7 (samarbetet mellan de 7 östersjööarna) och CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions) men landskapsregeringen deltar även aktivt i det så kallade Regleg-samarbetet, vilket är ett samarbete mellan lagstiftande regioner inom Europeiska Unionen.

Alltsedan anslutningen till EU har landskapets inflytande successivt ökat genom tre kompletteringar i självstyrelselagen. Syftet med lagändringarna har varit att stärka landskapets möjligheter att medverka i beslutsfattandet och att förbättra möjligheterna för landskapet att få sina synpunkter framförda i EU:s institutioner. Samtidigt har en bestämmelse om landskapets nationella ansvar för EU-medel och genomförandet av EU-rättsliga förpliktelser infogats i självstyrelselagen. Lagändringarna har föranlett ett gradvis minskat behov av vissa externa samarbeten medan behovet av institutionell samverkan mellan landskapsregeringen och EU:s institutioner har ökat. Landskapsregeringen avser därför att under året utvärdera samarbetet med B7.

Övergripande målsättningar
- målsättningen med deltagandet i de externa samarbetena är att stärka Ålands och regionens utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraft
- målsättningen med deltagandet är att öka den institutionella samverkan mellan landskapsregeringen och EU:s institutioner
- målsättningen med deltagandet i Regleg-samarbetet är att stärka lagstiftande områdens inflytande inom Europeiska Unionen samt
- målsättningen med deltagandet i övriga externa samarbeten är att stärka självstyrande områdens inflytande samt att ge ökade kunskaper genom erfarenhetsutbyte.

För utgifter föranledda av externt samarbete föreslås ett anslag om 66.000 euro.

42.05.11. <u>Utgifter för språkrådet</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-21 348,27	-30 000	-30 000

Landskapsregeringen har tillsatt ett språkråd för åren 2008 - 2012. Språkrådet är ett självständigt sakkunnigorgan med övergripande uppgift att följa den språkliga utvecklingen inom alla samhällssektorer och att stärka en kontinuerlig information om Ålands enspråkiga status. Språkrådet assisteras av en särskilt förordnad tjänsteman som fungerat som rådets föredragande tjänsteman och även haft ett informationsansvar gentemot allmänheten.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 30.000 euro.

42.05.12. <u>Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013 (VR)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-129 910,29	-154 000	-170 000
(t.a. -2 342,19)		

Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013 omfattar Åland, Sverige (från Gävleborg till Östergötland och Gotland), Finland (södra landskapen), Est-

land (utom östra delen) och Lettland (östersjödelarna). Det bor ca 9 miljoner människor i området.

Programmet består av tre delar av vilka Åland omfattas av huvudprogrammet Central Baltic och underprogrammet Archipelago and Islands. Temaområdena är de samma i bägge program men i det senare är de möjliga insatserna fokuserade särskilt på skärgårdar och ö-samhällen med delvis småskaliga lösningar, hållbar utveckling av näringar och samhällen, kunskapsbaserad ekonomi, utveckling av de traditionella skärgårdsnäringarna, tillgänglighetsfrågeställningar och sociala och demografiska frågor med tonvikt på unga människor. Den totala programbudgeten för hela perioden omfattar ca 130 miljoner euro, varav knappt ca 100 miljoner euro från Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Landskapsregeringen är värdorganisation för kontoret som har särskilt ansvar för genomförandet av underprogrammet Skärgården och öarna. Landskapsregeringen erhåller förskottsbetalningar från programmets budget för tekniskt stöd halvårsvis för att täcka kostnaderna för bl.a. en programansvarig och en projektkoordinator. I anslaget ingår dessutom kostnader för ett utrustat kontor, ekonomi-, kommunikations- och andra servicetjänster samt resor förknippade med uppdraget. Programmet godkändes av Europeiska kommissionen 21.12.2007.

Finansieringsansökningar om EU-medel från programmet riktas till förvaltningsmyndigheten Egentliga Finlands förbund som även är ansvarig för EU-medlen gentemot Europeiska kommissionen. Förutom det åländska kontoret finns det motsvarigheter i Tallinn, Stockholm och i Riga. Eventuell nationell medfinansiering för åländska aktörers deltagande i projekt kan finansieras genom anslag under moment 47.03.62.

Under år 2011 kommer landskapsregeringen att vara ordförande i övervakningskommittén för Central Baltic. Åtagandet medför en kostnadsökning för kontoret i Mariehamn. Följaktligen föreslås ett anslag om 170.000 euro för att täcka kostnaderna för det åländska kontoret för genomförandet av Interreg IV A Central Baltic programmet 2007 - 2013. Se moment 32.05.12.

42.05.13. **<u>Koordinering av integrationsarbetet (VR)</u>**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-20 000	-40 000

Rubriken ändrad.
Föreslås ett anslag om 40.000 euro för att samordna integrationsarbetet inom förvaltningen. Avsikten är

- att höja den allmänna beredskapen för migration i det åländska samhället
- att samordna, koordinera och främja integration genom att myndighetsåtaganden lyfts fram och förtydligas, samarbetsnätverk skapas och en allmän kompetensutveckling erbjuds i samband med att det integrationsbefrämjande arbetet utvecklas och utvärderas
- att kartlägga informationsbehoven, samla in och producera informationsmaterial och skapa en hemsida
- att den allmänna kunskapsnivån höjs och positiva attityder till mångkulturalism och pluralism främjas för att garantera att kunskaper finns för att kunna förstå invandrarperspektivet inom de olika myndigheterna och hos direkta serviceproducenter
- att vara en extra resurs för, stöda och handleda myndigheter och organisatio-

ner
- att internutbildning i mångkulturell kunskap ordnas för alla personalgrupper som i sitt arbete möter invandrare
- att, i syfte att förändra mediabilden i positiv riktning och bidra till att en positiv och inkluderande attityd till inflyttade sprids, förbättra informationen och förmedla god praxis mellan olika nivåer i samhället samt
- att förbättra utvärdering och statistik inom området.

42.05.19. Oförutsedda utgifter (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-29 940,00	-25 000	-60 000
	tb -40 000	

Föreslås ett anslag om 60.000 euro för att täcka eventuella person-, sak- och förmögenhetsskador samt juridiska kostnader och andra på förhand oförutsedda kostnader samt på lag baserade utgifter för vilka anslag inte särskilt upptagits. Kostnaderna för juridiska tjänster i främst domstolsprocesser har ökat markant.

Vid en storolycka utanför Åland kan anhöriga och stödpersoner för de drabbade efter prövning beviljas understöd för resor till och från olycksplatsen.

42.20. KONSUMENTFRÅGOR

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster		42 000	42 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-19 390	-60 000	-60 000
Summa utgifter	-19 390	-60 000	-60 000
Anslag netto	-19 390	-18 000	-18 000

Enligt 27 § 10 punkten i självstyrelselagen för Åland hör konsumentskyddet till rikets lagstiftningsbehörighet. En ändring av 30 § 11 punkten i självstyrelselagen trädde i kraft den 1 januari 2010. Denna ändring innebär att de uppgifter som enligt lagstiftningen om konsumentrådgivning ankommer på magistraterna ska i landskapet skötas av landskapsmyndigheterna i enlighet med avtal mellan landskapet och staten. Kostnaderna för verksamheten ersätts av staten.

Inkomster

32.20.39. Statens ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	42 000	42 000

Med hänvisning till moment 42.20.01 föreslås en uppskattad inkomst om 42.000 euro för statens ersättning av kostnaderna för konsumentrådgivningsverksamheten.

Utgifter

42.20.01. Konsumentrådgivningen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-3 871,85 (t.a. 0,00)	-42 000	-42 000

För utgifter föranledda av konsumentrådgivningen föreslås ett anslag om 42.000 euro. Anslaget motsvaras av inkomster under moment 32.20.39. Se även kapitel 42.20.

42.20.21. Konsumentskydd - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-15 518,44	-18 000	-18 000

Enligt 30 § 1 mom. 10 punkten självstyrelselagen handhas de uppgifter som i riket ankommer på konsumenttvistenämnden i landskapet av en särskild av landskapsregeringen tillsatt konsumenttvistenämnd. Nämndens uppgift är att fungera som ett opartiskt och kostnadsfritt tvistlösningsorgan vid vilket konsumenten kan anhängiggöra ärenden. Nämnden ger inte rättsligt bindande beslut, utan endast rekommendationer. Nämndens rekommendationer kan dock betraktas som en förprövning och en fingervisning om hur en tingsrätt skulle avgöra tvisten.

Antalet ärenden som har anhängiggjorts i konsumenttvistenämnden har under senare år ökat. Medan nämnden i början av 2000-talet avgjorde i medeltal fem ärenden per år har nämnden under de senaste åren avgjort i snitt 12 ärenden per år. Denna fortlöpande ärendeökning visar att det för kontinuiteten finns ett behov av en långsiktig lösning för att på bästa sätt tillgodose medborgarnas rättsskydd. Föreslås ett anslag om 18.000 euro för konsumenttvistenämndens utgifter år 2011.

Konsumenttvistenämnden behandlar och avgör även tvister som uppstår i samband med hyra av bostadslägenhet och överlåtelse av bostadsrätt.

42.25. REVISIONSBYRÅN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-55 479	-186 000	-180 000
Summa utgifter	-55 479	-186 000	-180 000
Anslag netto	-55 479	-186 000	-180 000

Revisionsbyråns verksamhet och organisation regleras i landskapslagen om landskapsregeringens revisionsbyrå. Revisionen omfattar förvaltningen och dess underlydande verk, inrättningar och myndigheter samt granskning av EU-stöd som

utgör en mycket betydande del av arbetet. Det här beror på att EU-kommissionen har ålagt medlemsstaternas interna revision en omfattande kontrollskyldighet för EU-stöden. Denna har blivit alltmer detaljerat reglerad i EU-kommissionens och rådets förordningar. Revisionsbyråns interna revision ska även som helhet bedrivas enligt god revisionssed. Den omfattar främst redovisningsrevision, men även förvaltningsrevision, så kallad effektivitetsrevision, i syfte att kontrollera verksamhetens effektivitet och inbyggda kontrollfunktioner. Revisionsbyrån har utöver sin granskande funktion även en för förvaltningen stödjande och rådgivande funktion.

Landskapsregeringen har låtit Riksrevisionen i Sverige utföra en utredning över en självständig revisionsmyndighet underställd lagtinget. Den nya myndigheten föreslås ersätta landskapsregeringens revisionsbyrå samt landskapsrevisorerna. En beredning av ett lagförslag har påbörjats och avses överlämnat till lagtinget i början av år 2011. Målsättningen är att den nya myndigheten ska bildas från år 2012.

Målsättningar för år 2011
Den långsiktiga målsättningen för revisionsbyrån är att löpande granska hela förvaltningen inklusive Ålands hälso- och sjukvård. Revisionsbyrån ska dessutom årligen utföra kontroll av EU-stöd och externa granskningar för landskapsrevisorerna. Revisionsbyrån gör varje år upp en arbetsplan för sin verksamhet, i samråd med förvaltningschefen och ordföranden för landskapsrevisorerna.

Utgifter

42.25.01. Revisionsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-55 478,68	-129 000	-180 000
	tb -57 000	
(t.a. -60 666,00)	(t.a. -40 000)	

För revisionsbyråns verksamhet föreslås ett anslag om 180.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

I anslaget ingår därtill medel för visst anlitande av utomstående revision samt andra expert- och utredningstjänster, medel för material och förnödenheter, annonsering, personalutbildning och resor.

42.30. ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-411 781	-466 000	-466 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-411 781	-466 000	-466 000
Anslag netto	-411 781	-466 000	-466 000

Ålands statistik och utredningsbyrås (ÅSUB) uppgift är att producera kvalificerad kunskap om Åland. Fokus ligger på demografiska, sociala och ekonomiska

särdrag och utvecklingsförutsättningar hos det åländska samhället, något som i sin tur kräver god kännedom om de ekonomiska och geopolitiska sammanhang som Åland är en del av. Kunskapsproduktionen är politikrelevant då den bl.a. syftar till ett förbättrat underlag för administrativa och politiska beslut.

ÅSUB har två verksamhetsgrenar: löpande *statistikproduktion* samt *forskning och utredningar*. Båda dessa typer av kunskapsproduktion sker enligt de prioriteringar som läggs fast i ÅSUB-direktionens treåriga verksamhetsprogram. Treårsprogrammet konkretiseras varje år i ÅSUB:s löpande verksamhetsplaner.

Under år 2011 beräknas ÅSUB producera 7 statistikrapporter och 56 statistikmeddelanden förutom Statistisk Årsbok för Åland, Åland i siffror och leveranserna till vissa utomåländska statistikmyndigheter (Statistikcentralen, det nordiska statistiksamarbetet samt FN:s statistiska byrå). Härtill kommer så de sedan år 2010 av besparingsskäl introducerade webbpubliceringarna av olika typer av statistik, vilka under budgetåret beräknas bli 14 stycken. Inom analys- och forskningsverksamheten planeras 9 rapporter att utges. Förutom den i arbetsprogrammet angivna löpande utredningsverksamheten beräknas ÅSUB genomföra 5 - 6 externa utredningsuppdrag. En sammanställning över publikationsverksamheten under de senaste åren samt planerna för år 2011 finns i tabellen nedan. Som framgår av sammanställningen har de besparingar som genomförts från och med år 2010 i viss mån påverkat den samlade produktionsvolymen negativt. Den beräknade uppgången i antalet produkter under budgetåret beror på att år 2011 är ett valår med ett antal valrelaterade produkter som följd.

Publicerade produkter	2006	2007	2008	2009	2010 plan	2011 planerat
Utredningsrapporter	10	11	11	14	9	9
Statistikrapporter	7	9	5	6	4	7
Statistikmeddelanden	66	69	76	69	56	56
Webbpublicering	-	-	-	-	11	14
Övrigt	5	6	6	5	5	5
Totalt	88	95	98	94	85	91

Utgifter

42.30.20. <u>Ålands statistik- och utredningsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-411 780,76	-466 000	-466 000
(t.a. -74 963,00)		

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 466.000 euro för ÅSUB:s verksamhet. Föreslaget anslag medger en verksamhetsvolym på en något högre nivå än under år 2010. Detta möjliggörs genom efterfrågan på den externfinansierade verksamheten samt kombinationen av vissa tjänstledigheter, produktionstekniska besparingar och förmånligare leveranstavtal med Statistikcentralen.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 samt därtill ingår anslag för direktionsarvoden.

För verksamheten föreslås med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (1971:43) nettobudgetering fortsättningsvis tillämpas så att de beräknade inkomsterna för försäljning av publikationer och utförda uppdrag från landskapsregeringens förvaltning och andra externa beställare inom och utanför Åland om totalt ca 183.000 euro kan gottskrivas momentet.

42.40. LAGBEREDNINGEN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	11 662	4 000	3 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-294 287	-435 000	-610 000
Summa utgifter	-294 287	-435 000	-610 000
Anslag netto	-282 626	-431 000	-607 000

Arbetet vid lagberedningen består i huvudsak i att bereda författningsförslag samt i att utföra de uppgifter som hör samman med offentliggörandet av författningarna. Kärnverksamheten, det arbete som består i beredning av författningsförslag, skiljer sig från egentligt förvaltningsarbete. Karakteristiskt för författningsarbetet är bl.a. det att arbetet bedrivs på en hög abstraktionsnivå och berör olika sektorer. Dessutom är den politiska dimensionen ofta starkt framträdande. Lagberedningsarbetet är därför personalintensivt och anslaget under moment 42.40.01 är följaktligen i huvudsak avsett att täcka löne- och lönebikostnader.

De inkomster som faller under lagberedningen härrör från försäljningen av Ålands författningssamling och Ålands lagsamling. Varken författningssamlingen eller lagsamlingen bär sina egna kostnader.

Lagsamlingen i elektronisk form ska liksom under senaste budgetår hållas uppdaterad. Den kommer att göras tillgänglig för allmänheten på landskapsregeringens nya hemsida som är under utveckling.

Inkomster

32.40.01. Lagberedningen - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
11 661,90	4 000	3 000

Inkomsterna är från försäljningen av ÅFS och lagsamlingen. Inkomsterna från försäljningen av ÅFS minskar kontinuerligt, om än långsamt, i och med att författningarna finns tillgängliga kostnadsfritt i elektronisk form.

Utgifter

42.40.01. Lagberedningen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-294 287,48	-435 000	-610 000
(t.a. -260 298,15)	(t.a. -150 000)	(t.a. -25 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 610.000 euro. Ökningen av anslaget föranleds av att tidigare års anslag (t.a.) inte beräknas finnas tillgängligt i samma omfattning som under år 2010 och att en ny tjänst föreslås.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. Tjänsten som autonomiutvecklare/lagberedare har överförts till kansliavdelningen, moment 43.01.01. Detta medför likväl inte några anslagsförändringar under föreliggande moment, eftersom tjänsten varit obesatt och medel inte upptagits under föregående budgetår.

Därtill föreslås, med beaktande av det tilltagande behovet av lagberedning, att en tjänst som lagberedare med avtalslön inrättas fr.o.m. 1.3.2011.

Förutom personalutgifterna ingår i anslaget främst kostnader för tryckning av Ålands författningssamling, annonser och litteratur samt kostnader för köp av sådana tjänster som hör samman med beredning av författningsförslag.

42.50. DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-47 619	-62 000	-65 000
Summa utgifter	-47 619	-62 000	-65 000
Anslag netto	-47 619	-62 000	-65 000

Övergripande mål
Ålands Diskrimineringsombudsman (DO) inrättades 1 mars 2006. Myndigheten är en oberoende myndighet med landskapet Åland som huvudman.

Myndighetens uppgift är att, med stöd av landskapslagarna 2005:66 och 2005:67, utöva tillsyn över efterlevnaden av landskapslagen om förhindrande av diskriminering. D.v.s. att arbeta för att både förebygga, motverka och förhindra diskriminering inom den offentliga sektorn (arbetslivet) i landskapet.

Verksamhet och målsättningar 2011
Myndigheten verkar sedan mars 2010 i kvarteret iTIDEN. Ytterligare en Diskrimineringsnämndperiod har påbörjats år 2010 - 2011 med vissa förändringar i dess sammansättning. Nämnden förväntas att liksom under år 2010, sammanträda ca 6 ggr.

En uppdatering av hemsidan och därmed en mer innovativ DO-hemsida har skapats.

En uppföljningsrapport om diskrimineringssituationen på Åland 2010; "Diskrimineringsrapport nr 2, 2010" publiceras i december 2010, av ÅSUB. Detta sker på uppdrag av DO-myndigheten. En uppföljning av resultatet och eventuella åtgärder förväntas därmed att påbörjas under år 2011.

Myndigheten genomför en "könsdiskrimineringskartläggning" bland de åländska kommunerna hösten 2010. Resultatet medför eventuella verksamhetsåtgärder för DO under år 2011. Kontinuerlig information om lagstiftning och aktuella frågor, rapporter inom verksamhetsområdet kommer även under år 2011 att uppmärksammas av myndigheten genom bl.a. deltagande av DO i massmedial verksamhet, i dialogmöten med relevanta aktörer samt vid temainspirerade diskrimineringsnämndsmöten. DO:s "omvärldsbevakning" kommer att fortgå under år 2011.

Initierade och avslutade ärenden hos diskrimineringsombudsmannen år 2009

Diskrimineringsgrund	Antal	Man/kvinna	Sektor
Kön	4	-/4	arbete/miljö
Funktionshinder	1	-/1	förv.myndfr.
Ålder	1	-/1	arbete
Etnicitet	6	4/2	Förv./mynd/arbete
Totalt	12	4/8	

Utgifter

42.50.20. Diskrimineringsombudsmannen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-47 618,55	-62 000	-65 000
(t.a. -16 193,66)		

Under momentet föreslås ett anslag om 65.000 euro.

Under momentet ingår anslag för personal enligt bilaga 5 samt diskriminering-snämndens arvoden.

42.59. DATAINSPEKTIONEN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-88 655	-111 000	-115 000
Summa utgifter	-88 655	-111 000	-115 000
Anslag netto	-88 655	-111 000	-115 000

Övergripande mål, beskrivning av verksamheten samt målsättningar för året
Till grund för Datainspektionens uppdrag och verksamhetsplan ligger landskapslag (2007:89) om Datainspektionen.

Datainspektionen arbetar genom sin tillsynsverksamhet för att behovet av personuppgifter inte medför otillbörligt intrång i den enskildas personliga integritet. Myndigheten utövar tillsyn och inspektioner, följer den allmänna utvecklingen inom sitt verksamhetsområde och tar nödvändiga initiativ, informerar om gällande regler samt ger anvisningar och råd om behandlingen av personuppgifter. I Datainspektionens uppdrag ingår även att följa utvecklingen på IT-området när det gäller frågor som rör integritet och ny teknik.

Motiveringar
Datainspektionen bidrar till utvecklandet av en effektiv och rättssäker förvaltning genom att särskilt bevaka och synliggöra integritetsfrågorna. Datainspektionen avser att initiera en kartläggning av myndighetsregister för att bättre kunna följa upp om landskapet och de kommunala myndigheterna kan uppvisa att verksamheten är så organiserad att information om behandling av personuppgifter på ett snabbt, effektivt och rättsäkert sätt kan lämnas ut till medborgarna. Arbetet med kartläggningen kommer att ske i samarbete med myndigheterna och efter att de

informerats om det ansvar de har enligt lagstiftningen. Därefter kommer Datainspektionen att följa upp att de registeransvariga myndigheterna vidtar de åtgärder som lagstiftningen förutsätter.

Verksamheten vid myndigheten bedrivs huvudsakligen genom att bland annat förmedla kunskap, sprida medvetenhet, varna för risker, ge råd och hjälp samt granska och säkerställa att myndigheterna hanterar personuppgifter på ett lagligt sätt. Några områden där behandling av personuppgifter förekommer som är särskilt viktiga är e-förvaltning, hälso- och sjukvård och socialförvaltning, skolförvaltningen samt Internet.

Några nyckeltal som i viss mån beskriver Datainspektionens verksamhet och dess utveckling har beräknats och uppskattats enligt följande:

	År 2009	År 2010	År 2011
Synliggörande av integritetsfrågorna genom nyhetsartiklar, intervjuer m.m.	16	14	15
Informationsverksamhet bl.a. information och muntlig rådgivning	32	45	50
Löpande verksamhet antalet kontakter	49	60	70
Rådgivning och yttranden skriftlig rådgivning och yttranden	5	15	25
Tillsyn	2	3	5
Totalt	104	137	165

42.59.20. Datainspektionen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-88 655,17 (t.a. -8 609,45)	-111 000	-115 000

För datainspektionens verksamhet föreslås ett anslag om 115.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

33./43. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Summa inkomster	3 051 567	3 513 000	4 540 000	29,2%	48,8%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-8 555 340	-9 088 000	-9 619 000	5,8%	12,4%
Överföringsutgifter	-3 321 316	-3 159 000	-3 236 000	2,4%	-2,6%
Realinvesteringsutgifter	-1 097 021	-5 320 000	-1 600 000	-69,9%	45,8%
Lån och övriga finansinvesteringar	0	0	0		
Summa utgifter	-12 973 677	-17 567 000	-14 455 000	-17,7%	11,4%
Anslag netto	-9 922 110	-14 054 000	-9 915 000	-29,5%	-0,1%

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 749 698	-1 857 000	-1 507 000	-18,8%	-13,9%
Kommunikationsverksamhet och externa kontakter	-300 131	-348 000	-361 000	3,7%	20,3%
Främjande av jämställdheten	-65 304	-72 000	-72 000	0,0%	10,3%
Radio- och TV-verksamhet	-2 506 555	-2 314 000	-2 289 000	-1,1%	-8,7%
Lagtingsval	0	0	-162 000		
Understödjande av politisk verksamhet	-180 000	-180 000	-180 000	0,0%	0,0%
Planläggnings- och byggnadsväsendet	-45 025	-67 000	-80 000	19,4%	77,7%
Främjande av bostadsproduktion	-631 367	-590 000	-680 000	15,3%	7,7%
Elsäkerhet och energi	-11 506	-6 000	-198 000	3200,0%	1620,8%
Brand- och räddningsväsendet	-24 653	-75 000	-105 000	40,0%	325,9%
Landskapsalarmcentralen	-409 859	-435 000	0	-100,0%	-100,0%
Fastighetsenheten	-2 068 940	-6 449 000	-3 045 000	-52,8%	47,2%
Ålands polismyndighet	-4 622 978	-4 684 000	-5 285 000	12,8%	14,3%
Personalarbete och arbetsmiljö	-357 661	-490 000	-491 000	0,2%	37,3%
Summa	-12 973 677	-17 567 000	-14 455 000	-17,7%	11,4%

43.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	93 522	65 000	75 000
Konsumtionsutgifter	-1 749 698	-1 857 000	-1 507 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 749 698	-1 857 000	-1 507 000
Anslag netto	-1 656 176	-1 792 000	-1 432 000

Kansliavdelningens verksamhetsområde, organisatoriska indelning samt uppgifter framgår av 4 § LL (1998:70) om Ålands [landskapsstyrelses] allmänna förvaltning respektive 2 - 5 § LF (2007:97) om [landskapsstyrelsens] allmänna förvaltning.

Gällande utvecklingen av förvaltningen och kansliavdelningens organisation, se

allmänna motiveringen.

Allmänna byråns mål för år 2011
Följande konkreta mål uppställs för allmänna byrån
- förslag till en översyn av självstyrelselagen genomförs av en för landskapet och riket gemensam kommitté
- förslag till en strategi för Ålands demilitarisering och neutralisering utarbetas
- arbetet med att stärka Ålands inflytande i EU-arbetet fortsätter
- insatser inom det nordiska samarbetet samordnas och effektiviseras
- gemensamma förvaltningsrutiner utarbetas inom ramen för de elektroniska dokument- och ärendehanteringssystemen
- en funktion för förvaltningskontroll (juridisk kvalitetssäkring) inom rättsserviceenheten utvecklas samt
- ansvaret för laggranskning samt utveckling av självstyrelsesystemet.

Inkomster

33.01.01. Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
93 521,90	65 000	75 000

Momentet avser inkomster av försäljning av intyg och utdrag ur register, försäljning av böcker, broschyrer samt inkomster för avgiftsbelagda prestationer vid kansliavdelningens allmänna byrå.

Utgifter

43.01.01. Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 749 697,59	-1 857 000	-1 507 000
(t.a. -142 525,00)		(t.a. -100 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.507.000 euro för kansliavdelningens allmänna förvaltning.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Föreslås att
- tjänsten som autonomiutvecklare/lagberedare överförs från lagberedningen (moment 42.40.01) till kansliavdelningens allmänna byrå men lämnas tillsvidare utan anslag
- tjänsterna som överinspektör (lkl A28), administrationsansvarig (lkl A24), avdelningssekreterare (lkl A16), projektingenjör (lkl A24) och 2 byggmästare (lkl A22) överförs till fastighetsenheten (moment 43.40.01).

Därtill föreslås att tjänsten som biträdande EU-jurist (lkl A24) ombildas till en tjänst som EU-sakkunnig (lkl A25) fr.o.m. 1.3.2011.

Landskapets formella ställning som lagstiftande region samt landskapets nationella ansvar för genomförande av EU-rättsliga förpliktelser fordrar goda kontakter med EU kommissionen. Föreslås därför att landskapsregeringen kan avlöna en tillfällig tjänst som nationell expert vid EU kommissionen. Tjänstemannen

kan efter ett utnämningsförfarande av EU kommissionen överföras till någon av institutionens enheter för nationell expert tjänst. Den överförda tjänstemannen ska agera kontaktperson för landskapsregeringen samt informera andra tjänstemän vid kommissionen om den aktuella situationen i landskapet. Detta arrangemang kommer på ett påtagligt sätt att öka landskapsregeringens möjligheter till samverkan med EU:s institutioner. För ändamålet ingår 55.000 euro i anslaget.

Förutom direkta personalutgifter och kostnader för EU-specialrådgivaren upptas därtill under förevarande moment anslag för tjänstemäns resor, prenumerationer, underhåll och bränsle för fordon, diverse inköp och andra konsumtionsutgifter inklusive avdelningens representation. Därtill ingår anslag för avdelningens utgifter för den yrkesspecifika personalutbildningen och personalens kompetensutveckling i övrigt.

I anslaget ingår 20.000 euro för laggranskning.

43.03. KOMMUNIKATIONSVERKSAMHET OCH EXTERNA KONTAKTER

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	26 826	27 000	27 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-300 131	-348 000	-361 000
Summa utgifter	-300 131	-348 000	-361 000
Anslag netto	-273 306	-321 000	-334 000

Landskapsregeringens kommunikationsverksamhet utgår från offentlighetsprincipen. I enlighet med fastslagen kommunikationsstrategi ska förvaltningen ha beredskap att aktivt, korrekt, snabbt och lättillgängligt både internt och externt informera om arbetet och presentera beslut och åtgärder.

Kommunikationsenheten svarar för samordning, planering och uppföljning av kommunikationen och agerar aktivt stödjande till hela förvaltningen. Enheten har dessutom ett särskilt ansvar för att samordna förvaltningens kontakter i förhållande till Helsingfors och Stockholm, samt arbetsinsatser inom ramen för det nordiska samarbetet. Målet är att fördjupa kunskapen om och förståelsen för Åland samt få till stånd ett smidigt samarbete med externa kontakter. Verksamheten utvärderas under året.

Målsättningar för år 2011
Särskilda informationsinsatser
Med anledning av lagtingsval och efterföljande regeringsbildning kommer särskilda informationsinsatser att behövas. Särskilda informationsinsatser riktas även till de nya ledamöterna i Finlands riksdag för att informera om självstyrelsen och om landskapsregeringens verksamhet. Finlands ordförandeskap i Nordiska ministerrådet kan även medföra vissa informationsinsatser.

Ny hemsida för landskapsregeringen
Den nuvarande hemsidan är skapad år 2003 och sedan dess har det skett en omfattande teknisk utveckling. Genom att införa en ny hemsida med e-dokumenthantering och göra elektroniska blanketter tillgängliga för allmänheten kan förvaltningen ta ett stort steg framåt i utvecklingen. Med hjälp av den nya tekniken kan medborgarna sköta allt fler serviceärenden själva och självservicen förväntas även ge stora effektivitetsvinster för förvaltningen.

Övriga åtgärder
Utöver kostnader för webbsidans utveckling förväntas särskilda behov föreligga under året för personalens mediautbildning, för inköp av trycksaker och broschyrer relaterade till landskapets informationsverksamhet och för andra kostnader som uppkommer i samband med kommunikationsinsatser.

Inkomster

33.03.01. Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
26 825,52	27 000	27 000

Föreslås en inkomst om 27.000 euro från Ålandskontoret i Helsingfors. Inkomsterna utgörs av hyresinbetalningar.

Utgifter

43.03.01. Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-171 248,22 (t.a. -1 028,00)	-177 000	-185 000

Föreslås ett anslag om 185.000 euro för verksamheten vid Ålandskontoret i Helsingfors.

Ålandskontoret i Helsingfors är landskapsregeringens informationskontor och ansvarar för kommunikation och kontakter med myndigheter, massmedia, skolor, näringslivsaktörer och enskilda i Helsingfors och riket i övrigt. Kontoret verkar i hyrda lokaler med centralt läge, med utrymmen för möten och mottagningar samt arbetsutrymmen för landskapsregeringens tjänstemän på tjänsteresa i Helsingfors.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Under år 2011 kommer särskild vikt att läggas vid information till den nya riksdagen, som tillträder efter riksdagsvalet i april 2011 samt till den nya regeringen. Även lagtingsvalet i oktober och den därpå följande regeringsbildningen på Åland kommer att kräva särkskilda insatser. I övrigt sköter kontoret uppgifterna inom sitt ansvarsområde inom kommunikationsenheten i enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram och kommunikationsstrategin.

43.03.02. Ålandskontoret i Stockholm - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-72 575,80 (t.a. -204,89)	-76 000 (t.a. -5 000)	-81 000

Ålandskontoret i Stockholm är Ålands landskapsregerings informationskontor i Sverige. Verksamheten delas tidsmässigt mellan Stockholm och Mariehamn. Ålandskontoret verkar i hyrda lokaler hos Finsk-svenska handelskammaren i cen-

trala Stockholm där även utrymmen för landskapsförvaltningens möten och evenemang finns att tillgå.

Basverksamheten är Ålandsrelaterad information mot myndigheter, företag, media, organisationer och privatpersoner samt att vara kontaktlänk mellan Ålands landskapsregering och svenska myndigheter och regeringskansli.

I samarbete med övriga aktörer inom kommunikationsenheten tillse att de för enheten tillhörande uppgifterna sköts.

Informationssekreteraren vid Ålandskontoret fungerar också som Ålands representant i Nordiska samarbetskommittén och NMR:s Gränshinderforum. Under år 2011 har Finland ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet vilket innebär extra insatser även på Åland.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 81.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

43.03.04. Informationsverksamhet (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-56 307,02	-95 000	-95 000

Under momentet föreslås ett anslag om 95.000 euro för kostnader för tryckning av årsberättelse, produktion av informationsmaterial, översättningar, köp av reklambyråtjänster och utgifter för pressklipp. I anslaget ingår kostnader för utvecklandet av information på en ny hemsida. Hemsidesprojektet är flerårigt och planeras pågå under åren 2010 - 2012. Se även moment 44.95.05.

43.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-65 304	-72 000	-72 000
Summa utgifter	-65 304	-72 000	-72 000
Anslag netto	-65 304	-72 000	-72 000

De åländska jämställdhetspolitiska målen definieras dels i landskapsregeringens handlingsprogram och dels i "Ramprogram för det åländska jämställdhetsarbetet 2008 - 2011" som har förelagts lagtinget i form av ett meddelande. Ett samhälle i utveckling kräver en jämställdhetspolitik i utveckling.

Det övergripande målet är att kvinnor och män skall ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Under det övergripande målet finns sex delmål nämligen jämn fördelning av makt och inflytande, samma möjligheter för kvinnor och män till ekonomisk självständighet, samma villkor och förutsättningar för kvinnor och män i frågan om avlönat arbete, företagande, arbetsvillkor och utvecklingsmöjligheter i arbetet, samma tillgång för flickor och pojkar, kvinnor och

män till utbildning och utveckling av personliga intressen och talanger, jämn fördelning av det avlönade och oavlönade hem- och omsorgsarbetet samt frihet från könsrelaterat våld.

Jämställdhetsintegrering är den huvudsakliga strategin för att uppnå de jämställdhetspolitiska målen LL (1989:27) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män.

Könsuppdelad statistik är en förutsättning för att synliggöra kvinnors/flickors och mäns/pojkars behov, förutsättningar och livsvillkor. Hållbar jämställdhet syftar till kvalitetssäkring av alla politik- och verksamhetsområden så att de svarar mot kvinnors/flickors och mäns/pojkars villkor och behov.

Ramprogrammets övergripande mål och delmål gäller under en längre tidsperiod och bryts därför ner i årliga handlingsplaner där målsättningar med konkreta åtgärdsförslag, aktiviteter och projekt definieras. Prioriterade områden för landskapsregeringens jämställdhetsarbete är kvinnofrid, barnomsorg och skola, arbetsliv och arbetsmarknad samt utbildning och information.

Utgifter

43.04.01. <u>Främjande av jämställdheten - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-65 304,07 (t.a. -3 612,00)	-72 000	-72 000

Föreslås ett anslag om 72.000 euro för att täcka utgifter för främjande av jämställdheten.
Anslaget innefattar kostnaderna för
- tillsättandet av en expertgrupp (i enlighet med lagtingets beslut) med uppdrag att övervaka det fyraåriga ramprogrammet samt utveckla jämställdheten i landskapet
- publikationen "Kvinnor och Män på Åland 2011" innehållande könsindelade statistiska uppgifter om befolkningen på Åland
- organisering av konferens angående människohandel och relaterade fenomen samt
- åtgärder och utbildningsinsatser inom ramen för kvinnofridsarbetet.

43.05. RADIO- OCH TV-VERKSAMHET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	2 147 448	2 269 000	2 289 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-2 506 555	-2 314 000	-2 289 000
Summa utgifter	-2 506 555	-2 314 000	-2 289 000
Anslag netto	-359 106	-45 000	0

Ålands Radio och TV Ab är ett samhällsägt bolag vars målsättning enligt bolagsordningen är att bedriva allmännyttig rundradioverksamhet. Den allmännyttiga public serviceverksamheten ska särskilt
- främja demokratin genom att tillhandahålla ett mångsidigt utbud av fakta,

åsikter och diskussion i samhällsfrågor
- värna om åsiktsfriheten, vara kritiskt granskande och följa principen om fri och obunden journalistik
- främja insikterna i och förståelsen för de grundläggande principerna för självstyrelsen, det vill säga bevarandet av det svenska språket, utvecklandet av kulturlivet, stärkandet av samhörighetskänslan hos befolkningen och fördjupandet av den samhällspolitiska debatten och demokratin samt
- främja programutbudets allmänbildande karaktär och stöda studieverksamhet samt förmedla myndighetsmeddelanden.

Landskapsregeringen avser att under året utreda hur en separering av distribution och programverksamhet kan förverkligas.

Inkomster

33.05.60. Inkomster av radio- och TV-verksamhet

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
2 147 448,14	2 269 000	2 289 000

Momentet avser inkomster från avgifter för innehav av televisionsmottagare. Avgiften utgör 220 euro.

Föreslås med hänvisning till LL (1971:43, 8 § 2 mom.) om landskapets finansförvaltning att kostnaderna för uppbörd och kontroll av avgifterna vilka består av ersättning för uppbörden och avlöning av granskare får belasta momentet. Kostnaderna för avgiftsgranskare beräknas till ca 30.000 euro. Ersättningen för uppbörd beräknas till ca 75.000 euro på grund av ökade omkostnader. För att avgifterna skall flyta in som beräknat krävs att kontrollen hålls minst på samma nivå som nu.

Med beaktande av ovanstående beräknas nettoinkomsterna uppgå till ca 2.289.000 euro vilket föreslås som anslag under momentet.

Utgifter

43.05.60. Främjande av rundradioverksamhet (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-2 269 000,00	-2 029 000 tb 51 000	-1 978 000

Till Ålands Radio och TV Ab överförs i månadsrater under året ett belopp som baseras på de beräknade intäkterna från uppbörden av avgifterna för innehav av televisionsapparat. En slutreglering görs under påföljande år på basis av de faktiska intäkterna från avgifterna och avdraget för delfinansieringen av upphovsrättskostnaderna. Föreslås att avgifterna för innehav av televisionsapparat används för täckande av upphovsrättskostnaderna. Se även moment 43.05.62.

Landskapsregeringen ser över landskapslagen om rundradioverksamhet samt finansieringsformen för public serviceverksamheten.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 1.978.000 euro.

43.05.61. Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-45 000	0

Inget anslag föreslås för budgetåret.

43.05.62. Upphovsrättskostnader (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-237 554,55	-240 000 tb -51 000	-311 000

Landskapsregeringen erlägger enligt avtal med Sveriges television Ab, Sveriges utbildningsradio Ab, Sveriges Radio Ab, Kopiosto r.f. och Säveltäjäin tekijäinoikeustoimisto r.f. avgift för upphovsrättskostnader i samband med återutsändningar. Landskapsregeringen har likaledes ingått avtal med Sveriges TV 4 och de finländska upphovsrättsorganisationerna Kopiosto r.f. och Teosto r.f. om återutsändning av Sveriges TV 4 över Åland.

För de beräknade ersättningarna föreslås anslag om 311.000 euro. Ökningen av ersättningarna föranleds av avtalsmässiga justeringar av avgifterna.

43.10. LAGTINGSVAL

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			-150 000
Överföringsutgifter			-12 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	-162 000
Anslag netto	0	0	-162 000

Utgifter

43.10.04. Utgifter för lagtingsval (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	-150 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro. Anslaget är avsett att täcka kostnaderna för lagtingsvalet samt vissa kostnader i anslutning till kommunalvalet. I anslaget ingår kostnader för att använda justitieministeriets valdatasystem. De innefattar upprättande och upprätthållande av rösträttsregistret samt lagstadgade avgifter för befolkningsregistercentralens tjänster. Vidare ingår kostnader för centralnämnden för lagtingsval och för anordnande av förtidsröstning. I kostnaderna för centralnämnden för lagtingsval ingår nämndens arvoden, ersättning till nämndens sekre-

terare samt anlitande av tillfällig hjälp i samband med valrapporteringen.

I anslutning till kommunalvalet bekostar landskapsregeringen enligt lag (1970:39, 83 §) även tryckning av valsedlar, röstkort och valhandlingar för förtidsröstningen.

43.10.31. Landskapets andel av valnämndernas utgifter

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	-12 000

Föreslås ett anslag om 12.000 euro. Anslaget avser lagstadgade ersättningar till kommunerna för kostnaderna för arvoden, dagtraktamenten och ersättning för resekostnader som erlagts till medlemmar, ersättare och biträden i valnämnd och valbestyrelse (1970:39, § 83).

43.15. UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	180 000	180 000	180 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-180 000	-180 000	-180 000
Summa utgifter	-180 000	-180 000	-180 000
Anslag netto	0	0	0

Inkomster

33.15.50. Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
90 000,00	90 000	90 000

Föreslås en inkomst om 90.000 euro. Se moment 43.15.50.

33.15.51. Statsanslag för understödjande av politisk information

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
90 000,00	90 000	90 000

Föreslås en inkomst om 90.000 euro. Se moment 43.15.51.

43.15.50. **Understödjande av politisk verksamhet**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-90 000,00	-90 000	-90 000

I statens budget anslås en summa för understödande av politisk verksamhet av vilken 1/200 del överförs till landskapet Åland. Summan utgör 90.000 euro.

Från och med år 1988 har fördelningen till de politiska organisationerna gjorts i enlighet med mandatfördelningen i lagtinget.

Som kriterier för politisk organisation vilket berättigar till stöd för politisk verksamhet gäller att
- organisationen ska vara företrädd i lagtinget
- organisationen ska vara registrerad eller under registrering
- organisationen ska ha partiprogram och
- organisationen ska ha en fast organisation och fungera som ett parti.

Innan fördelningen till de politiska organisationerna verkställs kan ett särskilt stöd för riksdagsledamotens verksamhet avskiljas.

Övergår en lagtingsledamot under mandatperioden till en annan politisk organisation ska följande gälla
- av ett partis lagtingsledamöter ska minst tre eller, om gruppen består av fem eller färre medlemmar, mer än hälften av dessa frånträda medlemsskapet i sin tidigare organisation för att understödet ska erläggas till den organisation de anslutit sig till eller bildat
- understöd vid byte av organisation utbetalas inte till ny organisation för det kalenderår bytet skett utan först följande kalenderår samt
- avgår lagtingsledamot från en organisation utan att ansluta sig till en annan kan understöd inte utbetalas till denna enmansgrupp.

43.15.51. **Understödjande av politisk information**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-90 000,00	-90 000	-90 000

Av det anslag som i statens budget anslås för partiernas informationsverksamhet och kommunikation överförs 1/200 del till landskapsregeringen för att stödja den politiska informationsverksamheten.

Anslaget om 90.000 euro fördelas till de politiska organisationerna på basis av mandaten i lagtinget.

43.20. PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-45 025	-67 000	-80 000
Summa utgifter	-45 025	-67 000	-80 000
Anslag netto	-45 025	-67 000	-80 000

Landskapsregeringens geografiska informationssystem (LRGIS) är ett system för digital hantering av geografiskt relaterad information. Den digitala hanteringen av kartdata är ett betydande inslag i det dagliga arbetet och LRGIS innehåller en stor mängd digital kartdata som ger användaren möjlighet att kombinera olika typer av geografisk data.

Det kontinuerliga arbetet med uppbyggnad, drift och utveckling av geografiska databaser för avdelningars/byråers olika ändamål fortsätter som tidigare år.

I anslagen ingår kostnader för den årliga uppdateringen av den digitala fastighetskartan, ägaruppgifter, råstenar och väg-/adressdatabasen. Anslaget innefattar även kostnader för gällande underhållsavtal av befintliga GIS-programlicenser samt utbildning.

Anslaget omfattar också fortsatt arbete och utveckling av systemet som utförs under året. Övergång till nya programversioner införs stegvis samt förändringar av den tekniska plattformen för webbtjänster.

Under kapitlet upptas även anslag för uppföljning och information inom plan- och byggnadsväsendet.

43.20.01. Planläggnings- och byggnadsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-45 024,95	-67 000	-80 000
(t.a. -24 079,65)	(t.a. -10 000)	

Föreslås ett anslag om 80.000 euro, dels för landskapets geografiska informationssystem, dels för uppföljning och information inom plan- och byggnadsväsendet.

I anslaget ingår kostnader för den årliga uppdateringen av den digitala fastighetskartan, ägaruppgifter, råstenar och väg-/adressdatabasen. Anslaget innefattar även kostnader för gällande underhållsavtal av befintliga GIS-programlicenser samt utbildning.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

43.20.30 Understöd för planering (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	

Föreslås att momentet utgår.

43.25. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-631 367	-590 000	-680 000
Summa utgifter	-631 367	-590 000	-680 000
Anslag netto	-631 367	-590 000	-680 000

Målsättningarna för bostadspolitiken är att
- verka för en god tillgång på ändamålsmässiga bostäder för olika målgrupper och i olika regioner samt
- skapa förutsättningar för ett bostadsbestånd som medger ett livslångt och hälsosamt boende.

För att uppnå dessa målsättningar används en palett av olika stödformer vars uppgift är att stimulera till ändamålsenliga investeringar i nybyggda bostäder och reparationer av det befintliga bostadsbeståndet. Stöden fyller också en viktig funktion i perioder med svagare konjunktur.

Ägarbostäder stöds med räntestödslån för nybyggnad av egnahemshus eller inköp av nybyggd lägenhet i flerbostadshus. I glesbygden kan dessutom landskapsborgen beviljas för en del av lånefinansieringen. I stöd av bostadssparavtal beviljas räntestöd, och i vissa fall sparpremie, för anskaffning av den första egna bostaden. Bidrag beviljas ålderspensionärer för reparation av deras egna bostäder med avsikten att de skall kunna bo kvar i hemmet. Åt hushåll vars bostäder drabbats av sanitära olägenheter såsom fuktskador, mögel, ohyra och liknande företeelser kan också understöd beviljas. För unga bostadssparare som anskaffar sin första bostad föreslås en bostadssparpremie om 3.000 euro. Utbetalning av premien förutsätter ett avtalssparande i bank om minst 8 kvartal.

Stödet för produktion av hyresbostäder sker i första hand genom räntestöd med förmånliga villkor. Vidare stöds flerbostadshus med bidrag för att främja kvalitetshöjande åtgärder på fastigheterna, t.ex. för förbättringar av boendemiljö, framkomlighet, energiekonomi och fastighetsteknik.

Bostädernas energilösningar har fått en allt större betydelse, dels på grund av fastighetsbeståndets stora påverkan på klimatet, dels på grund av att driftkostnaderna för uppvärmning och övrig fastighetsteknik börjar utgöra en betydande post i en byggnads livscykelkostnad. Landskapsregeringen anser därför att det är av största vikt att stöden är kopplade till effektiva och framsynta energitekniska lösningar. Landskapsregeringen avser därför i högre utsträckning än tidigare ställa specifika krav på de energitekniska lösningarna i bostäderna som ett villkor för erhållande av finansieringsstöd i samband med nybyggnad av ägar- och hyresbostäder. Nyproduktion av bostäder med värmesystem baserade på fossila bränslen kommer inte att beviljas stöd. Ägare till befintliga fastigheter uppmuntras till att minska energiförbrukningen genom stöd för installation av solvärmesystem och för uppgradering av värmesystemets regler- och styrfunktioner.

43.25.31. **Understöd för hyresbostäder (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	

Föreslås att momentet utgår.

43.25.51. **Landskapsstöd till organisationer inom bostadsbranschen**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-10 000,00	-10 000	

Föreslås att momentet utgår.

43.25.61. **Understöd för bostadsreparationer (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-38 185,00	-100 000	-200 000

Föreslås ett anslag om 200.000 euro att användas som finansieringsunderstöd för att underlätta boendet för främst pensionärer och rörelsehindrade, för avlägsnande av hälsorisker i bostadsbyggnader och för bekämpning av husbock och därmed jämförbara skadeinsekter. Speciellt understöden för handikappanpassningar har ökat de senaste åren.

Understöd beviljas på samma grunder som tidigare år. Understöd för reparationsåtgärder i pensionärers och rörelsehindrades bostäder ges på basen av inkomstprövning. Påvisade merkostnader för handikappanpassning föreslås vid behov kunna beviljas utan inkomstprövning. Stödet uppgår f.n. till högst 40 % av godkända kostnader, dock högst 9.000 euro (i speciella fall 70 % och maximalt 15.000 euro). Med hänvisning till social- och miljöutskottets betänkande i samband med behandlingen av handikappservicelagen (5/2009-2010) föreslår landskapsregeringen att möjligheten för landskapsregeringen att bevilja stöd för handikappanpassning kvarstår ännu under år 2011. Avsikten är att säkerställa stödsystemets funktionalitet intill dess kommunerna i praktiken har faktiska möjligheter att på ett likvärdigt sätt behandla ansökningarna.

För avlägsnande av hälsorisker i privatpersoners ägarbostäder beviljas maximalt 40 % i stöd, dock högst 9.000 euro. Stödet är underkastat inkomstprövning.

Anslaget kan även användas för stöd för installation av hissar i äldre våningshus enligt principer som landskapsregeringen fastställer.

43.25.62 **Understöd för investeringar i uppvärmningssystem som främjar miljövården (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 150,00	-160 000	-160 000
	tb 0	

För att öka energieffektiviteten i fastighetsbeståndet och därigenom minska miljöpåverkan föreslås ett anslag om 160.000 euro för utgivande av investeringsstöd till fastighetsägare som förnyar fastighetens regler- och styrsystem och/eller installerar solvärmesystem. Understödet för förnyande av regler- och styrsystem gäller enbart fastigheter med tre eller fler bostäder. Stöd för installation av solpaneler ges också till nybyggda bostäder. Stödet till regler- och styrsystem kan högst uppgå till 25 % och för solvärmesystem till 40 % av de godkända kostnaderna.

43.25.64. **Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter och för kvalitetshöjande åtgärder i flerbostadshus (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-20 000	-20 000

Med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år föreslås ett anslag om 20.000 euro.

Föreslås att anslaget får användas till betalning av räntor för landskapsbelånade hyreshus som har betydande ekonomiska svårigheter och, i särskilda fall, för att kunna avskriva lånefordringar eller inlösa aktier i fastighetsaktiebolag som äger landskapsbelånade hyresbostäder.

Därtill föreslås anslaget kunna användas för att täcka kreditförluster förorsakade av låntagare med landskapsbelånad ägarbostad där låntagaren blivit permanent insolvent.

Vidare föreslås anslaget användas för att täcka eventuella åtaganden för de borgensförbindelser för ägarbostäder som utges med stöd av moment 43.25.67. Eventuella åtaganden för borgensförbindelser utgivna för hyresbostäder föreslås finansierade via tilläggsbudget.

Vidare föreslås att anslaget kan användas till att stöda kvalitetshöjande åtgärder i flerbostadshus, t.ex. boendemiljö, energiekonomi och fastighetsteknik. Stödet föreslås högst utgöra 25 % av kostnaderna och utgå enligt prövning.

Vidare föreslås anslaget enligt prövning kunna användas till att befrämja och stöda företagsarrangemang i det landskapsbelånade hyresbostadsbeståndet i avsikt att skapa solidare företag med bättre verksamhetsförutsättningar på lång sikt.

43.25.67. Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-582 032,28	-900 000	-300 000
	tb 600 000	

Under momentet föreslås ett anslag om 300.000 euro för erläggande av räntestöd på banklån vilka utgör finansiering för produktion av hyres- och ägarbostäder beviljade med stöd av landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion. Den låga räntenivån sänker behovet av medel för räntestödet jämfört med tidigare år. För närvarande betalas räntestöd först då låntagarens bruttoränta överstiger 3,5 % för ägarbostäder och 2,0 eller 2,5 % för hyresbostäder. Den kalkylerade kostnaden för utelöpande räntestödslån, vilken framgår i tabellen nedan, är beräknad med en genomsnittlig bruttoränta för låntagaren om 2,5 %. Rent generellt kan det konstateras att anslaget är svårbudgeterat eftersom räntestöden är konstruerade så att de ökar exponentiellt efter det att nivån för låntagarens "självkostnadsränta" passerats.

Föreslås att finansieringsstöd för produktion av ägarbostäder fortsättningsvis ska utgå som räntestöd. Räntestödet beviljas endast för nybyggnad av egnahemshus och för anskaffning av ägarbostad i nybyggda flerfamiljshus. Räntestödet utgår under högst 10 år. Föreslås att räntestödslån till ägarbostäder får beviljas för totalt 5.000.000 euro, d.v.s. ca 50 bostäder. Stödet är behovsprövat med sökandes inkomster och familjestorlek som huvudsakliga prövningsvariabler. I skärgårdskommunerna och Eckerö, Geta, Hammarlands, Lumparlands, Saltviks och Sunds kommuner tillämpas förhöjda inkomstgränser.

Landskapsregeringen överväger att utvidga användningen av anslaget till att gälla även renovering och återanvändning av äldre bostadshus.

För produktion av hyresbostäder föreslås att räntestödslån för högst 5.000.000 euro får beviljas. Räntestödet beviljas för 10 eller 30 år, det längre stödet företrädesvis till institutionella innehavare av hyresbostäder.

Föreslås vidare att anslaget får användas för utbetalning av räntegottgörelser, bostadssparpremier och kreditreserveringsersättningar med stöd av landskapslagen (1982:16) om bostadssparpremier, landskapslagen (1983:29) om räntestödslån för förvärv av ägarbostad och landskapslagen (1994:41) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar angående stöd vid förvärv av bostad. Räntestödet utgör 70 % av den del av räntan som överskrider 3,8 % och utgår under de tio första låneåren. Antalet nya lån med stöd av bostadssparavtal beräknas uppgå till ca 10 st.

Den framtida kostnadsbelastningen utgående från existerande räntestödsförbindelser framgår ur tabellen nedan. Beräkningen baserar sig på den ränta som använts för kalkylering av budgetanslaget. Räntestöd för ägarbostäder har beräknats utgå för en genomsnittlig period om 10 år och för hyresbostäder i 10 eller 30 år. I tabellens sista kolumn framgår kostnaden enligt det sämsta möjliga scenariot, d.v.s. ett sådant ränteläge då högsta möjliga räntestöd betalas.

Räntestöd	Kostnad år 2011	Kostnad år 2012	Beräknad återstående totalkostnad vid ett ränteläge om 2,5 %	Återstående kostnad om räntenivån kontinuerligt ligger över 7 %
Räntestöd ägarbostäder				
Lån utgivna åren 1998 - 2010	0	0	0	4.000.000
Bevillningsfullmakt år 2011	0	0	0	700.000
Räntestöd till bostadssparlån	0	0	0	500.000
Sammanlagt ägarbostäder	*0*	*0*	*0*	*5.200.000*
Räntestöd hyresbostäder				
Lån utgivna år 1999 - 2010	300.000	300.000	3.900.000	18.900.000
Bevillningsfullmakt år 2011	0	25.000	520.000	1.500.000
Sammanlagt hyresbostäder	*300.000*	*325.000*	*4.420.000*	*20.400.000*
Räntestöd sammanlagt	**300.000**	**325.000**	**4.420.000**	**25.600.000**

Föreslås att landskapsborgen enligt 13 § landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion får ställas för byggande av ägarbostäder. Borgensåtagandet får högst utgöra 15 % av godkänt lånevärde (anskaffningskostnad) i Eckerö, Geta, Hammarlands, Lumparlands, Saltviks och Sunds kommuner och högst 30 % av lånevärdet i skärgårdskommunerna, dock högst 34.000 respektive 68.000 euro per bostad. För borgen till ägarbostäder uppbärs en avgift om 1,5 % av borgensåtagandet. I skärgårdskommunerna är avgiften 0,75 %. Om räntestöd utgår för låneobjektet uppbärs ingen avgift. Föreslås vidare att landskapsborgen enligt 21 § landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion får ställas för produktion av hyresbostäder som beviljats räntestöd. Borgensåtagandet får högst utgöra 20 % av godkänt lånevärde och för borgensförbindelsen debiteras en avgift om 0,5 % av borgensbeloppet. Det totala beloppet av beviljade borgensförbindelser föreslås få uppgå till högst 16,0 miljoner euro.

43.25.83. **<u>Bostadslån (R)</u>**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	0

Föreslås att inget anslag upptas under momentet detta år.

Föreslås vidare att bostadslån får utges under året med användande av de medel som kvarblivit från tidigare års anslag, främst gäller det medel som tidigare reserverats men där projektet av olika anledningar inte fullföljs. Lånen utges enligt

de grunder som anvisades i 2009-års budgetmotivering.

43.27. ELSÄKERHET OCH ENERGI

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	17 834	15 000	15 000
Konsumtionsutgifter	-8 112	-6 000	-198 000
Överföringsutgifter	-3 394		
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-11 506	-6 000	-198 000
Anslag netto	6 328	9 000	-183 000

Målsättningen med elsäkerhetsarbetet är att upprätthålla elsäkerheten på en hög nivå så att antalet elolyckor och bränder förorsakade av el ska hållas på ett minimum.

För övervakningen utnyttjas tillbudsstående medel enligt den åländska ellagen samt informations-, rådgivnings- och kursverksamhet i elsäkerhetsfrågor. Behovsanpassat utvecklingsarbete av gällande regelverk pågår kontinuerligt.

Inom energiområdet är målet en energiproduktion och konsumtion som sker i samklang med villkoren för hållbar utveckling, samt att energifrågorna behandlas enligt regionala, nationella och internationella målsättningar. Dessutom bör en tryggad, konkurrenskraftig och säker energiförsörjning eftersträvas.

Arbetet med att öka användningen av förnybara och lokala energikällor fortsätter och landskapsregeringen är angelägen om klimatriktig och växthusgasreducerande energiproduktion. Vidare önskar landskapsregeringen fortsättningsvis bistå projekt inom förnyelsebar energi. Detta sker bl.a. genom kontakter och samarbete mellan olika inom området aktiva, kunskapsrådgivning, delfinansiering av studier samt delfinansiering av investeringar av infrastrukturell karaktär.

Se även allmänna motiveringen.

Inkomster

33.27.05. Inkomst av elinspektionsverksamhet

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
17 833,99	15 000	15 000

För avgifter baserade på prestationer utförda vid el- och energienheten beräknas en inkomst om 15.000 euro.

43.27.04. Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-5 935,37	0	-192 000
(t.a. -30 138,66)	(t.a. -67 000)	

Föreslås ett anslag om 192.000 euro för

- informations-, rådgivnings-, skolnings- och upplysningsverksamhet på energiområdet
- landskapsregeringens utveckling av och delaktighet i energiutvecklingsprojekt i landskapet i form av förstudier inom området
- landskapets finansieringsdel i samarbetsprojekt på energiområdet med aktörer och organisationer i syfte att befrämja förnybar energi, energieffektivering och försörjningstrygghet
- delfinansiering av lön till projektanställd energisamordnare enligt bilaga 5
- inköp av externa tjänster inom energiområdet samt
- kontroll av landskapets cistern för tung brännolja.

Ökad användning av lokalt producerade förnyelsebara energikällor har under senare år blivit allt viktigare. Av betydelse för omställningen är bl.a. de negativa konsekvenserna fossila bränslen orsakar miljön, det ständigt ökade behovet, samt ökat energipris. Fokus på energifrågorna har ökat under de senaste åren och behovet av att omvärldsbevaka samt att samordna de lokala insatserna tyder på ett fortsatt resursbehov.

Landskapets cistern för tung brännolja, vilken utgör säkerhetslager för Försörjningsberedskapscentralen nyttjas och förvaltas av Ålands Energi Ab. Under år 2011 genomförs en kontroll av cisternen. Av anslaget har 142.000 euro beräknats för detta.

Föreslås därtill att anslaget kan användas för förstudier och utredning av vilka möjligheter det finns att på Åland framställa och använda förnyelsebar energi för uppvärmning t.ex. olika former av pellets och andra skogs- och jordbruksprodukter. Miljövänliga alternativ att producera el är t.ex. sol, vind och vågor. I utredningarna bör klarläggas bl.a. miljövinster, sysselsättningseffekter, påverkan på konsumentpriser samt möjligheten till energieffektivering.

43.27.05. Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-2 176,60	-6 000	-6 000

Föreslås ett anslag om 6.000 euro för att täcka utgifter för landskapsregeringens besiktningsverksamhet, utbildning, publikationer, examensprov, registerhållning, kontroll av elmaterial o.dyl. Anslaget täcker även omkostnaderna för övervakning av den åländska elmarknaden samt deltagande i nordiska kommittén för samordning av elektriska säkerhetsfrågor (NSS).

43.30. BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	2 467	2 000	2 000
Konsumtionsutgifter	-24 653		-30 000
Överföringsutgifter		-75 000	-75 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-24 653	-75 000	-105 000
Anslag netto	-22 186	-73 000	-103 000

Landskapsregeringen har det övergripande ansvaret för att den kommunala räddningsverksamheten i landskapet bedrivs effektivt och organiseras i enlighet med räddningslagen för landskapet Åland. Det sker genom att landskapsregeringen leder och utövar tillsyn över räddningsverksamheten. Landskapsregeringen ansvarar även för att en särskild räddningsdelegation tillsätts. Räddningsdelegationen har till uppgift att biträda landskapsregeringen i ärenden som rör räddningsverksamheten och bekämpningen av miljöskador i landskapet.

Inkomster

33.30.04. Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
2 466,50	2 000	2 000

Föreslås en inkomst om 2.000 euro.

Utgifter

43.30.01. Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-24 652,54	0	-30 000
(t.a. -38 158,61)	(t.a. -46 000)	

Föreslås ett anslag om 30.000 euro.

Landskapsregeringens målsättningar för år 2011 är

- att i samråd med den kommunala räddningsmyndigheten utarbeta en för landskapet gemensam översiktsplan. Planen ska ange de allmänna riktlinjerna för hur räddningsverksamheten ska organiseras
- att skapa förutsättningar för kurser, information, planering och övning för myndigheter och personal som deltar i räddningsverksamhet
- att upprätthålla en räddningsdelegation för räddningsväsendet med uppgift att följa med utvecklingen och ta initiativ till utveckling inom området samt att samordna räddningsväsendet
- att tillsammans med Statens Ämbetsverk på Åland upprätthålla en organisation för befolkningsskyddet samt utföra och initiera förberedelser för förhållanden och händelser som avviker från de normala
- att utföra utredningar och utarbeta regelverk med syfte att förbättra säkerheten i samhället och effektiviteten hos räddningsmyndigheterna samt
- att genomföra anskaffningar av utrustning och uppgifter för räddningsverksamhet och säkerhet där särskilda motiv för detta finns.

43.30.30. **Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddningsväsendet**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-75 000	-75 000

Landskapsandelarna erläggs efter förhandsprövning och i enlighet med 12 kap. räddningslagen (2006:106) för landskapet Åland. Härvid är den av landskapsregeringen fastställda anskaffningsplanen riktgivande för brandkårerna i landskapet.

Föreslås ett anslag om 75.000 euro för erläggande av landskapsandelar för materialanskaffningar år 2011. Föreslås därtill att landskapsregeringen ges rätt att under år 2011 ge förhandsbesked om landskapsandelar för anskaffningar år 2012 till ett belopp om 75.000 euro.

43.32. LANDSKAPSALARMCENTRALEN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	14 908	17 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-409 859	-435 000	0
Summa utgifter	-409 859	-435 000	0
Anslag netto	-394 950	-418 000	0

Föreslås att alarmcentralen administrativt och ekonomiskt sammanslås med Ålands polismyndighet under kapitel 43.60. Kapitlet utgår.

Inkomster

33.32.20. **Landskapsalarmcentralen - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
14 908,34	17 000	

Föreslås att momentet utgår. Se moment 33.60.20.

Utgifter

43.32.20. **Landskapsalarmcentralen - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-409 858,74	-410 000	
	tb -25 000	
(t.a. -18 796,00)		

Föreslås att momentet utgår. Se moment 43.60.20.

43.40. FASTIGHETSENHETEN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	143 118	333 000	1 485 000
Konsumtionsutgifter	-971 919	-1 129 000	-1 445 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-1 097 021	-5 320 000	-1 600 000
Summa utgifter	-2 068 940	-6 449 000	-3 045 000
Anslag netto	-1 925 823	-6 116 000	-1 560 000

Rubriken ändrad.
De övergripande förvaltningsuppgifterna för landskapets fastigheter handhas centralt av byggnadsbyrån som bl.a. sköter följande uppgifter:

Ledning av byggnadsprojekt, besiktningar och upprättande av underhållsplaner för byggnader, kostnadsberäkningar för byggnadsprojekt, försäljning och inköp av fastigheter, tecknande och uppföljning av arrende- och hyresavtal, fastighetsförsäkringar, beslut om outnyttjade fastigheter samt upprätthållande av basfakta och dokumentation för landskapets fastigheter.

Under kapitlet upptas anslag för den direkta fastighetsförvaltningen av Självstyrelsegården, Ålands museum, Eriksonska gården, f.d. lotsdistriktsfastigheten vid Storagatan 23, Eckerö post- och tullhus, landskapets bostadshus vid Grindmattesvägen, huvudbyggnaden vid Grelsby kungsgård, Stora och Lilla Båtskär, Källskär i Kökar samt f.d. Vårdinstitutets skolbyggnad.

Byggnadsbyrån ansvarar även för den direkta fastighetsförvaltningen av den nya laboratoriebyggnaden i Jomala, medan driftskostnaderna debiteras Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet som använder lokalerna. Vidare har byggnadsbyrån förvaltningsansvaret för det s.k. Bergskyddet, i vilket landskapet numera är majoritetsägare (52,8 %). Övriga delägare är Senatfastigheter (36,4 %) samt Mariehamns stad (10,8 %) som debiteras för sin andel av drifts- och underhållskostnaderna.

Alandica kultur- och kongress hyrs av ett privat driftsbolag som även ansvarar för löpande drift och underhåll. Till den del landskapet i egenskap av hyresvärd och ägare ansvarar för vissa åtgärder påförs kostnaden detta kapitel.

I anslagen under kapitlet ingår även kostnader för vissa övriga fastighetsförvaltningsuppgifter som genom avtal sköts av byggnadsbyrån. Kostnader för detta debiteras respektive nyttjande enhet.

För Eckerö allhall har tecknats ett nytt 5-årigt hyres- och driftsavtal. Drift och underhåll av allhallen sköts av det privata driftsbolaget. Till den del landskapsregeringen, såsom fastighetsägare, ansvarar för förvaltningen ingår anslag för denna under detta kapitel.

Som en del av arbetet med att utveckla det ekonomiska ansvarstagandet inom förvaltningen, kommer kansliavdelningens byggnadsbyrå att gradvis omstrukturera så att fastighetsförvaltningen från och med år 2012 ska kunna fungera som en resultatenhet. Under året kommer därför riktlinjer och regelverk att skapas bland annat för att få fram mätmetoder för fördelning av intäkter och kostnader, klargöra organisatoriska och förvaltningsmässiga strukturer och avgränsningar

samt målsättningar och krav i anslutning till resultatansvaret. Den successiva framräkningen av internhyror för landskapets fastigheter pågår. Internhyran omfattar kapitalkostnader såsom avskrivning och ränta, samt fastighetsskatt och "försäkring". Införande av resultatenheter i enlighet med tankarna i förslaget till finansförvaltningslag (lr.framst. nr 21/2009-2010) förutsätter att internhyra finns framräknat för alla berörda verksamheter liksom en konsekvent budgetteknisk hantering förutsätter att värdet räknas fram för alla fastigheter. I detta skede redovisas i informationssyfte internhyror som berör vissa verksamheter i den tabell som inleder kapitelmotiveringen för den aktuella verksamheten. Fastigheternas driftskostnader belastas direkt den enhet som nyttjar fastigheten och ingår på så sätt i det föreslagna anslaget.

Övergripande mål
Landskapsregeringen har som mål att ha en enhetlig, ändamålsenlig och ekonomisk fastighetsförvaltning. Förvaltning som kräver särskild sakkunskap ska i allmänhet centraliseras. I enlighet härmed har flera uppgifter centraliserats till byggnadsbyrån. Likaså ska förvaltningsuppgifter sammanföras då det innebär effektivering och förmånligare lösningar. Landskapsregeringen avser under året utreda förutsättningarna för en ytterligare centralisering av fastighetsförvaltningen i form av en mer självständig enhet.

Bebyggda fastigheter som landskapet inte längre behöver och som saknar särskilda kulturhistoriska eller miljövärden ska i allmänhet avyttras. Vissa obebyggda fastigheter kan behållas om de anses vara värdefulla för rörligt friluftsliv eller kan utgöra markreserv för framtida behov.

Konkreta mål för år 2011
- att fortsätta upprätta avtal gällande gränsdragning i fastighetsförvaltningsuppgifter mellan byggnadsbyrån och de brukande enheterna
- att fortsätta utreda alternativa uppvärmningssätt för vissa av landskapets oljeuppvärmda byggnader
- att fortsätta inventera energiförbrukningen i landskapets fastigheter samt möjligheterna till energieffektivisering samt
- att fortsätta upprättande av underhållsplaner för perioden 2012 - 2016 för landskapets fastigheter.

Inkomster

33.40.88. **<u>Överlåtelse av fastigheter</u>**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
127 379,62	262 000	1 485 000
	tb 71 000	

I enlighet med tidigare budgetbeslut föreslås att fastigheten Grelsby sjukhus i Finström (60-409-3-1) omfattande ca 7,5 ha försäljes. Föreslås en inkomst om 1.485.000 euro vilket motsvarar det bokföringstekniska värdet och någon värdering har i detta skede inte gjorts.

Föreslås, med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (1971:43), att direkta kostnader i samband med försäljningen kan belastas momentet.

Utgifter

43.40.01. Fastighetsenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-971 919,06	-1 129 000	-1 445 000

Rubriken ändrad.
Föreslås ett anslag om 1.445.000 euro för drift och underhåll av de i kapitelmotiveringen nämnda fastigheterna. Ökningen föranleds främst av överföringen av de tjänster som närmare beskrivs under moment 43.01.01.

Anslag för personal ingår enligt bilaga 5. Föreslås att deltidstjänsten som verksamhetsledare för Eckerö post- och tullhus fortsättningsvis upprätthålles under år 2011.

I anslaget ingår därtill anslag för hyres- och driftkostnader såsom städning, el m.m. för de allmänna kontors- och förrådsutrymmen vid Strandgatan 7, 14 och 23, Storagatan 9, Torggatan 13 samt Ålandsvägen 40 i Mariehamn, som landskapet hyr för förvaltningens behov. I anslaget ingår även kostnader för riksdagsmannens kontor på Åland samt kostnader för smärre åtgärder i de upphyrda utrymmena vilka inte bekostas av hyresvärden.

Därtill föreslås att städverksamheten upphandlas successivt under de kommande åren.

Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §), att hyresinkomster från de till kapitlet hörande fastigheterna samt från vissa upphyrda lokaler kan gottskrivas momentet. Detsamma gäller även uthyrning av vissa utrymmen i det s.k. Bergsskyddet samt inbetalning av driftkostnader för Bergsskyddet från övriga delägare.

43.40.20. Projektering och utredning för byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	

Momentet utgår.

43.40.74. Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-2 500 000	0

I enlighet med lagtingets och finansutskottets begäran har landskapsregeringen utrett hur kostnaderna för en planerad renovering och ombyggnad av Självstyrelsegårdens kanslihus kunde nedbringas. Vidare har landskapsregeringen i samarbete med kanslikommissionen närmare utrett den planerade ombyggnaden i lagtingshuset samt kostnaderna för denna. Efter att de mest angelägna byggnadsåtgärderna nu prioriterats framom mindre viktiga har de beräknade kostnaderna för renovering och ombyggnad av kanslihuset sjunkit med ca 2 miljoner euro, och beräknas nu uppgå till ca 8,5 miljoner euro.

Projektet omfattar huvudsakligen en allmän renovering, utbyggnad av entréhallen för att förbättra servicen för besökare och öka säkerheten, samt en utbyggnad i anslutning till entrén med mötesrum för att ersätta de som idag finns i lagtingshuset samt vissa förrådsutrymmen. I planen ingår även olika åtgärder för att reducera energiförbrukningen i byggnaden, förnyande av vissa vatten- och avloppsstammar samt förnyande av ventilationssystemet så att tilluften kan kylas centralt.

I lagtingshuset planeras följande ombyggnad: Det befintliga biblioteket flyttas till entréplanet i stället för nuvarande konferensrum. De nuvarande biblioteksutrymmena byggs om till arbets- och mötesrum för lagtingets ledamöter. Likaså byggs även utrymmet i entréplanet under caféet om till arbets- och mötesrum för lagtingets ledamöter, liksom en del av aulan utanför den övre läktaren. Genom att bättre nyttja befintliga utrymmen skapas förutsättningar för att kunna erbjuda samtliga ledamöter en arbetsplats inom byggnaden. Vidare ingår en utbyggnad av en reception i anslutning till lagtingets entré. Kostnaderna för den planerade ombyggnaden för lagtingets verksamhet uppgår till ca 2,5 miljoner euro.

De olika byggnadsåtgärderna i kanslihuset och lagtingsbyggnaden bör genomföras utgående från en gemensam plan för att minimera störningarna och för att få en förmånlig upphandling av åtgärderna. I enlighet med ovannämnda föreslås att renovering, om- och tillbyggnad av kanslihuset igångsättes hösten 2011 för att pågå under ca 2,5 år. Under år 2011 kan även utbyggnaden av en ny reception i lagtingshuset liksom vissa mindre ombyggnadsåtgärder genomföras. Efter att renoveringen och ombyggnaden av kanslihuset genomförts kan ombyggnaden inom lagtingshuset igångsättas år 2014.

Med beaktande av ovannämnda föreslås att investeringarna om ca 8,5 + 2,5 miljoner euro fördelas enligt följande:

Anslag år 2010:	2.500.000 euro (kanslihuset)
Anslag år 2011:	0 euro (lagtingsbyggnaden)
Anslag år 2012:	3.000.000 euro (kanslihuset)
Anslag år 2013:	3.000.000 euro (kanslihuset)
Anslag år 2014:	2.500.000 euro (lagtingsbyggnaden).

43.40.75. <u>Ombyggnader och grundförbättringar (R)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 097 021,24	-2 820 000	-1 600 000

Föreslås ett anslag om 1.600.000 euro för planerade byggnadsåtgärder och anskaffningar under året.

Anslaget omfattar bl.a. anslag för planerat underhåll och grundrenoveringar av landskapets fastigheter. Undantaget är bl.a. ÅHS's investeringar, museibyråns byggnadsprojekt och landskapsprojekt vilka budgeteras separat.

I anslaget ingår även kostnader för oförutsedda reparationer av landskapets fastigheter, diverse nyanskaffningar av maskiner och utrustning, samt diverse mindre ombyggnader.

Under året planeras bl.a. följande byggnadsåtgärder. De större projekten anges

med en uppskattad kostnad:

Ålands folkhögskola (460.000 euro)
- tillbyggnad av metallverkstad (projektet inleddes år 2010)

Bergsskyddet (landskapsregeringens andel 100.000 euro)
- nytt värmeåtervinningssystem samt förnyande av avloppspumpar.

Utöver ovannämnda byggnadsprojekt ingår även ett anslag om ca 900.000 euro för ett flertal mindre byggnadsåtgärder.

Därtill ingår i anslaget ca 140.000 euro för oförutsedda reparationer, diverse mindre ombyggnader och anskaffningar.

Åtgärderna genomförs med beaktande av prioritering och tillgängliga medel.

43.60. ÅLANDS POLISMYNDIGHET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	237 010	460 000	292 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-4 622 978	-4 684 000	-5 285 000
Summa utgifter	-4 622 978	-4 684 000	-5 285 000
Anslag netto	-4 385 968	-4 224 000	-4 993 000
Kalkylerad internhyra			-292 000
Netto inkl. internhyra			-5 285 000

Polisverksamheten i landskapet bedrivs i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen och landskapsförordningen om Ålands polismyndighet (2000:26 och 34), samt enligt ett av landskapsregeringen fastställt reglemente för polismyndigheten. Polismyndighetens verksamhet är uppdelad på en ordnings-, en brottmåls- och en kansliavdelning.

Till polismyndighetens kärnverksamhet hör att trygga den lagstadgade rätts- och samhällsordningen, att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, förebygga brott, utreda brott, öka tryggheten i samhället samt ge en god service till allmänheten. Även förebyggande verksamhet, särskilt bland barn och unga, utgör en central del i polismyndighetens verksamhet.

Polismyndigheten tar i bruk nya lokaler i läromedelscentralens tidigare utrymmen för teknisk undersökning under år 2011.

Landskapsregeringen har tidigare utrett förutsättningarna för en om- och tillbyggnad av det befintliga polishuset i Mariehamn. Av utredningen framgår att en om- och tillbyggnad inte löser alla behov som kan ställas på en modern byggnad. Förutsättningarna för att bygga ett nytt polishus utreddes därför. Av utredningen framkom att ett nytt polishus, med ändamålsenliga utrymmen för polisens verksamhet, skulle omfatta en totalyta om cirka 4.800 m^2. Kostnaden för ett nytt polishus uppskattades till 12 - 13 miljoner euro, exklusive tomt, inredning och utrustning.

Med beaktande av kostnaden för ett nytt polishus och landskapets trängda budgetekonomi föreslår landskapsregeringen att en om- och tillbyggnad av det be-

fintliga polishuset åter aktualiseras. Möjligheterna att genomföra byggnationen i samverkan med privata intressenter ägnas särskild uppmärksamhet.

Inriktningsmål för år 2011:
För allmän ordning och säkerhet samt för trafikövervakningen är målsättningarna att
- upprätthålla en hög alarmberedskap så att utryckningstiderna för brådskande uppdrag i medeltal är 15 minuter
- genom synlig övervakning på allmänna platser förebygga brott och ordningsstörningar och därigenom öka allmänhetens trygghetskänsla
- upprätthålla en hög nivå inom polishundverksamheten och utöka användningsgraden av polishund i verksamheten
- vidareutveckla en trygg hanteringsprocess av explosiva varor
- förebygga trafikolyckor genom att inrikta övervakningen på trafikanternas beteende i trafiken då särskilt uppsåtligt hänsynslöst trafikbeteende (grovt äventyrande av trafiksäkerheten). Målet är att minska antalet grova äventyranden i trafiken
- bekämpa rattfylleriet genom att utföra blåsprov på nuvarande nivå, ca 20.000 per år, samt att utöka och förbättra övervakningen av narkotikapåverkade motorfordonsförare och
- göra en god uppföljning av förare som gör sig skyldiga till upprepade brott mot trafikbrottslagen samt förare som det finns skäl att befara att inte uppfyller kraven för att få körkort.

För brottsbekämpningen är målsättningarna att
- inom den avslöjande verksamheten ska narkotikabekämpningen prioriteras för att minska tillgängligheten av narkotika. Speciellt fokus läggs på försäljning och förmedling av narkotika på Åland
- utredning vad gäller våldsbrott, särskilt när det gäller våld i nära relation, ska prioriteras. En satsning på bekämpningen av våldsbrott ger förutom effekterna för offren dessutom betydande kostnadsbesparingar för samhället samt
- en fortsatt satsning på s.k. IT-relaterad brottslighet ska göras så att myndigheten har beredskap att söka och säkra bevis inom området. Satsningen ska också göras för att klara av att avslöja och utreda barnpornografibrott.

För serviceverksamheten är målsättningen att
- polisen skall ge allmänheten god service genom hög tillgänglighet samt genom snabb och korrekt handläggning av tillståndsärenden.

Landskapsalarmcentralen
Verksamhetens övergripande målsättning är att hålla en hög driftsäkerhet med kompetent personal och ändamålsenlig teknisk utrustning.

Under år 2010 har en administrativ sammanslagning av landskapsalarmcentralen och polisen påbörjats. Föreslås att åtgärder vidtas för att åstadkomma en gemensam alarmcentral genom att landskapsalarmcentralen administrativt och ekonomiskt sammanförs med Ålands polismyndighet. Verksamheten måste samverka effektivt med de kommunala räddningstjänsterna och frivilligorganisationerna.

Införandet av den gemensamma organisationen medför inte att funktionerna kan samlokaliseras i detta skede.

Landskapsregeringen avser att ersätta den nuvarande lagstiftningen så att polisdelegationen ersätts med en polisstyrelse som får ett större ansvar bl.a. i samband med budgetberedning.

Inkomster

33.60.20. Ålands polismyndighet - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
237 010,21	247 000 tb 213 000	292 000

För verksamheten beräknas 275.000 euro inflyta.

För landskapsalarmcentralens verksamhet beräknas inflyta 17.000 euro för inkomster från trygghetstelefoner, servicealarm samt alarmeringstjänster som inte berör brand- och räddningsväsendet. Se även moment 33.32.20.

Utgifter

43.60.20. Ålands polismyndighet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-4 622 978,31	-4 644 000 tb -40 000	-5 285 000
(t.a. -250 114,88)	(t.a. -200 000)	

Under momentet föreslås ett anslag om 5.285.000 euro för att täcka kostnaderna för polismyndighetens verksamhet under år 2011. I förslaget ingår kostnader om ca 435.000 euro för landskapsalarmcentralens verksamhet, se även moment 43.32.20. Vid dimensioneringen av anslaget har kostnader så som hyra, el och vissa anskaffningar beaktats för polismyndighetens nya utrymmen i bibliotekshuset samt p.g.a. det ekonomiska läget och rekryteringssvårigheter har 3 tjänster lämnats utan anslag.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 samt för extra konstaplar och vikarier.

43.95. PERSONALARBETE OCH ARBETSMILJÖ

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	188 435	145 000	175 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-357 661	-490 000	-491 000
Summa utgifter	-357 661	-490 000	-491 000
Anslag netto	-169 226	-345 000	-316 000

Enligt LF (2007:97) om landskapsregeringens allmänna förvaltning handlägger personalenheten ärenden som gäller personalvård, personalutbildning, intern information, arbetsplatsdemokrati, arbetarskydd och företagshälsovård.

Företagshälsovårdens avtal, tjänster och verksamhetsplan samt utveckling och uppföljning av tjänsterna regleras i Lag om företagshälsovård FFS 1383/2001. Personalenheten ansvarar för allmänna förvaltningens arbetarskydd, dess utveckling, bevakning samt anordnande av arbetarskyddsutbildning och -information

(Arbetarskyddslag FFS 738/2002).

Därutöver bistår personalenheten landskapsförvaltningen med stöd i personalärenden samt i frågor som omfattas av Tjänstemannalag (1987:61) för landskapet Åland och Arbetsavtalslagen FFS 55/2001.

Övergripande mål
Målet för personalenheten är att bedriva ett strategiskt och operativt personalarbete. Personalenheten fungerar som en stödfunktion för landskapsförvaltningen i de personalfrågor som anges ovan. Arbetet bedrivs huvudsakligen genom skapande av personalpolitiska riktlinjer, planer och verktyg, implementering, uppföljning och direkt stöd till personalansvariga chefer i förvaltningen.

Följande mål uppställs för personalenheten
- övergripande personalstrategier tas fram
- en särskild satsning på ledarskapsutbildning genomförs. I anslutning därtill utarbetas en ledarskapspolicy för förvaltningen
- en plan för friskvårdsarbetet tas fram
- jämställdhetsplanen revideras samt
- arbetet med genomförandet av en medarbetarundersökning påbörjas.

Åtgärder
- personalförsörjningsplanen kompletteras med strategier för att behålla och utveckla personal samt rekrytera ny kompetens
- friskvårdsprojekt och befintliga friskvårdsaktiviteter utvärderas
- jämställdhetsplanen följs upp och utvärderas, nya mål samt åtgärder för jämställdhetsarbetet tas fram och
- behovsanalys av medarbetarundersökning genomförs.

Inkomster

33.95.06. <u>Ersättningar från Folkpensionsanstalten för företagshälsovården</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
188 435,05	145 000	175 000

Föreslås en inkomst om 175.000 euro. Under momentet upptas gottskrivna ersättningar från Folkpensionsanstalten för skäliga kostnader för företagshälsovård och sjukvård samt eventuella inkomster för kursavgifter.

Utgifter

43.95.06. <u>Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-357 661,45 (t.a. -21 559,47)	-405 000	-411 000

Under momentet föreslås ett anslag om 411.000 euro. Av anslaget har 300.000 euro beräknats för lagstadgad företagshälsovård (Lag om företagshälsovård FFS 1383/2001) och sjukvård på allmänläkarnivå, kostnader för arbetsglasögon för bildskärmsarbete, förebyggande subventionerad massage, första hjälpen-material och -utbildning, mediciner, personalvård och handledning.

För personalutbildning och inköp av tjänster har beräknats 35.000 euro. Personalutbildningen genomförs enligt särskilt fastställd utbildningsplan som baserar sig på medarbetarsamtalets individuella handlings-/utvecklingsplan, förvaltningens krav på ledarskaps- och jämställdhetskunskap samt behov av kommunikationskompetens. I anslaget ingår även utbildning och studiebesök för arbetarskyddskommissionsmedlemmar inom förvaltningen (Arbetarskyddslag FFS 738/2002).

För friskvård, personalaktiviteter, personalkaffe och gemensam julfest har 70.000 euro beaktats.

Därtill föreslås ett nettoanslag för utgifter om ca 12.000 euro för stipendier i samband med Nordiskt tjänstemannautbyte samt motsvarande inkomster från Nordiska ministerrådet. Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §), att momentet gottskrives med dessa inkomster.

43.95.09. **Personalpolitiska åtgärder**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
	-85 000	-80 000

Föreslås ett anslag om 80.000 euro. Anslaget omfattar personalpolitiska åtgärder vars kostnader det inte är skäligt att belastar de olika enheterna inom förvaltningen där den berörda personalen arbetar eller har arbetat.

I anslaget ingår kostnader för åtgärder som syftar till att tillgodose behovet av personal. Sådana åtgärder kan vara både kompetensutveckling för att kunna ta sig an nya arbetsuppgifter och omställningsåtgärder i samband med personalavveckling. Kostnader för åtgärder som syftar till att upprätthålla arbetsförmågan eller underlätta återgången i arbete efter lång sjukledighet samt andra liknande personaladministrativa arrangemang av i huvudsak tillfällig karaktär ingår också i anslaget. Vidare kan anslaget i undantagsfall användas för anställande av vikarier för sjuk- och moderskapsledig personal eller annan tillfällig arbetskraft vid små enheter som inte själva kan täcka oförutsedda kostnader.

34./44. FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Summa inkomster	36 794 878	30 765 000	25 230 000	-18,0%	-31,4%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-23 054 777	-24 386 000	-27 289 000	11,9%	18,4%
Överföringsutgifter	-15 562 242	-9 098 000	-8 185 000	-10,0%	-47,4%
Realinvesteringsutgifter	-1 179 004	-130 000	-130 000	0,0%	-89,0%
Lån och övriga finansinvesteringar	-2 151	-4 285 000	-3 565 000	-16,8%	165636,9%
Summa utgifter	-39 798 174	-37 899 000	-39 169 000	3,4%	-1,6%
Anslag netto	-3 003 296	-7 134 000	-13 939 000	95,4%	364,1%

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 949 710	-2 099 000	-2 199 000	4,8%	12,8%
Allmänna stöd till kommunerna	-10 785 881	-6 165 000	-6 340 000	2,8%	-41,2%
Särskilda understöd, lån och investeringar	-1 173 301	-3 736 000	-2 701 000	-27,7%	130,2%
Penningautomatmedel	-4 777 827	-3 482 000	-2 709 000	-22,2%	-43,3%
Pensioner och pensionsavgifter	-20 464 553	-21 540 000	-24 340 000	13,0%	18,9%
Enligt förvaltningsområde icke fördelade poster	-646 902	-877 000	-880 000	0,3%	36,0%
Summa	-39 798 174	-37 899 000	-39 169 000	3,4%	-1,6%

44.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 949 710	-2 099 000	-2 199 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 949 710	-2 099 000	-2 199 000
Anslag netto	-1 949 710	-2 099 000	-2 199 000

Finansavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL (1998:70) om Ålands [landskapsstyrelses] allmänna förvaltning, landskapets ekonomi och den ekonomiska utvecklingen i landskapet.

Finansavdelningens övergripande målsättningar är

- en offentlig budgetekonomi som med beaktande av de sociala och ekologiska dimensionerna av hållbar utveckling är i ekonomisk balans
- att budgetförslag och annat beslutsunderlag ska vara sådant att det främjar beslut som står i överensstämmelse med visionen och principerna för en hållbar utveckling samt
- en rättvis lönepolitik som skapar förutsättningar för att behålla och nyrekrytera personal, verkar för jämställdhet i arbetslivet samt befrämjar effektivitet och produktivitet i landskapets verksamhet.

Avdelningen har till uppgift
- att uppgöra och sammanställa beslutsunderlag om tilldelning av resurser för och finansiering av landskapets olika verksamhetsområden
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och staten
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och kommunerna
- att handha den centrala ägarstyrningen av landskapets bolag
- att sköta landskapets och dess underlydande myndigheters kassahantering, bokföring och bokslut samt övervakning av de myndigheter som själva ålagts att utföra någon av dessa uppgifter
- att ansvara för att ta fram, utföra och följa upp ekonomiska processer och rutiner som syftar till att stödja en god intern styrning och kontroll av landskapets verksamhetsområden
- att handha löne- och pensionsutbetalningar
- att handlägga pensionsärenden för de personer som tillhör landskapets pensionssystem
- att handlägga ärenden angående kollektiva avtal och tolkningen av dessa, de landskapsanställdas rättsliga ställning samt tjänstereglerings
- att administrera av landskapet utgivna lån
- att förvara och bevaka ingångna avtal och erhållna säkerheter
- att samordna förvaltningens IKT-utveckling, -drift och -kommunikation
- att samordna landskapets allmänna IKT-utveckling
- att handha kassahantering och bokföring för vissa separata organisationer såsom pensionsfonden och Nordens Institut
- att bereda EU-ärenden inom avdelningens rättsområden
- att delta i implementeringen av skatteundantaget
- att handha beredningen av övriga skattefrågor samt
- att fortsätta arbetet med att utarbeta förslag till förändringar av tjänstemannalagen i syfte att modernisera och uppdatera densamma och för att skapa grund för en modern och trygg personalpolitik.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	2008	2009	2010	2011
Bokförda dokument	70.618	69.999	68.000	68.000
-varav inscannade fakturor				41.000
Lön-, pensions- och arvodestagare	7.276	7.072	7.500	6.800
Utestående lån	796	688	690	530
Räntestödslån	943	897	1.080	870
Dataarbetsplatser (Självstyrelsegården)	220	235	235	235

Påpekas kan att ett bokfört dokument kan innehålla en mängd in- respektive utbetalningar. Antalet löntagare är mätt genom antalet utgivna skatteinnehållningsbevis varvid samma person kan vara såväl lön- som arvodestagare.

Mål för år 2011
- landskapsförordning till finansförvaltningslagen utarbetas
  Lagtinget behandlar för närvarande förslaget till ny finansförvaltningslag. Om lagförslaget antas kommer det i budgeten för år 2010 aviserade arbetet med att skapa detaljföreskrifter till övervägande del att ske under år 2011.

- förnyande av ekonomisystemet förbereds
  Enligt den IT-strategi som utarbetas av landskapsregeringen under hösten 2010 ska datasystemen för förvaltningens kärnverksamhet byggas upp utgående från gemensamma integrations- och gränssnittslösningar. I samband

med detta arbete har det dock visat sig att dagens system saknar de gemensamma integrations- och gränssnittslösningar som IT-strategin förutsätter.
Innan ett nytt ekonomisystem kan upphandlas måste därför ett omfattande grundarbete, som även omfattar integrationen till förvaltningens övriga centrala IT-system göras. Under år 2011 kommer de tillgängliga resurserna att koncentreras på att formulera en komplett kravspecifikation, utgående från de förändringsbehov som finns avseende budgetering, redovisning samt ekonomisk rapportering, samt integrationen av dessa funktioner. Bland annat kommer landskapsregeringen att utreda behovet av och förutsättningarna för prestationsbaserad budgetering, koncernredovisning, införandet av standardiserade redovisningsprinciper samt gemensamma datasystem för ekonomi- och personalförvaltning.

- metoder för mätning av enheters resultat utvecklas
  Landskapsregeringens övergripande målsättning är att utveckla det ekonomiska ansvarstagandet inom förvaltningen. Avsikten är därför att gradvis införa ett ökat ansvar för förvaltningsenhetens resultat i en allt större del av förvaltningen. Ett utvecklat resultatansvar förutsätter dock att korrekta och rättvisa mätmetoder utvecklas, för att fördela interna och gemensamma kostnader och intäkter. Landskapsregeringen avser att under året, för att förbereda införandet av resultatenheter, att påbörja arbetet med att utveckla dessa mätmetoder, speciellt beträffande de förvaltningsenheter på trafikavdelningen som berörs av de aviserade bolagiseringsprocesserna. Detta arbete anknyter samtidigt till utredningen om eventuellt införande av koncernredovisning och hur en ändamålsenlig och tillräcklig ekonomisk rapportering bör vara utformad.

- den elektroniska fakturahanteringen vidareutvecklas
  Landskapsregeringen fortsätter arbetet med att utveckla processer och rutiner för att styra över hanteringen av en allt större del av förvaltningens finansiella dokument i elektroniska flöden. Som ett led i detta arbete avser landskapsregeringen att aktivt uppmuntra sina leverantörer att övergå till användning av e-fakturor. Målsättningen är en fortsatt minskning av pappersförbrukningen från en nivå om ca 1,9 miljoner papper år 2008.

- förnyelsen av landskapsregeringens hemsida fortsätter
  Målsättningen är att under år 2011 anskaffa ett nytt publiceringssystem som ska kunna nyttjas, förutom av allmänna förvaltningen, även av övriga till förvaltningen hörande myndigheter och enheter. Utvecklingen av e-tjänster ingår som en del av förnyelsen av hemsidan, det nya dokument- och ärendehanteringssystemet kommer att utgöra grunden för e-tjänsterna. Systemet kommer även att utgöra en central informationsdatabas för publicering av information på hemsidan.

- arbetet med att virtualisera den tekniska driftsmiljön fortsätter varvid driftssäkerhets och miljömässiga fördelar uppnås

- tekniska lösningar för anslutning av mobila enheter och för att skapa ett trådlöst datanätverk med bibehållen datasäkerhet kommer att utvärderas
- att i samarbete med tjänstemannaföreningarna utarbeta förslag till nya lönesättningsbestämmelser för läkare, tandläkare och veterinärer
- att förhandla om gropjusteringar för en stor del av personalen utifrån ett arbetsvärderingsperspektiv samt att vidta förberedelser inför en framtida övergång till ett arbetsvärderingssystem som gynnar jämställdheten i förvaltningen
- att genom anpassning av tjänstekollektivavtalen medverka till genomförandet av gymnasiereformen samt

- att fortsätta att utveckla löne- och arbetstidssystemet för personalen vid landskapets frigående färjor i samarbete med trafikavdelningen och berörda personalgruppers fackföreningar.

Utgifter

44.01.01. Finansavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 771 984,95	-1 839 000	-1 899 000
(t.a. -58 124,00)	(t.a. -40 000)	(t.a. -115 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett nettoanslag om 1.899.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 samt anslag för avlönande av semestervikarier.

För att möta förvaltningens behov av specialkompetens vid upphandlingar och uppdaterade regelverk föreslås att en tjänst som upphandlingsjurist (lkl A 26) inrättas vid allmänna byrån fr.o.m. 1.9.2011.

Därtill föreslås att tjänsten som IKT-ansvarig vid Ålands teknologicentrum överflyttas till finansavdelningens IT-enhet så att 50 % av kostnaderna belastar finansavdelningen, vilket uppskattas motsvara den del av arbetsinsatsen som inte har direkt samband med verksamheten vid Ålands teknologicentrum. Tjänsten utgör en värdefull resurs för huvudsakligen användarsupport till utomstående enheter.

I anslaget för inköp av tjänster har bl.a. beaktats kostnaderna för avdelningens officiella delgivningar, utbildning samt tryckningen av budgetförslag och bokslut.

Föreslås att pensionsfonden fortsättningsvis debiteras för de lönekostnader som vållas av administrationen av värdepappersportföljerna. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med dessa inkomster.

44.01.04. Verkställande av beskattningen (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-177 725,00	-210 000	-210 000
(t.a. -32 275,00)		

För kostnader enligt överenskommelseförordningen (1997:72) om verkställandet av kommunalbeskattningen i landskapet Åland samt för utredningskostnader som har samband med verkställandet av beskattningen föreslås ett anslag om 210.000 euro. Anslaget avser främst kostnader för skatteåret 2011.

44.01.05. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-50 000	-90 000
(t.a. -21 835,86)	(t.a. -30 000)	

Föreslås ett anslag om 90.000 euro. Anslaget avser allmänt utvecklingsarbete inom avdelningens verksamhetsområde såsom utredningar av landskapets redovisnings- och budgeteringsprinciper, utvecklande av bolagsstyrning, skatteutredningar och utredningar i anslutning till landskapsandelssystemet. Anslaget kan även användas för utredningar av effektiviteten inom den offentliga serviceproduktionen.

Därtill kan anslaget även användas för utarbetande av ett nytt lönesättningssystem byggt på arbetsvärdering och för vidareutveckling av sjökollektivavtalen.

Kostnader för den tekniska utvecklingen av förvaltningens gemensamma IKT-system och inköp av programvaror belastas dock moment 44.95.05.

44.05. ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-10 785 881	-6 165 000	-6 340 000
Summa utgifter	-10 785 881	-6 165 000	-6 340 000
Anslag netto	-10 785 881	-6 165 000	-6 340 000

Syftet med de allmänna stöden till kommunerna är att minska skillnaderna i ekonomisk bärkraft mellan kommunerna och främja förutsättningarna att upprätthålla den kommunala verksamhet som förutsätts i lagstiftningen.

Utgifter

44.05.30. Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 829 654,72	-2 000 000	-2 100 000

För finansieringsunderstöd enligt LL (1993:70, ändr. 2007/68) om landskapsandelar till kommunerna föreslås ett anslag om 2.100.000 euro. Av anslaget beräknas utgående från preliminära uppgifter om beskattningen för år 2009 kompletteringen av skatteinkomster uppgå till ca 1.920.000 euro. Därtill ingår i anslaget ca 180.000 euro att på basis av kommunernas ansökningar utges enligt prövning för dels samarbetsunderstöd, dels särskilt understöd.

44.05.31. Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 815 275,84	-1 815 000	-1 850 000

Föreslås ett anslag om 1.850.000 euro. Anslaget avser allmänna landskapsandelar till kommunerna enligt LL (1993:70, ändr. 2007/68) om landskapsandelar till kommunerna.

Anslaget har beräknats utgående från ett basbelopp om 106,32 euro per kommuninvånare.

44.05.32. Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-952 449,98	-650 000	-590 000

Under momentet föreslås ett anslag om 590.000 euro för kompensation för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst i enlighet med LL (2007:14, ändr. 2007/75) om kompensation för förlust av skatteintäkter.

Anslaget har dimensionerats utgående från ÅSUB:s prognos om utvecklingen av kapitalinkomstskatterna. Det exakta beloppet som ska kompenseras blir tillgängligt först efter att beskattningen för år 2009 har slutförts.

44.05.36. Kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-6 188 500,40	-1 700 000	-1 800 000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.800.000 euro för kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag i kommunalbeskattningen. Kompensationen beviljas i enlighet med LL (2007:14, ändr. 2007/75) om kompensation för förlust av skatteintäkter. Anslaget avser såväl förskott för skatteåret 2011 som slutreglering av skatteåret 2010.

44.10. SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	3 996 571	1 235 000	200 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-685	-1 236 000	-201 000
Investeringsutgifter	-1 172 616		
Lån o övr. finansinv.		-2 500 000	-2 500 000
Summa utgifter	-1 173 301	-3 736 000	-2 701 000
Anslag netto	2 823 270	-2 501 000	-2 501 000

Under kapitlet upptas moment av blandad natur.

Inkomster

34.10.31. Inkomst av danaarv

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
147 456,54	1 235 000	200 000

Landskapet erhåller i enlighet med 63 § självstyrelselagen danaarv. Anslag för överlåtelse av danaarv till kommun föreslås under moment 44.10.31.

34.10.88. Försäljning av aktier

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		0

Momentet nytt. Se även moment 37.03.88.
Landskapsregeringen bemyndigas att sälja aktier till skäligt pris och vad som bedöms ändamålsenligt avseende verksamhetens syfte och ägarförhållanden.

Utgifter

44.10.31. Överföring av danaarv

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-685,07	-1 235 000	-200 000

Med hänvisning till moment 34.10.31 föreslås ett anslag om 200.000 euro för överföring av danaarv till kommun. Föreslås även att landskapsregeringen befullmäktigas att överlåta eventuella fastigheter som tillfaller landskapet genom danaarv till respektive berörd kommun. Se även moment 34.10.31.

44.10.50. Understöd till föreningar för anslutning till svenska moderorganisationer

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
	-1 000	-1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro för understöd till föreningar för anslutning till svenska moderorganisationer.

44.10.87. Regionallån

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-2 500 000	-2 500 000

Föreslås ett anslag om 2.500.000 euro för utgivande av lån ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot. Lånen utges i allmänhet mot bankmässigt betryg-

gande säkerhet men landskapsregeringen kan enligt prövning utge lånen utan säkerhet. Lån till samhällsägda bolag ges sålunda utan krav på säkerhet. I övrigt utges lånen på motsvarande villkor som de lån som lyfts från Nordiska Investeringsbanken, vilka upptas som inkomst under moment 39.30.87.

44.20. PENNINGAUTOMATMEDEL

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	20 000 000	14 000 000	10 000 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-4 775 676	-1 697 000	-1 644 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-2 151	-1 785 000	-1 065 000
Summa utgifter	-4 777 827	-3 482 000	-2 709 000
Anslag netto	15 222 173	10 518 000	7 291 000

I enlighet med LF (1993:56, 17 §) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet intas årligen i landskapets budget ett anslag som uppskattas motsvara beloppet av Ålands Penningautomatförenings nettoavkastning året före budgetåret. Sedan fördelningsrådet på basis av ansökningar har lagt fram ett fördelningsförslag fattas beslut om fördelning av lån och bidrag till särskilda mottagare eller för särskilda ändamål.

Ålands Penningautomatförening har i den ordning penningautomatförordningen (1993:56, 17 §) föreskriver meddelat om den beräknade nettoavkastningen för år 2010. Med beaktande av ovanstående samt oförändrad praxis vad gäller behandlingen av den lotteriskatt som återförs till landskapet föreslås att 10.000.000 euro upptas som inkomst.

Avkastningen föreslås med beaktande av ovanstående i sammandrag fördelat enligt följande:

BIDRAG:	
Social verksamhet	2.200.000 euro
Miljöverksamhet	300.000 euro
Ungdomsarbete	256.000 euro
Idrott	1.230.000 euro
Kulturell verksamhet	1.305.000 euro
Ålands sjöfartsmuseums utbyggnad	2.000.000 euro
Evenemangsbidrag	100.000 euro
Övriga bidrag	800.000 euro
Projektbidrag	744.000 euro
	8.935.000 euro
LÅN:	
Övriga lån	1.065.000 euro
	10.000.000 euro

Fördelningen sker på basis av inkomna ansökningar, varvid beaktas framförallt verksamhetens natur, samhällsintresset av verksamheten, antalet medlemmar och deras aktivitet, frivilliginsatsernas andel av verksamheten och möjligheter att i samverkan med samhällsinsatser lokalt och på landskapsregeringen möta aktuella behov. I fördelningsbesluten prioriterar landskapsregeringen förnyelse, jämställdhet och demokrati.

Arbetet med att framta nya principer för penningautomatmedlens användning pågår. Den långsiktiga nivån på avkastningen på penningautomatmedlen är inte klarlagd, vilket innebär att återhållsamhet bör iakttas i fördelningen av bidragsmedel beträffande fördelning av medel till bestående driftskostnader. Föreningarna bör eftersträva att aktivera så många medlemmar som möjligt i de verksamheter som organisationerna bedriver. Landskapsregeringen avser att år 2011 vid fördelningen av anslaget beakta andelen medlemmar som aktivt tar del i organisationernas arbete och antalet frivilligarbetstimmar.

Genom de anslag som budgeteras under detta kapitel främjas de ideella föreningarnas verksamheter som inte naturligt hänför sig till något annat budgetkapitel som finansieras med penningautomatmedel men som har sådan verksamhet som faller inom ramen för fördelningen av penningautomatmedel. Därtill understöds investeringar och projekt som gynnar de verksamheter för vilka penningautomatmedel beviljas och som främjar penningautomatföreningens verksamhet.

Se även kapitel 45.25, 46.11 och 46.13 samt LF (1993:56) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet.

Inkomster

34.20.50. Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
20 000 000,00	14 000 000	10 000 000

Med hänvisning till kapitelmotiveringen föreslås en inkomst om 10.000.000 euro upptagen.

Utgifter

44.20.50. Bidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-700 500,00	-1 000 000	-800 000

Föreslås ett anslag om 800.000 euro, vilket avser bidrag ur penningautomatmedel för ideella föreningar och organisationer vilka inte hänför sig till sociala, miljö-, kultur-, ungdoms- eller idrottssektorn samt penningautomatmedel till landskapsregeringens disposition. Minskningen föranleds av att den nationella medfinansieringen i Leaderprojekt utgår. Se även moment 47.17.44.

44.20.51. Projektbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-4 073 932,00	-597 000	-744 000

Föreslås ett anslag om 744.000 euro att utges som bidrag för aktivitetsfrämjande och sysselsättningsskapande projekt eller andra investeringar som faller inom ramen för principer för fördelning av penningautomatmedel i enlighet med LL (1966:10, 3 §) om lotterier. Se även moment 46.13.74.

44.20.52. Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 244,00	-100 000	-100 000

Under momentet föreslås att av penningautomatmedel upptas ett anslag om 100.000 euro att utges som stöd för evenemang.

Evenemangsbidrag kan komma ifråga till ideella föreningar eller annan juridisk person som inte utgör företag. Syftet med evenemangsbidrag är att främja satsningar på nya eller befintliga evenemang under ett uppbyggnads- eller utvecklingsskede, som har positiv effekt på besöksnäringen.

44.20.86. Lån ur penningautomatmedel (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-2 151,00	-1 785 000	-1 065 000

Föreslås ett anslag om 1.065.000 euro att utges som lån för aktivitetsfrämjande och sysselsättningsskapande projekt. Lånen kan även utges för socialvårdsanläggningar, idrottsanläggningar och liknande projekt.

Lånen utges åt kommuner och via kommunens förmedling och på kommunens ansvar åt föreningar och sammanslutningar.

Räntan föreslås i allmänhet uppgå till f.n. 2,5 %.

44.90. PENSIONER OCH PENSIONSAVGIFTER

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	12 750 000	15 500 000	15 000 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-20 464 553	-21 540 000	-24 340 000
Summa utgifter	-20 464 553	-21 540 000	-24 340 000
Anslag netto	-7 714 553	-6 040 000	-9 340 000

Målet är en effektiv pensionsadministration som ska beakta alla de nya krav på pensionsservicen som pensionsreformen år 2005 medförde.

Arbetsbördan har ökat markant och förväntas öka avsevärt under de närmaste åren främst på grund av det ökande antalet personer som uppnår pensionsåldern. Detta medför en kraftigt ökad mängd pensionsansökningar som ska handläggas och fler personer som behöver pensionsrådgivning och förhandsuträkning av kommande pension.

Ålderspensionsansökningarna ökar mest men även invalidpensionsärendena ökar. Även antalet förhandsuträkningar ökar kraftigt. Under första halvåret 2010 har

100 personer beviljats ålderspension mot förväntat antal 155 för hela året. Totalt har under första halvåret 2010 fler nya pensioner beviljats än vad som beviljades under hela år 2007.

Nedan visas utvecklingen av antalet personer som de senaste åren beviljats respektive lyft landskapspension. För år 2009 anges fördelningen även enligt kön (kvinnor/män).

År	2001	2004	2007	2008	2009	
Beviljade	120	172	151	234	259	(170/89)
varav ålderspensioner	54	84	89	141	151	(92/59)
Lyfta	1.257	1.424	1.606	1.709	1.835	(1.147/688)

Förväntat antal ålderspensionsansökningar:

År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022
178	184	251	234	228	212	277	264	255	243	224	257

I förväntat antal 2011 ingår även de personer som redan är över indviduell pensionsålder men som ännu inte sökt ålderspension.

Det ökande antalet pensionstagare innebär även ökade pensionsutgifter. Enligt prognoserna inom arbetspensionssystemet i Finland så ökar den förväntade medellivslängden snabbare än man tidigare beräknat och enligt statistiken verkar dödligheten minska i synnerhet i de äldre åldersklasserna. Trenden är densamma inom landskapets pensionssystem.

Gamla anställningar utreds fortfarande och uträknas och registreras i Statskontorets PSR-net system. Dit sänds även pågående anställdas årliga löneuppgifter som sedan överförs till pensionssystemets gemensamma datasystem AREK.

Under året utreds även frågan om landskapsregeringens pensionsuppgifter ska vara med på hela arbetspensionssystemets planerade pensionsregisterutdrag från år 2012.

Genom en lagändring fr.o.m. 1.1.2011 så överförs behandlingen av enskilda kunders pensionsärenden vid Statskontoret till Kommunernas pensionsförsäkring. Landskapsregeringen har inlett förhandlingar om ett nytt serviceavtal med Kommunernas pensionsförsäkring. Det nya avtalet ska innehålla både samma pensionsservice som det tidigare avtalet med Statskontoret och det tidigare avtalet med Kommunernas pensionsförsäkring.

Inkomster

34.90.04. <u>Överföring från pensionsfonden</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
12 750 000,00	15 500 000	15 000 000

Enligt LL (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond ska för dem som hör till landskapets pensionssystem pensionspremier och pensionsavgifter betalas till fonden medan från fonden till budgeten kan överföras ett belopp som får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter. Med beaktande av detta föreslår landskapsregeringen att det under år 2011 överförs ett belopp från pensionsfonden till landskapets budget som uppgår till ca 64 % av pensionsutgif-

terna och högst till summan av de pensionspremier och -avgifter som inbetalas. Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 15.000.000 euro för överföringar under år 2011.

Med beaktande av detta uppskattas fonden under år 2011 tillföras medel om ca 2 miljoner euro netto varvid totalbehållningen i fonden vid slutet av år 2011 kan uppskattas till drygt 320 miljoner euro värderat enligt marknadsvärde. I uppskattningen av premieinflödet har beaktats att lagstiftningen som medför att för nyanställda tecknas försäkring i pensionsanstalt trätt i kraft från ingången av år 2008 (se ÅFS 2007/29-35).

Utgifter

44.90.01. Pensioner - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-197 825,60	-280 000	-347 000
(t.a. -154 500,00)	(t.a. -35 000)	(t.a. -28 000)

Anslaget om 347.000 euro med beaktande av tidigare års anslag om 28.000 euro avser utgifter för köp av pensionsservicetjänster från Kommunernas pensionsförsäkring. Det handlar om uträknings-, registrerings- och sakkunnigtjänster samt IT-system och datakommunikation med andra pensionsanstalter. Därtill ingår utgifter för registrering som avtalet med Pensionsskyddscentralen fortfarande kan medföra.

44.90.04. Pensioner och familjepensioner (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-19 743 302,62	-20 700 000	-23 420 000

Anslaget om 23.420.000 euro avser lagbundna utgifter (ÅFS 2007:54 m.fl.). Det används för ålderspensioner, invalidpensioner och rehabiliteringsstöd, arbetslöshetspensioner, deltidspensioner och familjepensioner samt rehabiliteringspenning och andra utgifter i samband med yrkesinriktad rehabilitering. Anslaget avser även landskapets del av de kostnader som fördelas mellan pensionsanstalterna för pensionsdelar som tjänats in för oavlönade perioder från år 2005. Anslaget får även vid behov användas för att bekosta specialundersökningar om arbetsoförmåga och rehabiliteringsbehov för personer som söker invalidpension.

44.90.05. Övriga pensionsutgifter (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-523 425,09	-560 000	-573 000

Anslaget om 573.000 euro avser pensionsbaserad KomPL-betalningsandel (tidigare KTAPL) enligt lagen om kommunala pensioner. Landskapet övertog betalningsansvaret i samband med ÅHS-reformen, varför avgiften således är att betrakta som betalning av Ålands folkhälsoförbunds och Ålands vårdförbunds

skuld till Kommunernas pensionsförsäkring. Anslaget får även användas för betalning av ev. förtidspensionsutgiftsbaserad avgift (tidigare självriskavgift) enligt 131 § KomPL som hänför sig till anställningar vid de nämnda kommunalförbunden.

44.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	48 307	30 000	30 000
Konsumtionsutgifter	-640 513	-747 000	-750 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-6 389	-130 000	-130 000
Summa utgifter	-646 902	-877 000	-880 000
Anslag netto	-598 595	-847 000	-850 000

Inkomster

34.95.01. Förvaltningens ofördelade verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
48 306,88	30 000	30 000

Anslaget avser inkomster för vilka inte upptagits särskilda anslag, bl.a. ersättning för kopior, postporton, telefonsamtal och avgifter för registrering av domännamn m.m.

Utgifter

44.95.01. Förvaltningens ofördelade verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-508 467,91	-580 000	-570 000
(t.a. -32 892,00)		

Föreslås ett anslag om 570.000 euro för förvaltningens gemensamma kostnader för vissa centrala av finansavdelningen administrerade kontorsfunktioner och inköp av tjänster för likviditetsförvaltning. I anslaget ingår kostnader för drift och viss modifiering av gemensamma datasystem. Anslaget kan även användas för utgifter för drift av toppdomänen .ax.

Utgifterna beräknas fördela sig enligt följande

- kontorsmaterial och förnödenheter	70.000 euro
- underhåll av inventarier	25.000 euro
- tryckningstjänster	20.000 euro
- banktjänster	25.000 euro
- posttjänster	60.000 euro
- teletjänster	75.000 euro
- expert- och utredningstjänster	200.000 euro
- patent- och licensavgifter	80.000 euro
- hyror och övrigt	15.000 euro

570.000 euro

44.95.04. Ålandsdelegationen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-5 890,62 (t.a. -1 285,18)	-12 000	-10 000

För landskapets kostnader för Ålandsdelegationens verksamhet föreslås ett anslag om 10.000 euro.

44.95.05. IKT-utveckling (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-104 182,12 (t.a. -56 863,00)	-140 000	-150 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro för central IKT-utveckling för förvaltningens behov för vilket inte upptagits särskilda anslag.

Anslaget kan användas för konsulttjänster, inköp av programvaror, projektledartjänst m.m.

I anslaget ingår centrala kostnader för en fortsatt utveckling av elektronisk dokument- och ärendehantering inom förvaltningen och i anslutning till detta förnyelsen av landskapsregeringens hemsida.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

44.95.08. Förtroendemannaarvoden m.m.

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-21 972,71	-15 000	-20 000

I anslaget om 20.000 euro ingår kostnader för förtroendemannaarvoden samt övriga arvoden och ersättningar för facklig verksamhet i enlighet med gällande tjänstekollektivavtal. Ökningen föranleds av överföring av vissa kostnader från moment 43.95.09.

44.95.70. Anskaffning av inventarier (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-6 388,59	-130 000	-130 000

Under momentet föreslås ett anslag om 130.000 euro. Anslaget avser anskaffning och utbyte av datorer och övrig datautrustning samt möbler och kontorsmaskiner.

35./45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Summa inkomster	10 627 351	10 198 000	10 282 000	0,8%	-3,2%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-76 287 116	-77 177 000	-80 008 000	3,7%	4,9%
Överföringsutgifter	-31 008 256	-32 246 000	-32 487 000	0,7%	4,8%
Realinvesteringsutgifter	-4 520 589	-7 000 000	-7 000 000	0,0%	54,8%
Lån och övriga finansinvesteringar	-44 215	0	0		-100,0%
Summa utgifter	-111 860 176	-116 423 000	-119 495 000	2,6%	6,8%
Anslag netto	-101 232 826	-106 225 000	-109 213 000	2,8%	7,9%

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-888 175	-1 097 000	-1 088 000	-0,8%	22,5%
Övriga sociala uppgifter	-9 884 147	-10 440 000	-10 744 000	2,9%	8,7%
Av kommunerna anordnade sociala tjänster	-17 424 542	-18 310 000	-18 872 000	3,1%	8,3%
Mottagande av flyktingar	-171 664	-350 000	-110 000	-68,6%	-35,9%
Penningautomatmedel för social och miljöverksamhet	-2 669 379	-2 650 000	-2 500 000	-5,7%	-6,3%
Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	-1 398 466	-1 383 000	-33 000	-97,6%	-97,6%
Miljöhälsovård	0	-5 000	-26 000	420,0%	
Allmän miljövård	-100 888	-32 000	-8 000	-75,0%	-92,1%
Naturvård	-158 443	-194 000	-161 000	-17,0%	1,6%
Vattenförsörjning och vattenvård	-936 115	-797 000	-618 000	-22,5%	-34,0%
Avfallshantering	-79 650	-63 000	-79 000	25,4%	-0,8%
Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet	-1 926 578	-2 102 000	-2 276 000	8,3%	18,1%
Ålands hälso- och sjukvård	-76 222 130	-79 000 000	-82 980 000	5,0%	8,9%
Summa	-111 860 176	-116 423 000	-119 495 000	2,6%	6,8%

45.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	25 782	25 000	25 000
Konsumtionsutgifter	-888 175	-1 097 000	-1 088 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-888 175	-1 097 000	-1 088 000
Anslag netto	-862 393	-1 072 000	-1 063 000

Social- och miljöavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning att sörja för välbefinnandet hos människor, djur och miljö. Avdelningens övergripande uppgifter är därför att allmänt planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn över verksamhetsområdena social-, hälso- och sjukvård, miljömedicin och miljövård.

Det långsiktiga målet för socialpolitiken är att på ett hållbart sätt trygga den grundläggande välfärden med tillräckliga resurser för vård och omsorg samt att verka för social rättvisa och för minskade ekonomiska och sociala klyftor i det åländska samhället. Vidare ska avdelningen verka för att alla ska ha tillgång till likvärdig och trygg socialvård.

Genom ett planerat tillsynsarbete inom det socialpolitiska området avser landskapsregeringen att effektivare samordna socialvården mellan kommunerna och att därigenom bättre kunna vägleda tjänstemännen i kommunerna. Vidare möjliggör tillsynen att landskapet, i kvalitetshöjande syfte, kan ta en aktiv del i utvecklingsarbetet på det sociala området och sätta fokus på brister i verksamheten.

Den övergripande målsättningen med hälso- och sjukvården är att främja en hållbar utveckling genom satsningar på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder samt trygga en tillräckligt god sjukvård.

Inom det miljömedicinska området är den övergripande målsättningen att säkerställa konsumentskyddet samt förebyggandet och bekämpandet av djursjukdomars spridning. Uppdatering och förtydligandet av lagstiftningen inom området sker enligt såväl internationella som nationella krav. Smittosamma sjukdomars globala spridning och deras betydelse för såväl djurs som människors hälsa kräver upprätthållande av en god beredskapsnivå, vari ingår bl.a. uppdaterade beredskapsplaner, utrymmen för en beredskapscentral och förnödenheter för provtagning och smittskydd.

Den övergripande målsättningen med landskapsregeringens miljöarbete är att skydda och vårda miljön i tillräcklig grad samt att bidra till att nå en hållbar utveckling. I det arbetet är naturvården, vattenvården och avfallshanteringen de enskilda sakområden som prioriteras högst.

Mål och åtgärder för år 2011

Allmänt

- att avdelningens allmänna service hålls på en fortsatt god nivå genom att inkomna ärenden upptas för avgörande senast inom tre månader, samt genom att äldre oavslutade ärenden prioriteras i handläggningen
- att styrningen av och effektiviteten i verksamheten förbättras genom tydliga prioriteringar i verksamheten
- att avdelningens externa information förbättras
- att hållbarhetstänkandet genomsyrar all verksamhet inom avdelningen samt
- att förvaltningens jämställdhetsplan genomsyrar avdelningens verksamhet.

Socialpolitik

- att slutföra utredningen om socialvårdens framtid och huvudmannaskapet för missbrukarvården
- att systematisk tillsynsverksamhet i enlighet med antagen plan och prioriterade tillsynsområden 2009 - 2011 utövas och att plan för nya prioriterade tillsynsområden antas
- att stödja lagberedningens arbete med revidering av lag om utkomststöd och revidering av lag om stöd för vård av barn i hemmet samt framtagandet av förslag till lag om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte
- att en fortsatt stabil flyktingmottagning tryggas
- att fortsätta förverkligandet av målsättningarna i "Målsättningar och handlingsplan för äldrevården" med fokus på att stödja implementeringen av landskapsregeringen fastslagna kvalitetsrekommendationer för tjänster för äldre samt framtagandet av vård- och servicekedjor i samarbete med kommunerna och ÅHS

- att slutföra och utvärdera pilotprojekt om sammanhållen hemvård
- att utvärdera det alkohol- och narkotikapolitiska programmet för åren 2007-2011 och ta fram förslag till nytt program
- att fortsätta vidtagandet av åtgärder för att främja de funktionshindrades levnadsvillkor utgående från rapporten ”Ekonomiska levnadsvillkor för funktionshindrade personer på Åland"
- att fortsätta vidtagandet av åtgärder för att stödja barn med funktionshinder och deras familjer
- att stödja implementeringen av en modell för barnkonsekvensanalys
- att fortsätta den tvärfackliga kraftsamlingen för att främja barns och ungdomars hälsa och levnadsbetingelser
- att utvärdera det år 2009 inledda projektet med att införliva genus- och jämställdhetsperspektivet i barnomsorgsverksamheten på Åland utgående från det uppsatta målet att ha ett genus- och jämställdhetsperspektiv som en självklar del inom den åländska barnomsorgen samt
- att ålänningarnas alkohol- och narkotikavanor utreds.

Hälso- och sjukvårdspolitik

- att i enlighet med det hälsopolitiska programmet främja en hållbar utveckling genom att prioritera hälsofrämjande och förebyggande åtgärder bl.a. genom att fokusera på primärvårdens utveckling
- att som ovan delta i ett tvärfackligt samarbete med övriga myndigheter och samhällssektorer för att främja barns och ungdomars hälsa och levnadsbetingelser
- att fortsätta arbetet med en revision av landskapslagen om hälso- och sjukvården rörande organisation, reglemente, den författningshierarkiska strukturen, vårdgaranti och medicinsk rehabilitering
- att utveckla tandvården på basen av utredningen om tandvården/munhälsan rörande servicebehov och -utbud, personalsituationens utveckling och möjligheter till samverkan mellan den offentliga och den privata sektorn samt
- att utveckla samarbetet mellan landskapsregeringen, ÅMHM och ÅHS rörande tillsyns- och inspektionsverksamheten kring den privata hälso- och sjukvården.

Miljöpolitik

- att freda eller på annat sätt tillse att värdefull natur bevaras samt tillse att befintliga naturskyddsområden bibehåller sin gynnsamma bevarandestatus
- att verka för att särskilt skyddsvärda biotoper inte förstörs och att arter som hör hemma i landskapets flora och fauna fortlever i livskraftiga populationer
- att verka för ett hållbart nyttjande av vattenmiljön, att minska förorening och skadlig påverkan och därigenom bevara och förbättra vattenkvaliteten i havet, sjöar och grundvatten samt att kontinuerligt övervaka vattenkvaliteten i alla åländska vattenområden. Målet är att skapa en ekosystembaserad och långsiktigt hållbar förvaltning av landskapets vattenområden
- att tillvarata den resurs som avfall utgör så effektivt som möjligt och med så liten påverkan på miljön som möjligt
- att verka för ett gott konsumentskydd gällande livsmedel, kemikalier och produktsäkerhet
- att verka för en god djurhälsa inklusive djurskydd och smittskydd
- att arbeta med att förbättra och förtydliga miljölagstiftningen utan att försämra miljöskyddet
- att arbeta med att införa mera hållbarhetstänkande i beslutsfattandet samt
- att fortsätta arbetet med överföring av lagstiftningsbehörigheten på det miljömedicinska området till riket.

Inkomster

35.01.01. Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
25 781,52	25 000	25 000

Under momentet upptas en beräknad inkomst om 25.000 euro. Av de föreslagna inkomsterna är 23.000 euro en årlig ersättning för av landskapsregeringen utförda uppgifter med stöd av Republikens Presidents förordning (2010:2) om vissa förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet Åland. 1.000 euro är ett kalkylerat nettobelopp för uppburna avgifter för utfärdade tillstånd, mottagna anmälningar och övrig registerhantering. 50 % av de uppburna bruttoavgifterna betalas till staten (Valvira). Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) att nämnda betalningar påförs momentet.

Därtill ingår inkomster från avgifter för anmälan och rapportering till producentregistret.

Utgifter

45.01.01. Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-888 174,69	-1 097 000	-1 088 000
(t.a. -223 815,00)	(t.a. -120 000)	(t.a. -100 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.088.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som socialinspektör vid socialvårdsbyrån (lkl A25) inrättas fr.o.m. 1.3.2011 med äldreomsorg som huvudsakligt ansvarsområde samtidigt utgår anslaget för den tillfälliga tjänsten som äldreomsorgsutredare. Den tillfälliga tjänsten som hållbarhetsutredare upphör och ansvaret för det övergripande hållbarhetsarbetet har överförts till en av miljöingenjörstjänsterna.

I anslaget ingår utgifter för kompetensutveckling för avdelningens personal, tjänsteresor och handledning samt för litteratur, information, utbildning, utredningar, material, förnödenheter, teletjänster, annonsering och representation.

45.10. ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-13 168	-46 000	-105 000
Överföringsutgifter	-9 870 979	-10 394 000	-10 639 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-9 884 147	-10 440 000	-10 744 000
Anslag netto	-9 884 147	-10 440 000	-10 744 000

I kapitlet ingår anslag för verksamheter som främjar utvecklingen av socialvården, understöd för familjepolitiska förmåner, tryggandet av skälig utkomst och skäliga boendekostnader samt för förverkligandet av det alkohol- och narkotikapolitiska programmet 2007 - 2011.

Förtroenderådet
Förtroenderådet arbetar kontinuerligt med aktuella frågeställningar gällande social-, hälso- och sjukvården. Under år 2011 prioriterar förtroenderådet att arbeta med cancerpatienternas situation, opererade patienters återbesökstider samt åldringsvården.

Handikapprådet
Handikapprådet avser att under år 2011 arbeta vidare med att klargöra handikapprådets arbetsuppgifter och arbetsmetodik i relation till tredje sektorn samt med att förbättra tillgängligheten och de funktionshindrades ekonomiska levnadsvillkor i det åländska samhället.

Missbrukarvården
Det alkohol- och narkotikapolitiska programmet för åren 2007 - 2011 innehåller följande långsiktiga mål:
- att minska alkoholkonsumtionen och skadeverkningarna
- att höja alkoholdebutåldern samt
- att skapa ett narkotikafritt Åland.

Under år 2011 kommer det alkohol- och narkotikapolitiska programmet 2007 - 2011 att utvärderas och ett nytt program tas fram samt alternativ för huvudmannaskapet för missbrukarvården att utredas inom ramen för utredningen om socialvårdens utveckling på Åland.

Barn och unga
Under år 2011 kommer det år 2009 inledda projektet med att införliva genus- och jämställdhetsperspektivet i barnomsorgsverksamheten på Åland att utvärderas i samarbete med jämställdhetsenheten. Landskapsregeringen avser att fortsätta arbetet med att vidta åtgärder för att stödja barn med funktionshinder och deras familjer samt den tvärfackliga kraftsamlingen för att främja barns och ungdomars hälsa och levnadsbetingelser. Implementeringen av en modell för barnkonsekvensanalys kommer att stå i fokus år 2011, likaså avser landskapsregeringen år 2011 att prioritera det stadieövergripande samarbetet runt övergången mellan barnomsorg och skola.

Äldreomsorg
Arbetet med att trygga en kvalitativ, hållbar äldreomsorg även under ändrade demografiska förhållanden fortgår. Förutom det fortsatta arbetet med att implementera den befintliga kvalitetsrekommendationen angående tjänster för äldre i form av information och seminarier om äldreomsorg, ligger fokus på det år 2010 inledda arbetet att i samarbete med såväl ÅHS som kommunerna kartlägga och utveckla de vård- och servicekedjor som äldre berörs av. Arbetet stöds av nät-

verks- och utvecklingsseminarier samt workshops.

Utgifter

45.10.01. Övriga sociala uppgifter - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-13 167,58	-46 000	-105 000
(t.a. -32 348,25)	(t.a. -60 000)	

Föreslås ett anslag om 105.000 euro för
- utgifter för utvecklingsarbete inom socialvården
- förverkligandet och utvärderingen av alkohol- och narkotikapolitiska programmet 2007 - 2011
- handikapprådets, förtroenderådets och kommittéers verksamhet
- de extra kostnader som posten debiterar för hembärning av post till personer med funktionshinder samt
- att ersätta kommuner för stöd direkt eller genom uppdragsavtal för vård av barn i hemmet som bor i EU- eller EES-länder eller i Schweiz då rätt till förmån från landskapet Åland uppkommer enligt rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet.

45.10.50. Bostadsbidrag (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-944 792,91	-1 100 000	-1 500 000
	tb -120 000	

För bostadsbidrag, som enligt LL (1975:63) om tillämpning av lagen om bostadsbidrag beviljas enligt i riket gällande grunder, föreslås ett anslag om 1.500.000 euro. Även administrativa kostnader för handläggande av bostadsbidragsärenden kan påföras momentet. Ökningen föranleds av att antalet bostadsbidragsmottagare och medelbostadsbidraget ökat.

År	Antal hushåll i medeltal som regelbundet får bostadsbidrag	Regelbundet bostadsbidrag i medeltal i euro per månad
2007	229	228
2008	235	244
2009	273	258

45.10.52. Moderskapsunderstöd (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-72 560,52	-90 000	-90 000

I enlighet med LL (1994:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd föreslås ett anslag om 90.000 euro. Anslaget har beräknats från ett födelsetal om ca 300, fyra internationella adoptioner och fyra tvillingfödslar år 2011 samt en kostnad om 231 euro per moderskapsförpackning. Kostnader för inköp av informationsmaterial kan påföras momentet.

45.10.53. Barnbidrag (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-8 565 857,87	-8 640 000	-8 640 000

Med hänvisning till LL (1994:48, ändring 2008/8, 4 §) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen föreslås ett anslag om 8.640.000 euro. Även administrativa kostnader för skötsel av barnbidragsärenden kan påföras momentet. Landskapsregeringen överväger att införa indexjustering av barnbidragen.

Barnbidrag per kalendermånad är enligt följande:

Barn enligt åldersordning inom familjen	Barnbidrag euro per månad
1:a barnet	110
2:a barnet	143
3:dje barnet	185
4:de barnet	214
5:te och varje följande barn	259
Ensamförsörjartillägg	50

45.10.54. Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-17 447,04	-19 000	-19 000

Föreslås ett anslag om 19.000 euro. År 1998 upptogs medel för att trygga en skälig individuell utkomst för personer med diagnosen fibromyalgi som inte kunde erbjudas yrkesinriktad rehabilitering och således inte kunde komma i åtnjutande av rehabiliteringspenning och som hamnat utanför det yrkesinriktade rehabiliteringssystemet delvis på grund av att de inte har befunnit sig i fas med rehabiliteringssystemets utveckling.

Diagnostiseringen sker på ett mer träffsäkert sätt idag och rehabiliteringssystemet har utvecklats sedan dess, vilket resulterat i att de flesta numera får den rehabilitering som deras sjukdom kräver. Utkomstskyddet kommer därför att fortsätta beviljas endast till dem som idag finns med i systemet. Nya utkomstskydd beviljas inte efter år 2006.

Från och med år 2005 får de som idag är utkomstskyddstagare vid uppnådd pensionsålder mellanskillnaden mellan utkomstskyddsbeloppet och det totala ålderspensionsbeloppet från landskapsregeringen.

45.10.55. Understöd till kommunerna för förebyggande utkomststöd

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-51 321,00	-100 000	-20 000

Lag om garantipension, som avser att trygga försörjningen för pensionärer med

låg inkomst och därmed vänder sig i huvudsak till samma målgrupp som landskapets förebyggande utkomststöd, träder i kraft 1.3.2011 i riket. Lagen kommer att gälla även på Åland.

Föreslås att landskapsregeringen tills dess att lag om garantipension träder i kraft kompenserar kommunerna till den del förebyggande utkomststöd beviljas ekonomiskt utsatta pensionstagare med en inkomst som understiger 699 euro per månad på villkor som framgår av landskapsregeringens rekommendation till kommunerna.

Föreslås att ett anslag om 20.000 euro upptas för att utges till kommunerna för beviljandet av förebyggande utkomststöd till ekonomiskt utsatta pensionstagare. Motsvarande stöd har utbetalats till kommunerna sedan 1.7.2008 som kompensation för det förebyggande utkomststöd till ekonomiskt utsatta pensionstagare som betalats i enlighet med den rekommendation landskapsregeringen gett. Kostnaderna för stödet för år 2009 uppgick till ca 27.000 euro. Av de 45 personer som beviljades stöd för perioden var 20 kvinnor och 25 män.

Landskapsregeringen betalar förskott på stödet till kommunerna. Stödet regleras i efterskott i förhållande till verkliga utbetalningar efter att kommunerna redovisar utbetalda belopp. Kommunerna redovisar också bland annat antalet stödtagare enligt ålder och kön. På detta sätt erhåller landskapsregeringen information om hur väl stödet motsvarar den ekonomiska utsatthet enligt ålder och kön som ÅSUB:s rapport om ekonomisk utsatthet och social trygghet påvisat.

45.10.56. <u>Underhållsstöd (F)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-219 000,00	-325 000	-335 000

Med hänvisning till LL (2009:7) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om underhållsstöd föreslås ett anslag om 335.000 euro. Även administrativa kostnader för skötseln av underhållsstödsärenden kan påföras momentet.

45.10.57. <u>Stöd för tolkningstjänster för funktionshindrade (F)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		-35 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 35.000 euro för ersättning för kostnader för tolktjänster för funktionshindrade. Även administrativa kostnader för skötseln av tolkningsärenden kan påföras momentet.

Lag om tolkningstjänst för handikappade personer (FFS 133/2010) trädde i kraft 1.9.2010 på rikssidan. Genom lagen förs tolkningstjänsterna över från lag om service och stöd på grund av handikapp. Den viktigaste förändringen är att ansvaret för verkställandet av tolkningstjänster för funktionshindrade överförs från kommunerna till Folkpensionsanstalten (FPA).

Landskapsregeringen kommer att förelägga lagtinget ett förslag till lag om tolkningstjänst för handikappade personer. Avsikten är att lagen skall träda i kraft vå-

ren 2011. Överföringen av ansvaret för tolkningstjänsterna från kommunerna till landskapsregeringen är tänkt att genomföras genom en justering av landskapsandelarna så att den kalkylerade kostnaden som ligger till grund för landskapandelen har justerats, se även moment 45.15.30. Då lagen antagits avser landskapsregeringen att ingå avtal med FPA om handhavande av tolkningstjänsterna.

45.15. AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-17 424 542	-18 310 000	-18 872 000
Summa utgifter	-17 424 542	-18 310 000	-18 872 000
Anslag netto	-17 424 542	-18 310 000	-18 872 000

Enligt landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandelar för socialvården ska landskapsregeringen årligen i samband med avgivandet av förslaget till budget anta en plan för ordnandet av socialvården i landskapet under de fem följande kalenderåren; socialvårdsplanen. En preliminär socialvårdsplan för åren 2011 - 2015 fogas därför till landskapsregeringens budgetförslag som underlag för budgetbehandlingen (se bilaga 1).

Till kommunerna betalas årligen landskapsandel för driftskostnaderna för socialvården enligt kalkylerade grunder. Grunderna för landskapsandelarna är basbelopp enligt åldersgrupp som landskapsregeringen fastställer årligen.

Till kommunerna betalas även särskilda landskapsandelar för vardera specialomsorg, barnskydd och missbrukarvård. De särskilda landskapsandelarna fastställs var för sig med nettodriftskostnaderna på vardera område som grund.

Landskapsandel för anläggningsprojekt som är nödvändiga för ordnande av socialvård kan på ansökan beviljas kommuner i bosättningsstrukturgrupp 1. Kommunernas ansökningar sammanställs i en projektplan för anläggningsprojekt. Landskapsregeringen fastställer sedan utifrån projektplanen vilka anläggningsprojekt som får inledas under verksamhetsåret.

Utgifter

45.15.30. Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för socialvården (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-17 424 542,49	-18 170 000	-18 872 000

Med hänvisning till 3 kap LL (1993:71, ändrad 1998/26, 2007/69) om planering av och landskapsandel för socialvården och den preliminära socialvårdsplanen för åren 2011 - 2015 föreslås ett anslag om 18.872.000 euro. I förslaget har beaktats en indexjustering av basbeloppen om 2,3 %. På grund av överföring av ansvaret från kommunerna till landskapet för tolkningstjänsterna har basbeloppen i samtliga åldersgrupper minskats med 1,30 euro, varvid landskapsandelarna minskar med sammanlagt ca 10.000 euro.

Landskapsandelen har beräknats på följande preliminära basbelopp per kommuninvånare:

0	-	6	år	9.365,28 euro
7	-	64	år	554,67 euro
65	-	74	år	1.521,47 euro
75	-	84	år	5.657,09 euro
85	-		år	19.143,81 euro

Av anslaget kan 15.000 euro användas som understöd till kommunerna för stöd-undervisning i svenska för barn inom barnomsorgen med annat modersmål än svenska. Understödet kan uppgå till högst 86 % av kostnaderna.

45.15.31. Landskapsandel för anläggningskostnader för sociala tjänster (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-140 000	0

Med hänvisning till 4 kap LL (1993:71, ändrad 1998/26, 2007/69) om planering av och landskapsandel för socialvården och den preliminära socialvårdsplanen för åren 2011 - 2015 har landskapsregeringen begärt in uppgifter om nya projekt inom socialvården. Inga nya projekt har inkommit.

45.20. MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-171 664	-350 000	-110 000
Summa utgifter	-171 664	-350 000	-110 000
Anslag netto	-171 664	-350 000	-110 000

Mottagningsverksamheten har som mål att främja flyktingarnas sociala, ekonomiska och kulturella jämlikhet samt deltagande i och anpassning till det åländska samhället samt att förebygga att flyktingarna isolerar sig. Mottagandet av flyktingarna organiseras av kommunerna. Till kommunerna betalas ersättning av landskapsregeringen huvudsakligen under tre år för de tjänster som omfattas av mottagandet.

Endast Mariehamns stad har ingått avtal med landskapsregeringen om flyktingmottagning. Under år 2008 tog Mariehamns stad emot sex nya flyktingfamiljer, vilka omfattas av avtalet om flyktingmottagning t.o.m. år 2011. Mariehamns stad har inte aviserat att de avser att ta emot fler flyktingar under år 2011.

Utgifter

45.20.30. Mottagande av flyktingar (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-171 663,86	-350 000	-110 000

Anslaget om 110.000 euro är avsett att användas till betalning av ersättningar enligt avtal mellan Mariehamns stad och landskapet om mottagandet av flyktingar. Anslaget har även använts för kostnader för undervisning i svenska. För att säkerställa en god kvalitet på flyktingundervisningen bör kostnader för flyktingundervisningen hanteras av utbildnings- och kulturavdelningen som handlägger undervisningsärenden. Av anslaget har därför 40.000 euro överförts till utbildnings- och kulturavdelningens moment 46.15.30.

45.25. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL OCH MILJÖVERKSAMHET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-2 669 379	-2 650 000	-2 500 000
Summa utgifter	-2 669 379	-2 650 000	-2 500 000
Anslag netto	-2 669 379	-2 650 000	-2 500 000

Penningautomatmedel för social verksamhet fördelas mellan ett stort antal frivilliga organisationer, år 2010 38 st., för deras verksamhet inom social- och hälsovårdssektorn.

För år 2010 fördelades penningautomatmedel till sex organisationer för deras verksamhet inom miljöområdet.

Anslagen under kapitlet är avsedda att ge grundförutsättningar för en bred och mångfacetterad medborgarverksamhet inom social-, hälsovårds- och miljösektorn. Frivilligverksamheten ska på ett ändamålsenligt sätt komplettera de samhälleliga insatserna med tillvaratagande av medborgarnas kunskaper, engagemang, initiativ och idealitet. Särskilt betydelsefull har den ideella verksamheten varit och är fortfarande vid prövningen och utvärderingen av befintliga och nya verksamhetsformer, samt även tillgodoseende av sådana gruppers intresse som annars skulle ha svårt att göra sig hörda.

Se även kapitel 44.20.

Utgifter

45.25.50. Understöd för social verksamhet

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-2 169 659,00	-2 200 000	-2 200 000

Föreslås ett anslag om 2.200.000 euro att beviljas som verksamhetsunderstöd till ideella organisationer. Aktiviteter som direkt eller indirekt stöder barns och ung-

as psykiska välbefinnande samt sådan verksamhet som stöder de inflyttades integration kommer att ges hög prioritet.

Inom ramen för anslaget beviljas bidrag till Ålands Handikappförbund r.f. för upprätthållande av skyddad arbetsverksamhet, Fixtjänst, i enlighet med den överenskommelse som ingåtts med Ålands kommunförbund.

45.25.53. Understöd för miljöverksamhet

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-499 720,00	-450 000	-300 000

Föreslås ett anslag om 300.000 euro att beviljas som verksamhetsunderstöd till ideella föreningar och stiftelser för miljöverksamhet och arbete för hållbar utveckling. Ansökningar som har en bra samverkan med landskapsregeringens arbete för hållbar utveckling kommer att prioriteras.

45.30. ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 367 210	-1 350 000	
Överföringsutgifter	-31 256	-33 000	-33 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 398 466	-1 383 000	-33 000
Anslag netto	-1 398 466	-1 383 000	-33 000

Det funktionella och ekonomiska ansvaret för ambulansflygningar överförs fr.o.m. ingången av år 2011 från landskapsregeringen till Ålands hälso- och sjukvård. Landskapsregeringen upphandlar under hösten 2010 i samarbete med ÅHS ett nytt kontrakt för verksamheten för att ersätta det som utlöper 31.1.2011.

Utgifter

45.30.01. Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-2 229,50	0	0
(t.a. 0,00)		

Föreslås inget anslag för år 2011.

45.30.23. Luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 364 980,40	-1 350 000	

Momentet utgår. Ansvaret för beredskap och operativ verksamhet rörande luftburna patienttransporter överförs i sin helhet till ÅHS fr. o.m. år 2011. Nödvän-

diga anslag upptas inom ÅHS budget, moment 45.70.20.

45.30.52. Understöd för Kumlinge filialapotek

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-30 000,00	-30 000	-30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro för att understöda läkemedelsdistributionen i Kumlinge-Brändöregionen.

45.30.53. Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 256,31	-3 000	-3 000

Föreslås ett anslag om 3.000 euro för att kompensera de patienter som av ÅHS remitteras till vård på institutioner utom Stockholm-Uppsalaregionen och som inte erhåller ersättning av Folkpensionsanstalten. Ersättning betalas på samma grunder, som FPA tillämpar för resor inom landet.

45.35. MILJÖHÄLSOVÅRD

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter		-5 000	-26 000
Summa utgifter	0	-5 000	-26 000
Anslag netto	0	-5 000	-26 000

Den övergripande målsättningen för miljöhälsovården är ett gott konsumentskydd och god djurhälsa inklusive djurskydd.

För att säkra livsmedelskvaliteten och den sanitära hälsovården i landskapet utförs under året övervakningsprogram för främmande ämnen i animaliska livsmedel, såsom rester av läkemedel och bekämpningsmedel.

Förebyggandet och bekämpandet av smittsamma djursjukdomars spridning säkerställs genom att garantera en fungerande beredskap vid ökad risk för smittspridning. Upprätthållande av beredskapscentralen i Ribacka är en viktig del i det arbetet.

För att uppfylla EU:s krav på övervakning av märkning och registrering av produktionsdjur behöver köptjänster anlitas. Under tidigare år har tjänsten köpts av statens ämbetsverk vilket är avsikten att ska fortsätta även år 2011.

Utgifter

45.35.01. Miljöhälsovård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-5 000	-26 000
(t.a. -14 534,66)	(t.a. -20 000)	

Föreslås ett anslag om 26.000 euro för beredskap, provtagningar, laboratorieanalyser, utredningar, inspektioner, information, utbildning och annat arbete inom miljöhälsovårdsområdet.

45.50. ALLMÄN MILJÖVÅRD

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 288	-32 000	-8 000
Överföringsutgifter	-99 600		
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-100 888	-32 000	-8 000
Anslag netto	-100 888	-32 000	-8 000

Den övergripande målsättningen är en hållbar utveckling och att miljön skyddas och vårdas i tillräcklig grad.

Landskapsregeringens övergripande arbete med hållbar utveckling för hela Åland är inriktat på att förbättra beslutsprocesserna så att balansen mellan ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser blir så jämn som möjligt och att därmed framtida konsekvenser i tillräcklig mån inverkar på besluten. En tvåårig hållbarhetsredovisning sammanställs där vissa av nyckeltalen utvecklas ytterligare.

Miljölagstiftningen är ett viktigt styrmedel för att minska miljöpåverkan. EU-direktiv ställer fortlöpande stora krav på miljölagstiftningen samtidigt som ett fortlöpande arbete pågår med att förbättra och förtydliga lagstiftningen utan att försämra miljöskyddet. Information är ett annat viktigt styrmedel. Informationsarbetet samordnas så långt som möjligt med Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Den huvudsakliga myndighetsutövningen inom miljöområdet, förutom naturvården, ansvarar Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för. Landskapsregeringen styr myndigheten genom myndighetens resultat- och verksamhetsplan.

Utgifter

45.50.01. Allmän miljövård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 287,57	-32 000	-8 000
(t.a. -15 822,89)	(t.a. -5 000)	(t.a. -29 000)

Med beaktande av 29.000 euro från tidigare års anslag föreslås 8.000 euro för gemensamma kostnader för arbetet med hållbar utveckling, bränslekvalitetskontroll, miljöinformation och annat miljöarbete.

45.52. NATURVÅRD

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	876	3 000	3 000
Konsumtionsutgifter	-114 228	-193 000	-160 000
Överföringsutgifter		-1 000	-1 000
Investeringsutgifter	-44 215		
Summa utgifter	-158 443	-194 000	-161 000
Anslag netto	-157 567	-191 000	-158 000

Den åländska naturen har påtagligt förändrats av rationellt jord- och skogsbruk samt av en urban livsstil med fritidsboende i stugor. Generellt sett är naturen idag artfattigare och mindre mångformig, även om det totala antalet arter på Åland inte torde ha minskat. Naturskydd som begränsar de negativa konsekvenserna av landskapsförändringarna är en väsentlig del av naturvårdsarbetet. Naturskyddet syftar också till att tillförsäkra allmänheten mark för rekreation.

Flera av landskapets artrikaste och mest mångformiga naturreservat är formade av äldre jordbruksmetoder och bete. Under senare år har delvis igenväxta kulturbiotoper inom reservaten röjts och hävden enligt äldre principer utökats. Arbetsinsatserna inriktas på den årliga hävden (kontinuerliga skötseln) av reservaten. Om hävden uteblir äventyras flera års arbete. Restaurering av nya delområden sker nu i liten omfattning.

Tiden för förverkligande av Natura 2000-programmet håller på att gå ut. Ännu återstår att förverkliga skyddet av ett trettiotal områden.

De väsentligaste övergripande målsättningarna för landskapsregeringens naturvårdsarbete är
- att freda eller på annat sätt tillse att värdefull natur bevaras
- att tillse att förpliktelser enligt EU:s naturvårdsdirektiv uppfylls, i första hand genom att följa upp och förverkliga Natura 2000-programmet
- att verka för att särskilt skyddsvärda biotoper inte förstörs och att arter som hör hemma i landskapets flora och fauna fortlever i livskraftiga populationer
- att utföra de tillsyns- och övervakningsuppgifter som enligt naturvårdslagen ankommer på landskapsregeringen
- att underhålla och vårda landskapets naturreservat för att upprätthålla den biologiska mångfalden, samt att på lämpligt sätt informera allmänheten om områdenas naturvärden och möjligheterna till friluftsliv inom dessa samt
- att i möjligaste mån bistå allmänhet och verksamhetsutövare med information om värdefull natur.

Inkomster

35.52.01. Naturvård - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
875,73	3 000	3 000

Under momentet upptas beräknade inkomster om 3.000 euro från avgifter för prövning av ansökningar, arrendeinkomster och inkomster från försäljning av virke och publikationer.

Utgifter

45.52.01. Naturvård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-6 078,03	-25 000	-25 000
(t.a. 0,00)		

Föreslås ett anslag om 25.000 euro för kostnader för kartering av Ålands natur bl.a. för att möta förväntade krav från EU. Det finns ett behov av att inventera och kartlägga förändringar i vissa artbestånd och biotoper. Vilka inventeringar som görs eller påbörjas under året kommer att avgöras utgående från kravet på att inventeringarna ska hålla hög kvalitet. Dessutom kommer den värdefulla, årliga havsörnsinventeringen att genomföras.

45.52.20. Naturreservat - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-108 149,53	-168 000	-135 000
(t.a. -36 294,00)	(t.a. -15 000)	(t.a. -48 000)

Med beaktande av tidigare års anslag om 48.000 euro föreslås ett anslag om 135.000 euro för kontinuerlig tillsyn och underhåll av landskapets naturreservat inklusive byggnader och anläggningar på dessa. I anslaget ingår medel för arbetskraft för skötsel och för inköp av redskap och maskiner inklusive service. Inom ramen för anslaget föreslås att landskapsregeringen kan byta ut den nuvarande gamla större arbetsbåten mot en mera ändamålsenlig och säker båt.

45.52.60. Bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-1 000	-1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro för ersättande av skador som förorsakats av arter av djur som är sällsynta eller särskilt skyddsvärda enligt landskapsförordning (1998:113) om naturvård. Ersättning ges i de fall förebyggande åtgärder vidtagits utan framgång.

45.52.88. Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-44 215,00	0	0

Föreslås inget anslag detta år.

45.54. VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-274 582	-352 000	-349 000
Överföringsutgifter	-661 533	-445 000	-269 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-936 115	-797 000	-618 000
Anslag netto	-936 115	-797 000	-618 000

De övergripande målen för vattenvården i landskapet är att verka för ett hållbart nyttjande av vattenmiljön, att minska förorening och skadlig påverkan och därigenom bevara och förbättra vattenkvaliteten i havet, sjöar och grundvatten samt att kontinuerligt övervaka vattenkvaliteten i alla åländska vattenområden. Målet är att skapa en ekosystembaserad och långsiktigt hållbar förvaltning av landskapets vattenområden. Arbetet utförs utgående från den förvaltningsplan och det åtgärdsprogram för åren 2009 - 2015 som landskapsregeringen fastställt. Planen och programmet har tagits fram i enlighet med vattenlagen i syfte att uppnå god vattenkvalitet i samtliga åländska grundvatten, sjöar och skärgårdsområden. Innehållet i åtgärdsprogrammet regleras i vattenlagen och är omfattande. Finansieringen av åtgärdsprogrammet sker i första hand inom ramen för befintliga strukturprogram för jordbruket och fiskerisektorn.

Programmet är framförallt inriktat på åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten på åländskt område men innehåller även åtgärder för att medverka till förbättring av Östersjön i sin helhet. Landskapsregeringen fortsätter ett målinriktat och samordnat arbete i internationella samarbetsorgan för att åstadkomma vattenförbättrande åtgärder utanför Åland. I arbetet ingår genomförande av åtgärder som ingår i HELCOMs Åtgärdsplan för Östersjön samt de åtgärder som åläggs landskapet i EU:s ramdirektiv för en marin strategi.

Exempel på åtgärder som ingår i åtgärdsprogrammet och som genomförs under året är projekt med syfte att öka kretsloppet och minska belastningen inom jordbruk och fiskodling i samarbete med berörda branschorganisationer. I detta ingår musselodlingar samt införande av riktad rådgivning samt anläggande av våtmarker inom jordbruket. Detaljerade utsläppsmål och -krav för fiskodlingen kommer att slås fast i syfte att minska nettobelastningen från fiskodlingen och arbetet med att uppfylla målen kommer att inledas. Landskapsregeringen kommer vidare att i samråd med rederinäringen aktivt arbeta för en hållbar sjöfart i Östersjön inom ramen för EU:s Östersjöstrategi.

Ett viktigt arbete under året är att i samråd med dricksvattenbolagen ta fram skyddsföreskrifter och skyddsplaner för dricksvattentäkterna. Arbetet med att ta fram skyddsåtgärder för grunda havsvikar fortsätter i samarbete med vattenägare och fiskeorganisationer.

Landskapsregeringen stöder åtgärder för förbättrad avloppsbehandling och vattenförsörjning. De viktigaste åtgärderna är utbyggnaden av de kommunala avloppsledningsnäten samt åtgärder för utökad kretsloppsanpassad avloppsbehandling. Landskapsregeringen önskar ett fortsatt och utökat kommunalt samarbete i avlopps- och vattenförsörjningsfrågor.

Landskapsregeringen deltar i två Interreg Central Baltic projekt. I det s.k. SeaBed projektet vidareutvecklas datormodeller med ökad fokus på läckaget av fosfor

från bottnarna. I det s.k. NANNUT-projektet genomförs inventeringar av undervattensnatur.

Ett program för vattenövervakning och -undersökningar genomförs. Övervakningen är lagstadgad och genomförs med syfte att ge en heltäckande översikt av vattenmiljöns tillstånd och ge underlag för en fortgående kvalitetsbedömning av hela det åländska havsområdet inklusive de inre vikarna samt de viktigaste vattentäkterna. Det innefattar undersökningar av belastning, kemisk-fysikalisk vattenkvalitet, kräftor, fisk, musslor, bottenfauna, vattenväxter och alger inklusive förekomsten av giftalger. Inom ramen för övervakningen följer även landskapsregeringen upp effekten av pågående vattenskyddsåtgärder i exempelvis Toböle träsk, Vargsundet och Kaldersfjärden samt i jordbruksområden med provtagningar. Övervakningen utförs till allra största delen av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium.

Undersökningarna genomförs i huvudsak av Husö biologiska station inom ramen för samarbetet med Åbo Akademi. De fokuseras på inventeringar av de åländska sjöarna och skärgårdsvattnen för att ge ökad kunskap om olika vattenlevande arters förekomst och utbredning och som underlag för den fortsatta klassificeringen av olika vattenområden.

Övervakningen och undersökningarna ska förbättra möjligheterna till en ekosystembaserad och hållbar förvaltning av våra vattenområden, däribland dricksvattentäkter, kräftsjöar och områden som är viktiga lekområden för fisk. De görs också för att möta ökade krav från EU och HELCOM, gällande exempelvis uppföljning av nitratdirektivet samt ökad kunskap om skyddsområden för vattenlevande växter och djur. Undersökningarna genomförs i samarbete med fiskeribyrån.

Utgifter

45.54.01. **Vattenförsörjning och vattenvård - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-274 581,96	-352 000	-349 000
(t.a. -87 684,10)	(t.a. -48 000)	(t.a. -48 000)

Föreslås ett anslag om 349.000 euro varvid beaktas tillgängliga medel om 48.000 euro från tidigare år.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Anslaget avser utgifter för
- genomförande av åtgärder i åtgärdsprogram för vattenvården
- vattenövervakning som genomförs av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium
- genomförande av inventeringar och andra undersökningar i samarbete med Husö biologiska station
- övrig vattenövervakning och -undersökningar
- driften och underhållet av reglerdammen i Kloströmmen i Sund samt grundvattenstationen i Jomala
- information samt
- annat arbete med vattenvårdsfrågor.

Åtgärdsprogrammet för vattenvården är fastställt enligt vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, 5 kap. 22 §. Övervakningen och övriga undersökningar inkl. driften av grundvattenstationen genomförs i enlighet med 5 kap. 18 och 21 §§ i

samma lag. Driften av reglerdammen i Kloströmmen genomförs i enlighet med krav i tillståndsvillkoren för dammen.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) får momentet gottskrivas med inkomster för seminarier och deltagande i projekt som arrangeras inom ramen för verksamheten.

45.54.31. Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-15 973,47	-25 000	-90 000

Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att år 2011 godkänna räntestödslån på 3.500.000 euro dock så att det sammanlagda utgående lånesaldot för nya och gamla lån uppgår till högst 4.000.000 euro. Saldot på utestående räntestödskrediter är 760.484,63 euro per 1.5.2010.

För räntegottgörelse för år 2011 och tidigare godkända räntestödslån föreslås ett anslag om 90.000 euro.

Räntegottgörelsen föreslås vara 4 % under de åtta första låneåren och 2 % under de följande åtta låneåren, dock så att låntagarens ränta är minst 2 %.

45.54.60. Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-624 060,00	-420 000	-179 000

Föreslås ett anslag om sammanlagt 179.000 euro som understöd för åtgärder för avloppsvattenbehandling och vattenförsörjning.

Stödet föreslås fördelat enligt följande
- 164.000 euro för kommunala avloppsprojekt enligt kommunernas avloppsplaner och för privata projekt för fem eller fler hushåll som inte kan få kommunalt avlopp före 1.1.2013 samt för vattenförsörjningsprojekt samt
- 15.000 euro för kretsloppsanpassade enskilda avloppsprojekt.

Med kretsloppsanpassad avloppsbehandling avses en behandlingsmetod genom vilken det är möjligt att återanvända näringsämnen i fekalier och urin eller enbart i urin för odlingsändamål.

För byggandet av kommunala avloppsanläggningar i nya bostadsområden eller för privata avloppsanläggningar för nya hus beviljas inget stöd, inte heller för avloppsanläggningar för fritidshus.

Om sökanden är ett företag ska sökanden kunna påvisa att den planerade åtgärden är en mer långtgående miljöåtgärd än vad gällande normer kräver. En kretsloppsanpassad avloppsanläggning kan t.ex. räknas som en mer långtgående miljöåtgärd.

Stöd för vattenförsörjning kan beviljas kommuner och sammanslutningar för att trygga vattenförsörjningen i glesbygden. Ett krav för att bidrag ska beviljas för

vattenförsörjning är att sökanden visar att samtliga fastigheter som drar nytta av vattenförsörjningsprojektet har godkänd avloppsanläggning. Vid brist på anslag prioriteras avloppsprojekt före vattenförsörjningsprojekt.

45.54.61. Understöd för vattenmiljöförbättrande åtgärder

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-21 500,00	0	0

Föreslås inget anslag för år 2011. Byalag, samfälligheter och andra sammanslutningar kan i vissa fall söka understöd från strukturprogrammet för fiskerisektorn eller Leader-medel för åtgärder för att förbättra, restaurera och sanera vattenmiljön.

45.56. AVFALLSHANTERING

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-348		-16 000
Överföringsutgifter	-79 302	-63 000	-63 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-79 650	-63 000	-79 000
Anslag netto	-79 650	-63 000	-79 000

Den övergripande målsättningen på avfallsområdet är att tillvarata den resurs som avfall utgör så effektivt som möjligt samtidigt som påverkan på hälsa och miljö minimeras.

Landskapsregeringen ansvarar för den högsta ledningen av renhållningsverksamheten medan varje kommun ansvarar för verkställigheten. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet och kommunerna ansvarar för tillsyn. Utveckling av avfallshanteringen fortgår och landskapsregeringens målsättning är ett lätt överskådligt system där högt ställda miljömål uppnås samtidigt som medborgarna har acceptans för systemet. Kommunalt samarbete på avfallsområdet ger ökade möjligheter att styra utvecklingen och att uppnå en effektiv och välfungerande avfallshantering.

Stöd föreslås för kommunal verksamhet på avfallsområdet för åtgärder som främjar avfallshantering samt leder till ökad återvinning, återanvändning och minskar resursanvändningen. Landskapsregeringen har beredskap att medverka till en effektivare avfallshantering genom att stöda infrastruktursatsningar. Landskapsregeringen kan sålunda återkomma i tilläggsbudget med förslag om stöd som kan ges i form av investeringsstöd under förutsättning att även kommunerna deltar i kostnaderna.

45.56.04. Avfallshantering - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-347,62	0	-16 000
(t.a. -16 000,00)	(t.a. -16 000)	

Föreslås ett anslag om 16.000 euro för kostnader för
- medlemskap i Svenska Renhållningsverksföreningen
- sammanställning av avfallsstatistik (ÅSUB)
- åtgärder i enlighet med avfallsplanen, renhållningslagen och miljöhandlingsprogrammet samt
- annat arbete för att förbättra avfallshanteringen och resursanvändningen.

45.56.62. Främjande av avfallshanteringen

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-79 301,90	-63 000	-63 000

Föreslås ett anslag om 63.000 euro som stöd till kommunal verksamhet för att utveckla och effektivisera avfallshanteringen. Stöd kan ges för att förebygga avfall, öka återvinning, återanvändning samt för övriga åtgärder som främjar avfallshanteringen.

45.60. ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	538 296	570 000	654 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-1 926 578	-2 102 000	-2 276 000
Summa utgifter	-1 926 578	-2 102 000	-2 276 000
Anslag netto	-1 388 282	-1 532 000	-1 622 000

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets (ÅMHM) uppgifter och organisation fastställs i LL (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Verksamheten styrs av lagstiftningen och ÅMHM:s resultat- och verksamhetsplan, vilken fastställs av landskapsregeringen.

ÅMHM förebygger skador på människor och miljö och utjämnar konkurrensförhållandena genom rådgivning, information och lagstadgad prövning, tillsyn och provtagning inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt tillhandahåller veterinärvård och ackrediterade laboratorietjänster i landskapet. Myndigheten har rättigheter och skyldigheter i ett mycket stort antal lagar och förordningar såväl inom landskapets, rikets och gemenskapens lagstiftning, varför behovet av intern juridisk kompetens är stort.

I uppdraget ingår bland annat byggnads-, livsmedels-, vatten-, produktsäkerhets- och miljöövervakning, ansvaret för djurskyddet, tobakstillsynen och alkoholserveringen, handläggningen av miljötillstånds- och miljögranskningsärenden, beredskapsfrågor samt den tidigare hälsonämndens arbetsuppgifter. Ungefär 1.300

ärenden inkommer årligen. Av de 500 olika godkännandena avgörs 70 % inom sex veckor. Tillsynen omfattar uppskattningsvis 1.400 permanenta objekt och hundratals tillfälliga verksamheter.

ÅMHM Laboratoriet sköter bland annat Ålands vattenövervakningsprogram, stödjer jordbruket med jord- och foderanalyser samt företag och privatpersoner med fysikalisk-kemiska och mikrobiologiska analyser inom livsmedel, dricksvatten, avloppsvatten och djursjukdomar. Kunderna består av 56 % företag, 31 % Ålands landskapsregering, 7 % myndighetsprover och 6 % allmänhet. Totalt analyseras över 6.300 prover per år, motsvarande 35.000 analyser.

ÅMHM står även för landskapets nyttodjursvård, smittskyddsprovtagning och köttbesiktning, upprätthåller veterinärvårdsberedskap och sköter en mindre smådjursklinik. Totalt behandlar veterinärvården 3800 fall per år och utför mellan 2.000 - 6.000 provtagningar i enlighet med nationella och internationella program.

Verksamheten år 2011
En effektiv och modern myndighet för ett levande örike i en ren och trygg livsmiljö är ÅMHM:s vision. Kundperspektivet är en ledstjärna i arbetet. ÅMHM går år 2011 in i sin andra fas, utvecklingsfasen.

Riskbaserad tillsyn och avgjorda miljöprövningar
Livsmedelsövervakningen genomför under år 2011 objektspecifik riskklassning i enlighet med gemenskapens regler. Syftet är att bättre kunna rikta insatserna och därmed kostnaderna mot verksamhetsutövare som behöver ett starkare stöd. Trots en 20 % mindre inspektörsstyrka och genom införande av en mer tidsbesparande linje planeras ett första besök inom sex år till prövningspliktiga verksamheter för information och stöd i fråga om risker och miniminivåer. På sikt kommer en lägstanivå inom varje bransch att läggas, vilket minskar de konkurrensskillnader som idag finns på marknaden. Vidare planeras både de äldre miljötillståndsärendena och de 140 miljögranskningsärendena avslutas innan utgången av 2011.

Effektivisering av laboratoriet
ÅMHM Laboratoriet fokuserar åren 2010 - 2012 på att öka samordningen mellan de olika enheterna för att skapa ett effektivt analysflöde genom tidsstudier, inskolning av flera personer på vissa metoder och en noggrann planering av synkroniseringen av personalen.

Svårighet att upprätthålla veterinärjouren
Under år 2011 avslutas veterinäromställningen, vilken ger ökade inkomster till landskapet samtidigt som veterinärernas arbetsvillkor moderniseras. Vid utvärdering har konstaterats stora svårigheter att upprätthålla veterinärjouren på fyra veterinärer. Externa veterinärer har ett flertal gånger akut och mot betydande ersättning fått tas in för att upprätthålla jour och lagstadgade uppgifter enligt gemenskapslagstiftning. Detta åtgärdas nu med en kostnadsneutral lösning.

Inkomster

35.60.20. **<u>Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsinkomster</u>**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
218 551,48	250 000	320 000

Föreslås en inkomst om 320.000 euro från veterinärvården och prövning och tillsyn enligt miljö-, hälso- och djurskyddslagstiftningen samt av serveringstillstånd. Genom omstrukturering av inkomster och utgifter inom veterinärvården beräknas

en ökad inkomst och utgift om 70.000 euro med föreslagna personalresurser. Beräknade inkomster inom prövning och tillsyn baserar sig på tidigare års utfall, avgiftstaxan för år 2011, befintlig lagstiftning och de uppgifter myndigheten har över verksamheter som bedöms vara skyldiga att betala årsavgift för tillsyn.

35.60.21. **Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
319 744,39	320 000	334 000

Föreslås en inkomst om 334.000 euro.

Då prov behöver skickas bort till följd av personalminskningen minskar inkomsterna med 14.000 euro.

Utgifter

45.60.20. **Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 281 692,51	-1 419 000	-1 686 000
(t.a. -141 815,99)	(t.a. -150 000)	

För utförande av den verksamhet som åligger Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet enligt LL (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet föreslås ett anslag om 1.686.000 euro. Till följd av omstrukturering inom veterinärvården ingår kostnader om 70.000 euro vilka motsvaras av inkomster under moment 35.60.20. Därtill ingår 24.000 euro i extra kostnader i samband med personalomsättning.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås, för att uppnå större rättssäkerhet, att en tjänst som myndighetsjurist (lkl A26) inrättas fr.o.m. 1.3.2011.

Därtill föreslås, i samband med omstrukturering av veterinärvården, att tjänsten som nyttodjursveterinär ombildas till en tjänst som praktiserande veterinär fr.o.m. 1.9.2011 samt tjänsten som fiskhälsoveterinär till praktiserande veterinär fr.o.m. 1.4.2011.

Den vakanshållna veterinärtjänsten tillsätts efter utvärdering i en kostnadsneutral lösning inom veterinäromställningen så att jouren och veterinärvården ska kunna upprätthållas.

45.60.21. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-644 885,21	-683 000	-590 000
(t.a. -15 151,00)	(t.a. -19 000)	(t.a. -100 000)

Föreslås ett anslag om 590.000 euro, varvid beaktats anslag från tidigare år, för att bedriva analysverksamhet inom områdena miljö, livsmedel, djur och jordbruk. I anslaget ingår kostnader om 14.000 euro vilka motsvaras av inkomster för prov som skickas bort.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Under året hålls en tjänst som laborant vakant varför jordprov skickas i större utsträckning till fastlandet för analys.

45.70. ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	10 062 398	9 600 000	9 600 000
Konsumtionsutgifter	-71 701 542	-72 000 000	-75 980 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-4 520 589	-7 000 000	-7 000 000
Summa utgifter	-76 222 130	-79 000 000	-82 980 000
Anslag netto	-66 159 733	-69 400 000	-73 380 000

Ålands hälso- och sjukvårds (ÅHS) verksamhetsidé är att erbjuda varje enskild ålänning högkvalitativ hälso- och sjukvård med egna och/eller samverkande resurser samt i samarbete med övriga samhällsfunktioner. Den aktuella inriktningen framgår av planen för hälso- och sjukvården och gällande lagstiftning. Visionen för verksamheten är att ÅHS ska framstå som en förebild genom vårdkvalitet, patientbemötande och en för samhället god totalekonomi samt som en arbetsplats där personalen känner sig motiverad i sina uppgifter.

ÅHS använder det Balanserade Styrkortet som en metod för kvalitetsutveckling. Man fokuserar verksamheten genom fem olika perspektiv: invånar- och patientperspektivet, intressentperspektivet, personalperspektivet, processperspektivet och ekonomiperspektivet.

Invånar- och patientperspektivet
ÅHS serviceutbud ska grunda sig på det behov som finns i det åländska samhället. Befolkningen ska erbjudas en hälso- och sjukvård av minst samma klass som i gränsregionerna i öst och väst, antingen i form av egen verksamhet eller genom remittering till andra sjukhus. Vården ska ges på lika villkor dock med den enskildas individuella behov i förgrunden.

Vårdtjänsternas tillgänglighet är en viktig del av kvaliteten. ÅHS ska följa de av landskapsregeringen föreskrivna tidsramar (vårdgaranti, LR beslut 20.3.2008) inom vilka patienterna ska få vård. Under året kommer en utvärdering av de under år 2010 genomförda begränsningarna av hälsovårdarnas beredskap att genomföras för att utgöra grund för ställningstagande till principerna för hur beredskapen ska vara utformad. ÅHS ska förbättra basservicen och därigenom grundtryggheten i skärgården genom en utökad och utvecklad hälsovårdarbered-

skap.

Samarbetet mellan de olika enheterna utvecklas så att patienten alltid befinner sig på rätt vårdnivå och så att ingen patient upplever sig bortglömd i remitteringen mellan vårdinstanserna.

ÅHS´ hemsida, informationsblad, tidningsartiklar m.m. ska förmedla kunskap om vårdens möjligheter och hur ansvaret för den egna hälsan kan stärkas. Bemötande ska kännetecknas av vänlighet, empati, förståelse för olika kulturer och minoriteters situation. Patienten ska erbjudas kontinuitet i personalkontakterna och patientens medinflytande i vården ska vara hög. En saklig och tydlig kommunikation mellan vårdgivare och patient befrämjar patientsäkerheten.

Intressentperspektivet
Effektiv samverkan mellan ÅHS, den privata sektorn, patientorganisationer, remissjukhusen, utbildningsanstalter och andra välfärdsaktörer är en förutsättning för att verksamheten ska fungera optimalt.

Ett gott samarbete med kommunernas socialvård ska eftersträvas för att patienterna vid behov kan få nödvändig hjälp och service av den kommunala hemservicen tillsammans med ÅHS hemsjukvård.

Konsultverksamhet kontra remiss till vård utom ÅHS baserar sig på vad som är mest ändamålsenligt ur medicinsk, ekonomisk och språklig synvinkel. Expertis inom den egna verksamheten ska alltid användas i första hand.

Personalperspektivet
Personaltillgången kommer att vara en avgörande faktor för möjligheterna att bibehålla en välfungerande hälso- och sjukvård. Samordningen av personalresurserna mellan enheterna är viktig. Därför blir rekryteringsåtgärder i form av olika attraktiva anställningsvillkor samt omsorgen om de anställdas trivsel och motivation i arbetet kritiska framgångsfaktorer.

De tjänsteförändringar som föreslås för år 2011, finns redovisade under respektive enhet.

Sjukfrånvaron inom ÅHS är på en relativt hög nivå, en trend som behöver brytas. En handlingsplan som bygger på tidig intervention har tagits fram.

Processperspektivet
Hälso- och sjukvården står inför verkligt stora utmaningar och det gäller att styra verksamheten på ett sådant sätt att erhållna resurser används så optimalt som möjligt. Organisationsöversyn och effektivering av verksamheten är en ofrånkomlig åtgärd isynnerhet under lågkonjunktur men behövs även som ett återkommande och kontinuerligt verksamhetstema.

För att förbättra ÅHS rekryteringsmöjligheter är det viktigt att ÅHS har ett tillräckligt rörelseutrymme i anställningssituationer. Processen bör vara sådan att osäkerhet i rekryteringen, t.ex. till följd av sena besked om ersättningar, undviks. På denna punkt erhöll ÅHS ledning två nya verktyg år 2010 då ledningen kan, inom fastställda gränser, bevilja flyttbidrag och rekryteringstillägg.

Kvalitetsarbetet inom ÅHS stöds av att en systematisk avvikelserapportering har införts.

Ekonomiperspektivet
Det ekonomiska läget är fortsättningsvis allvarligt för landskapet. ÅHS budget-

process inför år 2011 har präglats av omprioriteringar för att förstärkningar och nysatsningar ska vara möjliga att genomföra. Generellt kan konstateras att vissa basenheter inom ÅHS får en utökad ekonomisk ram och utökat uppdrag medan andra tvingas minska sin verksamhet ytterligare jämfört med besparingsåret 2010.

Ett tydligt ekonomiskt ansvar är grunden för ekonomisk medvetenhet och det ekonomiska ansvaret på enhetschefnivå kommer ytterligare att förstärkas i och med att ett reviderat reglemente antas för organisationen. Enhetschefernas ansvar för förverkligandet innebär att verka för att de i hälso- och sjukvårdsplanen angivna målen uppnås, avsedd verksamhet upprätthålls och anslagen används för avsett ändamål och i enlighet med gällande bestämmelser, samt att budgetanslaget inte överskrids. Viktigt är också att verksamhetsansvariga har möjlighet till stöd från staben i den ekonomiska uppföljningen och analysen.

	Bokslut 2009	**Budget 2010**	**Budget 2011**	**Förändr %**
Kostnader				
Driftkostnader	71 701 541	72 000 000	75 980 000	5,5%
Investeringar	8 430 791	7 000 000	7 000 000	0,0%
Kostnader total	**80 132 332**	**79 000 000**	**82 980 000**	**5,0%**
Intäkter				
Verksamhetsintäkter	6 762 317	6 200 000	6 300 000	1,6%
Kommunintäkter Gullåsen	3 300 081	3 400 000	3 300 000	-2,9%
Intäkter totalt	**10 062 398**	**9 600 000**	**9 600 000**	**0,0%**
Nettokostnad	**70 069 934**	**69 400 000**	**73 380 000**	**5,7%**

Anslaget för driften under år 2011 vid ÅHS är 75.980.000 euro och inkluderar kostnadsansvaret för avtalet om helikopterberedskap respektive kostnader för studerandevården. Om man exkluderar dessa poster och återför personalkostnadsbesparingen som genomförts år 2010 på nästan 1.000.000 euro innebär det att anslaget för driften ökar med ca 1.300.000 euro, eller med 1,8 %, vilket är lägre än den förväntade inflationen. Detta innebär naturligtvis stort fokus på den ekonomiska utvecklingen inom organisationen och att kostnadsmedvetenheten är central.

Kostnaderna för vård utom Åland växer i regel snabbare än inflationen och befolkningstillväxten, vilket inte förenklar budgetarbetet. Inför kommande budgetår är kostnadsnivån beräknad till 8.500.000 euro, vilket är lägre än den prognostiserade kostnadsnivån år 2010.

Byggnadsprojekt

Under sommaren 2009 inleddes bygget med psykiatrienhetens nya byggnad på sjukhusområdet. När den står färdig under sommaren 2011 kommer verksamheten vid Grelsby sjukhus att upphöra och tillsammans med nästan all annan psykiatrisk verksamhet samlas i den nya byggnaden. Endast dagkliniken förblir kvar i sina utrymmen i centrala Mariehamn.

Styrelsen har tillsatt en planeringskommitté med uppgift att se över och prioritera de kommande byggprojekten. Planeringskommittén har för avsikt att ta fram en

reviderad om- och tillbyggnadsplan utgående från nu kända behov som underlag för en förnyad tidsmässig prioritering av projekten.

Behovet av om- och nybyggnation är sålunda stort och följande projekt kan särskilt nämnas

- IVA-/dialysavdelning har planerats som en utbyggnad på akutmottagningen. Motivet till detta är att kunna samordna de två personalgrupper inom ÅHS som i princip har samma kompetens/inriktning. Därtill skulle dialyspatienterna kunna få enklare tillgång till vården då den bedrivs i markplan. Detta skulle också innebära att lokaler i nära anslutning till operation frigörs för dagkirurgisk verksamhet
- lokaler anpassade för dagkirurgisk verksamhet för att därmed kunna utöka den dagkirurgiska verksamheten och använda vårdplatserna mer optimalt för svårt sjuka patienter
- medicinavdelningens ombyggnad för att bl.a. åstadkomma fler enkel- och tvåpersoners rum och därmed så långt som möjligt undvika vård i korridoren då patienter måste isoleras bl.a. beroende på smittrisk med multiresistenta bakterier
- åtgärdande och utbyggnad av läkemedelscentralen så att lokalerna uppfyller Fimeas krav (tidigare läkemedelsverket)
- ombyggnation av källarlokaler bl.a. obduktionsutrymmet och bårhuset
- ombyggnation av barnavdelningen så att utrymmena är lämpade för dagens verksamhet med svårt sjuka barn som kräver ständig personalintensiv övervakning
- om- eller nybyggnation av långvårdsenhetens utrymmen och då särskilt den äldre delen av Gullåsenfastigheten samt
- grundrenovering av röntgenbyggnaden som i princip är i originalskick. Vid renoveringen behöver el- och VVS-installationer förnyas, likaså tak, fönster och ev. fasaden.

Landskapsregeringen avser att utgående från en beredning inom ÅHS återkomma i ett senare skede med förslag om åtgärder och prioriteringar.

Inkomster

35.70.20. **Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
6 762 316,79	6 200 000	6 300 000

Under momentet föreslås en inkomst om 6.300.000 euro. Höjningen kan hänföras till ökade ersättningar för såld vård.

35.70.39. **Kommunernas ersättning för Gullåsen**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
3 300 080,88	3 400 000	3 300 000

Under momentet föreslås en inkomst om 3.300.000 euro för kommunernas ersättning för Gullåsen under år 2011. Inkomsten har beräknats enligt en debiteringsgrund om 182,41 euro per vårddygn (174,47 euro/vårdygn år 2010). Vid beräkningen av inkomsterna har beaktats ett minskat antal vårdplatser från 84 i början av år 2010 till 68 vårdplatser.

Utgifter

45.70.20. Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-71 701 541,74	-72 000 000	-75 980 000

Under momentet föreslås ett anslag om 75.980.000 euro. Anslaget avses använt för den verksamhet som beskrivs i förslaget till plan för hälso- och sjukvården för år 2011 (se bilaga 2). Se även kapitelmotiveringen. Av ökningen under momentet föranleds drygt 1.700.000 euro av att ansvaret för helikopterberedskapen respektive personalkostnaderna för studerandevården förts till ÅHS.

Budgetförslaget innebär att omprioriteringar gjorts för att möta förändrade behov och möjliggöra nysatsningar. Bland förändringarna kan nämnas
- resurs för vaccination mot humant papillomvirus (HPV) som orsakar livmoderhalscancer
- resurs för fortsatt TBE-vaccinering
- fosterscreening
- samordning av vissa mottagningar inom primärvården
- förändrad intern rutin gällande laboratorieprovtagning och därmed sänkta personalkostnader
- stängning av matsalen vid Grelsby sjukhus och personalmaten levereras direkt till Godby hälsocentral och Grelsby sjukhus personalutrymmen och
- översyn av beredskapslinjerna i hela organisationen samt ersättningsnivån för dessa.

Antalet tjänster föreslås ändrade enligt följande
- 2 nya sjukhusläkartjänster så att bemanningen därmed är jämn och övertidskostnader samt tillfälliga vikarier undviks. En av tjänsterna är finansierad med neddragning inom psykiatrin då även denna specialitet kan dra nytta av de centrala resurserna för läkare under utbildning
- 1 ny tjänst som överläkare inom primärvården för att öka läkarinsatserna inom hemsjukvården över hela fasta Åland
- 1 ny tjänst som medicintekniker/-ingenjör, vilket motiveras av att apparaturen ständigt ökar i antal. Idag finns endast en medicintekniker inom ÅHS
- 4 ombildningar av tjänster
- 1 ordinarie deltidstjänst ombildas till 1 ordinarie heltidstjänst och
- 1 tillfällig tjänst på deltid som huntingtonkoordinator avslutas.

Med anledning av omorganiseringen av studerandevården föreslås att två tjänster som psykolog och två tjänster som kurator inrättas vid ÅHS fr.o.m. 1.8.2011. Nuvarande tjänsteinnehavare förflyttas till de nyinrättade tjänsterna enligt 28 § Tjänstemannalagen. Tjänsterna är f.n. placerade vid Ålands lyceum, Ålands sjömansskola och Ålands yrkesskola och föreslås indragna. Se även moment 46.35.20, 46.40.20 och 46.42.20.

Vården utanför Åland bedöms kräva 8.500.000 euro.

Föreslås därtill, med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (1971:43), att donationer som Ålands hälso- och sjukvård erhåller kan gottskrivas momentet och användas som finansiering av utgifter i enlighet med donatorns önskemål.

45.70.70. **Anskaffningar (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-344 722,73	-650 000	-1 000 000

Under momentet föreslås, med hänvisning till förslaget till plan för hälso- och sjukvården för år 2011 (se bilaga 2), ett anslag om 1.000.000 euro. I anslaget ingår det resterande delanslaget om ca 770.000 euro för utbyte av datortomograf. Totalkostnaden är beräknad till ca 1.100.000 euro.

ÅHS går mot en allt mer digitaliserad verksamhet såväl inom hälsosjukvården som inom den allmänna förvaltningen. För att ta ytterligare ett steg mot en helt digitaliserad patientjournal krävs att EKG-utrustningen byts ut så att resultatet erhålls i digital form. I detta skede avsätts 230.000 euro för digitalisering inom hälso- och sjukvården.

45.70.74. **Byggnadsinvesteringar (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-350 000	0

Föreslås inget anslag.

45.70.75. **Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-4 175 865,90	-6 000 000	-6 000 000

Under året är det aktuellt med den sista raten på 6.000.000 euro i den sedan tidigare beslutade bygginvesteringen på 24.000.000 euro. Den nya psykiatribyggnaden förväntas stå klar till hösten 2011.

36./46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Summa inkomster	1 420 721	1 948 000	1 705 000	-12,5%	20,0%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-26 152 338	-28 593 000	-28 638 000	0,2%	9,5%
Överföringsutgifter	-23 831 148	-23 865 000	-24 764 000	3,8%	3,9%
Realinvesteringsutgifter	-53 913	-5 000 000	-2 730 000	-45,4%	4963,7%
Lån och övriga finansinve-steringar	0	-11 000	-1 000	-90,9%	
Summa utgifter	-50 037 399	-57 469 000	-56 133 000	-2,3%	12,2%
Anslag netto	-48 616 678	-55 521 000	-54 428 000	-2,0%	12,0%

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-840 841	-965 000	-893 000	-7,5%	6,2%
Studiestöd	-6 449 840	-6 960 000	-7 024 000	0,9%	8,9%
Bildningsarbete	-488 150	-319 000	-370 000	16,0%	-24,2%
Biblioteksverksamheten	-644 347	-664 000	-706 000	6,3%	9,6%
Allmän ungdoms-, idrotts-och kulturverksamhet	-900 633	-779 000	-846 000	8,6%	-6,1%
Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott	-1 764 345	-1 513 000	-1 486 000	-1,8%	-15,8%
Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	-1 233 896	-6 355 000	-3 305 000	-48,0%	167,9%
Grundskoleväsendet	-12 236 710	-12 200 000	-12 340 000	1,1%	0,8%
Yrkesutbildning	-25 788	-35 000	-25 000	-28,6%	-3,1%
Vuxenutbildning	-848 337	-1 607 000	-990 000	-38,4%	16,7%
Europeiska Unionen - socialfonden	-412 804	-355 000	-994 000	180,0%	140,8%
Ålands läromedelscentral	-136 984	-67 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands folkhögskola	-997 245	-1 088 000	-1 102 000	1,3%	10,5%
Ålands musikinstitut	-848 222	-873 000	-907 000	3,9%	6,9%
Ålands lyceum	-3 381 729	-3 305 000	-3 655 000	10,6%	8,1%
Ålands sjömansskola	-2 195 653	-2 881 000	-2 981 000	3,5%	35,8%
Ålands sjösäkerhetscentrum	17 290	-100 000	-62 000	-38,0%	-458,6%
Ålands yrkesskola	-4 460 710	-4 463 000	-4 856 000	8,8%	8,9%
Ålands naturbruksskola	-1 131 159	-918 000	-765 000	-16,7%	-32,4%
Ålands gymnasium			-215 000		
Ålands hotell- och restaurang-skola	-1 482 617	-1 745 000	-1 727 000	-1,0%	16,5%
Ålands vårdinstitut	-687 156	-1 111 000	-1 086 000	-2,3%	58,0%
Ålands handelsläroverk	-980 462	-1 136 000	-1 060 000	-6,7%	8,1%
Högskolan på Åland	-5 082 335	-4 910 000	-4 943 000	0,7%	-2,7%
Museibyrån	-2 662 055	-2 984 000	-3 662 000	22,7%	37,6%
Ålands landskapsarkiv	-162 672	-136 000	-133 000	-2,2%	-18,2%
Summa	-50 037 399	-57 469 000	-56 133 000	-2,3%	12,2%

46.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	9 651	10 000	12 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-840 841	-965 000	-893 000
Summa utgifter	-840 841	-965 000	-893 000
Anslag netto	-831 190	-955 000	-881 000

Utbildnings- och kulturavdelningen handhar i stöd av gällande lagstiftning landskapsregeringens allmänna ledning, tillsyn och utveckling av utbildningen på Åland. Till avdelningens verksamhetsområde hör även kultur och media, idrotts-, ungdoms-, arkiv- och museiverksamhet samt fritt bildningsarbete och vuxenutbildning.

Den långsiktiga utbildningspolitiken syftar till att utveckla utbildningssystemen så att
- de till de behörighetsgivande delarna står i samklang med utbildningen i riket och i övriga nordiska länder samt inom EU
- det livslånga lärandet främjas samt
- näringslivets och den offentliga sektorns behov av arbetskraft och utbildningsutbud kan tillgodoses.

Landskapsregeringens långsiktiga kulturpolitik syftar till att
- kontinuerligt utveckla stödsystem och -funktioner för att skapa goda förutsättningar för ett mångsidigt kulturliv att verka och utvecklas i samklang med den övriga samhällsutvecklingen.

Prioriterade områden under år 2011 är
- implementering av reformen av gymnasialstadiet
- fortsatt utveckling av vuxenutbildningen, fria bildningsarbetet och integrationsarbetet på Åland
- fortsatt läroplansutvecklingsarbete inom grundskolan och på gymnasialstadiet samt
- kulturarvsområdet generellt och fortsatt utgrävning av maritima kulturarv speciellt.

Inom såväl utbildnings- som kulturpolitiken är hållbar utveckling (ekonomiskt, miljömässigt och socialt) samt entreprenörskap prioriterade tyngdpunktsområden.

Avdelningen omorganiseras så att kompetens- och behörighetsområden samordnas för att säkra utövandet av lednings-, tillsyns- och utvecklingsansvaret. Avdelningen strävar till att bibehålla och utveckla en god kompetens- och servicenivå inom landskapsförvaltningen.

Målsättningarna för avdelningens allmänna förvaltning för år 2011 är
- att förbättra servicen till underlydande myndigheter och allmänheten samt
- att genomföra gymnasialstadiereformen.

Inkomster

36.01.01. Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
9 650,66	10 000	12 000

Föreslås en inkomst om 12.000 euro i samband med tjänsteresor som gäller det nordiska samarbetet. Momentet gottskrives även inkomster för arbetet inom ramen för Nordplus-programmet samt vissa hyresinkomster. Se även moment 46.01.01

Utgifter

46.01.01. Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-705 561,19	-780 000	-828 000
(t.a. -37 380,18)	(t.a. -42 000)	

Föreslås ett anslag om 828.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. Avsikten är att utbildnings- och kulturavdelningen omorganiseras från och med 1.3.2011. Omorganisationen innebär främst att skolbyrån och yrkesutbildningsbyrån sammanslås. Den nya byrån benämns utbildningsbyrån. Föreslås att tjänsten som byråchef för skolbyrån (lkl A 26) överförs till allmänna byrån varvid avdelningschefen frigörs från byråchefsuppgiften för allmänna byrån. Tjänsten som byråchef (lkl A 26) för yrkesutbildningsbyrån föreslås överförd till utbildningsbyrån.

Föreslås att två tjänster som överinspektör (lkl A 25) inrättas fr.o.m. 1.3.2011 vid utbildningsbyrån. Samtidigt utgår anslaget för en tillfällig tjänst. Vuxenutbildningsenheten indras och verksamheten inlemmas i ansvarsområdena för utbildningsbyrån och kulturbyrån. Tjänsten som enhetschef (lkl A 23) föreslås överförd till utbildningsbyrån och kvarstår med förändrade tjänsteuppgifter till dess den blir vakant i samband med naturlig avgång

Utbildningsbyråns ansvarsområde omfattar hela utbildningssektorn inklusive den fria bildning som bedrivs i skolform. Den fria bildningen i övrigt hänförs till kulturbyråns ansvarsområde. Omorganisationen är i stort kostnadsneutral men genererar systemeffektivitetsfördelar. Gällande omorganisationen för museibyråns del hänvisas till moment 46.60.20.

Föreslås att den tillfälliga deltidstjänsten som koordinator överförs från moment 46.20.04 och 46.20.05. Tjänsten är finansierad med tekniskt stöd ur socialfonden. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för tekniskt stöd.

I anslaget ingår även bland annat medel för experttjänster samt personalutbildning och -utveckling. Utgifter för nordiskt samarbete täcks med motsvarande inkomster under moment 36.01.01.

I anslaget ingår ca 25.000 euro för täckande av licenskostnader för lärplattformen

Fronter samt 10.000 euro för årlig uppdatering av arbetsmarknadsbarometern och databasen för kartläggning av utbildningsbehov.

46.01.04. **Utvecklingsarbete (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-125 208,61	-120 000	-60 000
(t.a. -36 105,00)		

I anslutning till landskapsregeringens i utbildningslagstiftningen (1995:18 och 1997:52) avsedda allmänna tillsyns- och utvecklingsansvar för grundskolan samt lednings-, tillsyns- och utvecklingsansvar för utbildningen på gymnasialstadiet föreslås ett anslag om 60.000 euro för kostnader avseende

- lärmiljön, läroplansgrunder och läroplaner
- hållbar utveckling; ekonomiskt, miljömässigt och socialt
- inlärningsresultat och bedömning av kunskaper samt
- nätbaserade arbetssätt och metoder.

46.01.06. **Integration och mångkulturellt befrämjande (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-5 250,75	-5 000	-5 000
(t.a. -25 052,00)		

Föreslås ett anslag om 5.000 euro för fortbildning och projekt inom grundskolan, gymnasialstadiet och tredje sektorn. Anslaget avser befrämjande av kulturell förståelse och integration av nya medborgare. Anslaget kan även användas för stödinsatser i svenska språket samt information och seminarier om integration.

46.01.23. **Utvecklingsprojektet Ålands gymnasieskola (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-4 820,20	0	
	tb -60 000	
(t.a. -728,75)	(t.a. -47 000)	

Momentet utgår. Se kapitel 46.45.

46.03. STUDIESTÖD

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	57 581	50 000	50 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-6 449 840	-6 960 000	-7 024 000
Summa utgifter	-6 449 840	-6 960 000	-7 024 000
Anslag netto	-6 392 258	-6 910 000	-6 974 000

Inkomster

36.03.51. Återindrivna studiestöd

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
57 581,17	50 000	50 000

Den beräknade inkomsten av återkrav av studiestöd och av de studielån som landskapet på basen av borgensansvar erlagt till kreditinrättningar uppskattas uppgå till 50.000 euro under år 2011. Se LL (2006:71) om studiestöd.

Utgifter

46.03.50. Studiepenning (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-6 283 930,02	-6 600 000 tb -200 000	-6 864 000

Föreslås ett anslag om 6.864.000 euro under momentet för studiestöd enligt LL (2006:71) om studiestöd. Vid dimensioneringen av anslaget har en uppskattning gjorts rörande indexjusteringens storlek för år 2011.

Totala antalet studiestödsmottagare framkommer av tabellen nedan:

1.1 - 31.7.2009			1.8 - 31.12.2009			1.1 - 31.7.2010		
Totalt	Kvinnor	/ Män	Totalt	Kvinnor	/ Män	Totalt	Kvinnor	/ Män
1 973	1 070	/ 903	1 887	1 037	/ 850	2 047	1 109	/ 938

Anslaget beräknas fördela sig enligt följande:

Studiepenning, högskola	2.567.000 euro
Studiepenning, ej högskola	1.792.000 euro
Vuxenstudiepenning	254.000 euro
Bostadstillägg	2.141.000 euro
Försörjartillägg	110.000 euro
	6.864.000 euro

46.03.51. <u>För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-148 701,26	-140 000	-140 000

Föreslås ett anslag om 140.000 euro för räntestöd för studielån, erläggande av borgensansvarsbelopp samt ränteunderstöd i enlighet med LL (2006:71) om studiestöd.

46.03.52. <u>Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-17 208,26	-20 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för kostnader för att täcka studiesociala förmåner för de ålänningar som inte fyllt 17 år och som studerar på gymnasialstadiet utanför Åland.

46.05. BILDNINGSARBETE

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-488 150	-319 000	-370 000
Summa utgifter	-488 150	-319 000	-370 000
Anslag netto	-488 150	-319 000	-370 000

Syftet med det landskapsunderstödda fria bildningsarbetet är att i enlighet med de landskapslagar som reglerar verksamheten öka medborgarnas kunskap om och engagemang för samhällslivsfrågor, främja kulturell aktivitet, befrämja en meningsfull användning av fritiden, öka intresset för självstudier samt ge en god grund för fortsatta studier.

Landskapsbidrag för fritt bildningsarbete beviljas dels för medborgarinstitutets verksamhet, dels de två i landskapet verksamma bildningsförbundens ordinarie verksamhet. Ålands bildningsförbund och Arbetarnas bildningsförbund på Åland anordnar kurser i samarbete med de föreningar och organisationer som är anslutna till förbunden. I den ordinarie verksamheten ingår även studiecirklar, föreläsningar och seminarier.

Landskapsregeringen har som målsättning att trygga alla ålänningars möjlighet att ta del av Medborgarinstitutets kursutbud, oberoende av hemkommun.

Utgifter

46.05.51. <u>Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-419 079,92	-259 000	-295 000

Föreslås ett anslag om totalt 295.000 euro varav 265.000 euro utgör land-

skapsandel i enlighet med LL (1993:72, ändrad 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten. Landskapsandelen baserar sig på samma antal undervisningstimmar som för år 2010, det vill säga 7.000 timmar och ett belopp om 94,40 euro per timme. För Medborgainstitutets integrationsuppdrag föreslås ytterligare 30.000 euro.

46.05.52. Landskapsbidrag för bildningsförbundens verksamhet

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-69 070,00	-60 000	-75 000

Med hänvisning till LL (2009:54) om landskapsbidrag till bildningsförbund föreslås ett anslag om 75.000 euro för ordinarie bildningsverksamhet år 2011 inkluderande studiecirklar, kurser, föreläsningar och seminarier. Det höjda anslaget jämfört med år 2010 motiveras av integration och rekrytering av nya målgrupper.

	Kurser Tim/Antal	*Delt.* Kvinnor/Män	*Studiecirklar* Tim/Antal	*Delt.* Kvinnor/Män
ABF	239/14	ca 150/ca 80	417/16	112/19
ÅBF	294/13	127/87	467/14	50/46

Utöver ovan nämnda har förbunden ordnat ett flertal seminarier och föreläsningar under år 2009.

Av anslaget avser 40.000 euro bidrag till Ålands bildningsförbund och 35.000 euro bidrag till Arbetarnas bildningsförbund på Åland.

46.07. BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-85 294	-98 000	-120 000
Överföringsutgifter	-559 053	-566 000	-586 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-644 347	-664 000	-706 000
Anslag netto	-644 347	-664 000	-706 000

De allmänna biblioteken har till uppgift att tillgodose allmänhetens behov av kunskap, bildning och förströelse LL (1997:82) om allmänna bibliotek. Biblioteken skall främja intresset för litteratur, stöda utbildning och självständiga studier samt verka för att databaserad information görs tillgänglig för allmänheten.

Biblioteken lånar kostnadsfritt ut böcker och andra biblioteksmedier ur egna samlingar och ger handledning i sökning av information och i användandet av bibliotekens resurser.

De allmänna biblioteken är levande kulturcentra i de åländska kommunerna. Totalt finns i landskapet 18 allmänna bibliotek. Av dessa fungerar Mariehamns stadsbibliotek som centralbibliotek för landskapet enligt avtal med landskapsregeringen. Centralbibliotekets uppgifter specificeras i landskapsförordning

(1987:83, 2 §). Uppgifterna specificeras ytterligare i ett avtal mellan Mariehamns stad och landskapsregeringen. En revidering av avtalet påbörjades under hösten 2010. Det nya avtalet ska gälla för perioden 2011-2014.

Centralbibliotekets tyngdpunktsområden är i enlighet med ovan nämnda avtal
- förbättrad talboksservice
- utvecklande av transporter mellan de allmänna biblioteken samt
- utveckling av de digitala medierna inklusive kartläggning av den regionala biblioteksservicen.

Den omfattande användningen av elektronisk informationsförmedling kräver kontinuerlig uppdatering av datautrustningen vid centralbiblioteket. För att utrustningen ska fungera smidigt krävs också teknisk sakkunskap.

Under beredningen av landskapsbudgeten pågår en kartläggning av de kommunala bibliotekens service. Studien syftar till att visa vilka behov av åtgärder som finns för att de åländska biblioteken ska kunna upprätthålla sin biblioteks- och informationsservice i en allt mera digitaliserad omvärld.

Under år 2011 avses plattformen för centralbibliotekets service upphandlas. Detta på grund av att nuvarande system är föråldrat och kommer att läggas ned inom en snar framtid.

Utgifter

46.07.04. Övriga utgifter för biblioteksverksamheten

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-85 293,90	-98 000	-120 000

Föreslås ett anslag om 120.000 euro enligt avtalade centralbiblioteksuppgifter. I anslaget ingår även en investering i en ny plattform för bibliotekens verksamhet på nätet. Uppskattad kostnad inklusive installation, licens och ubildning är under år 2011 ca 20.000 euro.

46.07.30. Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-529 753,02	-536 000	-554 000

Hänvisande till LL (1993:72, ändr 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet föreslås ett anslag om 554.000 euro.

Anslaget har beräknats utgående från ett basbelopp om 80,36 euro per kommuninnevånare.

46.07.50. Understöd åt författare och översättare (RF)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-29 300,00	-30 000	-32 000

I enlighet med LL (1985:29) om stöd för litterär verksamhet föreslås ett anslag

om 32.000 euro. Medlen är avsedda för stipendier till författare och översättare. Ålands kulturdelegation fördelar stipendierna på förslag av litteraturnämnden.

46.09. ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-183 336	-114 000	-151 000
Överföringsutgifter	-717 296	-665 000	-695 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-900 633	-779 000	-846 000
Anslag netto	-900 633	-779 000	-846 000

Enligt gällande lagstiftning skapar landskapsregeringen och kommunerna gemensamt de allmänna förutsättningarna för ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet som bedrivs av organisationer och föreningar. Verksamheterna stöds genom landskapsandelar till kommunerna.

Förutom de lagstadgade utgifterna upptas även andra anslag för utgifter som riktar sig till kulturell verksamhet. Till dessa hör Nordens institut på Åland vars administrativa utgifter enligt avtal med Nordiska ministerrådet bekostas av landskapsregeringen. Dessutom innehåller kapitlet utgifter för övriga kulturella verksamheter där landskapsregeringen är huvudman eller medansvarig.

Under övrig kulturell verksamhet föreslås ett anslag för de nya sakkunnigorganen, det vill säga musik- respektive litteraturnämnden. Huvuduppgiften för dessa är att föreslå åländska kandidater till Nordiska rådets årliga musik- och litteraturpris. De fungerar även som remissinstanser åt kulturdelegationen i ärenden som gäller musik och litteratur.

Utgifter

46.09.04. Utgifter för Ålands kulturdelegation

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-13 614,00	-18 000	-16 000

För Ålands kulturdelegations verksamhet år 2011 föreslås 16.000 euro. Anslaget avser arvoden och resekostnader i samband med delegationens sammanträden samt studieresor och liknande.

46.09.05. Nordiskt kulturutbyte

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-94 655,25	-96 000	-100 000

I enlighet med avtal mellan landskapsregeringen och Nordiska ministerrådet föreslås 100.000 euro för Nordens instituts på Åland administrativa kostnader år 2011.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

46.09.23. **Utgifter för serien Det åländska folkets historia**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-36 000,00	0	-35 000

Föreslås ett anslag om 35.000 euro för utgivning av en volym i Ålands kulturstiftelses serie Det åländska folkets historia. Anslaget avser täcka tryckkostnaderna.

46.09.26. **Projekt för kultur i skärgården (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-39 066,89 (t.a. -19 935,00)	0	

Momentet utgår i och med att projektet är avslutat.

46.09.30. **Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet (F)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-646 291,91	-654 000	-675 000

Med hänvisning till LL (1993:37, ändrad 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten föreslås ett anslag om 675.000 euro för landskapsandelar för kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet.

Anslaget har beräknats utifrån följande basbelopp:

Ungdomsarbete:	15,48 euro
Idrott och motion:	72,05 euro
Kulturverksamhet:	10,52 euro

46.09.59. **Övrig kulturell verksamhet**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-71 004,58	-11 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för täckande av kostnader som gäller musik- och litteraturnämnderna och övriga kulturella och kulturpolitiska åtgärder under år 2011.

46.11. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-20 859	-38 000	-36 000
Överföringsutgifter	-1 743 486	-1 465 000	-1 450 000
Investeringsutgifter		-10 000	
Summa utgifter	-1 764 345	-1 513 000	-1 486 000
Anslag netto	-1 764 345	-1 513 000	-1 486 000

Under år 2010 har landskapsregeringen antagit ett ungdomspolitiskt program som kommer att styra ungdomspolitiken fram till år 2012. Ålands ungdomsråd ska ha till uppgift att ge utlåtanden i olika slag av ärenden till landskapsregeringen, dels att möjliggöra delaktighet för unga i enlighet med det nya ungdomspolitiska programmet. Till verksamheten hör även ordnande av seminarier, representation inom nordiskt ungdomssamarbete och övriga externa kontakter på ungdomsområdet.

Med anledning av lagtings- och kommunalvalen år 2011 planeras en undersökning av första- och andragångsväljarnas valbeteende i samarbete med ÅSUB. Undersökningen genomförs för tredje gången.

Enligt LL (1987:86) om ungdomsarbete och Idrottslag (1983:42) för landskapet Åland samt LF (1999:3) om överföring av vissa förvaltningsuppgifter på Ålands idrottsförbund fördelas penningautomatmedel till ungdoms- och idrottsorganisationer. I fördelningsbesluten prioriterar landskapsregeringen fortsättningsvis förnyelse, jämställdhet och demokrati. Landskapsregeringen sätter även stor vikt vid att föreningar som arbetar med barn och unga och som mottar landskapsbidrag för verksamheten även arbetar aktivt för att motverka användning av droger.

Centralidrottsorganisationer och specialidrottsföreningar beviljas årligt understöd för verksamheten. I anslaget för understöd till idrottsorganisationerna ingår också stöd för främjande av handikappidrott och -motion. Även för idrottsanläggningar och -redskap kan såväl kommuner som föreningar beviljas understöd.

Under förutsättning att beachvolleyturneringen Paf-Open återkommer till Åland så som planerat avser landskapsregeringen att stöda evenemanget även år 2011.

Se även kapitel 44.20.

Utgifter

46.11.04. <u>Ålands ungdomsråd</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-20 859,00	-38 000	-36 000

Föreslås ett anslag om 36.000 euro för täckande av ungdomsrådets kostnader och kostnader för åtgärder på ungdomsområdet i enlighet med det ungdomspolitiska programmet, ca 12.700 euro. Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

46.11.52. **Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-193 450,00	-235 000	-220 000

Föreslås ett anslag om 220.000 euro för verksamhets- och projektbidrag till organisationer med ungdomsverksamhet. Anslaget avser även grundrenoveringar av ungdomslokaler och hembygdsgårdar.

Ålands kulturdelegation ansvarar för bidrag till ungdomsprojekt inom musik, teater och övriga konstarter. Se moment 46.13.50.

46.11.53. **Understöd för idrottsorganisationers verksamhet**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 147 000,00	-1 105 000	-1 135 000

Föreslås ett anslag om 1.135.000 euro. Anslaget överförs till Ålands idrottsförbund efter att Ålands lagting antagit 2011 års landskapsbudget. Idrottsförbundet fördelar därpå anslaget mellan sina medlemsföreningar.

Anslaget avser verksamhetsbidrag, utvecklingsarbete, resebidrag och stipendier samt fortbildning av tränare. Därtill ingår ca 175.000 euro för idrottsförbundets administration.

Av anslaget avses 35.000 euro använt för Öspelen 2011.

46.11.54. **Understöd för idrotts- och sportanläggningar**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-68 036,00	-65 000	-65 000

Föreslås med hänvisning till 11 § Idrottslag (1983:42, ändr. 1993/95) för landskapet Åland ett anslag om 65.000 euro för organisationers och kommuners anskaffande av idrottsredskap och -anläggningar.

46.11.56. **Understöd för särskilda idrottsevenemang**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
	-60 000	-30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro för Ålands volleybollförbund r.f.:s medverkan i Paf Open 2011. Understödet kan beviljas under förutsättning att evenemanget ordnas på Åland sommaren 2011.

46.11.86. Lån till ungdomsorganisationer och -föreningar (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-10 000	

Momentet föreslås utgå.

46.13. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	4 349	2 000	1 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-1 233 896	-1 355 000	-1 305 000
Investeringsutgifter		-5 000 000	-2 000 000
Summa utgifter	-1 233 896	-6 355 000	-3 305 000
Anslag netto	-1 229 547	-6 353 000	-3 304 000

Detta kapitel liksom kap 46.11 inriktas till viss del på aktiviteter som främjar Ålands synlighet på olika sätt under år 2011. Anslag för detta ändamål reserveras

- för Mariehamns stads 150 årsjubileum samt
- med anledning av självstyrelsens 90-årsjubileum år 2012.

I övrigt används penningautomatmedel huvudsakligen för kulturell verksamhet och projekt inom föreningsverksamheten i enlighet med LL (1983:39) om kulturell verksamhet och det kulturpolitiska programmet Växtkraft 2007 - 2011. Nyskapande, nya målgrupper, genus- och jämställdhetsperspektiven, demokrati och hållbar utveckling beaktas särskilt. Detta inkluderar även utvecklingsprojekt för bildningsförbunden.

Föreslås anslag för inriktning på pedagogisk verksamhet och bildningsprojekt för barn och ungdomar. Även stipendier till enskilda kulturutövare beviljas med medel inom budgetkapitlet.

Om- och tillbyggnaden av Ålands sjöfartsmuseum fortgår under större delen av året och planeras vara klar under hösten 2011. En nyinvigning av museet planeras ske efter årsskiftet 2012.

Se även kapitel 44.20.

Inkomster

36.13.55. Inkomster av kulturell verksamhet

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
4 348,79	2 000	1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro för försäljning av böcker under år 2011.

46.13.50. **Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-703 419,00	-672 000	-650 000

Föreslås ett anslag om 650.000 euro att disponeras och fördelas av Ålands kulturdelegation utgående från ett genus- och jämställdhetsperspektiv för
- verksamhetsbidrag till föreningar och andra organisationer
- bidrag till projekt av engångskaraktär
- stipendier till enskilda kulturutövare samt
- för täckande av övriga kostnader såsom firande av självstyrelsedagen, annonsering m.m.

Anslaget kan även användas för fortsatta kulturaktiviteter i skärgården.

46.13.51. **Understöd åt Stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
	-260 000	-260 000

Föreslås ett anslag om 260.000 euro för verksamheten inkluderande administration, restaurering av föremål i samlingarna samt marknadsföring inför öppningen av det nya, förstorade sjöfartsmuseet. Öppningen planeras ske i början av år 2012.

46.13.52. **Understöd för särskilda projekt**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
	-150 000	-90 000

Rubriken ändrad.
Föreslås ett anslag om 90.000 euro för särskilda projekt under åren 2011 och 2012. Anslaget föreslås fördelas enligt följande
- 40.000 euro för Mariehamns stads 150 årsjubileum samt
- 50.000 euro för förberedande av firandet av självstyrelsens 90-årsjubileum år 2012.

46.13.53. **Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-35 000,00	-35 000	-35 000

Föreslås ett anslag om 35.000 euro för museifartyget Pommerns underhåll under år 2011.

46.13.54. **Understöd för ungdomsensemblen Alandia Strings**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-50 000,00	-50 000	

Föreslås att momentet utgår. Se moment 46.13.59.

46.13.55 **Understöd åt Bild- och formskolan**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-48 000,00	-48 000	

Föreslås att momentet utgår. Se moment 46.13.59.

46.13.57. **Verksamhetsunderstöd för museal verksamhet**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-397 477,00	-140 000	-130 000

Föreslås ett anslag om 130.000 euro under momentet. Anslaget är avsett för bidrag till ideell museal och kulturhistorisk/etnologisk verksamhet och disponeras av Ålands kulturdelegation. Anslaget kan användas för projektstöd till föreningar. Ca 7.000 euro av anslaget avser årlig marknadsföring av museer och samlingar på Internet.

46.13.59. **Understöd för konst- och kulturundervisning**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		-140 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 140.000 euro. Av det föreslagna anslaget avser 50.000 euro beviljas till föreningen Alandia strings verksamhet (se moment 46.13.54) och 48.000 euro till Bild- och formskolans verksamhet för barn och ungdomar (se moment 46.13.55). Momentet avser även övrig konst- och kulturundervisning samt bildningssträvanden för unga inom tredje sektorn. Anslaget disponeras av Ålands kulturdelegation.

46.13.74. **Utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-5 000 000	-2 000 000

Föreslås ett anslag om 2.000.000 euro för att avsluta om- och tillbyggnaden av Ålands sjöfartsmuseum. Projektet avses vara genomfört under senhösten 2011. Totalkostnaden för projektet under åren 2006 - 2011 uppskattas till drygt 10 miljoner euro inklusive iordningställande av utställningarna.

46.15. GRUNDSKOLEVÄSENDET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	4 056	4 000	2 000
Konsumtionsutgifter	-812		
Överföringsutgifter	-12 235 898	-12 200 000	-12 340 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-12 236 710	-12 200 000	-12 340 000
Anslag netto	-12 232 654	-12 196 000	-12 338 000

I enlighet med bestämmelserna i grundskolelagen (1995:18, 2007/106) för landskapet Åland ankommer ledningen av grundskolornas undervisning och övriga verksamhet på huvudmännen - kommunerna. Landskapsregeringen handhar den allmänna tillsynen och utvecklingen av grundskolan.

Landskapsregeringens långsiktiga övergripande uppgift och mål är
- att stärka och utveckla sitt tillsyns- och utvecklingsansvar, bl.a. då det gäller målsättningen att alla elever i grundskolan ska ges möjlighet till en likvärdig allmänbildande utbildning som grund för fortsatta studier på gymnasialstadiet
- att i samråd med kommunerna främja skolornas förutsättningar att nå de mål och kunskapskrav som anges i den centrala läroplanen för grundskolan, bl.a. genom att stöda kommunernas fortbildningsarrangemang och handledning för skolledare och personal inom skolornas allmän- och specialundervisning samt
- att i samråd med kommunerna stävja barns och ungdomars ökade ohälsa och skapa beredskap för åtgärder som förebygger depression, stress och ångest liksom missbruk av alkohol och övriga droger.

I anslutning till landskapsregeringens allmänna tillsyns- och utvecklingsansvar för grundskolan avser landskapsregeringen under budgetåret lägga tonvikt vid att stärka och utveckla
skolornas lärmiljö, främst avseende
- främjande av säkerhet i skolorna vilket innebär förebyggande av mobbning, marginalisering och depression samt agressivitet, hot och våld i skolornas verksamhetskultur.

skolornas läroplaner, främst avseende
- hållbar utveckling; ekonomiskt, miljömässigt och socialt vilket innebär fortbildningsarrangemang för lärare i syfte att skapa handlingsberedskap att inplantera etik och moral hos barn och unga som grund för framtida levnadssätt
- inlärningsresultat och elevbedömning, särskilt då det gäller elever som behöver olika former av stöd- och specialundervisning samt
- nätbaserade arbetssätt och metoder, särskilt då det gäller användandet av digitala undervisningsmaterial och en för alla skolor gemensam lärplattform med bl.a. en gemensam provbank.

Inkomster

36.15.24. Inkomster från försäljning av läromedel

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
4 056,00	4 000	2 000

Föreslås ett anslag för inkomster för försäljning av läromedlet Tidernas Åland - från stenåldern till svenska tidens slut om 2.000 euro.

Utgifter

46.15.30. Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-12 235 897,81	-12 200 000	-12 340 000

Föreslås ett anslag om 12.340.000 euro avsett för betalning av landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter och ersättning för kostnader för stödundervisning i svenska för läropliktiga invandrare och flyktingar.

Kommunerna Brändö och Finström har avslutat verksamheten i Lappo skola och Pålsböle skola (årskurserna 1-6). Mariehamn har slagit samman Övernäs skola (årskurserna 1-6) och Övernäs högstadieskola (årskurserna 7-9) till en skola (årskurserna 1-9). Hösten 2010 är antalet grundskolor därmed 22 (25) och antalet elever 2.841 (2.887). Parentesen anger antalet hösten 2009.

Grundskolan hösten 2010 (2009)			
Elever	Totalt	Flickor	Pojkar
Allmänundervisning	2.756 (2.799)	1.341 (1.375)	1.415 (1.424)
Specialklass	55 (56)	14 (18)	41 (38)
Träningsundervisning	30 (32)	12 (11)	18 (21)
Totalt	**2.841 (2.887)**	**1.367 (1.404)**	**1.474 (1.483)**

Enligt uppgifter i befolkningsregistret och enligt ÅSUB:s prognoser beräknas kommuninvånarna i åldersgruppen 6-15 år fortsättningsvis minska i någon mån.

Enligt bestämmelserna i LL (1993:73, 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten erhåller kommunerna landskapsandel för sina driftskostnader för grundskolan enligt landskapsandelsprocenterna 20 - 80. Kommunerna, förutom de i bosättningstrukturgrupp 1, kan inte längre erhålla en särskild landskapsandel för anläggningsprojekt, utan landskapsandelen ska täcka såväl drifts- som anläggningskostnader.

Landskapsandelen bestäms enligt kalkylerade grunder och utgående från basbelopp per kommuninvånare i åldersgruppen 6 - 15 år. Basbeloppen är 9.156,57 (8.949,98) euro. För en elev inom träningsundervisningen är basbeloppet 26.093,06 (25.504,35) euro.

Anslaget ska även användas som understöd till kommunerna för sådan extra stödundervisning i svenska för elever som flyttat till landskapet från andra länder och regioner som kommunerna anordnar i stöd av 17 § grundskolelagen (1995:18) för landskapet Åland. För denna undervisning reserveras 150.000 euro (100.000 euro).

För betalning av ersättningar enligt ett avtal mellan Mariehamns stad och landskapet om mottagandet av flyktingar reserveras 40.000 euro som kostnadsersättning för stadens ordnande av inledande undervisning för läropliktiga flyktingar. Anslag för motsvarande utgifter har i tidigare års budgeter upptagits under moment 45.20.30.

46.15.32. Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	0

Under år 2011 beräknas inget grundskole- eller biblioteksprojekt vara aktuellt i kommuner som tillhör bosättningsstrukturgrupp 1, varför inget anslag föreslås.

46.17. YRKESUTBILDNING

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-25 788	-35 000	-25 000
Summa utgifter	-25 788	-35 000	-25 000
Anslag netto	-25 788	-35 000	-25 000

Den allmänna målsättningen för den yrkesinriktade utbildningen vid landskapets skolor framgår av LL (1997:52) om utbildning på gymnasialstadienivå (2002/82). Läroavtalsutbildningen bedrivs enligt LL (1998:59) om läroavtalsutbildning. Sjösäkerhetscentrets verksamhet regleras av LL (2003:17) om Ålands sjösäkerhetscentrum.

I enlighet med lagtingets beslut angående lagframställning nr 22/2009-2010 är avsikten att från 1.8.2011 bilda en ny myndighet, Ålands gymnasium, för utbildning på gymnasialstadienivå. Det fortsatta utvecklingsarbetet gäller i första hand utarbetande av styrdokument och regelverk vid sidan om lagstiftningsprocessen. Landskapsregeringen har för avsikt att föreslå de förändringar av budgeten som föranleds av bildandet av den nya myndigheten i en tilläggsbudget.

Dimensioneringen av utbildningen på gymnasialstadiet ska beakta variationer i efterfrågan både av utbildning och av yrkesutbildad arbetskraft inom olika områden. Utbildningsalternativ för studerande med behov av särskilt stöd samt inom yrkesträningsundervisningen kommer under året att utvärderas. En handlingsplan tas fram för en ökad samordning av resurser och ett breddat utbud. Utbildningen inom sjöfartsområdet är föremål för fortsatt utvecklingsarbete för att dels samordna resursanvändningen och dels tydliggöra profileringen av utbildningsområdet på Åland. Samordningen möjliggörs genom en nivåövergripande periodisering av utbildningen. Processen kring bolagiseringen av sjöfartsutbildningens stödresurser inleds under året. Utvecklingsarbetet ska bedrivas vid sidan av de övriga samordningsintentionerna på gymnasialstadiet och ska även tidsmässigt inrymmas i den övriga planeringen.

Ett särskilt utvecklingsområde är att skapa förutsättningar för integrationsutbildning och inklusion.

Landskapsregeringen strävar efter att främja hälsa och förebygga ohälsa bland studerande. För att samordna den förebyggande vården riktad till studerande i landskapets skolor föreslår landskapsregeringen att de personella resurserna för den preventiva studerandevården organiseras i en särskild enhet inom Ålands hälso- och sjukvård från och med 1.8.2011 som lokaliseras i f.d. Vårdinstitutets lokaler.

För de yrkesutbildande skolorna betonas särskilt följande gemensamma mål på lång och medellång sikt

- att skapa förutsättningar för de studerande att utveckla ett kunnande som är attraktivt på arbetsmarknaden och som krävs för fortsatta studier genom bl.a. entreprenörskap, kreativitet, initiativförmåga, nyskapande och eget ansvar
- att fortlöpande utveckla läroplanerna och att genomföra arbetet med uppföljning, utvärdering och kvalitetsledning av verksamheten
- att vidareutveckla modulläsning och möjligheterna till attraktiva ämnesval och studiekombinationer mellan utbildningarna på gymnasialstadiet
- att utveckla det pedagogiska arbetet och understöda användningen av nya pedagogiska och tekniska möjligheter i undervisningen
- att utveckla elevdemokratin och jämställdheten och att involvera de studerande i beslutsfattandet i ärenden som rör utbildningen och undervisningsplaneringen samt
- att ständigt upprätthålla och vidareutveckla en attraktiv skolmiljö för inlärning och studier.

Utgifter

46.17.04. <u>Utgifter för studerande i behov av särskilt stöd (VR)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00 (t.a. 0,00)	-20 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro. Anslaget baserar sig på stadgandena i LL (1997:52) om utbildning på gymnasialstadienivå (2002/82) enligt vilka även studerande med särskilda behov ska ges möjlighet att genomföra sin utbildning. Anslaget avses för avlöning av personal samt för anskaffning av handikapphjälpmedel till åländska studerande i landskapets skolor.

46.17.05. <u>Utgifter för åländska studerande i Norden (VR)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-25 787,53	-15 000	-5 000

De ordinarie utbildningskostnaderna för åländska studerande i Sverige och övriga Norden ska i princip ersättas av det land där studierna bedrivs i enlighet med överenskommelser och nordiskt utbildningssamarbete. Dock kan det finnas fall med rikstäckande utbildningar, där ett villkor för antagning av en åländsk studerande kan vara att den studerandes hemkommun eller annan part åläggs ett betalningsansvar. För detta ändamål föreslås ett anslag om 5.000 euro under momentet.

46.19. VUXENUTBILDNING

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	124 746	251 000	200 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-848 337	-1 607 000	-990 000
Summa utgifter	-848 337	-1 607 000	-990 000
Anslag netto	-723 591	-1 356 000	-790 000

Vuxenutbildningens tvärsektoriella karaktär, mångfald och komplexitet gör det nödvändigt med en integrerad utbildningsstrategi som omfattar alla intressenter, arbetsmarknadsparter och organisationer, på såväl lokal som regional nivå. Utbildning syftar inte enbart till en yrkeskarriär utan har även ett bildningsperspektiv samt bidrar till personlig utveckling och social kompetens. Olika utbildningsnivåer och områden utgör i praktiken viktiga instrument för upprätthållandet av samhällets utveckling. EU:s definition av vuxenutbildning är användbar för att beskriva områdets omfattning: ”Vuxenutbildning är alla former av lärande som vuxna ägnar sig åt efter avslutad utbildning”.

Den tekniska utvecklingen påverkar såväl arbetsliv som privatliv samtidigt som den ökande valfriheten ställer krav på förmågan att inhämta och kritiskt granska information. Samhället förutsätter med andra ord aktiva och kunniga medborgare, som kan tillvarata sina fri- och rättigheter.

Inkomster

36.19.05. Vuxenutbildning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
3 951,06	1 000	

Momentet utgår.

36.19.08. Inkomster för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
120 794,72	250 000	200 000

Under momentet föreslås inkomster om 200.000 euro från Europeiska socialfonden för fortsatt delfinansiering av projekt inom det operativa programmet, Europeiska socialfonden på Åland, ESF 2007 - 2013, ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning”. Projekten ”Nätpedagogik” och ”Validering på Åland” inleddes år 2008 och pågår till 31.8.2011 respektive utgången av år 2012.

46.19.04. **Läroavtalsutbildning - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-237 884,11	-600 000	-340 000
(t.a. -260 999,00)		(t.a. -300 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 340.000 euro. Anslaget har dimensionerats för 144 läroavtal, varav 57 st är redan påbörjade.

De övergripande målen för läroavtalsutbildning finns beskrivna i LL (1998:59) om läroavtalsutbildning samt i Ålands lärlingsnämnds reglemente.

Långsiktiga mål
Verksamheten vid Ålands läroavtalscenter ska
- leda och övervaka den utbildning som baserar sig på läroavtal genom att särskilt beakta landskapets näringsliv och servicestruktur.

Kortsiktiga mål
Under år 2011 kommer verksamheten att koncentreras kring följande
- bereda plats för 144 läroavtalsstuderande
- inleda läroavtalsutbildning inom områdena för bl.a. yrkesexamen för anstaltsvårdare, grundexamen för social- och hälsovård, specialyrkesexamen i ledarskap, yrkesexamen för skolgångsbiträden och fortbildning inom VVS samt
- utgående från näringslivets och enskilda studerandes behov erbjuda individuell och behovsanpassad läroavtalsutbildning inom olika branscher.

Förflyttning av Navigares verksamhet medför extra kostnader för Läroavtalscentret som har delat utrymmen med Navigare.

För närvarande gäller tre olika betygsskalor på Åland, vilket medför extra kostnader då betygen från Ålands läroavtalscenter kommer att revideras.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. Kostnaderna för utbildningstjänster avser köp av teoriutbildning för lärlingarna samt utbildningsersättning till arbetsplatser.

46.19.05. **Yrkesinriktad vuxenutbildning (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-77 476,12	-47 000	
(t.a. -20 427,86)		

Föreslås att momentet utgår.

46.19.06. Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-219 267,64	-420 000	-450 000
(t.a. -81 405,00)		

Föreslås ett anslag om 450.000 euro. Ökningen föranleds av behovet av att kunna möta svängningar i konjunkturläget genom att erbjuda relevant utbildning och vidta övriga sysselsättningsfrämjande åtgärder.

Anslaget avser dels köp av utbildningstjänster och dels särskilda utbildningsinsatser enligt följande

- utbildning i svenska för inflyttade (SFI), enligt avtal med Medborgarinstitutet i Mariehamn, som enligt landskapsregeringens målsättning bör ha en betydande roll i integrationsåtgärderna, ca 300.000 euro
- köp av enskilda studieplatser inom yrkesinriktad utbildning, enligt avtal med Svenska Österbottens förbund, tidigare Korsnäs kurscenter, ca 50.000 euro samt
- utbildningsinsatser för att möta akuta behov föranledda av konjunkturläget, ca 100.000 euro.

46.19.08. Utgifter för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-313 708,88	-250 000	-200 000
	tb -290 000	
(t.a. -30 100,65)		

Föreslås ett anslag om 200.000 euro. Anslaget avser kostnader för utvecklingsprojekten "Nätpedagogik" och "Validering på Åland", som vardera delfinansieras genom landskapets ESF-program ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning”. Projekten ”Nätpedagogik” och ”Validering på Åland” inleddes år 2008 och pågår till 31.8.2011 respektive utgången av utgången av år 2012.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

46.20. EUROPEISKA UNIONEN – SOCIALFONDEN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster		345 000	497 000
Konsumtionsutgifter	-19 875	-20 000	
Överföringsutgifter	-392 929	-335 000	-994 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-412 804	-355 000	-994 000
Anslag netto	-412 804	-10 000	-497 000

Det övergripande målet för programmet ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF” är att höja den vuxna befolkningens kompetens i arbetslivet och att förbättra integreringen av utanförgrupper i samhället. Ledorden är livslångt lärande och formerna för aktiviteterna baseras på Lissabon-strategin.

Programmets strategi är uppdelad i tre tematiska insatsområden
- investeringar i humankapital
- innovativa former av arbetsorganisationer samt
- aktiva och preventiva åtgärder för sysselsättningen samt inklusion och tillgänglighet.

Finansieringsramen ser ut som följer:

	Finansierings-ram 2007 - 2013	Budgeterat 2007 - 2010	Förslag 2011	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.125.000	1.777.000 *)	497.000*	496.000*)
EU:s finansieringsandel	3.125.000	2.132.000	497.000	496.000
Sammanlagt	6.250.000	3.909.000	994.000	1.347.000

*) Budgeteringen minskad till följd av annan offentlig finansiering.

I beloppen ingår anslag för tekniskt stöd.

Inkomster

36.20.46. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	345 000	497 000

Med hänvisning till momenten 46.20.05 och 46.20.46 föreslås en inkomst om 497.000 euro.

Utgifter

46.20.04. Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-9 937,73	-10 000	

Landskapsregeringen har för avsikt att ändra på hanteringen av tekniska stödet så att de direkta stödberättigande kostnaderna belastas moment 46.01.01 medan anslag för tekniskt stöd upptas under moment 46.20.41 (landskapets finansieringsandel) respektive 46.20.46 (EU:s finansieringsandel). Med hänvisning till ovanstående föreslås momentet utgå. Se även moment 46.20.05.

46.20.05. Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-9 937,57	-10 000	

Med hänvisning till moment 46.20.04 föreslås momentet utgå. Se även moment 46.20.46.

46.20.41. **Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-14 902,51	0	-497 000

Föreslås ett anslag om 497.000 euro för landskapets andel av finansieringen av programmet ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning”, ESF. Anslaget behövs dels för de pågående projekten och dels för att kunna starta nya projekt.

Under momentet upptas även anslag för tekniskt stöd, se moment 46.20.04.

46.20.46. **EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-378 026,22	-335 000	-497 000

Föreslås ett anslag om 497.000 euro för EU:s andel av finansieringen av programmet ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning”, ESF. Anslaget behövs dels för de pågående projekten och dels för att kunna starta nya projekt. I och med föreslaget anslag är ca 82 % av programmets EU-finansieringsandel budgeterade. Inkomsterna tas upp under moment 36.20.46. Se även moment 46.20.41.

Under momentet upptas även anslag för tekniskt stöd, se moment 46.20.05.

46.25. ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	92 147	44 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-136 984	-67 000	
Summa utgifter	-136 984	-67 000	0
Anslag netto	-44 837	-23 000	0

Kapitlet utgår. Verksamheten har avslutats enligt de intentioner som angivits i landskapets budget för år 2010.

Inkomster

36.25.20. **Ålands läromedelscentral - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
670,32	1 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

36.25.39. Kommunernas andel i kostnaderna

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
91 476,81	43 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.25.20. Ålands läromedelscentral - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-136 984,24 (t.a. -672,59)	-67 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.32. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	108 111	119 000	117 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-997 245	-1 088 000	-1 102 000
Summa utgifter	-997 245	-1 088 000	-1 102 000
Anslag netto	-889 134	-969 000	-985 000
Kalkylerad internhyra			-431 000
Netto inkl. internhyra			-1 416 000

Ålands folkhögskola bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1999:53) om Ålands folkhögskola och fastställt reglemente.

Skolan är en internatskola som i överensstämmelse med sin folkbildningstradition ska ge allmänbildande undervisning enligt principen om livslångt lärande. Skolan har två specialiserade och fyra allmänna linjer, inom vilka integrationsundervisning kan ges till ungdomar som har gått ut grundskolan eller motsvarande men inte har förutsättningar att klara av studier inom den grundläggande yrkesutbildningen. Skolans vinterkurs omfattar 34 arbetsveckor. Studieresor ingår som en del av och kompletterar den ordinarie undervisningen och ger de studerande möjlighet att få en bred och balanserad världsbild. 55 studerande kan erbjudas plats på skolans två internat.

Verksamhetens syfte är att
- erbjuda en miljö för allsidigt lärande såväl intellektuellt, emotionellt som socialt
- göra det möjligt för studerande att påverka sin egen livssituation och skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen

- främja de studerandes studieintresse och eget skapande samt att öka deras delaktighet i kulturlivet
- ge de studerande insikter i och förståelse för den åländska självstyrelsen, demilitariseringen, historien och kulturen samt att främja internationell förståelse och fredsvilja samt
- ge de studerande kunskaper och erfarenheter som stärker dem inför fortsatta studier för examen och yrke.

De långsiktiga målen och de allmänna målen för budgetåret anges i detalj i skolans styrdokument och planer, medan nedanstående text närmare beskriver förändringarna i verksamheten.

De långsiktiga målsättningarna är
- att utveckla den nya hantverksutbildningen samt
- att utveckla skolans integrationsuppdrag.

Målsättningarna för budgetåret är att
- utöka utbudet av kortkurser inom hantverksområdet
- påbörja samarbete med skolor på Åland/i Norden samt
- att bredda skolans rekryteringsunderlag.

Utbildningsprogram	Antal studerande			Utbildningsplatser
	2009/2010		2010/2011	Ht 2011
	Totalt	Kvinnor/Män		
Allmänna linjer				
Media	5	3/2	12	12
Skapande verksamhet	10	6/4	12	12
Idrott	2	0/2	12	12
Musik	10	5/5	-	12
Integration	-	-	4*)	4*)
Totalt	**27**		**36**	**48**
Speciallinjer				
Naturfoto	12	6/6	12	12
Hantverk åk 1	12	12/0	-	12
Hantverk åk 2	-	-	12	-
Totalt	**24**	**32/19**	**24**	**24**
Studerande sammanlagt	**51**		**60**	**72**
Utexaminerade	39	20/19		

*) Ingår i de allmänna linjerna.

Inkomster

36.32.20. Ålands folkhögskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
108 110,51	119 000	117 000

Under momentet föreslås en inkomst om 117.000 euro. Inkomsterna härrör i huvudsak från kurs- och internatsavgifter samt kosthållet. Cirka 90.000 euro beräknas för vinterkurs och övrig fortlöpande verksamhet samt 27.000 euro för kortkursverksamheten.

46.32.20. **Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-997 244,51	-1 088 000	-1 102 000
(t.a. -87 701,00)		

För verksamheten vid Ålands folkhögskola föreslås ett anslag om 1.102.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. I anslaget har även kostnader för timlärare, expert- och direktionsarvoden beaktats.

Vid dimensioneringen av anslaget har höjda kostnader för uppvärmning av lokalerna beaktats. Nedskärningar har gjorts för inköp av tjänster. Anslaget avser bl.a. inköp av tjänster för skolans olika kursverksamheter samt för marknadsföring av skolan och personalens fortbildning och kompetensutveckling. I anslaget ingår även kostnader för de studerandes busskort och studieresor.

46.34. **ÅLANDS MUSIKINSTITUT**

	Bokslut 2009	**Budget 2010 (inkl. I o. II tb)**	**Förslag 2011**
Inkomster	69 276	82 000	79 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-848 222	-873 000	-907 000
Summa utgifter	-848 222	-873 000	-907 000
Anslag netto	-778 945	-791 000	-828 000
Kalkylerad internhyra		-118 000	-121 000
Netto inkl. internhyra		-909 000	-949 000

Ålands musikinstitut bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1995:80, ändrad 1997/53) om Ålands musikinstitut samt reglemente och läroplan fastställda av landskapsregeringen.

Intresset för att studera vid Ålands musikinstitut är mycket stort och inträdesprovet våren 2009 lockade 162 sökande, 119 till musik och 43 till dans. Antalet sökande till läsåret 2010 - 2011 är 185 stycken, varav 129 till musik och 56 till dans.

Elevantalet för läsåret 2010 - 2011 är planerat till 340 fördelat enligt följande; musikskola och institut 160 elever och dans 130 elever. Musikeleverna fördelar sig mellan 17 instrumentlinjer och danseleverna studerar klassisk balett eller modern dans.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			
		År 2009	År 2010	År 2011
	Totalt	Kvinnor/Män		
Dans	96	95/1	138	150
Musik	164	100/64	167	190
Totala antalet helårsstuderande	**260**	**195/65**	**305**	**340**

Inkomster

36.34.20. Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
69 276,35	82 000	79 000

Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 79.000 euro inkluderande:

Terminsavgifter för musikskola, -institut och dansskola	140 euro
Terminsavgift för syskon	110 euro
Avgift för biämne	65 euro
Avgift för utomstående att deltaga i ensembleverksamhet	50 euro

Utgifter

46.34.20. Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-848 221,66 (t.a. -12 464,00)	-873 000	-907 000

Under momentet föreslås ett anslag om 907.000 euro för år 2011. I förslaget ingår bland annat anslag för inköpande av spetskompetens, anslag för kompetensutveckling inom undervisningsområdet rytmsång samt ett anslag för införskaffande av datorer och för personalskolning, så att det redan påbörjade IT-utvecklingsarbetet kan fortgå.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 samt för timlärare och direktionsarvoden.

46.35. ÅLANDS LYCEUM

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	151 987	21 000	21 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-3 381 729	-3 305 000	-3 655 000
Summa utgifter	-3 381 729	-3 305 000	-3 655 000
Anslag netto	-3 229 741	-3 284 000	-3 634 000
Kalkylerad internhyra		-703 000	-718 000
Netto inkl. internhyra		-3 987 000	-4 352 000

Utgående från LL (1997:52, ändrad 2002/82) om utbildning på gymnasialstadienivå har de övergripande målen för utbildningen i Ålands lyceum formulerats i läroplaner och reglemente enligt följande:

- utbildningen ska ge studerande möjlighet att inhämta en bred allmänbildning som grund för högskolestudier
- utbildningen ska stöda de studerandes personliga tillväxt och aktiva delta-

gande i ett demokratiskt samhällsliv samt
- ska uppmuntra till engagemang, stimulera handlingskraft och inpränta god moral och etiskt tänkande.

Verksamhetens långsiktiga mål är
- att ge studerande möjlighet att inhämta behörighet för högskolestudier inom humaniora och samhällsvetenskap, naturvetenskap, konst- och kulturvetenskaper samt hälsovetenskaper och idrott
- att skolans studiehandledning och information är så aktiv och förutseende att de studerande ges möjlighet att avlägga gymnasiekursen på tre år och uppnå relevanta behörigheter för fortsatta studier
- att ha sådana studerandevårds- och studiehandledningsresurser som stöder studerandes välbefinnande samt
- att ständigt utveckla olika pedagogiska modeller för att motsvara samhällets krav på kunskaper och färdigheter hos studerande.

Målsättningarna för budgetåret är
- att integrera hållbar utveckling (ekonomiskt, miljömässigt och socialt) i skolans utbildning och verksamhet
- att på olika nivåer bredda kunskapen om demokrati- och jämställdhetsfrågor
- att ge studerande inblick i företagsamhet och företagande på olika nivåer
- att komplettera språkundervisningen genom att erbjuda möjligheter till att utveckla muntlig kompetens
- att implementera 5-perioderssystemet
- att skolans IKT-utveckling inriktas mot trådlösa nätverk och en bärbar dator av mindre modell till varje studerande samt
- att implementera IKT-strategier för att ta i bruk systemet med en bärbar dator per studerande.

Ålands lyceum, Ålands handelsläroverk och Ålands vårdinstitut verkar enligt landskapsregeringens tidigare beslut i samma fastighet fr.o.m. läsåret 2008 - 2009. Utgifterna för drift och löpande underhåll av fastigheten delas mellan de tre skolorna. De delade utgifterna omfattar kostnader för förbrukning, drift och underhåll, el, vatten, värme och ventilation, lokaliteter och gårdsanläggningar, anskaffning och inköp av material och varor till skolornas bespisning, gemensamma datanät och datafunktioner. De delade utgifterna omfattar också lönekostnader för gemensam personal på nämnda områden. Även för viss undervisningspersonal delas lönekostnaderna.

Antalet studerande under tre budgetår:

	2009		2010	2011
	Totalt	Kvinnor/Män	Totalt	Totalt
Första läsåret	135	74/61	144	155
Andra läsåret	127	82/45	135	143
Tredje läsåret	135	69/66	127	133
Fjärde läsåret	12	5/7	10	10
Kompletteringsstudier	10		5	5
Studerande från yrkesutbildningen			7	7
Studerande totalt	**419**		**428**	**453**

Studentexamen
Förutom sitt studieprogram på 75 kurser skall studerande i studiernas slutskede avlägga studentexamen. Denna examen består av fyra obligatoriska prov, av vilka provet i svenska och litteratur är obligatoriskt, och de tre övriga väljs ur gruppen engelska (eller annat A1-språk), finska, matematik eller ett realämnesprov.

Studentexamen kan avläggas under maximalt tre på varandra följande provtillfällen. Vanligen skrivs proven det tredje läsåret, så att något prov skrivs under höstens och resterande under vårens studentskrivningar. De studerande vid de yrkesinriktade skolorna som ersatt kärnämnen med studier enligt lyceets läroplan i svenska, engelska och matematik samt ett fjärde ämne kommer fr.o.m. våren 2011 att delta i enskilda studentexamensprov vid Ålands lyceum och har därmed även möjlighet att avlägga en fullständig studentexamen.

Följande har avlagt examen:

	2007 Kvinnor/Män	2008 Kvinnor/Män	2009 Kvinnor/Män
Studentexamen	64/61	63/61	82/43+2/6*
Gymnasieexamen	5/10	6/4	1/2
Totalt	**69/71**	**69/65**	**83/45+2/6***

*Studerande som har avlagt examen vid en yrkesutbildande skola och studentexamen.

Ålands lyceum har flera utbytesprojekt; utbyte med en skola i Barcelona, skolor i Paris, en skola i Tyskland och finskspråkiga skolor. Studerande och lärare deltar också årligen i Model United Nations i Lübeck och olika tävlingar som ordnas nationellt. Ålands lyceum inledde höstterminen 2010 ett samarbetsprojekt med gymnasier i Svenskfinland; Helsinge gymnasium och Kyrkslätts gymnasium i Nyland, Pargas gymnasium i Åboland och Petalax gymnasium i Österbotten. Projektet går ut på att utbyta pedagogiska idéer och erfarenheter avseende aktuella utvecklingsområden. Lärarna och skolans ledning samlas i ämnesgrupper till gemensam fortbildning. Projektet finansieras i huvudsak av Svenska kulturfonden.

Inkomster

36.35.20. **Ålands lyceum - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
151 987,49	21 000	21 000

Under inkomstmomentet föreslås 21.000 euro, huvudsakligen för inkomster från uthyrning av fastigheten och försäljning av lunch till lärare och övrig personal.

Utgifter

46.35.20. **Ålands lyceum - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-3 381 728,72	-3 305 000	-3 655 000

Föreslås ett anslag om 3.655.000 euro. Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 samt för timlärare, vikarier och direktionens arvoden.

Med anledning av omorganiseringen av studerandevården föreslås att en tjänst som psykolog (lkl A25) samt en tjänst som kurator (lkl A21) indras fr.o.m. 1.8.2011. Motsvarande tjänster inrättas inom Ålands hälso- och sjukvård. Tjänstemännen förflyttas till de nyinrättade tjänsterna. Förflyttningen sker enligt 28 § Tjänstemannalagen.

Antalet studerande vid Ålands lyceum beräknas öka med minst 24 (en basgrupp). I anslaget för personalkostnader föreslås dock inte i detta skede några utökade resurser för skolans undervisning, studiehandledning eller kanslifunktioner.

För att tillgodose de krav som samhällets IKT-utveckling ställer ingår i anslaget kostnader om ca 218.000 euro för att vidareutveckla och ersätta befintlig IKT-utrustning, att köpa en dator av mindre modell till skolans alla studerande samt utveckla och stärka verksamheten i skolhusets bibliotek/mediatek.

Se även moment 46.45.20.

46.40. ÅLANDS SJÖMANSSKOLA

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	53 804	75 000	50 000
Konsumtionsutgifter	-2 195 653	-2 881 000	-2 981 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 195 653	-2 881 000	-2 981 000
Anslag netto	-2 141 849	-2 806 000	-2 931 000
Kalkylerad internhyra		-361 000	-369 000
Netto inkl. internhyra		-3 167 000	-3 300 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid sjömansskolan framgår av LL (1997:52, ändrad 2002/82) om utbildning på gymnasialstadienivå. De övergripande målen för utbildningen har i stort formulerats i reglemente och kvalitetssystem på följande sätt

- Ålands sjömansskola ska tillgodose behovet av yrkeskunnig fartygspersonal för sjöfartsnäringen genom att upprätthålla en tidsenlig svenskspråkig grundläggande yrkes- och fortsättningsutbildning för yrken till sjöss
- skolan ska därtill erbjuda kursverksamhet som är anpassad till näringens och de studerandes behov
- utbildningen ska utveckla de studerandes vilja till ansvarstagande, initiativförmåga, kreativa tänkande och företagaranda
- utbildningen ska berättiga till nationella behörigheter i enlighet med bemanningsförordning och internationell behörighet i enlighet med STCW-95 konventionen samt
- utbildningen ska ge förutsättningar för fortsatta studier på ykeshögskole- och högskolenivå.

De långsiktiga målen är

- att utveckla undervisningen mot större flexibilitet, som möjliggör kombinationen av studier och förvärvsarbete
- att skapa en attraktiv studiemiljö, genom uppdatering av utrustningen i skolan och renovering av utrymmena
- att stimulera utökad delaktighet bland de studerande i olika steg av planering och beslutsfattande i ärenden som rör deras utbildning
- att skapa förutsättningar för användande av IKT i undervisningen och förbättra möjligheterna till studier på distans samt
- att förbereda de studerande för ett livslångt lärande.

Målet för budgetåret är

- att inleda planeringen av utbildningen enligt de nya läroplansgrunderna för

sjöfartsutbildningen
- att vidareutveckla möjligheterna att via yrkesprov för vuxna erhålla olika behörighetsbrev
- att fortsätta att bidra till skapandet av en sammanhållen, nivåöverskridande, sjöfartsutbildning på Åland och därmed öka möjligheten att effektivera resursutnyttjandet samt
- att påbörja implementeringen av IKT i utbildningen.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande				Antal nybörjarplatser
		År 2009	År 2010	År 2011	Ht 2011
	Totalt	Kvinnor/Män			
Grundskolebaserad utbildning					
Sjöfart	113	8/105	122,5	139,5	48
- inriktning däcks- och maskinreparatör					
- inriktning fartygselektriker					
- inriktning vaktmaskinmästare					
- inriktning vaktstyrman					
Hotell- och restaurang	33	18,5/14,5	32,5	36	24*)
- hotell, restaurang och café	6	4/2	6	6	3*)
Totala antalet helårsstuderande	**152**	**30,5/121,5**	**161**	**181,5**	
Utexaminerade	33	-/33			

*) Utbildningsprogrammet inom hotell- och restaurang (inklusive caféinriktningen) genomförs i ett integrerat samarbete med Ålands hotell- och restaurangskola och Ålands yrkesskola. Ålands hotell- och restaurangskola ansvarar för antagningen av studerande, utbildningen inom programmet och förverkligandet av examensgrundernas målsättning samt fungerar som utexaminerande skola. Under det första studieåret är utbildningen i huvudsak förlagd till Ålands yrkesskola och Ålands sjömansskola, det andra året överflyttas 2 - 3 klasser. Det tredje studieåret är i sin helhet förlagt till Ålands hotell- och restaurangskola.

Hela sjöfartsutbildningen ska från höstterminen 2011 ta i bruk nya läroplansgrunder. En stor förändring blir bedömningen av yrkeskunskaperna. Yrkesproven kommer att bli en viktig del av bedömningen i och med att varje examensdel avslutas med ett yrkesprov. En reviderad version av STCW-95 kommer att finnas tillgänglig vilken också kommer att beaktas i samband med genomgången av läroplanerna.

För sjöfartsutbildningen kommer skolfartyget att få en ännu viktigare roll speciellt med tanke på yrkesproven.

Inkomster

36.40.20. **<u>Ålands sjömansskola - verksamhetsinkomster</u>**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
53 804,10	75 000	50 000

Föreslås inkomster om 50.000 euro. Inkomsterna består av lunch för personalen i sjömansskolan, sjösäkerhetscentret och Högskolan på Åland, uthyrning av sporthallen, inkomster från arbetsverksamheten samt kursavgifter.

Utgifter

46.40.20. Ålands sjömansskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-2 120 365,84	-2 479 000	-2 527 000
(t.a. -395 233,00)	(t.a. -100 000)	(t.a. -210 000)

För verksamheten vid Ålands sjömansskola föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 2.527.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. Därtill ingår anslag för bl.a. timlärare, vikarier och direktionsarvoden.

IT-handledaren är en delad tjänst med övriga gymnasialskolorna.

Med anledning av omorganiseringen av studerandevården föreslås att tjänsten som kurator (lkl A21) indras fr.o.m. 1.8.2011. Motsvarande tjänst inrättas inom Ålands hälso- och sjukvård. Tjänstemannen förflyttas till den nyinrättade tjänsten. Förflyttningen sker enligt 28 § Tjänstemannalagen.

46.40.21. M.s. Michael Sars - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-75 286,78	-402 000	
(t.a. -105 891,00)		

Momentet utgår. Se moment 46.40.22.

46.40.22. Kostnader för skolfartyg (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		-454 000

Momentet nytt.
Eftersom det visat sig vara behäftat med betydande svårigheter att administrera skolfartyget m.s. Michael Sars såsom under de senaste åren föreslår landskapsregeringen att rederiansvaret, inkluderande det operativa ansvaret för driften samt reparationer och underhåll, entydigt läggs vid trafikavdelningen. Samtidigt anser landskapsregeringen att kostnaderna rätteligen bör hänföras till utbildningsväsendet och anslag därmed upptas under utbildningsavdelningens huvudtitel. För samordningen av skolfartygets användning i utbildningen utser landskapsregeringen en samordningsgrupp under ledning av Ålands sjömansskola med representanter för de berörda instanserna, d.v.s. Högskolan på Åland, Ålands sjösäkerhetscentrum, sjötrafikenheten och landskapsregeringens utbildnings- och kulturavdelning.

Med beaktande av detta föreslås att alla driftskostnader respektive kostnader för reparation och underhåll som föranleds av skolfartyget i första hand belastas moment 48.21.20 Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR) respektive 48.21.21

Reparation och underhåll av färjor (VR). Utgående från överenskommelser om driften samt reparationer och underhåll och därav följande redovisning över kostnaderna gottskrives sedan momenten under trafikavdelningen genom interna överföringar som belastas detta moment.

Med hänvisning till 8 § LL om landskapets finansfövaltning (1971:43) föreslås att inkomsterna från externa användare kan gottskrivas momentet.

Föreslås ett anslag om 454.000 euro för de beräknade kostnaderna under år 2011.

46.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	17 290	-100 000	-62 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	17 290	-100 000	-62 000
Anslag netto	17 290	-100 000	-62 000
Kalkylerad internhyra		-200 000	-205 000
Netto inkl. internhyra		-300 000	-267 000

Ålands sjösäkerhetscentrum verkar i enlighet med LL (2003:17) om Ålands sjösäkerhetscentrum. Ålands sjösäkerhetscentrum (ÅSC) bildar en självständig samordningsenhet med uppgift att planera, koordinera, organisera och marknadsföra olika typer av kurser som sjöfartsnäringen, sjöskolorna och övriga aktörer behöver. Internationella konventioner, tillsammans med trafiksäkerhetsverkets bestämmelser, anger riktlinjer som ska följas. ÅSC ska arbeta lyhört mot sjöfartsnäringen och kunna leverera aktuella säkerhetsutbildningar.

De långsiktiga målsättningarna för Ålands sjösäkerhetscentrum är
- att erbjuda kursverksamhet inom sjösäkerhetsområdet i enlighet med internationella krav
- att följa utvecklingen inom sjösäkerhetsområdet
- att finna nya kundgrupper, främst från Sverige
- att fortsätta en effektiv marknadsföring av centret samt
- att garantera en hög säkerhetsnivå vid samtliga kurser.

Målsättningar för år 2011 är
- att utveckla kurserna i hamn-, bassäng- och brandanläggningarna samt att marknadsföra dessa
- att leverera aktuella säkerhetsutbildningar
- att integrera flera kurser godkända av svenska Transportstyrelsen till kursutbudet
- att hålla ca 130 kurser under året av varierande längd samt
- att bibehålla positionen som marknadsledare i Finland och Sverige.

46.41.20. <u>Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
17 290,40	-100 000	-62 000
(t.a. -58 509,02)		

För verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum föreslås ett nettoanslag om 62.000 euro. Vid dimensioneringen av anslaget har inkomster om 541.000 euro beaktats. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med dessa inkomster.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. Därtill ingår styrelsearvoden, avlönande av externa instruktörer samt andel i lön för driftstekniker.

I anslaget ingår inköp av brandkurser från Mariehamns räddningsverk för totalt 169.000 euro.

46.42. ÅLANDS YRKESSKOLA

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	89 878	78 000	65 000
Konsumtionsutgifter	-4 460 710	-4 463 000	-4 856 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-4 460 710	-4 463 000	-4 856 000
Anslag netto	-4 370 833	-4 385 000	-4 791 000
Kalkylerad internhyra		-1 300 000	-1 327 000
Netto inkl. internhyra		-5 685 000	-6 118 000

Grunderna och den allmänna målsättningen för de yrkesutbildande skolornas verksamhet anges under kapitel 46.17 där också gemensamma mål för verksamheten på lång och medellång sikt räknas upp. I Ålands yrkesskolas reglemente anges även mer specifika mål och uppdrag för verksamheten, bl.a. följande

- den yrkesinriktade och studieförberedande utbildningen vid yrkesskolan ska skapa förutsättningar för ungdomarna att utveckla kunskaper som är attraktiva på arbetsmarknaden och som krävs för fortsatta studier
- läroplanernas innehåll ska utformas så att utbildningen tar sikte på områden inom arbetslivet som har naturliga eller önskvärda utvecklingsmöjligheter på Åland
- entreprenörskap, kreativitet och nyskapande är begrepp som ska vara vägledande för utbildningen vid yrkesskolan
- det pedagogiska arbetet ska inriktas på ökad ämnesintegration i syfte att uppnå intressanta och effektiva metoder för inlärning och
- de valbara ämnena ska utformas så att de studerande kan bredda sitt yrkeskunnande eller förbereda sig för fortsatta studier.

De långsiktiga målen och de allmänna målen för budgetåret anges i detalj i skolans styrdokument och planer, medan nedanstående text närmare beskriver förändringarna i verksamheten.

Målsättningar för år 2011 är

- utveckling av yrkesprov i samarbete med näringslivet och att de genomförs

under lärande i arbete samt
- implementering av gemensam periodisering och modulstudier inom gymnasialstadiet.

Vintern 2011 genomförs en utbildning för grundläggande yrkeskompetens för lastbils- och bussförare i enlighet med ÅFS 85/2008 ”Landskapslag om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare”. Utbildningen omfattar 280 timmar för 16 studerande och genomförs i samarbete med branschen. I utbildningen för grundläggande yrkeskompetens ingår undervisning om de krav som gods- och persontransporter ställer på förare och om de omständigheter som inverkar på trafiksäkerheten samt förarens och transporternas säkerhet. Likaså ingår undervisning om vad som ska iakttas vid god yrkesutövning vid skötseln av förarens uppgifter.

Nio av utbildningsprogrammen på gymnasialstadiet har yrkesskolan som hemvist. Budgetåret 2011 beräknas antalet studerande uppgå till 318 st. Fördelningen framgår av tabell.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande				Antal nybörjarplatser
		År 2009	År 2010	År 2011	Ht 2011
	Totalt	Kvinnor/Män			
Grundskolebaserad utbildning			31	42	16
Byggteknik	29	3/26	60,5	59	32
El- och datateknik	60	4/56			
- inriktning: datateknik					
- inriktning: elteknik					
Fordons- och transportteknik	34	1/33	37	41	14
Frisör	12	11/1	12	12	12
Hotell och restaurang	38	21/17	39	28	26*)
Media och kommunikation	27	20/7	30,5	33	16
Samhälleliga och sociala sektorn	47	36/11	47,5	54	16
Verkstads- och produktionsteknik	36	0/36	37,5	42	14
Yrkesträningen	10	4/6	9	7	4
Totala antalet helårsstuderande	**293**	**100/193**	**304**	**318**	
Utexaminerade	71	25/46			
Överflyttade till hotell- och restaurangskolan för tredje studieåret	25		25		

*) Utbildningsprogrammet inom hotell- och restaurang (inklusive caféinriktningen) genomförs i ett integrerat samarbete med Ålands hotell- och restaurangskola och Ålands sjömansskola. Ålands hotell- och restaurangskola ansvarar för antagningen av studerande, utbildningen inom programmet och förverkligandet av examensgrundernas målsättning samt fungerar som utexaminerande skola. Under det första studieåret är utbildningen i huvudsak förlagd till Ålands yrkesskola och Ålands sjömansskola, det andra året överflyttas 2 - 3 klasser. Det tredje studieåret är i sin helhet förlagt till Ålands hotell- och restaurangskola.

Antalet studerande vid yrkesskolan har ökat successivt beroende på ökad antagning av studerande per utbildningsprogram.

Inkomster

36.42.20. Ålands yrkesskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
89 877,77	78 000	65 000

Föreslås inkomster om 65.000 euro. Inkomsterna härrör i huvudsak från de olika utbildningsprogrammens arbetsverksamhet.

Utgifter

46.42.20. Ålands yrkesskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-4 460 710,44	-4 455 000	-4 856 000
	tb -8 000	
(t.a. -1 308,00)		

För verksamheten vid Ålands yrkesskola föreslås ett anslag om 4.856.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Därtill ingår bl.a. anslag för timlärare, IT-handledare, assistentlärare, föredragshållare samt direktionens och yrkesrådets sammanträden.

Med anledning av omorganiseringen av studerandevården föreslås att tjänsten som psykolog (lkl A25) indras fr.o.m. 1.8.2011. Motsvarande tjänst inrättas inom Ålands hälso- och sjukvård. Tjänstemannen förflyttas till den nyinrättade tjänsten. Förflyttningen sker enligt 28 § Tjänstemannalagen.

Därtill föreslås att en tjänst som städare (lkl A10) indras. Motsvarande funktion upprätthålls med anslag för personal i arbetsavtalsförhållande.

Anslaget för utbildningstjänster avser inköp av tjänster för skolans kursverksamhet, för olika specialkurser för skolans studerande (bl.a. Heta arbeten) samt för inköp av specialkompetens, främst inom media och kommunikation och det datortekniska området.

Nyinvesteringar i maskiner och övrig utrustning krävs kontinuerligt för alla skolans utbildningsprogram för att kunna följa med utvecklingen inom de olika branscherna och hålla hög kvalitet på utbildningarna.

Anslaget inkluderar medel för utbildning av förare.

46.44. ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	98 459	85 000	97 000
Konsumtionsutgifter	-1 088 704	-918 000	-765 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-42 456		
Summa utgifter	-1 131 159	-918 000	-765 000
Anslag netto	-1 032 700	-833 000	-668 000
Kalkylerad internhyra			-663 000
Netto inkl. internhyra			-1 331 000

Under budgetåret kommer Ålands naturbruksskola att utexaminera de sista studerande som antagits till den 3-åriga grundskolebaserade utbildningen inom naturbruk, varför utbildningen inom programmet upphör. Ingen nyantagning av studerande sker till utbildningsprogrammet inför hösten 2011.

Skolans lokaler kommer i första hand att ingå i de fastigheter som den kommande Ålands gymnasium disponerar för utbildningsändamål. Ålands gymnasium kan förlägga tekniskt inriktade utbildningsprogram i lokalerna samt använda lokalerna för kursverksamhet och utbildningsalternativ riktade till en vuxen målgrupp. Beläggningen i skolans lokaler förväntas variera med omfattningen i utbildningsutbudet för vuxna. Delar av lokalerna kan hyras ut till privata intressenter om utrymme uppstår.

Kursverksamheten förutsätter i första hand en koordinering, d.v.s. en koordinator och en sekreterare. Den undervisande personalen tas i första hand inom Ålands gymnasium befintlig personal och i andra hand genom riktade nyrekryteringsinsatser av tillfällig natur. Kursverksamheten ska vara självfinansierad.

Den ettåriga förberedande utbildningen för ett yrkesinriktat utbildningsalternativ, Yrkesstarten, avses fortsättningsvis att förläggas till skolans lokaler. Den 1-åriga gymnasialstadiebaserade utbildningen inom lantbruk (40 v) som berättigar till startstöd, genomförs i Ålands gymnasiums regi i samarbete med privata organisationer. Möjligheten för Ålands gymnasium att erbjuda fristående examen inom lantbruksområdet utreds som examensalternativ efter den 40 v långa utbildningen för startstöd.

Befintliga tjänster som är knutna till utbildningsverksamheten föreslås indras från och med 1.8.2011.

Budgetåret 2011 beräknas antalet inskrivna studerande uppgå till totalt ca 34 st på vårterminen och ca 12 st på höstterminen fördelade enligt följande:

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande				Antal nybörjarplatser
		År 2009	År 2010	År 2011	Ht 2011
	Totalt	Kvinnor/Män			
Grundskolebaserad utbildning					
Naturbruk	31	23/8	18	5	-
Natur och miljö	3	-/3	3	-	-
Kompletteringsutbildning eller vidareutbildning					
Rid- och travsport, 40 sv	7	-/7			
Lantbruk och företagande, vuxenutbildning, 40 sv			13	6	
Övrig utbildning					
Yrkesförberedande utbildning, 1-årig "yrkesstart"	8	1/7	14	12	12
Totala antalet helårsstuderande	**49**	**24/25**	**48**	**23**	
Utexaminerade	20	15/5			

Skolan samarbetar till och med 28.2.2011 med ett privat stall och skolan kommer att samarbeta med Yrkesakademin i Österbotten, Upplands Bro gymnasiet i Sverige samt med Axxell i kursverksamheten under våren 2011. Skolan inledde även samarbete från och med hösten 2006 med 3 mjölkproducenter och med Ålands 4H - distrikts 4H-gård, för att kunna köpa in utbildningstjänster i den praktiska husdjursundervisningen, dessa samarbetsavtal utgår 31.7.2011.

Skolan samarbetar även med Ålands försöksstation, Ålands Hushållningssällskap, Ålands Producentförbund som finns på Ålands landsbygdscentrum, samt med privata jordbrukare, företag inom branschen och andra föreningar inom branschen.

Inkomster

36.44.20. **Ålands naturbruksskola - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
98 459,05	85 000	97 000

Under momentet föreslås en inkomst om 97.000 euro. Skolans inkomster kommer i huvudsak från bespisning, uthyrning av personalbostäder och kontorslokaler, kursavgifter samt en överföring från Ålands försöksstation för uppvärmning.

Utgifter

46.44.20. **Ålands naturbruksskola - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 058 393,42	-900 000	-765 000

Under momentet föreslås ett anslag om 765.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. I anslaget har även beaktats andel i lön för IT-handledare, en stödlärare samt för timlärare. Därtill ingår anslag för arvoden till direktion och yrkesråd.

De befintliga tjänster som är knutna till utbildningsverksamheten föreslås indras 1.8.2011. Dessa tjänster är tjänsterna som rektor (lkl C62), lektor i yrkesämnen med undervisning i växtproduktion (lkl C48) samt lektor i yrkesämnen med undervisning i husdjursproduktion (lkl C48). Därtill föreslås att funktionerna som föreståndare/kock (lkl A16) och kock (lkl A14) i arbetsavtalsförhållande avslutas.

Tjänsterna som lektor i yrkesämnen med undervisning i lantbruksteknik, lektor i yrkesämnen med undervisning i ekonomiska ämnen föreslås kvarstå tillsvidare och ombildas i ett senare skede till tjänster i Ålands gymnasium inom undervisningsuppgifter inom det tekniska och ekonomiska utbildningsområdet samt till kansliuppgifter då behovet av dylika tjänster förväntas framgå i skolans kommande bemanningsplan. Tjänsten som skolekonom (lkl A17) föreslås indragen fr.o.m. 1.8.2011. Tjänsterna som städare och gårdskarl/vaktmästare kvarstår tillsvidare och ombildas till tjänster i Ålands gymnasium enligt skolans kommande bemanningsplan.

I anslaget ingår 62.000 euro för värme, el och vatten, 30.000 euro för livsmedel, 11.000 euro för byggnadsmaterial och reservdelar, ca 4.000 euro för kontors- och skolmaterial samt ca 13.000 euro för övriga material.

Under momentet upptas även anslag för inköp av utbildningstjänster från mjölkgårdar, jordschaktningsfirmor samt från andra yrkesläroanstalter för kursverksamheten om ca 30.000 euro, 24.500 euro för inköp av underhålls- och reparationstjänster för byggnader och maskiner. Därtill ingår bland annat 10.000 euro för inköp av transporttjänster och 34.500 euro i anslag för kontors- och administrationstjänster, avfalls- och renhållningstjänster samt övriga tjänster. Ytterligare ingår anslag för hyra av kopiator/skrivare och anslag för reseersättningar till timlärare och föreläsare samt fastighetsskatt.

46.44.21. <u>Skoljordbruket Jomala gård - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-30 310,49	-18 000	0
(t.a. -24 785,00)		

Planeringen av Jomala gårds framtid fortgår där alternativen är försäljning eller via långtidsarrenden möjliggöra alternativa kommersiella verksamheter. Den nuvarande verksamheten fortgår intill dess beslut fattats. Landskapsregeringen återkommer med åtgärdsförslag.

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 0 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Under momentet har ett anslag om ca 30.000 euro beaktats för inköp av utsäde och gödsel samt bränsle, smörjmedel och reservdelar till traktorer och maskiner och ca 17.000 euro för värme, el och vatten samt annat övrigt material. Därtill ingår ett anslag om 30.000 euro för arrendemark samt hyra av maskiner och ett anslag om 12.300 euro för inköp av reparationstjänster på maskiner samt avfalls- och renhållningstjänster och försäkringstjänster samt anslag för medlemsavgifter och fastighetsskatt.

Vid dimensioneringen av anslaget har inkomster om 45.800 euro beräknats inflyta från försäljning av lantbruksprodukter så som slaktdjur, spannmål, chipspotatis och oljeväxter. 120.000 euro avser främst jordbruksstöd i form av CAP-stöd,

LFA-stöd, djurpremier samt miljöstöd och 13.000 euro beräknas inflyta i form av hyror för personalbostäder och hästboxar. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att de beräknade inkomsterna fortsättningsvis direkt gottskrives momentet.

46.45. ÅLANDS GYMNASIUM

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter			-215 000
Summa utgifter	0	0	-215 000
Anslag netto	0	0	-215 000

Kapitlet nytt.
Lagförslaget om Ålands gymnasium behandlas då budgetförslaget bereds som bäst i lagtinget men avsikten är att lagstiftningen skall träda i kraft den 1.8.2011. Genom lagstiftningen sammanförs utbildningarna på gymnasialstadienivå till två enheter, Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium, som vardera underlyder en gemensam styrelse. Myndigheten leds av en förvaltningschef, vars ansvarsområde är förvaltning och fördelning av stödresurser som inte direkt är sammankopplade med undervisning. Övriga ledande tjänstemän i organisationen är respektive skolas rektor.

Avsikten är att förberedande åtgärder kan vidtas innan lagen träder i kraft.

Landskapsregeringen föreslår i detta kapitel anslag för de åtgärder som i detta skede erfordras för att förbereda införandet av den nya myndigheten medan de budgetförändringar som föranleds av att själva verksamheten inleds vid myndigheten kommer att föreslås i en tilläggsbudget.

46.45.20. <u>Ålands gymnasium - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		-215 000

Med hänvisning till kapitelmotiveringen föreslås att en tjänst som förvaltningschef med avtalslön inrättas fr.o.m. den 1.2.2011.

Föreslås även att en tjänst som rektor för Ålands yrkesgymnasium i lkl C 66 inrättas fr.o.m. 1.3.2011. Tjänsten som rektor för Ålands lyceum ombildas till motsvarande inrättad tjänst vid den nya myndigheten fr.o.m. 1.3.2011 i samma löneklass. Rektorerna och förvaltningschefen avses bilda en samordningsgrupp. Gruppens uppgift är inledningsvis att planera och skapa styrdokument och rutinbeskrivningar för den nya organisationen.

Därtill föreslås anslag för en tillfällig sekreterare på samordningsenheten. Sekreteraren ska ansvara för rutiner som hänför sig till Ålands gymnasiums gemensamma kanslifunktioner samt anslag för en tillfällig tjänst som gemensam koordinator/studiehandledare med uppgift att bl.a. utveckla läroplanerna och bistå vid schemaläggningen i avseende å studier enligt den studieförberedande utbildningens läroplan i gymnasialstadieskolorna under tiden 1.1 - 31.7.2011.

Föreslås ett totalt anslag om 215.000 euro.

46.48. ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	191 069	188 000	190 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-1 482 617	-1 745 000	-1 727 000
Summa utgifter	-1 482 617	-1 745 000	-1 727 000
Anslag netto	-1 291 549	-1 557 000	-1 537 000
Kalkylerad internhyra		-381 000	-389 000
Netto inkl. internhyra		-1 938 000	-1 926 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid Ålands hotell- och restaurangskola framgår av LL (1997:52, ändrad 2002/82) om utbildning på gymnasialstadienivå. De övergripande målen för utbildningen på gymnasialstadiet har i stort formulerats i skolans reglemente på följande sätt

- utbildningen ska ge de studerande möjlighet att utveckla kunskaper som är attraktiva inom hotell- och restaurangbranschen och som krävs för fortsatta studier
- utbildningen ska utformas så att den tar sikte på områden inom branscher som har naturliga och önskvärda utvecklingsmöjligheter på Åland
- utbildningen ska utveckla initiativförmåga, kreativitet samt eget ansvar. Utbildningen ska även stärka den studerandes sociala kompetens samt känsla för sin yrkesroll
- utbildningen ska ge de studerande möjligheter att tillämpa nya kunskaper och färdigheter i verkliga arbetssituationer i skolan och i samarbete med näringslivet samt
- utbildningen ska ur ett internationellt perspektiv hålla en hög nivå.

De långsiktiga målen är

- att examensgrunderna för de olika utbildningsinriktningarna på gymnasialstadiet kontinuerligt utvecklas och förnyas och ger de studerande flere individuella valmöjligheter
- att skolan ska fungera som ett resurscentrum för branschen genom att arrangera fortbildning och uppdragsutbildning
- att skolan ges förutsättningar att arrangera av branschen och enskilda individer efterfrågade påbyggnads- och vidareutbildningar samt möjlighet att avlägga fristående examen
- att erbjuda lärare och personal förutsättningar att delta i ämnes- och yrkesinriktad fortbildning
- att stimulera de studerande till större delaktighet i den gemensamma undervisningsplaneringen
- att ytterligare utveckla och bredda det internationella samarbetet samt
- att skapa en attraktiv, trygg och motiverande skolmiljö för inlärning och studier.

Målen för budgetåret är

- att fortsätta utveckla samarbetet mellan de i hotell- och restaurangprogrammet integrerade skolorna
- att fortsätta införandet av de nya examensgrunderna och ”lärande i arbete”

inom de yrkesinriktade examensdelarna samt genom modulläsning öka tillgängligheten till ett flexibelt och utökat utbud av studier, bl.a. enligt den studieförberedande läroplanen
- att under budgetåret arrangera önskad utbildning och tentamen för fristående yrkesexamen för vuxna inom hotell- och restaurangbranschen
- att tillsammans med Högskolan på Åland, yrkeshögskoleprogrammet Hospitality Management, inom EU-projekt ”Vägen till ett Välkomnande Åland” under perioden 1.8.2009 - 29.2.2012, utarbeta ett nätbaserat kursutbud om miljö, säkerhet, marknadsföring och entreprenörskap
- att delta i projekt ”Åland a´la carte”, vars syfte är att ta fram en åländsk kokbok
- att fortsätta arbetet med en övergripande IKT-strategin i skolan och i stöd av den fortbilda lärare och personal
- att aktivt arbeta med att främja tryggheten i skolan och verksamheter som förebygger mobbning och främjar tolerans samt
- att fastställa skolans miljöprofilering för att under år 2012 verkställa certifiering.

Antalet studerande framgår av nedanstående tabell.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande				Antal nybörjarplatser
		År 2009	År 2010	År 2011	Ht 2011
	Totalt	Kvinnor/Män			
Grundskolebaserad utbildning					
Hotell och restaurang					(50 åk 1)*
Kock årskurs 2	14	8/6	19	23	
Servitör årskurs 2	12,5	10,5/2	11,5	16	
Kock årskurs 3	32,5	18,5/14,5	31,5	31,5	
Servitör årskurs 3	11,5	9/2,5	14,5	12,5	
Kompletteringsutbildning eller vidareutbildning					
Servitör (gymn.bas.)	9,5	9/0,5	10	10	10
Hotell och konferens (gymn.bas.)	8,5	7/1,5	10,5	10	10
Barmästare/Sommelier	6,5	4/2,5	7		
Bageri/konditori				7	14
Totalt helårsstuderande	**95**	**65,5/29,5**	**104**	**110**	
Utexaminerade	68				

*) Den gymnasialstadiebaserade utbildningen inom hotell- och restaurangprogrammet (inklusive caféinriktningen) genomförs i ett integrerat samarbete med Ålands yrkesskola och Ålands sjömansskola. Antagningen till utbildningsprogrammet görs av Ålands hotell- och restaurangskolas direktion och de antagna studerande fördelas mellan skolorna i enlighet med resurstillgången. Under det första studieåret är utbildningen i huvudsak förlagd till Ålands yrkesskola och Ålands sjömansskola, det andra året överflyttas 2 - 3 klasser (1 - 2 kock- och 1 servitörklass) till Ålands hotell- och restaurangskola. Det tredje studieåret är i sin helhet förlagt till Ålands hotell- och restaurangskola. Ålands hotell- och restaurangskola ansvarar för utbildningen inom programmet och förverkligandet av målsättningarna i examensgrunderna samt fungerar som utexaminerande skola.

Övriga samarbetspartners för Ålands hotell- och restaurangskola är
- gymnasialstadieskolorna på Åland, psykolog-, kurator- och speciallärartjänster
- Ålands sjömansskola, Ålands sjösäkerhetscentrum samt sjöfartsprogrammet inom Högskolan på Åland, utbildning i passagerarfartygssäkerhet samt
- Högskolan på Åland, undervisningslokaler och lärartjänster.

Inkomster

36.48.20. Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
56 956,98	53 000	55 000

Under momentet föreslås 55.000 euro. Inkomsterna härrör i huvudsak från arbetsverksamheten, elevbespisning, kursverksamhet samt inkomster från arrangemang av fristående yrkesexamen för vuxna samt kurser inom ”Kvalitet i service och värdskap”.

36.48.21. Rörelseverksamhet

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
134 111,67	135 000	135 000

Under momentet föreslås 135.000 euro som inkomst av skolans rörelseverksamhet. Se även moment 46.48.21.

Utgifter

46.48.20. Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 401 267,04	-1 650 000	-1 632 000
(t.a. -187 011,61)	(t.a. -90 000)	(t.a. -150 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.632.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 samt för bl.a. timlärare, kursverksamhet, bedömare vid yrkesprov och övriga arvoden. I anslaget beaktas att skolan under inkommande budgetår firar 40-års jubileum och planerar en historik varvid arvoden äskas för framtagning av historiken.

I anslaget har beaktats utgifter för preparandkurser inför fristående yrkesexamen för vuxna samt för kurser inom kvalitet i service och värdskap. Anslaget motsvaras av inkomster under moment 36.48.20.

I anslaget ingår kostnader för livsmedel och drycker, värme, el och vatten, annonsering, förnyelse av mindre arbetsredskap, köks- och restaurangutensilier, köks- och restauranglinne, skyddskläder samt kontors-, skol- och städmaterial.

Inom anslaget upptas de beräknade kostnaderna för arvoden till special- och gästföreläsare inom olika branschrelaterade fördjupningsområden, kostnader för köp av städning och övervakning av elevhemmet samt kostnader för de studerandes bussresor till och från skolan. Därtill upptas kostnader för lärar- och personalfortbildning samt del i psykolog-, kurator- och speciallärartjänster samt resekostnader och traktamenten för special- och gästföreläsare samt deltagande i den eu-

ropeiska hotell- och restaurangskoleföreningens olika fortbildningsprogram, seminarier och tävlingar.

Inom anslaget upptas kostnader för det nya leasingavtalet för skolans datorer och datautrustning. Leasingavtalet är på fem år med möjlighet till förlängning.

46.48.21. Rörelseverksamhet (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-81 350,38	-95 000	-95 000

För rörelseverksamheten föreslås 95.000 euro. I momentet ingår utgifter för löner, råvaror, dekorationer, tvätt, annonsering och tryckning m.m. Se även moment 36.48.21.

46.50. ÅLANDS VÅRDINSTITUT

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	52 386	40 000	50 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-687 156	-1 111 000	-1 086 000
Summa utgifter	-687 156	-1 111 000	-1 086 000
Anslag netto	-634 769	-1 071 000	-1 036 000
Kalkylerad internhyra		-234 000	-240 000
Netto inkl. internhyra		1 305 000	-1 276 000

Verksamheten vid Ålands vårdinstitut grundar sig på LL (1997:52, ändrad 2002/82) om utbildning efter grundskolan på gymnasialstadienivå och landskapsförordning (2002/88) om utbildning på gymnasialstadienivå samt på överenskommelseförordning om att utbildning inom social- och hälsovård på Åland ska fylla samma krav som utbildningar i riket (ÅFS 2005/37 och FFS 549/2005).

Allmän målsättning för Ålands vårdinstitut är
- att erbjuda undervisning inom yrkesinriktad utbildning för det åländska behovet av personal inom social- och hälsovårdsbranschen på gymnasialstadiet
- att inom en försöksverksamhet läsåren 2008 - 2011 erbjuda möjlighet till studier enligt den studieförberedande utbildningens läroplan i ämnena svenska, engelska, matematik, samhällskunskap och hälsokunskap
- att ordna annan utbildning på gymnasialstadiet inom social- och hälsovårdsbranschen enligt samhällets behov
- att erbjuda fortbildning för personal med examen på gymnasialstadiet på Åland
- att bidra till utveckling av verksamheten inom social- och hälsovårdsbranschen i samverkan med arbetslivet samt
- att erbjuda möjligheter till utbytesstudier, främst inlärning i arbete inom Norden via Nordplus stipendier och avtal med lokala skolor.

Grundexamen inom social- och hälsovård (närvårdare) vid Ålands vårdinstitut ger

- nationell och därmed internationell behörighet för anställningar inom social- och hälsovård
- möjlighet att välja utbildningsprogram/inriktning bland nio alternativ
- möjlighet att genom samarbete med svenskspråkiga utbildningar på fastlandet söka det utbildningsprogram som den studerande önskar samt
- behörighet för fortsatta studier vid yrkeshögskolor eller högskolor inom social- och hälsovårdsbranschen.

Långsiktiga målsättningar för Ålands vårdinstitut är
- att utveckla former för inlärning i arbete så att studerandeantalet kan utökas enligt skolans kapacitet för undervisning
- att öka flexibiliteten inom vuxenstudier och fortsättningsvis utveckla valideringen (erkännande av kunnande) samt
- att användning av nätbaserat material och kommunikation över nätet utgör en naturlig del i all undervisning. Skolans IKT-utveckling fortsätter med inriktning mot trådlösa nätverk och en dator av mindre modell till varje studerande.

Målsättningar för budgetåret 2011 är
- att utarbeta läroplaner för de utbildningsprogram som erbjuds av Ålands vårdinstitut. Avsikten är att utbildningen inkluderande utbildningsprogrammen genomförs enligt de nya läroplansgrunderna 2011 - 2012
- att fortsätta samarbetet över skolgränserna med lärare i kärnämnen samt de studieförberedande kurserna enligt lyceets läroplan
- att erbjuda 2 - 3 utbildningsprogram av vilka utbildningsprogram för mentalhälsoarbete och missbrukarvård är ett
- att utveckla samarbetet med arbetslivet gällande inlärning i arbete och bedömning
- att fortsätta utveckla samarbetet med utbildningar utanför Åland
- att erbjuda fortbildning för yrkesverksamma personer i branschen
- att användning av nätbaserat material och kommunikation över nätet utgör en naturlig del i all undervisning samt
- att dokumentera information om behovet av övriga utbildningar inom social- och hälsovårdsbranschen som underlag för beslut vid dimensionering av utbildningsplatser.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande				Antal nybörjarplatser	
		År 2009	År 2010	År 2011	År 2011	
	Totalt	Kvinnor/Män			Vt	Ht
Grundskolebaserad utbildning						
Närvårdare (ungdom)	48	45/3	42	59		20
Närvårdare (vuxen)	34	34	36	29	14	14
Närvårdare (kompletteringsutb.)	13	12/1				
Närvårdare (annat modersmål)	7	7	5	4		
Övrig vuxenutbildning						
Läroavtal	23	18/5	23	29		
Totala antalet helårsstuderande	**125**		**106**	**121**		
Utexaminerade	40	39/1				
Ambulanssjukvårdare (20 sv)			8			

Inkomster

36.50.20. **Ålands vårdinstitut - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
52 386,47	40 000	50 000

Föreslås inkomster om 50.000 euro.

Utgifter

46.50.20. **Ålands vårdinstitut - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-687 155,57	-1 111 000	-1 086 000
(t.a. -333 189,23)	(t.a. -90 000)	(t.a. -150 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.086.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Anslag motsvarande 50 - 80% av en timlärarbefattning reserveras för kortare anställningsförhållanden för att erbjuda kunskap inom områden där skolans lärare saknar specialkunskaper.

Därtill ingår anslag för bl.a. psykolog och kurator under vårterminen, IT-ansvarig, bibliotekarie, fastighetsskötare, städare och kökspersonal. Dessa tjänstemän och arbetstagare är anställda av annan skola, men lönen fördelas mellan flera skolor. Vårdinstitutet andel av lönekostnaderna uppgår till mellan 7% och 20%.

Specialföreläsningsarvode erläggs för enstaka föreläsningstillfällen med experter inom olika områden, t.ex. inom specialområden som förebyggande av och handlande i hotfulla/våldsamma situationer.

Anslaget för inköp av tjänster används till största delen till kostnader för inlärning i arbete (ILA); handledararvoden, mat och resor. ILA utanför Åland uppmuntras dels för att studerande skall vidga vyerna men också för att det är svårt att få tillräckligt antal ILA platser som uppfyller målsättningen inom landskapet. Detta gäller särskilt för vissa examensdelar och utbildningsprogram. Det ökade antalet antagna studerande innebär ett ökat behov av platser för ILA.

46.52. ÅLANDS HANDELSLÄROVERK

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	1 097	12 000	2 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-980 462	-1 136 000	-1 060 000
Summa utgifter	-980 462	-1 136 000	-1 060 000
Anslag netto	-979 366	-1 124 000	-1 058 000
Kalkylerad internhyra		-234 000	-240 000
Netto inkl. internhyra		-1 358 000	-1 298 000

De allmänna målsättningarna för utbildningen vid Ålands handelsläroverk framgår av LL (1997:52) om utbildning på gymnasialstadienivå (2002/82).

Skolans övergripande mål:
- begrepp som entreprenörskap, kreativitet och nyskapande ska vara vägledande för utbildningen
- utbildningen ska ge en bred bas för arbetsuppgifter inom ekonomi, handel och administration inom olika branscher
- utbildningen ska ge såväl teoretiska som praktiska kunskaper både för yrkeslivet och för fortsatta studier
- utbildningen ska ge baskunskaper för ett livslångt lärande
- utbildningen genomförs genom ett studerandeaktivt arbetssätt samt
- utbildningen ska utveckla de studerandes förmåga till flexibilitet, förmåga att arbeta självständigt och kunna ta initiativ.

De långsiktiga målen är
- att skolans läroplan och IKT-plan utvärderas både internt och externt som underlag för utveckling och förbättring
- att lärarna kontinuerligt deltar i pedagogisk och yrkesmässig fortbildning för att utveckla pedagogiken, särskilt nätbaserad och flerformsundervisning
- att öka de studerandes delaktighet i beslutsfattande i ärenden som rör deras utbildning och i undervisningsplanering samt beakta genusperspektiv och jämställdhet i utbildningen
- att skapa en egen kursverksamhet och att förmedla externa kurser såsom CFL-kurser
- att profilera skolans utbildning mot nätbaserad undervisning och vuxenutbildning
- att vara en resurs för övriga skolors företagsekonomiska utbildning genom kursavsnitt inom kärnämnen, valbara kurser samt genom entreprenörsutbildning inom utbildningsprogrammet ”Ung Företagsamhet” UF
- att i 4-årsperioder kontinuerligt uppdatera skolans datautrustning samt
- att inrikta skolans IKT-utveckling mot en dator av mindre modell till varje studerande enligt systemet 1:1.

Målen för budgetåret är
- att fortsätta införandet av den nya läroplanen för merkonomexamen som kommer att vara fullt genomförd läsåret 2012 - 2013 och att samtidigt fortsätta införandet av ett gemensamt 5-perioders system i alla skolor på gymnasialstadiet
- att utveckla samarbetet med mediaprogrammet på Ålands yrkesskola för att tillgodose det åländska näringslivets behov av yrkeskompetens inom IKT
- att fortsätta samarbetet över skolgränserna med lärare i kärnämnen samt de studieförberedande kurserna enligt lyceets läroplan
- att utreda möjligheterna att ersätta CFL-kurserna med kurser från NTI

- att fortsätta samarbetet med näringslivets intresseorganisationer för att utreda behovet av påbyggnadsutbildningar i enlighet med näringslivets behov
- att fortsätta utveckla samarbetet med utbildningar utanför Åland
- att bygga en reception och ett gemensamt kansli med vårdinstitutet i anslutning till entrén för att kunna ge en direkt information till besökare och av säkerhetsskäl för övervakning av fastigheten samt
- att fortsätta utveckla samarbetet med utbildningar utanför Åland.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande				Antal nybörjarplatser
		År 2009	År 2010	År 2011	Ht 2011
	Totalt	Kvinnor/Män			
Grundskolebaserad utbildning					
Handel och administration (120 sv)	72,5	37,5/35	81,5	94	36
Vuxenutbildning till merkonom (80 sv), distans	38	30,5/7,5	42	42,5	32
Totala antalet helårsstuderande	**110,5**	**68/42,5**	**123,5**	**136,5**	
Utexaminerade	32	25/7			

Lärande i arbetet och yrkesprov kommer att vara genomfört på alla årskurser läsåret 2010 - 2011 och medför ökade budgetanslag. Särskilda resurser krävs för genomförande och lärarfortbildning samt ersättning för dem som bedömer yrkesprov och för handledarna inom lärande i arbete.

Datautrustning och dataprogram är en integrerad del av skolans utbildning och det är viktigt att datautrustningen förnyas för att de studerande skall få en undervisning som motsvarar näringslivets behov. Skolan har infört ett trådlöst nätverk och planerar för ett system med en dator av mindre modell för varje studerande.

Utveckling av kontakterna till näringslivet är en viktig del av skolans arbete för att komplettera den teoretiska undervisningen med verkliga exempel och projekt. I den nya läroplanen ingår Lärande i arbetet och yrkesprov vilket förutsätter goda kontakter med näringslivet. Skolans yrkesråd med representanter från näringslivet och den offentliga sektorn är en viktig länk till arbetslivet. Dessutom samarbetar skolan med Ålands Näringsliv och med olika branschföretag för studiebesök och projektarbeten och inom projektet Ung Företagsamhet (UF).

Inkomster

36.52.20. **Ålands handelsläroverk - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
1 096,61	12 000	2 000

Föreslås en inkomst om 2.000 euro.

46.52.20. Ålands handelsläroverk - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-980 462,11	-1 136 000	-1 060 000
(t.a. -162 852,00)	(t.a. -50 000)	(t.a. -100 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.060.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Föreslås att två tjänster som lektor lämnas vakanta i avvaktan på det nya Ålands gymnasium.

Därtill ingår anslag bl.a. för timlärare, specialföreläsningar samt direktionsarvoden.

I skolans verksamhetsutgifter ingår bl.a. driften av skolhuset, inköp av mindre maskiner, utrustning, kontors- och skolmaterial, datatjänster och licensavgifter, hyror för maskiner och utrustning. Dessutom ingår skolreseersättningar, utbildningstjänster för personalen, föreläsningsarvoden samt experttjänster. Därtill ingår ersättning för handledarna inom lärande i arbete samt ersättning för bedömning av yrkesprov.

46.55. HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	58 438	270 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-5 082 335	-4 910 000	-4 943 000
Summa utgifter	-5 082 335	-4 910 000	-4 943 000
Anslag netto	-5 023 898	-4 640 000	-4 943 000
Kalkylerad internhyra		-1 132 000	-1 156 000
Netto inkl. internhyra		-5 772 000	-6 099 000

Enligt LL (2002:81) om Högskolan på Åland har högskolan till uppgift att erbjuda högskoleutbildning som vilar såväl på vetenskaplig eller konstnärlig grund som på beprövad erfarenhet. Vid högskolan kan bedrivas forsknings- och utvecklingsarbete, uppdragsverksamhet och kursverksamhet som tjänar undervisningen och det åländska samhällets behov. Högskolan ska informera om sin verksamhet samt samverka med arbetslivet och det omgivande samhället. I verksamheten ska det finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning. Vetenskapens trovärdighet, fri forskning och god forskningssed ska värnas.

Det övergripande ansvaret för högskolans förvaltning och verksamhet handhas av högskolans styrelse.

Högskoleverksamhetens målsättning, verksamhetsstruktur och kvalitativa mål är uttryckta i Utbildningsavtalet mellan landskapsregeringen och Högskolan för tiden 1.1.2009 - 31.12.2011:

Högskolan på Åland är en modern högskola som bedriver yrkesinriktad utbild-

ning och tillämpad forskning inom de områden som efterfrågas av arbetslivet och det åländska samhället. Högskolan är en attraktiv studie- och arbetsplats och de utexaminerade är efterfrågade på arbetsmarknaden.

Högskolestyrelsen beslutar om organisation och riktlinjerna för ansvarsfördelningen. Verksamheten består av: examensinriktad utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen, FoU som stöder grundutbildningen, kursverksamhet och stödfunktioner.

Högskolan ska ha examensprogram som leder till yrkeshögskoleexamen och kan ha utbildning som leder till masterexamen inom sjöfart och vård i samverkan med andra högskolor. Kännetecknande för verksamheten är internationalisering, globalisering och digitalisering samt samverkan med det omgivande samhället. Högskolan ska vara en attraktiv arbetsplats där den personliga utvecklingen beaktas, var och en respekteras och en vänlig och trivsam atmosfär råder.

Resultatmål för examensinriktad högskoleutbildning för år 2011

	Mål
Antal sökande	250
Antal studerande (20.9)	575

Målet för antalet utexaminerade vid högskolan under perioden är att 60 % av dem som påbörjat studierna skall ha avlagt grundexamen inom fem års heltidsstudier. För sjöbefälsutbildningen gäller på motsvarande sätt sex års heltidsstudier. Procentsatsen utgör ett glidande medeltal under en treårsperiod.

Strävan under perioden är att anta 24 studerande till utbildningsprogrammen. Antalet baserar sig på att sökandeantalet är stort och behovet av ökad antagning är relevant i förhållande till efterfrågan av utbildningen.

Antal/år	2008	2009	2010	2011 mål
Antal studerande (20.9)	410	505	575	575
Antal sökande	186	250	310	250

Utbildningsområden	Antal heltidsstuderande (20.9)			
		År 2009	År 2010	År 2011
	Totalt	Kvinnor/Män	(mål)	(mål)
Elektronik	32	2/30	40	40
Företagsekonomi	74	51/23	80	80
Hotell- och restaurangservice	71	55/16	80	80
Informationsteknik	50	7/43	60	60
Maskinteknik	91	7/84	100	100
Sjöfart	128	15/113	130	130
Vård	53	49/4	75	75
Utbytesstuderande	6	5/1	10	10
Totalt	**505**	**191/314**	**575**	**575**

Utexaminerade	År 2007	År 2008	År 2009
Kvinnor	19	17	20
Män	23	20	24
Totalt	**42**	**37**	**44**

Sammanlagt 462 studerande har avlagt yrkeshögskoleexamen på Åland till och med vårterminen år 2010.

Kursverksamhet och öppen högskoleutbildning
Inom högskolan ansvarar Öppna högskolan för kursverksamheten som omfattar akademiska kurser, kursverksamhet i anslutning till högskolans utbildningsprogram, fortbildnings- och uppdragsverksamhet.

Resultatmålen för kursverksamheten framgår av följande tabell:

Kursverksamhet	Mål Antal kursdeltagare per år
Akademisk kursverksamhet	800
Uppdragsutbildning	900
Seminarier och öppna seminarier	300
Totalt antal kursdeltagare per år	2.000
Antal avlagda studiepoäng per år	2.500

Kursverksamhet	År 2009		År 2010	År 2011
	Totalt	Kvinnor/Män		
Antal deltagare	2.014	1.090/924	2.000	2.000
Avlagda studiepoäng	2.572		2.500	2.500

Inkomster

36.55.23. Inkomster för behörighetsgivande utbildning i pedagogik för yrkeslärare

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
58 437,70	270 000	

Momentet utgår.

Utgifter

46.55.20. Högskolan på Åland -verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-4 931 840,42	-4 600 000 tb -40 000	-4 943 000
(t.a. -375 321,00)	(t.a. -200 000)	

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 4.943.000 euro. Anslaget samt intäkterna från högskolans verksamhet avses användas för den verksamhet som beskrivs i gällande utbildningsavtal. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med nämnda inkomster.

Budgeten är baserad på högskolans uppdrag inom utbildning, forskning och utveckling och samverkan med det omgivande samhället. Examensinriktad utbildning inom sju ämnesområden med ett ökande antal studerande som möter ett ökande behov av utbildning samt behovet hos studerande och organisationer av kursutbildningar är grunden för medelsbehovet. Det ökade antalet studerande innebär inte en motsvarande ökning av antalet undervisningstimmar förutom för vissa kurser som har labbgrupper om sex till åtta studerande. För de kurserna behöver ytterligare labbgrupper bildas. Det ökade antalet studerande innebär dock i regel ökade kostnader för sjösäkerhetskurser och för praktik för en del av utbildningsprogrammen. En ökad samordning mellan programmen och inom pro-

grammen motverkar de ökade kostnaderna för labbgrupper och praktik. En samordning av undervisningen inom högskolans och sjömansskolans STCW-förutsatta utbildning verkställs under året inom sjöfartsprogrammen. Klarhet och tydlighet gällande utgiftsposter som delas med gymnasialstadieskolorna eftersträvas för att möjliggöra Högskolans ekonomistyrning.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Därtill ingår bl.a. anslag för timlärare och föreläsare.

Föreslås att tjänsten som utbildningsledare (lkl C62) ombildas till en tjänst som överlärare/lektor (lkl C59 - C63). Tjänsteinnehavaren överflyttas till den nya tjänsten. Därtill föreslås att två tjänster som överlärare/lektor (C55 - C63) irättas fr.o.m. 1.8.2011. Motsvarande uppgifter har tidigare upprätthållits som timlärare i huvudsyssla. Samtliga tjänsteförändringar är kostnadsneutrala.

I anslaget för personalutgifter har anslag beaktats för tjänsteförändringarna nedan som inte innebär någon utökning av verksamheten.

Högskolan avser att under året i huvudsak flytta den utlokaliserade undervisningen till de egna lokalerna. Högskolans användning av Ålands hotell- och restaurangskolas lokaler minskar och ett nytt system för kostnadsersättning i samutnyttjade lokaler utvecklas.

För att trygga kontinuiteten i verksamheten och kunna erbjuda en attraktiv arbetsplats är det av stor vikt att högskolan har en ändamålsenlig tjänstestruktur. Detta påverkar högskolans trovärdighet och kvalitet gentemot studerande och samarbetspartners.

I målen för verksamheten ingår att Högskolan åtar sig uppdrag som är externt beställda och finansierade vilket föranleder ett behov av likvida medel, eftersom inkomsterna, framför allt då det gäller ESF-delfinansierade projekt och Interreg-delfiansierade projekt i regel kommer in långt senare än motsvarande utgifter utbetalas.

De rättigheter och behörigheter som hör till högskolans utbildnings- och examinationsansvar utvecklas i enlighet med Bolognaprocessen. Högskolan skall bidra till att Åland utvecklas till en konkurrenskraftig och dynamisk kunskapsbaserad ekonomi i enlighet med Lissabonstrategin, där utvecklandet av fungerande innovationssystem på Åland är en del.

Vid sidan av inrättade tjänster, tillfälliga tjänster, arbetsavtalsförhållanden avlönas under året ca 200 gästföreläsare och timlärare.

46.55.23. **<u>Utgifter för behörighetsgivande utbildning i pedagogik för yrkeslärare (VR)</u>**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-150 495,00	-270 000	

Momentet utgår i.o.m. projektet är slutfört och examination har hållits.

46.60. MUSEIBYRÅN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	253 363	271 000	271 000
Konsumtionsutgifter	-2 639 998	-2 983 000	-2 931 000
Överföringsutgifter	-10 600		
Investeringsutgifter	-11 457		-730 000
Lån o övr. finansinv.		-1 000	-1 000
Summa utgifter	-2 662 055	-2 984 000	-3 662 000
Anslag netto	-2 408 692	-2 713 000	-3 391 000

Museibyråns uppdrag är att, med stöd i gällande lagstiftning, vara landskapets kunskapscentrum för kulturhistoria, kulturmiljö- och byggnadsvård samt konst. Museibyråns uppgifter fokuserar på bevarande, kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling om det åländska kulturarvet och dess kulturmiljöer. Verksamheterna omfattar myndighetsarbete, kulturminnesvård, utställningsverksamhet och museipedagogiskt arbete, byggnadsvård, kulturmiljövård, undersökningar och dokumentation, insamling och katalogisering, digitalisering samt konservering och vård av föremål.

Övergripande mål

- att främja kulturarvet och kulturmiljöns värden, öka kunskapen om det förflutna samt lyfta fram kulturarvet som en viktig samhällsresurs
- att öka samarbetet med kommuner, ideella föreningar, skolor, enskilda, näringslivet och andra museer samt
- att befrämja att ett mångfalds- och jämställdhetsperspektiv där alla medborgares identitet och kultur respekteras.

Mål för år 2011

Verksamheter av de slag som museibyrån bedriver låter sig inte alltid begränsas av kalenderår utan löper oftast över mycket lång tid. En omstrukturering av museibyråns organisation genomförs, med syfte att skapa en effektiv organisation med begränsade resurser. Byrån kommer att indelas i tre enheter; administrativa enheten, kulturarvsenheten och museienheten.

Kulturarvsarbetet omfattar myndighetsarbete, kulturhistoria, kulturmiljö och byggnadsvård. Byggnadsvården inom museibyrån inkluderar ansvaret för ca 130 av landskapets byggnader och anläggningar, framtagande av vårdplaner, vård och underhåll, fastighetsdrift, rådgivning i byggnadsvårdsfrågor, byggnadsdokumentation och besiktning av K-märkta byggnader. Kulturmiljöarbetet innebär antikvarisk granskning och utlåtande, arkeologiska utredningar och undersökningar, marinarkeologi, registerföring, fornminnesvård samt framtagande av faktaunderlag om värdefulla kulturmiljöer för samhällsplaneringen. Det kulturhistoriska arbetet omfattar insamling och katalogisering av föremål och traditioner, service till forskare och allmänhet samt medverka i utställningsarbeten och forskningsprojekt.

- att fortsätta implementeringen av den nya fornminneslagen
- att genom arkeologiska och marinarkeologiska undersökningar öka kunskapen om forntid och historisk tid
- att inleda planeringen av fortsatta undersökningar av vrak M1 Fö403.3
- att utföra ruinvårdsåtgärder i Bomarsund samt
- att medverka i de egenproducerade utställningarna med faktaunderlag.

Publika arbetet inkluderar utställningsverksamheten inom museibyrån; ansvar för museiverksamheten som ombesörjs av landskapet, i första hand Ålands museum och Ålands konstmuseum samt övriga bemannade sevärdheter, publika evene-

mang, aktiviteter, guidade visningar, pedagogisk verksamhet, framtagande av utställningspublikationer, marknadsföring samt ansvar för reception och museibutik. Samlingar och arkiv, samt skötseln av dessa genom förebyggande konservering, omfattas också.

- att påbörja förändringen av basutställningen i Ålands museum
- att i sommarutställningen lyfta fram Mariehamn 150 år på Ålands museum
- att medverka i Ars11, vilket resulterar i en sommarutställning i samarbete med 11 andra konstinstitutioner i Norden kring temat "Afrika"
- att planera för förbättringar i bildarkivet samt
- att fortsätta konservering av utvalda föremålsgrupper.

Museibyråns omfattande samlingar och arkiv utgör kärnan i verksamheten. Tillgängliggörandet av dessa i form av framtagandet av en digitaliseringsstrategi kommer att påbörjas under året 2011.

Erfarenheter av fri entré under vinterhalvåret är goda varför det upplägget föreslås fortsätta.

Inkomster

36.60.20. **Museibyrån - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
252 856,10	270 000	270 000

Under momentet föreslås en inkomst om 270.000 euro för biljettintäkter vid de landskapsägda museerna, hyror och arrenden, uppdragsverksamhet, avgiftsbelagda tjänster samt försäljning av informations- och souvenirprodukter.

Målsättningen är att erbjuda allmänheten och övriga instanser råd vid restaurering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader samt vård av föremål. Därtill erbjuds avgiftsbelagda tjänster och försäljning av varor och litteratur vid museibyråns olika sevärdheter.

36.60.88. **Inkomst av donation**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
506,93	1 000	1 000

Föreslås en inkomst om 1.000 euro. Inkomsten avser beräknad avkastning av Irene och Halvdan Stenholms donationsfond. Se även moment 46.60.70 och 46.60.88.

46.60.20. **Museibyrån - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-2 639 998,22	-2 870 000	-2 931 000
	tb -113 000	

(t.a. -109 165,62)

Föreslås ett anslag om 2.931.000 euro för museibyråns verksamhetsutgifter.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Avsikten är att museibyrån omorganiseras fr.o.m. 1.3.2011 och består därefter av tre enheter. Med hänvisning till detta föreslås att tjänsten som ekonom (lkl A19) ombildas till en tjänst som enhetschef för administrativa enheten (lkl A21) och tjänsten som byggnadsingenjör (lkl A22) till en tjänst som enhetschef för kulturarvsenheten (lkl A24) fr.o.m. 1.3.2011. Som en följd av detta föreslås att de lönetillägg som berörda tjänstemän tidigare kunnat erhålla för att de utöver sina egentliga tjänsteuppdrag fungerat som enhetschefer skulle sålunda inte längre vara aktuella.

Anslag har fortsättningsvis beaktats för en tillfällig tjänst som projektledare/arkeolog för implementeringen av den nya fornminneslagen.

Därtill ingår anslag för avlönande av nödvändiga semestervikarier, säsongspersonal samt personal som ansvarar för de publika aktiviteterna samt för byggnadsvård vid de landskapsägda kulturhistoriskt värdefulla byggnader som museibyrån ansvarar för.

Under anslaget ingår drift och underhåll av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, ruiner och tekniska installationer som museibyrån ansvarar för, byggnadsmaterial för detta samt utrustning och material för dokumentation och publik verksamhet, samt vidare anslag för kontorsutrustning och -material och särskilda analyser för kulturmiljöarbetets samt samlingarnas behov.

I anslaget ingår även bl.a. kostnader för drift och underhåll av byggnader och tekniska installationer. Vidare ingår inköp av byggnadstjänster, vägunderhåll, fornminnesvård och servicearbeten samt kontors- och utbildningstjänster. Därtill ingår olika expert- och utredningstjänster, informationsmaterial samt utställningskostnader. Fokus kommer i år att ligga på det publika arbetet då både arbete med basutställning samt sommarutställning om Mariehamn och Ars11 kommer att medföra en större kostnad.

Rörande inköp av maskiner och inventarier prioriteras komplettering av utrustning där brister påtalats vid arbetarskyddets riskbedömning.

I enlighet med lagtingets beslut angående hemställningsmotion nr 57/2007-2008 om en minneslund på Prästö kommer inom ramen för anslaget ca 31.000 euro att användas för röjningsarbeten samt vägbyggnation.

46.60.50. **Bidrag för renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-10 600,00	0	0

Föreslås inget anslag detta år.

46.60.70. **Inköp av konst med donationsmedel (F)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	0

Föreslås inget anslag detta år.

46.60.71. **Inköp av konst (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-11 457,19	0	-10 000

Föreslås ett anslag om 10.000 euro för inköp av konst för att uppfylla målsättningarna för Ålands konstmuseum vad gäller inköp av konst, som omfattar såväl utövande konstnärer som äldre konst. Konsten idag innefattar traditionell bildkonst, men även modern foto- och videokonst, installationer m.m.

46.60.74. **Utvecklande av Bomarsund (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	-500 000

Sunds kommun har visat intresse för att vara delaktig i utvecklandet av Bomarsundsområdet. Utgående från detta avser landskapsregeringen att förhandla med kommunen för att uppnå ett avtal där kommunen åtar sig ett driftsansvar för besökscentret. Kommunen skulle härvid ges möjlighet att i sin tur anlita privata entrprenörer för de kommersiella delarna av driften. Då en överenskommelse nåtts med Sunds kommun avser landskapsregeringen att påbörja byggnationen av besökscentret i Bomarsund.

Föreslås i detta skede ett anslag om 500.000 euro för projektet vars kostnader beräknas till 3.000.000 euro inklusive inredning och utställning. I och med det föreslagna anslaget finns ca 1.500.000 euro tillgängligt för projektet under år 2011.

46.60.75. **Ombyggnad av Jan Karlsgårdens värdshus (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		-220 000

Momentet nytt.

Förslås ett anslag om 220.000 euro.

Jan Karlsgårdens värdshus är beläget i Kastelholmsområdet som är ett av Ålands främsta besöksmål. Landskapsregeringen vill att verksamheten vid värdshuset också i framtiden skall bidra till att stärka området som besöksmål. Mat och måltider får en allt större betydelse för hur turistdestinationer och regioner bygger sin identitet, för att styrka sin roll i en global ekonomi.

Landskapsregeringen vill lyfta fram och satsa på den nynordiska mattraditionen. Inom ramen för det nordiska ministerrådets arbete är målet att det nordiska köket 2020 blir en internationell förebild för matglädje och folkhälsa, god smak och gastroturism med optimalt bruk av resurser och miljö. Jan Karlsgården byggdes år 1981. För att fylla dagens behov på funktionella lokaler för att driva ett värdshus krävs en om- och tillbyggnad av lokalen. En förutsättning för genomförande av ombyggnaden är att hyran justeras med 10 % av investeringskostnaden.

46.60.76. Utvecklande av Kastelholms kungsgård (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	

Momentet utgår. Landskapsregeringen förbereder en utarrendering av kungsgården.

46.60.88. Inköp av värdepapper med donationsmedel (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-1 000	-1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro. Anslaget avser inköp av värdepapper med medel ur Irene och Halvdan Stenholms donationsfond. Se även moment 36.60.88.

46.80. ÅLANDS LANDSKAPSARKIV

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	324	1 000	1 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-162 672	-136 000	-133 000
Summa utgifter	-162 672	-136 000	-133 000
Anslag netto	-162 349	-135 000	-132 000

Ålands landskapsarkiv mottar, förvarar, ordnar och förtecknar samt tillhandahåller arkivalier i enlighet med Arkivlag (2004:13) för landskapet Åland. Arkivet gör även utredningar och utställningar baserade på de handlingar som förvaras i arkivet. Landskapsarkivet är landskapsregeringens stöd inom dokument- och arkivhantering och medverkar aktivt i arbetet för rationell dokumenthantering.

En översyn av arkivets verksamhet och uppgifter kommer att göras under år

2011. Detta sker som en särskild utredning i samband med omorganisationen av allmänna förvaltningen.

Inkomster

36.80.20. **Ålands landskapsarkiv - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
323,70	1 000	1 000

Föreslås verksamhetsinkomster om 1.000 euro som ersättningar för bland annat kopior och utredningar.

Utgifter

46.80.20. **Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-162 672,22 (t.a. -10 013,99)	-136 000	-133 000

Föreslås ett anslag om 133.000 euro för verksamheten 2011.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

37./47. NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Summa inkomster	3 224 539	4 499 000	3 011 000	-33,1%	-6,6%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-5 129 515	-5 924 000	-5 489 000	-7,3%	7,0%
Överföringsutgifter	-15 178 920	-17 327 000	-15 887 000	-8,3%	4,7%
Realinvesteringsutgifter	0	0	0		
Lån och övriga finansinve-steringar	0	0	0		
Summa utgifter	-20 308 435	-23 251 000	-21 376 000	-8,1%	5,3%
Anslag netto	-17 083 896	-18 752 000	-18 365 000	-2,1%	7,5%

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 463 299	-1 765 000	-1 683 000	-4,6%	15,0%
Näringslivets främjande	-2 805 304	-2 245 000	-2 225 000	-0,9%	-20,7%
Europeiska Unionen - regionala utvecklingsfonden	-180 089	-563 000	-10 000	-98,2%	-94,4%
Främjande av lantbruket	-1 854 372	-1 646 000	-2 445 000	48,5%	31,9%
Europeiska Unionen - program för landsbygdens utveckling	-8 681 726	-9 616 000	-8 433 000	-12,3%	-2,9%
Främjande av skogsbruket	-214 586	-312 000	-297 000	-4,8%	38,4%
Jakt- och viltvård	-64 187	-117 000	-117 000	0,0%	82,3%
Främjande av fiskerinäringen	-153 359	-164 000	-169 000	3,0%	10,2%
Europeiska Unionen - strukturprogram för fiskeri-sektorn	-239 194	-952 000	-20 000	-97,9%	-91,6%
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	-3 389 417	-4 562 000	-4 744 000	4,0%	40,0%
Ålands teknologicentrum	-172 593	-250 000	-310 000	24,0%	79,6%
Försöksverksamheten	-556 588	-501 000	-400 000	-20,2%	-28,1%
Skötsel av jordegendomar	0	0	0		
Skötsel av egna skogar	-97 766	-123 000	-123 000	0,0%	25,8%
Ålands fiskodling, Guttorp	-435 953	-435 000	-400 000	-8,0%	-8,2%
Summa	-20 308 435	-23 251 000	-21 376 000	-8,1%	5,3%

47.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	34 794	29 000	29 000
Konsumtionsutgifter	-1 463 299	-1 765 000	-1 683 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 463 299	-1 765 000	-1 683 000
Anslag netto	-1 428 505	-1 736 000	-1 654 000

Näringsavdelningens verksamhetsområde är att främja näringarna, sysselsättningen och en regional balans. Till avdelningens uppgifter hör därmed att allmänt

planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn inom områdena utveckling av näringarna och innovationssystem, regional utveckling, arbetsmarknadsfrågor, jordbruk med binäringar, fiske, fiskodling, fiskevård, skogsbruk, jakt och viltvård samt förvaltning av landskapets jordbruksegendomar, fiskevatten och skogar vilka inte ingår i naturreservat.

Med beaktande av EU:s regelverk stöds det åländska näringslivets utveckling med såväl finansieringshjälp som andra främjande åtgärder. Även deltagandet i det internationella arbetet kommer att fortsätta.

På grund av den ekonomiska situationen kommer landskapsregeringen att vara föranledd att prioritera stöd till investeringsobjekt och därför införs ansökningstider.

Avdelningens målsättningar under år 2011 är att
- fullfölja de strukturella förändringarna inom försöksodlingen, avbytarverksamheten och produktionen av fiskyngel samt
- införa ett elektroniskt ansökningsförfarande för delar av lantbruksstöden.

Inkomster

37.01.01. <u>Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
34 794,35	29 000	29 000

Under momentet föreslås en inkomst om 29.000 euro, vilket främst avser inkomst av skogbruksplaner och avgifter, inkomst av provfiske, hyra för travbanan samt inkomst av fiskekort.

Utgifter

47.01.01. <u>Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 463 299,27	-1 765 000	-1 683 000
(t.a. -159 994,11)	(t.a. -100 000)	(t.a. -248 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.683.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget ingår medel för avlönande av en tillfällig tjänst som näringslivsutvecklare med uppgift att implementera den nya turismstrategin, genomföra de åtgärder den nya klusterutredningen utpekar samt att verka som sekreterare i skärgårdsnämnden (se även moment 47.03.24). Anslaget för den tillfälliga turismutvecklaren utgår därmed.

Föreslås att den tillfälliga tjänsten som koordinator överförs från moment 47.05.04, 47.05.05, 47.17.05 och 47.17.06. Tjänsten är finansierad med tekniskt stöd ur regionala utvecklingsfonden respektive jordbruksfonden.

Landskapsregeringen har för avsikt att ändra på hanteringen av tekniskt stöd för

de EU-program som administreras av näringsavdelningen så att de direkta stödberättigande kostnaderna belastas moment 47.01.01 medan anslag för tekniskt stöd upptas under kapitel 47.05, 47.17 respektive 47.26. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för tekniskt stöd, varför ändringen inte föranleder någon nettoökning under föreliggande moment.

Föreslås att ca 20.000 euro av de centrala förvaltningskostnaderna för jaktadministrationen täcks med influtna jaktvårdsavgifter. Se även moment 37.22.04.

Sjöfartens Dag 2011 hålls på våren då landskapsregeringen och Nordiska ministerrådet tillsammans med årets ordförandeskapsland Finland arrangerar ett sjöfartspolitiskt seminarium för de nordiska och baltiska länderna och självstyrande områdena på Åland.

Landskapsregeringen har under året ordförandeskapet i övervakningskommittén för Central Baltic Interreg IV Programme 2007 - 2013.

Under våren görs en uppföljning av arbetet i Tankesmedjan Vision 2017 över vilka åtgärder som har genomförts och vad som är i planeringsstadiet.

Anslag för utredningar och inköp av tjänster i anslutning till näringsavdelningens verksamhet finns upptagna under momentet.

47.03. NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	66 929	293 000	112 000
Konsumtionsutgifter	-275 758	-265 000	-250 000
Överföringsutgifter	-2 529 546	-1 980 000	-1 975 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 805 304	-2 245 000	-2 225 000
Anslag netto	-2 738 375	-1 952 000	-2 113 000

Landskapsregeringens näringspolitiska roll ska vara att skapa förutsättningar för entreprenörer och företag att starta nya och utveckla befintliga företag. Den övergripande målsättningen är att ge förutsättningar för:

- hög sysselsättning, att bevara de arbetsplatser som finns samt att vara med och skapa nya arbetsplatser
- ökat antal hållbara arbetsplatser i skärgård och landsbygd
- ökad export av tjänster och produkter
- breddning av näringsstrukturen i landskapet och ge goda och långsiktiga förutsättningar för utveckling av affärsidéer samt
- ökad tillväxt i form av fler företag samt fler företag som växer.

Politikområden som bidrar till att skapa gynnsamma omständigheter för företagande är bl.a. utbildning, kommunikationer, bostadsförsörjning samt integrations- och arbetsmarknadspolitiken.

Inom näringsavdelningens förvaltningsområde består kärnan i de näringslivsutvecklande åtgärderna av:

- projekt- och företagsfinansiering (näringslivets främjande och regional ut-

veckling)
- destinationsmarknadsföring
- Ålands utvecklings Ab (riskkapital) samt
- ÅTC (företagsinkubator, stöda och utveckla innovationer och affärsidéer med fokus på kommersialisering samt starta eget rådgivning).

Tyngdpunkten av avdelningens arbete ligger på genomförandet av de EU-delfinansierade program som godkänts för perioden 2007 - 2013, Regional konkurrenskraft och sysselsättning (ERUF) samt landsbygdsutvecklingsprogrammet (LBU). Effekterna av konjunkturnedgången har börjat skönjas inom åtgärderna i ERUF programmet på så sätt att en minskning skett av ansökningar samt genom att beviljade projekt påvisar tydliga tendenser av att inte klara av att slutföra påbörjade projekt inom beslutad projektperiod. Programmet är starkt inriktat på åtgärder inom produktutveckling och innovationer. Områden som många gånger är förknippade med ett ökat risktagande för företagen. De företag som sökt finansiering ur programmet är också många relativt nystartade som parallellt med produktutvecklingen bygger upp det egna företaget.

Inom många branscher kommer framtidens tillväxt och jobbskapande emellertid att vara starkt förknippad med en väsentligt förbättrad prestanda hos varor, tjänster, system och processer än de som dominerar dagens marknader och utbud. Samtidigt kommer också hållbarhetsaspekten vara ett allt naturligare inslag för konkurrenskraft och framgång. Ju effektivare kunskap och kompetens kan omsättas i innovationer, dvs. nya produkter, tjänster, processer eller organisatoriska lösningar, desto värdefullare för samhället. Åland bör ha goda förutsättningar för utveckling och tillväxt inom områden som förnybar energi, miljöteknik, energieffektivisering, kunskapsintensiva tjänster baserade på ny teknik samt inom turism. En regions förmåga att utveckla innovationer beror dock inte endast på hur väl de ingående institutionerna och aktörerna agerar, utan framför allt på hur väl de interagerar med varandra, ett samspel för att utveckla regionala innovationsmiljöer.

Åtgärderna inom ramen för LBU-programmet riktade till näringslivets främjande är mer inriktade mot investering och tillväxt där det fortfarande finns en stor efterfrågan på finansiering för investeringar inom framförallt turism- och logiverksamheten.

År 2011 kommer den allmänna rådgivningen för starta eget verksamheten som finansieras via samarbetsavtal med branschorganisationerna Ålands Näringsliv och Ålands Företagarförening att planenligt minska. Föreningarna kommer istället att bedriva mer nischad projektverksamhet med delfinansiering från t.ex. EU-program. Portalen startaeget.ax med basinformation för nyetablering av företag upprätthålls av Ålands teknologicentrum. Mer riktad rådgivning till nystartade företag tillhandahålls genom konsultcheckar, vilka finansieras genom LBU-programmets åtgärd 312 etablering och utveckling av mikroföretag. Projektet Tillväxt Åland som Ålands landsbygdscenter driver perioden 2010 - 2012 riktar sig till företagare som vill öka lönsamheten och utveckla sina företag.

REGIONAL UTVECKLING

Den regionalpolitiska målsättningen är att näringslivet i hela skärgården ska vara livskraftigt. Landskapsregeringen eftersträvar en fortsatt spridd bosättning i landskapet och en jämn befolkningsutveckling i alla regioner. Landskapsregeringen kommer att avlämna ett regionalpolitiskt meddelande till lagtinget under år 2011.

Ålands landsbygdscentrum samordnar arbetet för att öka lönsamheten i lantbruksföretagen samt utvecklingen av nya näringar på landsbygden. Ålands landsbygdscentrum föreslås få ett mer uttalat ansvar också för företagsutveckling i skärgården, bland annat via projektet Tillväxt Åland. Ålands skärgårdsnämnd

behandlar övergripande skärgårdsfrågor inför behandling och beslut i landskapsregeringen. Genom framtagande av ett nytt reglemente effektiviserar skärgårdsnämnden sin verksamhet och kartlägger under hösten 2010 tillsammans med ÅSUB skärgårdens näringslivsstruktur som plattform för utveckling av befintliga och nya verksamhetsformer. Tjänsten som näringslivsutvecklare blir ett instrument i arbetet med att utveckla näringslivet i skärgården. Näringslivsutvecklaren som bland annat har till uppgift att implementera den nya turismstrategin blir också sekreterare i nämnden.

Landskapsregeringen föreslår att det särskilda driftsstöd för den årliga verksamheten samt investeringsstöd för sådana investeringar som behövs för detaljhandelsverksamheten i skärgården fortsätter. Likaså föreslår landskapsregeringen att skärgårdsstödet för stimulans av nyföretagandet i skärgården fortsätter samt stödet i form av befrielse från socialskyddsavgifter för vissa arbetsgivare i skärgården.

Inkomster

37.03.23. Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
66 929,31	167 000	112 000
	tb -64 000	

Föreslås en inkomst om 112.000 euro. Största delen av inkomsterna härrör sig till projekten ”Tillväxt Åland” och ”Lokal Miljö” som pågår under tiden 1.6.2010 - 1.6.2012. Projektet ”Tillväxt Åland” delfinansieras med EU-medel och privat finansiering från näringslivet. ”Lokal Miljö” finansieras helt med medel från det privata näringslivet. Inkomsterna för projekten motsvarar utgifterna.

Övriga inkomster härrör sig från Skördefesten och Landsbygdsnytt. Se även moment 47.03.23.

37.03.88. Försäljning av aktier

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	
	tb 190 000	

Momentet utgår. Se moment 34.10.88.

Utgifter

47.03.05. Utgifter för investeringslån (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-10 623,22	-11 000	-11 000

Föreslås att ett anslag om 11.000 euro upptas i enlighet med LL (1975:45) om investeringslån som arvode till kreditinrättningarna som har förmedlat investeringslån för den befintliga kreditstocken. Per den 31.12.2009 var saldot på utestå-

ende krediter 558.076,38 euro. Nya lån beviljas inte längre varför anslaget successivt minskar.

47.03.23. Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-211 661,13	-263 000	-212 000
	tb 64 000	

(t.a. -18 471,00)

Föreslås ett anslag om 212.000 euro för landsbygdsutveckling och koordinering vid Ålands landsbygdscentrum samt Skördefesten på Åland. Anslaget används även för genomförandet av projektet ”Tillväxt Åland” som finansieras med EU-medel och privat finansiering från näringslivet samt projektet ”Lokal Miljö” som helt finansieras med medel från det privata näringslivet. Inkomster om 112.000 euro föreslås under moment 37.03.23.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 samt för mötesarvoden.

Landsbygdsutveckling

Verksamhetsidé

- att utveckla och bredda näringsverksamheten på landsbygden med utgångspunkt från jord- och skogsbruket samt anknutna näringar.

Affärsidé

- att koordinera resurser och stimulera till samarbete för att på mest effektivt sätt bidra till en positiv utveckling av landsbygden och dess näringar.

Ansvarsområde

- att stärka konsumentförtroendet och öka försäljningen av åländska produkter bl.a. genom Skördefesten på Åland
- att koordinera organisationerna vid Ålands landsbygdscentrum med branschföretagen och övriga verksamheter samt koppla in extern spetskompetens för att uppnå den gemensamma visionen
- att inspirera, initiera och driva projekt för att utveckla landsbygdsföretagen samt
- att fungera som koordinator för Ålands landsbygdscentrum.

47.03.24. Kostnader för skärgårdsnämnden (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-53 473,93	-55 000	-27 000

(t.a. -21 914,00)

Rubriken ändrad.

Anslaget har använts för avlönande av en tillfällig tjänst som skärgårdsutvecklare tillika sekreterare för skärgårdsnämnden som infördes år 2006 som ett treårigt projekt. I budgeten för år 2010 anges det att det ska övervägas på vilket sätt skärgårdsutvecklingen och företagsrådgivningen ska handhas i fortsättningen. Landskapsregeringen föreslår att sekreterarskapet i skärgårdsnämnden kombineras med uppgiften som näringslivsutvecklare (se moment 47.01.01). Avsikten är att lägga tonvikten på utveckling av företag och arbetsplatser i skärgården.

Föreslås ett anslag om 27.000 euro i vilket ingår kostnaderna för avlönande av sekreterare för skärgårdsnämnden.

47.03.40. Bidrag för företagens internationalisering

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-146 977,57	-110 000	-150 000
	tb -60 000	

Föreslås ett anslag om 150.000 euro för bidrag till exportmarknadsföring inklusive marknadsföring som arrangeras av Finnpro. Målet med bidraget är att befrämja åländska företags exportmöjligheter och internationalisering. Bidrag kan beviljas till företag på Åland som har förutsättningar att bedriva en framgångsrik exportverksamhet. Företagets produkter eller tjänster bör ha en hög grad av åländskt ursprung.

Bidraget beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet avseende näringsavdelningens allmänna byrås moment i landskapets budget antagna den 2.10.2008.

47.03.41. Turismens främjande (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 464 166,57	-1 240 000	-1 190 000

Föreslås ett anslag för turismens främjande om 1.190.000 euro.

Marknadsföring via VisitÅland r.f.	-1.140.000 euro
Utvecklingsprojekt	-50.000 euro
Förslag	-1.190.000 euro

En ny turismstrategi framläggs för lagtinget och näringslivet i mars 2011. Slutfasen av arbetet utförs av ett konsultföretag och i samarbete med VisitÅland r.f. (VÅ) och branschen. Den nya strategin kommer att vara riktgivande för VÅ:s arbete. Nya riktlinjer för målsättning, organisation och finansiering av destinationsmarknadsföringen utarbetas. Under år 2011 upprättas ett ettårigt avtal med VisitÅland r.f. som handhar den operativa externa marknadsföringen av resmålet Åland i samarbete med näringen. Landskapsregeringens understöd till VisitÅland regleras i ett resultatavtal för år 2011. Landskapsregeringen föreslår att understödets storlek uppgår till 1.140.000 euro.

Den professionella bedömningen samt uppföljningen av marknadsföringsinsatserna står VÅ för. VÅ bör tillämpa landskapsregeringens riktlinjer för offentlig upphandling. Marknadsföringen inriktas i huvudsak på de närliggande marknaderna. Satsningar på konkreta marknadsaktiviteter prioriteras i verksamheten. VÅ samordnar även den säsongsbaserade turistinformationen lokalt på Åland. Den bygger på samarbete med olika företag och informationspunkter runt om i land-

skapet samt att VÅ är huvudman för informationskontoret i Osnäs.

Av marknadsföringsanslaget ska minst 30.000 euro användas för marknadsföringstjänster inom idrott.

47.03.42. Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-196 459,91	-130 000	-90 000

Föreslås ett anslag om 90.000 euro. Anslaget kan användas för bidrag till det landbaserade näringslivets organisationer i enlighet med resultatavtal som träffas med landskapsregeringen och annan företagsfrämjande verksamhet.

Under det sista avtalsåret ingås resultatavtal med Ålands Näringsliv r.f., Ålands Företagareförening r.f. och Företagsam skärgård r.f. men med en lägre finansieringsnivå än under Företagsamhetens år 2009 samt år 2010. Förändringen är ett steg i riktningen att åtskilja rådgivning från myndighetsutövning och att konkurrensutsätta den service som ges. Förslaget beräknas leda till sänkta kostnader för företagsrådgivning.

Anslaget kan även användas för seminarier, information eller andra aktiviteter som gynnar utvecklingen av företagsamheten på Åland.

47.03.44. Nationella investeringsbidrag (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-346 612,22	0	0

Föreslås, med beaktande av att det vid tidpunkten för avlämnandet av budgetförslaget finns ca 2,5 miljoner euro i tillgängliga anslag från tidigare år, inget ytterligare anslag för år 2011. Landskapsregeringen avser att prioritera kvalitets- och standardförhöjningar av turismanläggningar samt miljöteknikprojekt.

Av de tidigare budgeterade anslagen har 1.500.000 euro avsett investeringsbidrag om 30 % för ett högkvalitativt golfprojekt.

47.03.45. Bidrag för produkt- och teknologiutveckling

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-37 830,00	-100 000	-100 000
	tb 60 000	

Föreslås ett anslag om 100.000 euro för bidrag för produkt- och teknologiutveckling. Syftet med bidraget är att stöda företagens forsknings- och produktutvecklingsprojekt som leder till nya konkurrenskraftiga produkter och tjänster eller produktionsmetoder och därigenom en diversifiering av det åländska näringslivet.

Anslaget föreslås även användas för finansiering av företag som ingår i inkubatorverksamheten vid ÅTC i Kvarteret iTiden enligt av landskapsregeringen antagna principer.

Bidrag under detta moment beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet.

Bidrag för produkt- och teknologiutveckling kommer även att beviljas inom ramen för det Operativa programmet Regional konkurrenskraft och sysselsättning, moment 47.05.42 samt moment 47.05.47.

47.03.46. <u>Räntestöd för företags investeringar</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-11 575,49	-35 000	-30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro för räntestöd för företags investeringar. Saldo per 3.9.2010 för utestående räntestödskrediter var 660.302,50 euro. Nya räntestöd beviljas inte varför budgetanslaget gradvis kommer att sjunka.

47.03.47. <u>Finansieringsstöd för företag i skärgården</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-180 156,22	-175 000	-175 000

Föreslås ett anslag om 175.000 euro för finansieringsstöd till företag i skärgården i enlighet med av landskapsregeringen särskilt fastställda principer.

I anslaget ingår
- anslag för detaljhandeln i skärgården innefattande ett driftsbidrag för verksamhetens årliga kostnader samt ett investeringsbidrag för sådana investeringar som bedöms som erforderliga för den löpande verksamheten eller för utvidgande och utvecklande av verksamheten
- anslag för verksamhetsbidrag till skärgårdsföretag samt
- anslag för ersättande av socialskyddsavgifter för vissa privata arbetsgivare i skärgårdskommunerna.

Syftet med detaljhandelsstödet är att bidra till att upprätthålla en god butiksservice i skärgården.

Stöd under detta moment beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse stöd, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet avseende näringsavdelningens allmänna byrås moment i landskapets budget antagna den 2.10.2008.

47.03.48. Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-25 664,71	-40 000	-40 000

Föreslås ett anslag om 40.000 euro för räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag.

Finnvera Abp är ett statsägt specialfinansieringsbolag som erbjuder riskfinansiering samt utvecklingstjänster för små och medelstora företag, främjar export och företagens internationalisering samt befrämjar regionalpolitiska åtgärder. Landskapsregeringen och Finnvera Abp ingick i augusti 2007 ett samarbetsavtal som en direkt fortsättning på det tidigare ikraftvarande samarbetsavtalet.

Landskapsregeringen betalar för närvarande 1,1 % i räntestöd på hela Åland utom Mariehamn. Räntestödet, som gäller investerings- och riskkapitallån, betalas för tre år på krediter beviljade av Finnvera Abp fr.o.m. den 1.8.2007. Specialräntestöd gäller sådana krediter som ges av särskilt definierade näringspolitiska skäl. Specialräntestödet beviljas för utvecklings-, miljö- och etableringsprojekt, minilån samt företagarlån till kvinnor och uppgår till 1,75 %.

Per den 30.4.2010 var saldot på utestående räntestödskrediter 2.600.000 euro. Kundantalet uppgår till 46 st. Föreslås att räntestöd kan beviljas under år 2011 så att beloppet av tidigare och under året beviljade räntestödskrediter högst uppgår till 4.000.000 euro.

47.03.60. Ersättande av kreditförluster (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för ersättande av kreditförluster för landskapsgarantier och lån beviljade på landskapets ansvar. Anslaget avser även landskapets andel av Finnvera Abp:s kreditförluster för lån beviljade enligt ingått avtal.

Landskapsgaranti beviljas i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet till företag i skärgården för att utveckla eller utvidga ett företags verksamhetsförutsättningar eller vid övertagande av ett befintligt företag. Sammanlagda belopp av utestående landskapsgarantier kan uppgå till högst 13.000.000 euro.

Landskapsgarantier beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt LL (1966:14) om landskapsgaranti för industrier och vissa andra näringsgrenar.

47.03.62. Internationella utvecklingsprojekt (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-120 103,00	-150 000	-150 000

Under momentet föreslås ett anslag om 150.000 euro för landskapsregeringens andel i den nationella finansieringen av bl.a. Interreg projekt. Anslagen från detta moment tilldelas åländska projekt i Interreg programmet IV, Central Baltic Programme 2007 - 2013. Tillika föreslås momentet användas för andra eventuella projekt av internationell karaktär eller för enbart nationellt finansierade utvecklingsprojekt på Åland. Landskapets andel i kostnaderna kan uppgå till högst 50 %.

47.03.88. Aktieteckning i bolag (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	

Momentet utgår.

47.05. EUROPEISKA UNIONEN – REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	78 139	317 000	5 000
Konsumtionsutgifter	-8 560	-24 000	0
Överföringsutgifter	-171 530	-539 000	-10 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-180 089	-563 000	-10 000
Anslag netto	-101 950	-246 000	-5 000

Operativt program för Europeiska regionala utvecklingsfonden på Åland 2007 - 2013 (ERUF)

Strukturfondsmedlen för det operativa programmet för Europeiska regionala utvecklingsfonden på Åland 2007 - 2013 uppgår till 3.125.000 euro. Programmet omfattar hela Åland och målgruppen är företag, föreningar och offentliga aktörer. Syftet med programmet är att stärka ekonomins tillväxtpotential och produktivitet. Inom ramen för programmet finns möjligheter att söka finansiering för projekt som berör något av följande områden: entreprenörsanda, innovationer inom små- och medelstora företag (SME) och experimentering, nya finansiella lösningar och företagskuvöser, energieffektivitet, förnyelsebar energi, tillämpad forskning och teknikutveckling eller inom utveckling av informations- och kommunikationsteknik (IKT).

Programmets finansieringsram kan sammanfattas enligt nedanstående tabell:

ERUF	Finansie-ringsram 2007 - 2013	Budgeterat 2007 - 2010	Förslag 2011	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.125.552	2.074.000*)	5.000	946.552*)
EU:s finansieringsandel	3.125.552	2.174.000	5.000	946.552
Sammanlagt	6.251.104	4.248.000	10.000	1.893.104

*)Budgeteringen minskad till följd av annan offentlig finansiering.

Inkomster

37.05.47. **EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
78 138,80	317 000	5 000

Föreslås att en inkomst om 5.000 euro upptas, vilken avser Europeiska regionala utvecklingsfondens finansieringsandel för år 2011 gällande Ålands operativa program Regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007 - 2013 ifråga om tekniskt stöd.

Utgifter

47.05.04. **Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-4 279,81	-12 000	

Landskapsregeringen har för avsikt att ändra på hanteringen av tekniska stödet så att de direkta stödberättigande kostnaderna belastas moment 47.01.01 medan anslag för tekniskt stöd upptas under moment 47.05.42 (landskapets finansieringsandel) respektive 47.05.47 (EU:s finansieringsandel). Med hänvisning till ovanstående föreslås momentet utgå. Se även moment 47.05.05.

47.05.05. **Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-4 279,81	-12 000	

Med hänvisning till moment 47.05.04 föreslås momentet utgå. Se även moment 47.05.47.

47.05.42. Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-20 552,31	-205 000	-5 000

Med beaktande av tidigare års anslag föreslås ett anslag om 5.000 euro för år 2011 som landskapets finansieringsandel för Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013. Under momentet upptas även anslag för tekniskt stöd, se moment 47.05.04.

De övergripande målsättningarna är att stärka näringslivets konkurrenskraft, öka tillväxtpotentialen och produktiviteten genom att investera innovationer och bättre utnyttjande av humankapitalet.

Se även moment 47.05.47.

47.05.47. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-150 977,31	-305 000	-5 000

Med beaktande av tidigare års anslag föreslås ett anslag om 5.000 euro för år 2011 för EU:s andel av finansieringen av Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013.

Under momentet upptas även anslag för tekniskt stöd, se moment 47.05.05.

Se även moment 47.05.42.

47.05.69 Återbetalning av medel för målprogram 2

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		0
	tb -29 000	

Föreslås i detta skede inget anslag.

47.15. FRÄMJANDE AV LANTBRUKET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	35 505	357 000	98 000
Konsumtionsutgifter	-853 519	-798 000	-658 000
Överföringsutgifter	-1 000 854	-848 000	-1 787 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 854 372	-1 646 000	-2 445 000
Anslag netto	-1 818 868	-1 289 000	-2 347 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att lantbruksproduktionen ut-

gående från de givna förutsättningarna ska utveckla en hög konkurrenskraft baserad på hög effektivitet, produktivitet, kvalitet och ett hållbart utnyttjande av naturtillgångar. Landsbygden och skärgården ska bibehålla sin dragningskraft som bosättnings- och företagsort trots strukturändringar inom det traditionella lantbruket samtidigt som landskapsbilden ska bibehålla de traditionella drag som den mångåriga hävden skapat.

Landskapsregeringen inleder arbetet med att utforma programmet för utvecklingen av jordbruket inför den nya programperioden. Målsättningen är en ökande andel ekologiskt jordbruk och ekologiska livsmedel producerade i det åländska livsmedelsklustret.

Utvecklande av konkurrenskraften genom att utveckla effektiviteten, kvalitetstänkandet samtidigt som naturtillgångarna utnyttjas hållbart kräver en hög kunskapsnivå för att lyckas. I detta sammanhang är rådgivningen och kunskapsutveckling genom rådgivning och projekt mycket viktiga varför landskapsregeringen finansierar produktionsrådgivning inom de olika produktionsinriktningarna.

Genomförande av investeringar är viktigt för utvecklande av konkurrenskraften och möjligheten till hållbar produktion inom lantbruket. Lantbruket på Åland är inne i en omstruktureringsfas där kraven från den gemensamma jordbrukspolitiken gällande utvecklingen av lantbruksföretagens konkurrenskraft är höga i synnerhet inom mjölk- och köttproduktionen. Landskapsregeringen konstaterar att investeringsstödet är det viktigaste instrumentet för att utveckla produktiviteten samt att det har positiva synergieffekter inom handel och byggsektorn och stor regionalpolitisk betydelse. Därför genomförs ett nationellt strukturstöd inriktat på investeringsstöd till lantbruket som komplement till åtgärderna inom landsbygdsutvecklingsprogrammets axel 1 (se kapitel 47.17).

Kompetensutveckling är en nyckelfaktor i skapande av konkurrenskraft inom primärnäringarna varför en fortsatt satsning på företagsrådgivning riktad till lantbruks- och landsbygdsföretagarna görs.

Landskapsbildens bibehållande av de traditionella dragen kräver att antalet betande djur bibehålls eller ökar vilket landskapsregeringen stimulerar genom stöd, rådgivning och avbytarverksamheten. En allmän utveckling av djursektorerna är nödvändig för att bibehålla underlaget för livsmedelsindustrierna på Åland.

Livsmedelssäkerhet och -kvalitet är aktuella ämnen och prioriteras inom avdelningens ansvarsområden rörande fodermedel, kvalitetskontroll av grönsaker samt hantering av bekämpningsmedel och växtinspektionsverksamhet.

	År 2007	År 2008	År 2009
Lantbrukets totalproduktion (ton)	71.978	59.959	58.539
Lantbrukets bruttointäkter (1.000 euro)	19.620	19.475	18.513
Medelareal per lantbruksföretagare (ha)	24,5	24,7	25,6
Jord- och skogsbrukets samt fiskets andel av BNP (%)	2,5%, (2006)	2,6 % (2007)	2,8 % (2008)
Jordbrukets fosfor- resp. kvävebelastning samt andel av totala belastningen	3,9 ton, 10 % 284 ton, 37%	5,7 ton, 12 % 402 ton, 43 %	3,1 ton, 7 % 243 ton, 34 %

Inkomster

37.15.04. Inkomster för avbytarservice inom lantbruket

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
35 504,72	108 000	98 000

Föreslås en inkomst om 98.000 euro. Inkomsterna från avbytarservicen kommer från avgiften för vikarieservice, avgifter för de beviljade ledighetsdagarna, avgifter för eventuell veckoledighet i enlighet med LL (2005:83) om avbytarservice samt intäkter för personaluthyrning till Ålands hushållningssällskaps seminverksamhet.

37.15.40. Inkomster för omstruktureringsprogram för sockersektorn

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
	tb 249 000	

Momentet utgår.

Utgifter

47.15.04. Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-9 780,32	-12 000	-8 000

Föreslås ett anslag om 8.000 euro med hänvisning till 37 § LL (1978:54 samt ändringar 1995/22 och 1995/47) om främjande av gårdsbruk. Förvaltningsarvodet utgör ersättning för bankers skötsel av tidigare beviljade gårdsbrukslån.

47.15.23. Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-843 738,26	-636 000	-650 000
	tb -150 000	

Anslaget under momentet används för de åtaganden och kostnader som föranleds av LL och LF (2005:83 och 2006:6) om avbytarservice. Landskapsregeringen avser att avlämna en framställning med sådana förslag till ändringar av lagstiftningen att årskostnaden för avbytarservicen då dessa förändringar genomförts skulle uppgå till 580.000 euro. I ett senare skede kommer ytterligare förändringar i lagstiftningen att föreslås varvid årskostnaden därefter skulle uppgå till 500.000 euro.

Med beaktande av att förändringarna av kostnaderna, även om den först aktuella lagförändringen antas som budgetlag, inte uppstår genast föreslås ett anslag om 650.000 euro för år 2011. Anslaget avser utgifter för avbytarnas löner jämte bikostnader, resor samt övriga utgifter föranledda av verksamheten.

Huvudmålsättningen nu och framdeles är att stimulera djurproduktionen så att livsmedelsindustrin har god tillgång på lokalproducerade råvaror inom mjölk- och köttproduktionen.

Djurhållning medför en stor bundenhet för lantbrukarna med minimala möjligheter att kunna ta ut lediga dagar eller semester. En väl fungerande avbytarverksamhet ger lantbrukarna möjlighet till ledighet. Möjligheten till en organiserad ledighet skapar förutsättningar för den befintliga djurhållningens fortbestånd och för nysatsningar av unga lantbrukare. Tillgången till avbytare har också en viktig djurskyddsfunktion genom vikariehjälpen som ger möjlighet att erbjuda sjukvikarier till lantbrukare vid sjukdom.

47.15.40. <u>Understöd för omstruktureringsprogram för sockersektorn (R)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
	tb -249 000	

Momentet utgår.

47.15.43. <u>Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-167 378,18	-260 000	-190 000

Föreslås ett anslag om 190.000 euro för att finansiera räntestödet för årets bevillningsfullmakt och tidigare års beviljade räntestödslån. Målsättningen är att räntestödet medverkar till en mer rationell och effektiv jordbruksproduktion i landskapet (se även 47.17.42 och 47.17.46).

En fortsatt anpassningsprocess och strukturrationalisering efter EU-medlemskapet medför att investeringsviljan fortsättningsvis är hög. Med beaktande av detta föreslås att lån med räntestöd om totalt 1.000.000 euro kan beviljas under år 2011. Ett fullt utnyttjande av bevillningsfullmakten beräknas enligt dagens ränteläge medföra kostnader för landskapet om ca 120.000 euro under en tioårsperiod. Lånen förmedlas av kreditinstitut på Åland och räntestödet varierar med marknadsräntorna och är maximalt 4 %. Räntestöd beviljas i enlighet med landskapsregeringens beslut om regler för investeringsstöd och startstöd till lantbruket på Åland och i enlighet med EU förordning nr 1857/2006 och nr 1698/2005 samt artikel 141 och kommissionens brev nr (2008)D/200807 av den 28 februari 2008.

Räntestöd kan beviljas för lån vid produktionsinvesteringar i byggnader, lösöre och lantbruksfastighet. Räntestöd i samband med investeringar är ett komplement till 47.17.42 och 47.15.46. Lån för inköp av hela fastigheter är främst aktuellt i samband med generationsväxlingar i enlighet med moment 47.17.42 stödjande av unga odlare.

Per 3.9.2010 var saldot på utestående räntestödskrediter 7.733.620,27 euro. Den framtida kostnadsbelastningen för räntestödskrediterna framgår av tabellen.

Räntestöd lån till lantbruk	Kostnad år 2011	Kostnad år 2012	Beräknad återstående nominellkostnad vid ett ränteläge om 3,8 %	Beräknad återstående kostnad vid ett ränteläge om 6 % eller högre
Lån utgivna åren 1997 - 2010	170.000	190.000	900.000	2.000.000
Lån utgivna år 2011	20.000	50.000	130.000	400.000
Summa	190.000	240.000	1.030.000	2.400.000

47.15.44. **Investeringsstöd till lantbruket (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-500 000,00	0	-1 250 000

Landskapsregeringen föreslår ett anslag om 1.250.000 euro för att finansiera nationellt investeringsstöd till lantbruket som ett komplement till insatserna som genomförs inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogrammet inom axel 1 (se moment 47.17.42 och 47.17.46). Anslaget för investeringar inom landsbygdsprogrammet är förbrukat och ytterligare investeringar under programperioden är viktiga för att förse den åländska livsmedelsindustrin med råvaror. Investeringsstödet till lantbruket är en åtgärd för att få en långsiktigt hållbar produktion och för att öka lantbrukets konkurrenskraft generellt och på gårdsnivå. Landskapsregeringen avser att följa investeringsbehovet och vid behov återkomma med äskande om tilläggsanslag.

Åtgärderna genomförs med grund i ett stödprogram godkänt av landskapsregeringen den 12 november 2009 i enlighet med Rådets förordning (EG) nr 1857/2006 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion av jordbruksprodukter.

47.15.45. **Ersättningar för skördeskador (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	

Momentet utgår.

47.15.46. **Utgifter för räntestödslån vid skördeskador (F)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 506,54	-15 000	-10 000

Föreslås ett anslag om 10.000 euro för finansiering av räntestöd för lån beviljade med anledning av skördeskador i enlighet med LL (1980:44) om räntestödslån vid skördeskador. Räntestöd på lån utgår i syfte att lindra de likviditetsproblem odlaren riskerar till följd av minskade intäkter från den skörd som drabbats av skördeskada. Lån kan beviljas sådana gårdar där det konstaterats skördeskador som uppstått oberoende av odlaren i oskördad gröda till följd av onormalt ogynn-

samma väderförhållanden.

Föreslås att under år 2011 får beviljas nya räntestödslån om sammanlagt högst 300.000 euro. Räntestödet betalas som ett fast räntestöd om maximalt 5 % i högst 5 år. Låntagarens ränta uppgår dock alltid till minst 1 %. Skulle lånets totalränta sjunka under 6 % är räntestödet skillnaden mellan totalräntan och låntagarens ränta om 1 %. Ett fullt utnyttjande av bevillningsfullmakten beräknas enligt dagens ränteläge vålla landskapet kostnader om 30.000 euro under en femårsperiod. Per 30.4.2010 var saldot på utestående räntestödskrediter 31.775,99 euro.

47.15.47. **Växtskydd och växtinspektionsverksamhet (F)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-9,03	-1 000	-7 000
	tb -3 000	

Föreslås ett anslag om 7.000 euro. Anslaget avser ersättningar enligt LL (2004/19, 1 §) om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om plantmaterial och växtskydd samt kostnader i samband med inspektionsverksamhet som lagen förutsätter. Anslaget används även för kostnader i samband med den inspektions- och provtagningsverksamhet som fordras enligt LL (1993:106) om tillämpning i landskapet Åland av gödselmedelslagen, LL (1999:18) om tillämpning i landskapet Åland av foderlagen och LL (2001:25) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om handel med utsäde.

47.15.48. **Stöd för producentorganisationer och rådgivning**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-331 960,00	-320 000	-330 000

Föreslås ett anslag om 330.000 euro. Anslaget används till att finansiera rådgivningen inom lantbruks- och landsbygdsföretagandet. Målsättningen är att uppnå en effektivare och mer kvalitativ rådgivning på landsbygden. Rådgivningen inom primärnäringarna samordnas genom Pro-Agria Ålands hushållningssällskap som takorganisation. Under år 2011 ska ett nytt treårigt ramavtal reglerande rådgivningen till landsbygdsföretagare inom lantbruket och fiskerinäringen skrivas. Anslag för den del av rådgivningen som rör fiskerinäringen budgeteras under moment 47.24.49.

Målsättningarna i det treåriga resultatavtalet säger att rådgivningsverksamheten ska

- fokusera i större utsträckning än tidigare på produktionsrådgivning
- höja sin egen kompetens för att svara upp mot de ökade kraven inom produktionen
- ha större koppling till ekonomiska frågor
- arbeta mer direkt med företagare
- utveckla rådgivningstjänsterna som erbjuds i skärgården
- utveckla riktad miljörådgivning enligt ”Greppa-näringen” konceptet och energirådgivning
- arbeta projektinriktat
- intensifiera samarbetet med organisationer som utför allmän företagsrådgivning samt

- beakta konsumentintresset och medverka i genomförandet av skördefesten.

Dessutom kan momentet användas till bidrag för utvecklingsprojekt inom lantbruket eller projekt som betydligt främjar produktionsinriktningarnas förutsättningar i landskapet.

47.17. EUROPEISKA UNIONEN – PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	2 243 016	2 639 000	2 369 000
Konsumtionsutgifter	-52 962	-280 000	-100 000
Överföringsutgifter	-8 628 765	-9 336 000	-8 333 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-8 681 726	-9 616 000	-8 433 000
Anslag netto	-6 438 711	-6 977 000	-6 064 000

Ålands landskapsregering har som övergripande målsättning att landsbygden och skärgården ska bibehålla sin dragningskraft som bosättnings- och företagsort trots strukturförändringar och omställningar inom det traditionella lantbruket samtidigt som landskapsbilden ska bibehålla de traditionella drag som den mångåriga hävden skapat. Landskapsregeringen anser att lantbruksproduktionen i kombination med livsmedelsförädlingen också i fortsättningen kommer att vara en basnäring på landsbygden varför målsättningen är att lantbruksproduktionen ska utveckla en hög konkurrenskraft i enlighet med de givna förutsättningarna baserad på hög effektivitet, hög produktivitet, hög kvalitet och hållbart utnyttjande av naturtillgångar.

Delmålen för att nå den övergripande målsättningen ska vara
- hållbar utveckling av och marknadsanpassad lantbruksproduktion
- bibehållande av det öppna landskapet
- hög konkurrenskraft generellt inom jord- och skogsbruksproduktionen
- hög konkurrenskraft och utveckling av möjligheterna inom livsmedelsförädlingen
- breddade inkomstmöjligheter på landsbygden och i skärgården
- ökat entreprenörskap på landsbygden
- utvecklande av en marknadsanpassad ekologisk produktion samt
- goda livsbetingelser på landsbygden.

För att uppnå detta genomför landskapsregeringen ett EU-delfinansierat landsbygdsutvecklingsprogram med åtgärder från alla de fyra axlar som beskrivs i rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU). De fyra axlarna utgörs av axel 1 med målsättningen att förbättra konkurrenskraften inom jord- och skogsbruket; axel 2 med målsättningen att förbättra miljön på landsbygden; axel 3 med målsättningen att förbättra livskvaliteten och diversifiera ekonomin på landsbygden; axel 4 som utgörs av Leader metoden med målsättningen att öka landsbygdens och skärgårdens generella attraktionskraft. Landskapsregeringen har för avsikt att prioritera insatser inom axel 2 högst eftersom man anser att insatser inom detta område är en grundförutsättning i ett hållbarhetsperspektiv.

Åtgärderna inom axel 2, jordbrukets miljöstöd och kompensationsbidraget, genomförs genom ingående av 5-åriga avtal mellan landskapsregeringen och lantbrukare. I de 5-åriga avtalen förbinder sig lantbrukaren att genomföra över-

enskomna miljöåtgärder samt upprätthålla odlandet i utbyte mot årliga ersättningar från landskapsregeringen. Ingående av avtal om miljöstöd och kompensationsbidrag innebär således ett budgetåtagande gentemot lantbrukare som sträcker sig över 5 år.

EU:s delfinansiering av landsbygdsutvecklingsprogrammet kommer under perioden 2007 - 2013 att vara ca 18,1 miljoner euro inklusive moduleringsöverföringar från gårdsstödet. Landskapet förskotterar EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden vid utbetalningen till stödtagaren.

EJFLU	Finansieringsram 2007 - 2013	Budgeterat 2007-2010	Förslag 2011	Återstod
Landskapsregeringens finansieringsandel	41.118.901	25.833.451	5.964.000	9.321.450
EU:s finansieringsandel	18.096.824	12.217.657	2.369.000	3.510.167
Sammanlagt	59.215.725	38.051.108	8.333.000	12.831.617

Inkomster

37.17.46. <u>Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
2 243 015,87	2 639 000	2 369 000

Föreslås en inkomst om 2.369.000 euro. Under momentet upptas anslag som överförs till landskapsregeringen från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för finansieringen av landsbygdens utvecklingsprogram 2007 - 2013.

I anslaget ingår 332.000 euro för jordbrukets och förädlingsindustrins investeringsstöd samt till startstöd till unga odlare (axel 1 i landsbygdsutvecklingsprogrammet). Anslaget avser även 2.011.000 euro för kompensationsbidraget och för miljöstödet (axel 2 i landsbygdsutvecklingsprogrammet). Dessutom ingår 26.000 euro för tekniskt stöd.

Se även momenten 47.17.46, 47.17.47, 47.17.48 och 47.17.65.

Utgifter

47.17.05. <u>Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013 (R)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-26 480,98	-140 000	

Landskapsregeringen har för avsikt att ändra på hanteringen av tekniska stödet så att de direkta stödberättigande kostnaderna belastas moment 47.01.01 medan anslag för tekniskt stöd upptas under moment 47.17.60 (landskapets finansieringsandel) respektive 47.17.65 (EU:s finansieringsandel). Med hänvisning till ovanstående föreslås momentet utgå. Se även moment 47.17.06.

47.17.06. **Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013 (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-26 480,96	-140 000	

Med hänvisning till moment 47.17.05 föreslås momentet utgå. Se även moment 47.17.65.

47.17.07. **Nationellt tekniskt stöd (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		-100 000

Momentet nytt.
Föreslås att ett nytt moment upprättas för tekniskt stöd som helt finansieras med nationella medel.

Föreslås ett anslag om 100.000 euro. Ur anslaget finansieras kostnaderna för genomförande av elektronisk ansökan för de arealbaserade stöden inom axel två i programmet för landsbygdens utveckling i landskapet Åland 2007 - 2013 och för kostnaderna för anslutning till landsbygdsverkets betalningssystem för EU:s jordbruksstöd.

Kostnaderna för genomförande av elektronisk stödansökan beräknas uppgå till 75.000 euro. Kostnaderna föranleds av ändringar i det integrerade administrations- och kontrollsystemet (IACS) som upprätthålls av jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstscentral (TIKE). Från och med år 2009 har lantbrukarna i övriga Finland kunnat lämna in sin stödansökan elektroniskt och från och med år 2010 är det möjligt att på Åland ansöka elektroniskt om de stöd som hör till rikets behörighet och som administreras av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter. Avsikten är att de arealbaserade stöden inom axel två i programmet för landsbygdens utveckling 2007 - 2013 ska kunna sökas elektroniskt till vissa delar redan från och med år 2011.

Elektronisk stödansökan förenklar avsevärt ansökningsförfarandet för lantbrukarna och effektiverar och förenklar i hög grad även förvaltningens arbete.

Kostnaderna för anslutningen till landsbygdsverkets betalningssystem beräknas uppgå till 25.000 euro. Med hjälp av landsbygdsverkets betalningssystem kan utbetalnings- och redovisningsprocessen förenklas och effektiveras då den manuella redovisningen och rekvireringen av utbetalda EU-stöd kan frångås. Målsättningen är att landskapsregeringen ska kunna använda systemet senast från och med början av år 2012.

47.17.42. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-836 722,37	-362 000	-498 000

För finansieringen av åtgärderna inom landsbygdsutvecklingsprogrammets axel 1 föreslås ett anslag om 498.000 euro. Totalt beräknas stödet för åtgärderna inom axel 1 uppgå till 830.000 euro varav 498.000 euro finansieras av landskapet och 332.000 euro finansieras av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (moment 47.17.46).

Åtgärderna inom axel 1 syftar till att stärka konkurrenskraften hos företagen verksamma inom jord- och skogsbruksproduktionen samt hos förädlingsföretagen som förädlar råvaror från jord- och skogsbruksproduktionen. Eftersom de traditionella landsbygdsföretagen fortfarande utgör kärnan i den åländska landsbygden är det viktigt för landsbygden som helhet att företagen ges möjlighet att utveckla sin verksamhet. Företagen bör utveckla konkurrenskraften och marknadsanpassa sina verksamheter för att kunna utvecklas och få långsiktig ekonomisk livskraftighet inom den europeiska marknaden.

Stöd beviljas främst som startstöd och stöd till livmedelsförädling. Detta eftersom den andel som riktats till åtgärden investeringar på lantbruk redan förbrukats.

Stödnivåerna är reglerade i rådets förordning (EG) nr 1698/2005. Alla stödnivåer och begränsningar kan under året regleras genom beslut av EU kommissionen och landskapsregeringen. Landskapsregeringen har i samtliga fall rätt att behovspröva investeringsprojekten. Prövningen ska utgå från marknadssituationen, kapacitetsbehovet på gården och i omgivningen samt mervärdet i produktionen och investeringens lönsamhet.

47.17.43. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-5 636 128,84	-6 320 000	-5 440 000

Föreslås ett anslag om 5.440.000 euro. Ur anslaget finansieras landskapsregeringens andel av jordbrukets miljöstöd, kompensationsbidrag och stöd för icke produktiva investeringar som ingår i landskapsregeringens program för landbygdens utveckling 2007 - 2013.

Miljöstödet beräknas uppgå till totalt 3.711.000 euro varav 2.685.000 euro finansieras av landskapsregeringen och 1.026.000 euro av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling vilket belastar moment 47.17.47. En del av stödet som utbetalas under år 2011 finansieras med medel som budgeterats år 2009 och 2010.

Ur anslaget finansieras även den del av miljöstödets stödbelopp som överstiger det maximala stödbeloppet som berättigar till gemenskapsstöd, uppskattningsvis 110.000 euro och kostnaderna för utbildning av jordbrukare i miljövänliga odlingsmetoder vilka uppskattas till 20.000 euro.

Miljöstödet kan beviljas till lantbrukare som åtar sig att under minst fem år be-

driva ett miljövänligt jordbruk på sin gård. Landskapsregeringens bedömning för år 2011 är att 13.000 hektar åkermark och 1.345 hektar naturbeten ska omfattas av miljöstödet. Av åkerarealen ska 2.900 hektar vara underställd ekologiska produktionsmetoder.

Kompensationsbidraget beräknas uppgå till 2.805.000 euro varav 2.029.000 euro finansieras av landskapsregeringen och 776.000 euro av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling vilket belastar moment 47.17.47. En del av stödet som utbetalas under år 2011 finansieras med medel som budgeterats år 2009 och 2010.

Stödet kan beviljas till jordbrukare som odlar minst 3 hektar åkermark eller håller betande djur på minst 5 hektar naturbeten och förbinder sig att fortsätta med jordbruksproduktion i minst 5 år. Landskapsregeringens bedömning för år 2011 är att 13.000 hektar åkermark och 5.000 hektar naturbetesmark ska omfattas av kompensationsbidraget.

Därtill ingår anslag för finansiering av kompensationsbidragets nationella tilläggsdel med 800.000 euro.

Stödet för icke produktiva investeringar beräknas uppgå till totalt 135.000 euro varav 99.000 euro finansieras av landskapsregeringen och 36.000 euro av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling vilket belastar moment 47.17.47.

47.17.44. **Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-155 000	0

Under momentet föreslås inga anslag för landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF), då landskapets finansieringsandel för programperioden redan budgeterats in. Se även moment 47.17.48.

Inom axel 3 inriktas åtgärderna på att stimulera en diversifiering av landsbygdsekonomin med ökat entreprenörskap, företagande och kompletterande sysselsättning till det traditionella lantbruket samt återställande av den traditionella landskapsbilden. Leaderdimensionen i axel 4 ska därutöver öka landsbygdens och skärgårdens attraktionskraft genom att stimulera nya innovativa landsbygdsutvecklingsprojekt.

47.17.46. **Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-557 813,90	-241 000	-332 000

Föreslås ett anslag om 332.000 euro att användas för förskottering av EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för kostnader för åtgärder inom axel 1. Av anslaget kommer ca 150.000 euro att an-

vändas för stöd till förädlingsindustrin och ca 182.000 euro för finansierande av övriga åtgärder inom axel 1 i landsbygdsutvecklingsprogrammet. Se även moment 37.17.46.

47.17.47. **Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 532 421,98	-1 752 000	-2 011 000

Föreslås ett anslag om 2.011.000 euro för förskotterande av EU:s finansieringsandel från Europeiska Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007 - 2013 för kostnader för åtgärder inom axel 2. EU:s andel av det utbetalda miljöstödet beräknas uppgå till 1.026.000 euro, av det utbetalda kompensationsbidraget beräknas EU:s andel uppgå till 776.000 euro och av stödet för icke produktiva investeringar beräknas EU:s andel bli 36.000 euro. En del av stödet som utbetalas under år 2011 finansieras med medel som budgeterats år 2009 och 2010.

Se även moment 37.17.46.

47.17.48. **Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-65 677,44	-506 000	0

Under momentet föreslås inga anslag för förskotterandet av EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007 - 2013 för kostnader för åtgärder inom axel 3 och 4 då EU:s finansieringsandel för programperioden redan budgeterats in.

Se även moment 37.17.46 och 47.17.44.

47.17.60. **Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		-26 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 26.000 euro för den nationella finansieringsandelen under år 2011 för tekniskt stöd i Ålands program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013. Se även moment 47.17.05, 47.17.65 och 47.01.01.

47.17.65. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		-26 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 26.000 euro för EU:s finansieringsandel under år 2011 för tekniskt stöd i Ålands program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013. Se även moment 47.17.06, 47.17.60 och 47.01.01.

47.21. FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-13 265	-35 000	-30 000
Överföringsutgifter	-201 321	-277 000	-267 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-214 586	-312 000	-297 000
Anslag netto	-214 586	-312 000	-297 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att upprätthålla ett hållbart skogsbruk på Åland. Detta inkluderar, förutom ekonomisk virkesproduktion, även hänsyn till den biologiska mångfalden, landskapsvården, fornminnesvården och skogens mångsidiga sociala funktioner.

Tillväxten och virkesförrådet i de åländska skogarna är rekordhöga och behovet av beståndsvårdande skötselåtgärder är stort. Trots detta har aktiviteten i skogsbruket legat på ungefär samma nivå under flera års tid. En bidragande orsak till detta är att virkespriserna upplevts som låga samtidigt som kostnaderna för skötselåtgärder stigit. Skogsförnyelsen är dessutom problematisk p.g.a. kraftig gräsvegetation, snytbagge-, rådjursskador m.m. Sett ur detta perspektiv är landskapsregeringens understöd för skogsbruksåtgärder mycket viktiga för att inte skogsvården och den långsiktiga tillgången på kvalitativa trävaror ska försummas.

Målsättningen för röjningen är en areal om 700 hektar per år. Under de senaste åren har plant- och ungskogsröjning utförts i Ålands skogsvårdsförening r.f:s regi på följande arealer:

2007	2008	2009
668 ha	652 ha	622 ha

Skogscertifieringen är fortsättningsvis viktig för avsättningen av åländska skogsprodukter. Under år 2011 ska nya kriterier för certifieringen tillämpas, vilket innebär stora utmaningar för speciellt skötseln av plantskogar. Målsättningen och tillika kravet för skogsbruksplaneringen är som tidigare att minst 50 % av den skogsmarksareal som utgör grunden för skogsvårdsavgiften ska täckas av gällande skogsbruksplaner. På grund av de senaste årens personalminskningar blir det allt svårare att klara detta krav.

I dagsläget är det fortfarande oklart vilka konsekvenser som EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och Rådets förordning om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden kommer att få för det åländska skogsbruket och för landskapsregeringens administration. Högst sannolikt kommer det att innebära ökad kontrollverksamhet och därmed ökade kostnader.

Utgifter

47.21.01. Främjande av skogsbruket - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-13 265,06	-35 000	-30 000
(t.a. -14 880,92)		

Föreslås ett anslag om 30.000 euro för drift och underhåll av fordon, maskiner och redskap, skogsbruksplanering, informations- och försöksverksamhet, skötsel av fröplantagen samt övriga kostnader för verksamheten.

47.21.40. Särskilda understöd för skogsbruket (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-15 138,00	-17 000	-17 000

Föreslås ett anslag om 17.000 euro avsett för Ålands skogsvårdsförening r.f. för ersättande av de intäktsbortfall och extra kostnader som uppstår i skärgårdskommunerna i enlighet med LL (2001:51, § 20) om Ålands skogsvårdsförening.

47.21.41. Stöd för skogsbruksåtgärder (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-186 183,16	-260 000	-250 000

Föreslås ett anslag om 250.000 euro för stöd i enlighet med LL och LF (1998:84 och 1998:87) om stöd för skogsbruksåtgärder.

Anslaget får även användas till förhandsfinansiering av röjning och med stöd av LL (1971:43, § 8) om landskapets finansförvaltning gottskrivas inkomster motsvarande förhandsfinansieringen.

Anslaget kan vidare användas för förhandsfinansiering av åtgärder som landskapsregeringen tvingas vidta enligt LL (1998:83, § 18) om skogsvård.

47.21.83. Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	0

Föreslås ett nettoanslag för förhandsfinansiering av arbetskostnader vid markberedning i enlighet med LL (1998:84) om stöd för skogsbruksåtgärder.

Med stöd av LL (1971:43, § 8) om landskapets finansförvaltning kan inkomster motsvarande ovan angivna förhandsfinansiering gottskrivas momentet.

47.21.84. Skogsförbättringslån (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	0

Med hänvisning till från tidigare år tillgängliga medel föreslås detta år inget anslag.

47.21.88. Ersättning för biotopskydd (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	0

Med hänvisning till att från tidigare år finns 15.000 euro reserverat föreslås detta år inget anslag.

47.22. JAKT- OCH VILTVÅRD

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	105 786	137 000	137 000
Konsumtionsutgifter	-64 187	-103 000	-103 000
Överföringsutgifter		-14 000	-14 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-64 187	-117 000	-117 000
Anslag netto	41 599	20 000	20 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att verka för en aktiv viltvård med optimala viltstammar och goda förutsättningar för jakt och skytteträning. Till detta hör bland annat information, rådgivning och lagstiftningsåtgärder samt stöd för jaktvårdsföreningarnas verksamhet.

Landskapsregeringens målsättning är att stimulera jaktvårdsföreningarnas arbete med att utbilda och informera jägarkåren, speciellt när det gäller hållbar skyddsjakt på gråsäl och skarv samt tillvaratagning och hantering av fällt byte.

Arbetet med de vetenskapliga undersökningarna för att bevara den traditionella sjöfågeljakten fortsätter. Under år 2011 fortsätter landskapsregeringen arbetet med att förnya den åländska jägarexamen.

Inkomster

37.22.04. Inkomster för viltvårds- och jaktärenden

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
91 940,92	123 000	123 000

Föreslås en inkomst om 123.000 euro. Inkomsterna beräknas fördela sig enligt följande:

Jaktvårdsavgift ca 4.100 st. x 30 euro	122.500 euro
Jägarexamenskompendium	500 euro
	123.000 euro

Föreslås, med hänvisning till jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland 56 § 2 mom. 4 p., att ca 20.000 euro av influtna jaktvårdsavgifter används för att täcka centrala förvaltningskostnader för jaktadministrationen under moment 47.01.01. Se även moment 47.22.04.

37.22.40. **Inkomster från hjortdjursavgifter och försålt fallvilt**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
13 845,00	14 000	14 000

Föreslås en inkomst om 14.000 euro från hjortdjursavgifter för älg samt försålt fallvilt.

Utgifter

47.22.04. **Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-64 187,00	-103 000	-103 000

Föreslås ett nettoanslag om 103.000 euro. Enligt jaktlagen (1985:31, § 56) ska anslaget uppgå åtminstone till det belopp som beräknas inflyta i avgifter för jaktkort (se moment 37.22.04). Anslaget ska användas så som nämnda § 56 i jaktlagen föreskriver som t.ex. stöd för jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet och skjutbanor, prenumeration av tidningen Jägaren och jägarförsäkring för alla jaktkortsinnehavare, viltvårdsprojekt m.m.

Medel till jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet ska fördelas rättvist i förhållande till antalet medlemmar i föreningen samt föreningens aktivitet. Målsättningen med skytteverksamheten bör vara att den är självfinansierande.

Anslaget kan även användas för inköp av utbildnings- och informationsmaterial som saluförs till självkostnadspris till jägarkåren. Med hänvisning till LL (1971:43, § 8) om landskapets finansförvaltning föreslås inkomsterna från motsvarande försäljning få gottskrivas momentet.

Vidare kan anslaget användas för kostnader som uppkommer i samband med förnyelsen av jägarexamen.

Av anslaget kan ett stöd till Ålands jakt- och fiskemuseum beviljas på basen av redovisade kostnader för jaktvårdsföreningarnas och landskapsregeringens möten, kurser och informationstillfällen vid museet samt särskilda evenemang med anknytning till jakt, dock inte för kostnader som hänför sig till museets ordinarie verksamhet.

Inkomsterna av jaktvårdsavgifter gottskrivs moment 37.22.04. Se även moment 47.01.01.

47.22.40. Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-14 000	-14 000

Föreslås ett anslag om 14.000 euro.

Anslaget avser främst bidrag för förebyggande åtgärder vid yrkesmässigt bedriven odling, men även ersättande av hjortdjursskador på yrkesmässigt bedrivna odlingar eller skogsplanteringar. Bidraget beviljas endast i de fall jakt är tillåten på området och att jakt bedrivs aktivt inom områdets närhet under ordinarie jakttid.

Bidraget avser dessutom viss försöksverksamhet för förhindrande av hjortdjursskador samt kostnader för tillvaratagande av fallvilt enligt jaktlagen (1985:31, §§ 70, 73) för landskapet Åland.

Närmare regler för beviljande av bidrag anges i landskapsregeringens fastställda riktlinjer.

Anslaget kan även användas för hjortdjursinventeringar och forskningsprojekt kring hjortdjur.

Anslaget avses över tid delvis motsvara inkomsterna från hjortdjurslicenser och försålt fallvilt. (Se moment 37.22.40).

47.24. FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter		-13 000	-28 000
Överföringsutgifter	-153 359	-151 000	-141 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-153 359	-164 000	-169 000
Anslag netto	-153 359	-164 000	-169 000

Landskapsregeringens övergripande mål är att förvalta och vårda de naturliga förnyelsebara fiskresurserna i den åländska vattenmiljön, som utgör drygt tre fjärdedelar av landskapets areal, samt befrämja ett optimalt och hållbart nyttjande av dessa resurser för såväl närings- och företagsverksamhet som för husbehovs- och rekreationsändamål. Fiskevårdsverksamheten inom ramen för Ålands fiskodling i Guttorp utgör en viktig del av ett långsiktigt befrämjande av såväl yrkes- som rekreationsfiske och fisketurism. Då fiskutplanteringar, även av privata aktörer, i stor utsträckning är en allmännyttig insats är det naturligt att landskapsregeringen i stor utsträckning ansvarar för detta. Det finns dock skäl att utreda en finansieringsmodell där nyttjare av resursen i större utsträckning direkt skulle stå för kostnaderna för de fiskevårdande åtgärder som de gynnas av.

Landskapsregeringen arbetar för att bibehålla fiskerinäringens samhällsekonomiska betydelse, sysselsättningsgrad och värde. Arbetet för att stödja utvecklingen av näringen följer de mål, riktlinjer och prioriteringar som uppställts i nationell strategisk plan för fiskerinäringen inom landskapet Åland för perioden 2007

- 2013 och operativt program för gemenskapsstöd från europeiska fiskerifonden på Åland 2007 - 2013 samt de regler och riktlinjer som gäller för övriga stödformer som upptas i budgeten.

Inom ramen för förvaltningsområdet ingår även att uppfylla gällande bestämmelser för EU:s gemensamma fiskeripolitik rörande kontroll och övervakning av fisket. Regelverken kring den gemensamma fiskeripolitiken blir kontinuerligt alltmer omfattande och förändras ständigt. Rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem inom den gemensamma fiskeripolitiken trädde ikraft vintern 2009. Kontrollsystemet ska omfatta hela fiskecykeln; fångst, beredning, distribution och saluföring och verkställas genom skapandet av ett harmoniserat gemenskapssystem för inspektioner, övervakning, kontroller och tillsyn. Tillämpningsförordningen väntas träda ikraft i slutet av år 2010, varefter landskapsregeringen kan få en heltäckande uppfattning om konsekvenserna av detta regelverk. Då förordningen förutsätter att samtliga fiskare som saluför sin fångst är registrerade i yrkesfiskarregistret har fiskeribyrån under de senaste halvåret fått in ett hundratal ansökningar om registrering. Dessutom krävs även att förstahandsuppköpare är registrerade. Förordningen kommer sannolikt att förutsätta ett utökat inspektionsarbete och kan innebära merkostnader bl.a. gällande satellitövervakningen. Vidare kan det komma att krävas utökad kontroll av nyttjandet av våra kustnära icke-kvoterade arter samt kontroll av fisketrycket från fritidsfisket. Därav fortgår den påbörjade översynen av fiskeriförvaltningen.

Under året planeras fortsatta insatser för att erhålla tillräcklig, jämförbar och pålitlig baskunskap om de kustnära fiskbeståndens tillstånd och levnadsförhållanden i syfte att stödja en långsiktigt hållbar förvaltning och nyttjande av fiskresurserna och vattenmiljön.

Utgifter

47.24.01. Främjande av fiskerinäringen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-13 000	-28 000
(t.a. -20 907,13)	(t.a. -15 000)	

Föreslås ett anslag om 28.000 euro. Verksamhetens kostnader innefattar drift och underhåll för lagstadgad satellitövervakning samt landskapets andel av service och uppdatering av det riksomfattande fiskeriregistret. Anslaget får även användas för information, möteskostnader, arvoden och lantmäteri samt mindre anskaffningar av material och förnödenheter. Anslaget innefattar därtill ca 8.000 euro för fiskeribiologiska undersökningar i samarbete med Husö biologiska station samt 15.000 euro för köpta tjänster och kostnader i anslutning till andra fiskeribiologiska utredningar och provfisken. Anslaget får även användas för åtgärder för att befrämja sportfiske och fisketurism.

47.24.40. Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-31 687,09	-50 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för skadeersättningar enligt bestämmelserna i rikslagstiftningen om fiskeriförsäkringar (FFS 331/58) som även tillämpas på Åland. Anslaget avser ersättning för skador uppkomna under år 2010.

47.24.43. Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-1 000	-1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro med hänvisning till lagen (FFS 331/58 13 §) om fiskeriförsäkringar.

47.24.44. Främjande av infrastruktur, marknadsföring och strukturpolitik

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-33 672,30	-40 000	-40 000

Föreslås ett anslag om 40.000 euro för att befrämja uppsamling av fjällfisk och skötströmming i skärgård och glesbygd enligt av landskapsregeringen fastställda riktlinjer samt åtgärder för att rationalisera hanteringen av fångsten i fiskehamnar och fisklandningsplatser i avsikt att förbättra fiskens kvalitet samt verksamhetens lönsamhet.

47.24.49. Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-88 000,00	-60 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för rådgivningsverksamhet och information till fiskerinäringsföretagen som tillhandahålls av branschorganisationer i enlighet med gällande ramavtal med Ålands hushållningssällskap r.f. för primärnäringsrådgivningen på Åland. Avtalet löper ut vid utgången av år 2010, varefter det förnyas och omfattningen ses över. Landskapsregeringen fattar årligen beslut om finansieringen i enlighet med förverkligandet av lagtingets årliga budget. Administrationen av avtalet sker i samarbete mellan jordbruks- och fiskeribyrån. Anslag för den övriga rådgivningen inom ramen för avtalet budgeteras under momentet 47.15.48.

47.26. EUROPEISKA UNIONEN – STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	476 000	485 000	10 000
Konsumtionsutgifter		-10 000	
Överföringsutgifter	-239 194	-942 000	-20 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-239 194	-952 000	-20 000
Anslag netto	236 806	-467 000	-10 000

Antagen nationell strategisk plan för fiskerinäringen inom landskapet Åland 2007

- 2013 och operativt program för gemenskapsstöd från europeiska fiskerifonden på Åland för programperioden 2007 - 2013 utgör grund för beviljande av stöd från europeiska fiskerifonden till fiskerinäringen på Åland under programperioden 2007 - 2013.

Strukturprogrammet innehåller fem åtgärdslinjer
- yrkes och binäringsfiske
- vattenbruk samt beredning och saluföring och handel
- gemensamma och kollektiva åtgärder
- hållbar utveckling av fiskeområden samt
- tekniskt stöd.

Den övergripande målsättningen är att förbättra lönsamheten och trygga återväxt och generationsväxling inom branschen som grund för ett optimalt, mångsidigt och hållbart nyttjande av landskapets fiskevatten och fiskresurser. Investeringar och åtgärder avsedda att befrämja nytänkande och utveckling av branschen prioriteras.

Strukturprogrammets finansieringsram kan sammanfattas enligt nedanstående tabell:

EFF	Finansieringsram 2007 - 2013	Budgeterat 2007 - 2010	Förslag 2011	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.400.000	1.885.000	10.000	1.505.000
EU:s finansieringsandel	3.400.000	1.885.000	10.000	1.505.000
Sammanlagt	6.800.000	3.770.000	20.000	3.010.000

Inkomster

37.26.46. **EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
476 000,00	485 000	10 000

Föreslås en inkomst om 10.000 euro vilken utgör intäkter från Europeiska fiskerifonden som medfinansiering av strukturprogrammet för fiskerinäringen för perioden 2007 - 2013.

Utgifter

47.26.04. **Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-5 000	

Landskapsregeringen har för avsikt att ändra på hanteringen av tekniska stödet så att de direkta stödberättigande kostnaderna belastas moment 47.01.01 medan anslag för tekniskt stöd upptas under moment 47.26.41 (landskapets finansieringsandel) respektive 47.26.46 (EU:s finansieringsandel). Med hänvisning till ovanstående föreslås momentet utgå. Se även moment 47.26.05.

47.26.05. Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-5 000	

Med hänvisning till moment 47.26.04 föreslås momentet utgå. Se även moment 47.26.46.

47.26.41. Landskapets finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-471 000	-10 000

Föreslås med beaktande av tidigare inbudgeterade medel ett anslag om 10.000 euro för landskapets andel av strukturprogrammet för perioden 2007 - 2013. Budgeteringen av resterande programmedel skjuts fram till åren 2012 och 2013. Se även moment 47.26.46.

Under momentet upptas även anslag för tekniskt stöd, se moment 47.26.04.

47.26.46. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-471 000	-10 000

Föreslås med beaktande av tidigare inbudgeterade medel ett anslag om 10.000 euro för Europeiska fiskerifondens medfinansiering av strukturprogrammet för perioden 2007 - 2013. Budgeteringen av resterande programmedel skjuts fram till åren 2012 och 2013. Se även moment 47.26.41.

Under momentet upptas även anslag för tekniskt stöd, se moment 47.26.05.

47.30. ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIGHET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster		90 000	106 000
Konsumtionsutgifter	-1 135 064	-1 322 000	-1 404 000
Överföringsutgifter	-2 254 351	-3 240 000	-3 340 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-3 389 416	-4 562 000	-4 744 000
Anslag netto	-3 389 416	-4 472 000	-4 638 000

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (Ams) är en självständig

myndighet som är underställd Ålands landskapsregering. Landskapsregeringen handhar den allmänna administrativa styrningen och övervakningen av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. Landskapsregeringen tillsätter en rådgivande delegation för myndigheten.

Myndighetens organisation och verksamhet regleras av LL (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. De service- och förvaltningsuppgifter samt övergripande mål som ankommer på myndigheten regleras huvudsakligen av LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, LL (2006:76) om studiestöd, LL (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt eventuell annan lagstiftning. Myndigheten kan också handha tjänster eller ge service med stöd av budgetbeslut eller genom särskilda överenskommelser. På den grunden administrerar myndigheten systemet med högskolepraktikanter och det åländska systemet för ansökning och antagning till utbildning efter grundskolan. Inom myndigheten verkar Ålands arbetskraftskommission, som är det organ som beviljar, utbetalar och återkräver de arbetslöshetsförmåner som upptas i landskapsbudgeten, och som avger så kallade bindande utlåtanden till arbetslöshetskassorna.

Landskapsregeringens långsiktiga arbetsmarknadspolitiska mål är att sträva till en hög sysselsättningsgrad och låg öppen arbetslöshet, en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, kvinnors och mäns rätt till arbete och lön på lika villkor samt att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och att förhindra utslagning från arbetsmarknaden. Arbetsmarknadspolitiken ska bedrivas i samspel med näringspolitiken och utbildningspolitiken så att man främjar samhällsutvecklingen, utvecklar informationssamhället, stöder kompetensutvecklingen i arbetslivet, gynnar de befintliga företagens tillväxt och konkurrenskraft samt uppmuntrar till nyföretagande. På längre sikt utgör den åldrande befolkningen fortsättningsvis en betydande utmaning för arbetsmarknadspolitiken, där de stora årskullarnas pensionering kommer att medföra rekryteringsbehov inom såväl den offentliga som den privata sektorn.

Den lågkonjunktur som tog sin början år 2008 och som förorsakade en markant ökning av arbetslösheten under år 2009 och första halvan av år 2010, börjar avta under år 2011. Enligt nuvarande prognos kulminerar arbetslösheten under år 2010 på en årsnivå om 3,4 %, medan nivån under år 2011 förutspås sjunka till 3,1 %. Enligt tidigare erfarenheter går återhämtningen av sysselsättningen långsammare än nedgången.

AMS strävar till att under år 2011 upprätthålla en god servicenivå i sin verksamhet. Lagstiftningen för utkomstskydd och arbetsmarknadsservice uppdateras hösten 2010.

De arbetstoppar som oundvikligen uppstår i studiestödshanteringen motverkas genom anlitande av tillfällig personal. Landskapsregeringen avser dessutom att förbättra och rationalisera behandlingen av studiestöd, dels genom en översyn av studiestödslagstiftningen, dels genom effektivisering av verktyg och rutiner i hela processen från ansökning till utbetalning av studiestöd.

För att motverka marginalisering och i stället verka för en så omfattande inklusion som möjligt har Ams ansökt om ESF-medel för projektet "Arbete i Fokus". Projektet avses pågå t.o.m. år 2013. Totalkostnaden för hela projektperioden uppgår enligt ansökan om finansieringsunderstöd till 403.600 euro.

Målsättningen med projektet är att ta i bruk en yrkespsykologisk kompetens inom ramen för Ams`s verksamhet, och nyttja denna kompetens till att underlätta den professionella kommunikationen mellan Ams och andra relevanta aktörer och

samarbetspartners inom till exempel hälso- och sjukvården, företagshälsovården, den sociala sektorn, försäkringsbranschen, barn- och ungdomspsykiatrin, vuxenpsykiatrin etc. Målgruppen är arbetssökande som av olika skäl har svårt att själva finna sin plats i yrkeslivet och som därför behöver vara i kontakt med flera instanser samtidigt. För dem är det ofta av avgörande betydelse att det finns en sammanhållande länk som kan ställa de relevanta frågorna och sedan se till att det finns en kontinuitet och ett sammanhang mellan de olika aktörernas insatser. Målet är en starkare anknytning till den öppna arbetsmarknaden där det bara är möjligt, eller annars någon annan form av mera permanent lösning.

Inkomster

37.30.20. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	2 000	2 000

Föreslås ett inkomstanslag om 2.000 euro för bl.a. ersättningar från Migrationsverket för handläggningen av beslut och utlåtanden angående utländsk arbetskraft samt ersättningar från Pensionsskyddscentralen för hanteringen av uppgifter om examina utomlands som avläggs av åländska studerande.

37.30.25. Inkomster för projekt

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		104 000
	tb 88 000	

Föreslås ett inkomstanslag om 104.000 euro för projektet Arbete i Fokus, för vilket Ams beviljats ESF-medel under tiden 1.4.2010 - 31.12.2013. Inkomsterna motsvaras av lika stora projektkostnader under mom. 47.30.25.

Utgifter

47.30.20. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 027 284,25	-1 109 000	-1 200 000
	tb -25 000	

(t.a. -34 966,00)

Föreslås ett anslag om 1.200.000 euro för Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighets verksamhetsutgifter.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Dessutom finns visst utrymme för anställande av extrapersonal vid arbetstoppar. I övriga löner och arvoden ingår mötesersättningar för arbetskraftskommissionen och den rådgivande delegationen för myndigheten.

I övrigt upptas under momentet utgifter för anskaffningar, administration, information och marknadsföring, ADB, lokalhyror, städtjänster, expert- och utred-

ningstjänster, tjänsteresor, personalutbildning och -aktiviteter m.m. I anslaget ingår kostnader för utbyte av datorer.

Myndigheten kommer att flytta till andra utrymmen. Flyttningen kommer eventuellt att medföra merkostnader.

47.30.24. Praktikantplatser för högskolestuderande

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-44 297,66	-80 000	-100 000
	tb -20 000	

För praktikantplatser för högskolestuderande föreslås ett anslag om 100.000 euro. Praktikplatserna används i syfte att motverka kompetensflykt från landskapet genom att ge åländska högskolestuderande möjlighet att erhålla praktik inom sitt utbildningsområde eller via utredningsarbete knyta kontakter med arbetslivet på Åland med tanke på framtida arbetsmöjligheter. Praktikanterna är anställda och avlönade av Ams. Anslaget är dimensionerat för att erbjuda ca 20 studerande en praktikanställning om ca 2 månader vardera.

47.30.25. Utgifter för projekt (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		-104 000
	tb -88 000	

Föreslås ett anslag om 104.000 euro för projektutgifter. Ams har beviljats ESF-medel gällande ett projekt ”Arbete i Fokus” för tiden 1.4.2010 - 31.12.2013. Kostnaderna motsvaras av projektintäkter under mom. 37.30.25.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

47.30.50. Arbetslöshetsersättningar (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 432 907,45	-2 000 000	-2 200 000
	tb -20 000	

Föreslås ett anslag om 2.200.000 euro för arbetslöshetsersättningar. Ur landskapets medel erläggs dels grunddagpenning och dels arbetsmarknadsstöd i enlighet med LL (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Ökningen föranleds främst av en justering av stödbeloppen enligt index, samt förändringar i lagstiftningen som gör dels att flera har rätt till förhöjningsdel till stöden och dels att arbetslöshetsersättning ska betalas till mottagare som tidigare erhöll utbildningsstöd. Utbildningsstödet har bortfallit som stödform vilket ökar behovet av anslag under detta moment.

47.30.52. Specialutgifter för arbetskraftsservicen

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-3 581,00	-40 000	-40 000

För specialutgifter för arbetskraftsservicen föreslås ett anslag om 40.000 euro. Ur anslaget erläggs dagtraktamenten och resekostnader vid arbetsprövning i enlighet med LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet. Anslaget kan också användas för att täcka övriga kostnader för utredande av arbets- och utbildningsförutsättningar eller lämplighet för yrke och för placering i arbete av handikappade enligt enahanda grunder som i riket (FFS 2002:1295 och 1346). Momentet kan även användas för att täcka tilläggskostnader för t.ex. praktikplatser utanför landskapet i enlighet med LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet.

47.30.53. Utbildningsstöd (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-114 900,11	-100 000	
	tb 20 000	

Momentet utgår då stödformen fallit bort.

47.30.54. Sysselsättningens främjande (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-702 962,77	-1 100 000	-1 100 000

Föreslås ett anslag om 1.100.000 euro för genomförande av landskapsregeringens sysselsättningspolitiska målsättningar.

Under momentet upptas anslag för sysselsättningsfrämjande åtgärder som faller inom ramen för Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighets verksamhetsområde i enlighet med LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet. Anslaget används för stödinriktade åtgärder för arbetslösa arbetssökande och täcker främst kostnader för sysselsättningsstöd. Sysselsättningsstöd kan beviljas för anställning, arbetspraktik, läroavtalsutbildning, deltidsarbete och start av företagsverksamhet. Anslaget kan även användas för att skapa möjligheter till individuella lösningar för enskilda genom sysselsättningsfrämjande utbildningsåtgärder. Från anslaget bekostas också projektinriktade åtgärder. Av större pågående projekt kan nämnas de två arbetsmarknadsintegreringsprojekt, ett inriktat på ungdomar och ett på långtidsarbetslösa, som Ams upphandlar av externa huvudmän, samt de vägledande kurser för långtidsarbetslösa som också upphandlas. De senaste åren har årligen fyra sådana kurser kunnat anordnas inom ramen för anslaget. Under år 2010 upphandlades två extra kurser för att tillgodose det ökade behovet för dels personer med rätt till omställningsskydd, dels arbetslösa ungdomar. Även under år 2011 kan det bli aktuellt med flera och/eller utvidgade projektinsatser beroende på utvecklingen på arbetsmarknaden. En mera detaljerad information om projekt och åtgärder finns i den verksamhetsplan med närmare inriktning på arbetsmarknadspolitiken i landskapet som landskapsregeringen antar årligen.

Anslaget kan också användas för anställning av tillfällig personal med uppgift att bearbeta arbetsmarknaden för att underlätta för exempelvis unga eller funktionshindrade att komma ut på den öppna arbetsmarknaden, motverka ”flaskhalsar” på arbetsmarknaden eller i övrigt bidra till att uppfylla de sysselsättningspolitiska målsättningarna.

47.44. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-172 593	-250 000	-310 000
Summa utgifter	-172 593	-250 000	-310 000
Anslag netto	-172 593	-250 000	-310 000

Ålands teknologicentrum (ÅTC) är en enhet vid Ålands landskapsregerings näringsavdelning. ÅTC arbetar med att stöda och utveckla innovationer och affärsidéer med fokus på kommersialisering. Tillväxten i näringslivet är ständigt beroende av ny kunskap och därför är det viktigt att innovativa idéer omsätts till nya produkter, processer och tjänster. ÅTC verkar för att öka intresset för tillväxtdrivande faktorer som innovationer och entreprenörskap.

”En dörr in” - en enkel väg för råd och vägledning till nya företagare. Arbetssättet för ÅTC:s Starta eget rådgivning bygger till stora delar på att förutsättningslöst lyssna på företagen, identifiera deras behov och därefter lotsa företagen vidare till rätt resurs, aktör eller instans.

Internetportaler ger uppdaterad relevant information för både nya och redan etablerade företagare. Portalerna är ett samarbete mellan ÅTC, landskapsregeringen, Högskolan på Åland, Ålands landsbygdscentrum och näringslivets branschorganisationer.

Inkubatorverksamheten (Starthuset och Växthuset) erbjuder en dynamisk plattform för utveckling av människor, affärer och företag. Verksamheten bistår entreprenörer med aktiv och anpassad managementsupport, finansiella, tekniska och kommersiella nätverk samt en kreativ tillväxtmiljö med tillhörande kontorsservice. Verksamheten syftar till att ge struktur och trovärdighet åt framväxande projekt och nystartade företag. För att nå resultat krävs samarbete mellan näringslivet, utbildningen och förvaltningen där bl.a. näringslivets intresseorganisationer, Ålands Utvecklings Ab, Högskolan på Åland, näringsavdelningen samt utbildnings- och kulturavdelningen är centrala samarbetspartners. Samarbete med nationella och internationella organisationer stärker kunskapsbasen och ger förutsättningar för en bred och modern teknik- och företagsutveckling inom landskapet.

Mål för ÅTC:s verksamhet under år 2011 är
- att ha effektiva tjänster med god tillgänglighet som strävar efter att påskynda företagstillväxt och förse näringslivet med innovativa metoder till teknisk och ekonomisk utveckling
- 5 st företag placerade i företagsinkubatorn Växthuset. Under år 2011 prioriteras innovativa affärsidéer, hållbar utveckling och miljöteknik
- 10 st företagsprojekt i ÅTC Starthuset, varav minst 4 st drivs av kvinnor
- att enligt projektplanen genomföra och slutföra ERUF-projektet Företagsste-

get - affärsutveckling i företagsinkubatorn Växthuset. Målsättningen är att vidareutveckla och kvalitetshöja inkubatorverksamheten. Projektet fokuserar speciellt på att utveckla inkubatorns kommersialiseringsprocess och öka antalet kvinnor som företagare samt
- att tillsammans med näringsavdelningen, näringslivets intresseorganisationer, Ålands Utvecklings Ab och utbildnings- och kulturavdelningen arbeta för fortsatt utveckling av det åländska affärs- och innovationssystemet.

Utgifter

47.44.20. <u>Ålands teknologicentrum - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-172 593,24	-250 000	-310 000
(t.a. -115 197,33)	(t.a. -72 000)	(t.a. -10 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett nettoanslag om 310.000 euro för verksamhet i enlighet med den i kapitelmotiveringen angivna inriktningen.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Tjänsten som IKT-ansvarig vid ÅTC föreslås fortsätta att ingå som en resurs för finansavdelningens IT-enhet. Därav föreslås att tjänsten finansieras till 50% under moment 44.01.01. Till den IKT-ansvariges arbetsuppgifter hör att bistå i underhållet vid flera av landskapsregeringens utlokaliserade enheter. Utöver dessa tillkommer IKT-relaterade uppgifter inom ÅTC:s verksamhetsområde vilket motiverar att resterande 50% av tjänsten finansieras från ÅTC:s budgetmoment.

Utvecklandet av Starthuset och Företagsinkubatorn Växthuset är åtgärder och instrument som stimulerar och utvecklar entreprenörskap på Åland. ÅTC är projektägare till affärsutvecklingsprojektet ”Företagssteget - affärsutveckling i företagsinkubatorn Växthuset”. Projektet startade i september 2008 och är 3-årigt med delfinansiering ur Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013. Projektet har som mål att öka antalet företag som drivs av kvinnor och utveckla inkubatorns kommersialiseringsprocess. Projektet verkar för kreativt samarbete mellan högskolan, förvaltningen och näringslivet, i syfte att främja och utveckla ny teknik till nya affärsidéer. Inom ramen för projektet finns en tillfällig tjänst som affärsutvecklare.

Vägledning och affärsutveckling för åländska entreprenörer och idéägare är en prioriterad del av ÅTC:s nuvarande verksamhet. I budgeten föreslås att anslag upptas för en tillfällig tjänst som affärsutvecklare efter att projekt Företagssteget avslutas i september och den nuvarande tillfälliga tjänsten som affärsutvecklare upphör. Affärsutvecklartjänsten innefattar insatser såsom rådgivning, utbildning, stöd och coachning till idébärare/entreprenörer i arbetet med utvecklingen av sina affärsidéer.

Mer specialiserad rådgivning till nystartade mikroföretag föreslås ges inom ramen för konsultcheckar. Konsultcheckarna finansieras genom LBU-programmets åtgärd 312 (Etablering och utvärdering av mikroföretag). Målet för stödet är att stimulera nyföretagande och tillväxt.

Verksamheten vid ÅTC kan delfinansieras genom inkomster från konsultverksamhet, kursverksamhet samt genom att bedriva projektverksamhet med andra finansieringskällor. En större del av inkomsterna hör till genomförande av ett EU medfinansierat projekt som pågår under åren 2008 - 2011. Under år 2011 plane-

rar ÅTC att söka medel för ett nytt EU medfinansierat affärsutvecklingsprojekt. Projektet tas upp i en kommande tilläggsbudget.

Föreslås med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43 8 §) att inkomsterna kan gottskrivas momentet.

47.46. FÖRSÖKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-556 588	-501 000	-400 000
Summa utgifter	-556 588	-501 000	-400 000
Anslag netto	-556 588	-501 000	-400 000
Kalkylerad internhyra			-116 000
Netto inkl. internhyra			-516 000

Ålands försöksstation har det senaste året omstrukturerat sin organisation och inriktning på verksamheten från att ha drivit fyra försökslinjer med ansvariga fältmästare för vardera försökslinje (IP-lantbruk, grönsaker, frukt/bär och ekologisk produktion) till en platt och flexibel organisation med fokus på enskilda försök inom efterfrågade områden där den ekonomiska och utvecklande nyttan är störst.

Landskapsregeringen har för avsikt att under år 2011 bereda ett upphandlingsförfarande där tjänster för försöksverksamhet köps in. Målsättningen är att utveckla försöksverksamheten så tjänsterna utförs utifrån näringens efterfrågan av enskilda försök och att man skapar synergieffekter samt snabb och tydlig kommunikation med övrig basservice riktad till näringen.

Utgifter

47.46.20. Försöksverksamheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-556 587,50	-501 000	-400 000
(t.a. -102 141,00)		

Föreslås ett nettoanslag om 400.000 euro. Se kapitelmotiveringen. Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att inkomster från försäljningsintäkter för produkter och hyror för tjänstebostäder, sammanlagt ca 18.000 euro, kan gottskrivas momentet.

47.52. SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	34 973	25 000	15 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	34 973	25 000	15 000

Jordbruksbyrån förvaltar ett antal egendomar på Åland. Stommen i markegendomen utgörs av kungsgårdarna. Landskapsregeringen ser ett värde i att ha jordegendomar som kan användas till nytta för framtida regionala och samhällsutvecklande satsningar. Kungsgårdarna kommer att i första hand utarrenderas på lång sikt vilket innebär minst 10 åriga avtal.

De övriga jordegendomarna som förvaltas av jordbruksbyrån kommer under året att i huvudsak utarrenderas till jordbrukare.

Inkomster

37.52.20. Skötsel av jordegendomar - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
34 972,55	25 000	15 000

Föreslås en nettoinkomst uppgående till 15.000 euro. Anslaget avser inkomster i form av arrenden och hyresintäkter totalt ca 72.000 euro. Därtill förslås att momentet med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8§) kan påföras kostnader om sammanlagt ca 57.000 euro för sedvanligt underhåll, reparationer och driftskostnader för landskapets jordbruksfastigheter och skatter m.m.

Investeringarna som planeras utföras under år 2011 avser att förbättra fastigheternas skick. Utgifterna ska delvis återbetalas genom förhöjda arrenden. Landskapsregeringens ambition är att alla fastigheter i landskapets ägo ska bli representativa och i gott skick.

47.55. SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	149 398	127 000	130 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-97 766	-123 000	-123 000
Summa utgifter	-97 766	-123 000	-123 000
Anslag netto	51 632	4 000	7 000

Av landskapsregeringens handlingsplan framgår att landskapets eget skogsmarksinnehav är en investering och en betydelsefull del av kulturarvet som bör vårdas för kommande generationer. Den övergripande målsättningen är att långsiktigt förvalta markerna så att den virkesproducerande förmågan bevaras samtidigt som den biologiska mångfalden och de kulturella och sociala värdena beaktas. Speciell vikt läggs vid att hålla markerna öppna och tillgängliga för allmän-

hetens rekreationsbehov samt för informations-, forsknings- och försöksverksamhet.

Landskapets skogar förvaltas enligt skogsbruksplanen för åren 2004 - 2013 samt enligt de anvisningar för skötsel av landskapets skogsfastigheter som fastställts av landskapsregeringen. De skogar som förvaltas av skogsbruksbyrån omfattas till sin helhet av skogscertifieringssystemet PEFC.

Virkesförsäljningen ger inkomster till landskapet, råvara till förädlingsindustrin och arbetsplatser för skogsarbetare och entreprenörer. Målsättningen för år 2011 är en avverkningsvolym på ca 4.000 m^3.

Inkomster

37.55.20. Skötsel av egna skogar - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
149 397,51	127 000	130 000

Föreslås en inkomst om 130.000 euro från försäljning av virke samt från arrenden.

Utgifter

47.55.20. Skötsel av egna skogar - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-97 765,80 (t.a. -13 582,00)	-123 000	-123 000

Föreslås ett anslag om 123.000 euro vilket avser kostnader för avverkning, skogsvård, underhåll av vägar och diken m.m.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

47.58. ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-435 953	-435 000	-400 000
Summa utgifter	-435 953	-435 000	-400 000
Anslag netto	-435 953	-435 000	-400 000
Kalkylerad internhyra			-391 000
Netto inkl. internhyra			-791 000

Målet för verksamheten är att skapa goda förutsättningar för det småskaliga yrkesmässiga kust- och skärgårdsfisket samt sportfisket och fisketurismen. Arbetet förutsätter långsiktighet och kontinuitet med faktiska uppgifter om fiskbestånd

och efterfrågan som grund.

I budgeten för år 2010 finns en avsiktsförklaring från landskapsregeringen att verksamheten efter en övergångsperiod ska vara självfinansierande och bedrivas i privat regi. Resultatet av ingående diskussioner med berörda parter visar att det inte finns förutsättningar för förverkligande av avsiktsförklaringen under år 2011 om tillgången på yngel för utplantering fortsättningsvis ska kunna tryggas. En översyn av verksamheten pågår och ett utredningsmaterial har tagits fram utifrån vilket landskapsregeringen avser att fortsätta arbetet med att finna alternativa finansieringsmöjligheter för verksamheten. Parallellt utreds även möjligheten att i privat regi kombinera industriell verksamhet och odling av fiskyngel till försäljning.

Landskapsregeringen arbetar för att separera det kustnära fisket från EU:s byråkratiska och för Åland dyra och oändamålsenliga kontrollsystem. I detta sammanhang är det viktigt att kunna visa upp en bra och fungerande lokal förvaltning. Verksamheten vid Ålands fiskodling kommer under året att huvudsakligen inriktas på produktion av fiskyngel för utplanteringsändamål i syfte att stärka och upprätthålla lokala fiskbestånd som är föremål för yrkes- och fritidsfiske. Avsikten är att under år 2011 för utplantering producera ca. 150.000 smolt av havsöring samt ca. 150.000 1-somriga sikyngel. Behovet av gäddyngel bedöms under året vara ca. 2 miljoner varav 1 miljon inköps från privata aktörer och 1 miljon produceras vid Ålands fiskodling.

Produktionen av havsöring kommer sannolikt att vara större än efterfrågan under år 2011. Överskottet utplanteras som allmännyttiga utplanteringar i landskapets regi. Öringen är en viktig målart för turist- och sportfiskenäringen på Åland och beståndet är helt beroende av utplanteringsverksamhet i tillräcklig omfattning.

Ett arbete har inletts att utveckla odlingsmetoder för att i framtiden kunna odla yngel av ytterligare arter som idag är på tillbakagång och där det i framtiden kan finnas behov av stödutplanteringar. Landskapsregeringen avser att finansiera denna försöksverksamhet med medel från Europeiska fiskerifonden.

I övrigt kommer verksamheten starkt att präglas av de sparkrav som har satts på Ålands fiskodling. Detta innebär att inga investeringar i ny utrustning kommer att ske under året. Även underhållet av anläggningen kommer att hållas på en absolut miniminivå. Målsättningen är dock att sparkravet ska drabba produktionen i så liten grad som möjligt.

Inkomster

37.58.75. **<u>Inkomster för grundrenovering och ombyggnad av Ålands fiskodling, Guttorp</u>**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	0

Föreslås ingen inkomst.

Utgifter

47.58.20. **Ålands fiskodling, Guttorp - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-435 953,38	-435 000	-400 000
(t.a. -11 051,00)		

Föreslås ett nettoanslag om 400.000 euro för driften av Ålands fiskodling, inkluderande löner, driftskostnader, anskaffningar och inkomster. I anslaget beräknas ingå ett bidrag från Europeiska fiskerifonden på ca 20.000 euro. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med de beräknade inkomsterna om 75.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av städare samt extra arbetskraft under en tid av året.

47.58.75. **Grundrenovering och ombyggnad av Ålands fiskodling, Guttorp (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	0

Föreslås inget anslag

38./48. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Summa inkomster	1 289 838	1 388 000	1 183 000	-14,8%	-8,3%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-20 663 074	-21 789 000	-22 620 000	3,8%	9,5%
Överföringsutgifter	-2 373 900	-2 480 000	-2 552 000	2,9%	7,5%
Realinvesteringsutgifter	-5 655 415	-6 067 000	-6 370 000	5,0%	12,6%
Lån och övriga finansinve-steringar					
Summa utgifter	-28 692 389	-30 336 000	-31 542 000	4,0%	9,9%
Anslag netto	-27 402 551	-28 948 000	-30 359 000	4,9%	10,8%

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-563 985	-620 000	-690 000	11,3%	22,3%
Ålandstrafiken	0	0	-345 000		
Övrig trafik	-2 095 836	-2 093 000	-2 160 000	3,2%	3,1%
Kostnader för sjötrafik	-16 320 001	-15 342 000	-15 528 000	1,2%	-4,9%
Sjötrafikverksamhet	0	0	0		
Kostnader för väghållning	-8 587 845	-11 015 000	-11 602 000	5,3%	35,1%
Vägunderhållsverksamhet	-614	0	0	0,0%	0,0%
Projektering, mark- och vattenplanering	-310 620	-337 000	-337 000	0,0%	8,5%
Verkstad och lager	0	-75 000	0	-100,0%	
Motorfordonsbyrån	-813 487	-854 000	-880 000	3,0%	8,2%
Summa	-28 692 389	-30 336 000	-31 542 000	4,0%	9,9%

48.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	55 539	57 000	57 000
Konsumtionsutgifter	-563 985	-620 000	-690 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-563 985	-620 000	-690 000
Anslag netto	-508 447	-563 000	-633 000

Trafikavdelningens mål är att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets interna trafiksystem på ett så miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt som möjligt, så att trafikanternas berättigade krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses.

Allt trafikarbete sker med utgångspunkt i landskapsregeringens handlingsprogram, landskapsregeringens budget samt gällande trafiksäkerhetsplan och trafikplan. Arbete med att ta fram en ny trafikplan slutförs.

Trafikens struktur byggs upp kring fem olika trafikområden i anslutning till huvudled 1 (Mariehamn-Berghamn), huvudväg 2 (Mariehamn-Prästö), huvudväg 3 (Mariehamn-Långnäs), huvudväg 4 (Godby-Geta) och skärgården.

Det trafiknät landskapet administrerar består av:
640 km lands- och bygdevägar
64 km gång- och cykelvägar inkl. belagda vägrenar
Lemströms kanal jämte svängbro
70 broar inkl. rörbroar med diameter över 2 m
Kumlinge flygfält
10 helikopterplattor
8 linstyrda färjor, varav 2 färjor i reserv
9 frigående färjor, Alfågeln, Doppingen, Ejdern, Gudingen, Knipan, Skiftet, Viggen, Skarven.
2 privata färjor, på totalentreprenad
3 oljebekämpningsfarkoster
25 hamnar och färjfästen samt ett antal bryggor, fastigheter, byggnader och övriga anläggningar till stöd för verksamheten.

I det totala trafiknätet ingår dessutom 277 km kommunalvägar, de bilfärjor/kryssningsfartyg och övriga fartyg som trafikerar landskapet samt hamnar och flygfält för den externa trafiken.

Privatiseringsarbetet fortsätter i enlighet med beslut i tidigare budgetar. Se även allmänna motiveringen.

Inkomster

38.01.01. **Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
55 538,68	57 000	57 000

Föreslås en inkomst om 57.000 euro. Av detta avser 39.000 euro inkomst från social- och hälsovårdsministeriets försäkringsavdelning, som årligen erlägger de till landskapet Åland hörande trafikförsäkringsavgifterna.

Därtill ingår en inkomst om 3.500 euro i avgifter för de kurser om alkohol och trafik som anordnas enligt 36 § 5 momentet körkortslagen (1991:79, ändrad 47/2000) för landskapet Åland.

Som inkomst av trafikavdelningens myndighetsbeslut beräknas 14.500 euro inflyta.

Utgifter

48.01.01. **Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-563 985,32	-620 000	-690 000
	tb 0	
(t.a. -99 912,97)	(t.a. -32 000)	(t.a. -100 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 690.000 euro för trafikavdelningens allmänna förvaltning. Höjningen av anslaget föranleds av den pågående organisationsförändringen.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. I syfte att gå vidare med bolagi-

seringsprocesserna föreslås att trafikavdelningen omorganiseras under år 2011 för att därefter bestå av följande tre byråer; allmänna byrån för myndighetsutövning, produktionsbyrån som utförare samt trafikbyrån som beställare. Omorganisationen innebär att varje byrå leds av en byråchef varvid överingenjören/avdelningschefen frigörs från byråchefsuppgiften för allmänna byrån.

I första tilläggsbudgeten för år 2009 föreslogs ombildning av tjänsterna som vägingenjör (lkl A 25) samt bro- och hamningenjör (lkl A 25) till tjänster som byråchef (lkl A26).Verkställighet av detta har fått anstå i avvaktan på en mer övergripande översyn av organisationen. Med beaktande av nuvarande förslag till omorganisation föreslås dessa ej genomföras.

Med hänvisning till ovanstående föreslås att två tjänster som byråchef (lkl A26) för allmänna byrån och produktionsbyrån inrättas fr.o.m. 1.3.2011, samtidigt indras den vakanta tjänsten som enhetschef (lkl A25) för vägunderhållsenheten (se moment 48.31.20). Tjänsterna motiveras delvis av att vissa uppgifter överförs från kansliavdelningen till allmänna byrån vid trafikavdelningen. Därtill föreslås att en tjänst som handläggare (lkl A 22) vid trafikbyrån inrättas fr.o.m. 1.3.2011. Omorganisationen innebär således ett nettotillskott om två tjänster.

I anslaget har beaktats medel för trafiksäkerhetsarbetets allmänna kostnader. Anslaget kan även användas till konsultarvoden för personal- och organisationsutveckling, arbetarskydd, informationsteknologi samt miljöarbete mm. Anslaget inkluderar även medel för personalens yrkesspecifika fortbildningsbehov.

Landskapsregeringen arbetar för införandet av en obligatorisk praktikdel i undervisningen för mopedkörkort.

Under momentet ingår anslag för utredning av möjligheterna till bolagisering av sjötrafikenheten.

48.05. ÅLANDSTRAFIKEN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter			-345 000
Summa utgifter	0	0	-345 000
Anslag netto	0	0	-345 000

Kapitlet nytt.

48.05.20. Ålandstrafiken - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		-345 000

Momentet nytt. Anslag för Ålandstrafikens verksamhet upptogs i budgeten för år 2010 under moment 48.20.20.

Under momentet föreslås ett anslag om 345.000 euro för täckande av Ålandstrafikens verksamhetsutgifter under år 2011.

I anslaget ingår ett delanslag om 20.000 euro för uppgörande av kravspecifikation inför upphandling av nytt bokningssystem. Rörande kostnaden för anskaffningen återkommer landskapsregeringen i en senare budget.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

48.10. ÖVRIG TRAFIK

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster		24 000	
Konsumtionsutgifter	-58 526	-85 000	-60 000
Överföringsutgifter	-2 037 310	-2 008 000	-2 100 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 095 836	-2 093 000	-2 160 000
Anslag netto	-2 095 836	-2 069 000	-2 160 000

De under kapitlet föreslagna anslagen medger i viss mån förändrad service- och verksamhetsnivå.

Flygtrafiken till Åbo och Helsingfors upprätthålls på kommersiell basis medan trafiken till Stockholm upphandlats för tidsperioden 1.3.2009 - 29.2.2012. Under år 2010 har avtalsparten för flygtrafiken mellan Mariehamn och Stockholm byts i enlighet med de regler som finns i stödavtalet.

Anslaget för busskollektivtrafiken har ökats med ca 4 % jämfört med år 2010.

Oljeskyddsberedskapen sköts i samarbete med räddningsväsendet och Ålands Sjöräddningssällskap r.f. enligt särskilda direktiv och anvisningar utfärdade av landskapets oljeskyddsdelegation samt ledningen för landskapsregeringens oljeskydd.

Inkomster

38.10.04. Inkomster av oljesanering

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	0
	tb 24 000	

Ingen inkomst föreslås för år 2011. Ersättning för oljesanering vid olyckor förs på detta moment.

38.10.70. Inkomster från oljeskyddsfonden

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	

Momentet utgår.

48.10.04. Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-58 525,74	-50 000 tb -35 000	-60 000

Föreslås ett anslag om 60.000 euro. Anslaget avser kostnader för de inom landskapet verksamma oljeskyddsfarkosterna och underhåll av övrig oljebekämpningsutrustning samt driftskostnader för oljebekämpningsverksamheten och oljeskyddslagret. Under år 2011 ska en övergripande analys av verksamhetens driftskostnader göras. Även samarbetsformer med andra myndigheter och ansvarsområden ska beröras.

Momentet påförs även kostnader för de oljesaneringsinsatser som görs under budgetåret. Landskapet har ansvaret för att den första akuta saneringen sker vid en oljeolycka. Kostnaderna för oljesaneringsinsatserna balanseras av de ersättningar som erhålls under moment 38.10.04 i de fall där ersättningsansvaret kan klargöras.

48.10.40. Understöd för flygtrafik

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-409 835,60	-513 000	-550 000

Föreslås ett anslag om 550.000 euro för upprätthållande av trafik under år 2011 på flyglinjen Mariehamn-Stockholm/Arlanda. Kostnaden har beräknats enligt gällande avtal.

Under år 2011 kommer trafiken att upphandlas på nytt.

Passagerarutvecklingen framgår ur nedanstående tabell

År	Antal	Snitt
2006	6.419	9,3
2007	9.771	10,8
2008	10.623	11,7
2009	10.266	11,6

48.10.45. Understöd för kollektivtrafik

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 627 474,57	-1 495 000	-1 550 000

Föreslås ett anslag om 1.550.000 euro för upprätthållande av trafik under år 2011 enligt fastställd turlista inkluderande kostnader för Ålandstrafikens informationsverksamhet såsom tryckning och distribution av bussturlistor samt kostnader för underhåll av t. ex bussarnas biljettmaskiner.

Landskapsregeringen inhämtar årligen kommunernas utlåtanden om utformningen av den regionala kollektivtrafiken och fastställer tidtabeller, biljettpriser och avgifter. Busstidtabellerna samordnas i mån av möjlighet med skärgårdstrafikens

turlistor för de frigående färjorna. Trafikidkaren/entreprenören är skyldig att föra statistik över trafiken.

Enligt ingånget avtal för perioden januari 2011 - maj 2013 behåller trafikidkaren/entreprenören inkomsterna från den trafik som bedrivs, samt erhåller ett stöd per redovisad turlistad kilometer.

Av anslaget beräknas 100.000 euro användas till ökad glesbygds- och matartrafik som bedöms vara ekonomiskt försvarbar att bedriva och som handhas av respektive kommun med understöd från landskapsregeringen. Trafiken ska vara kontinuerlig och koordineras med linjetrafiken. Kommunerna ska kunna erhålla stöd uppgående till 80 % av de direkta kostnaderna förknippade med trafiken. Inga avgifter ska tas för denna trafik med tanke på den fastställda maxtaxan för linjetrafiken.

Passagerarstatistik för busstrafiken under en fyraårsperiod framkommer av nedanstående tabell:

Linje/år	2006	2007	2008	2009
1 Mariehamn - Hammarland - Eckerö	129.064	113.932	98.919	89.382
2 Mariehamn - Godby - Geta	34.277	36.323	43.438	45.879
3 Mariehamn - Godby - Saltvik	30.520	31.417	28.241	26.670
4 Mariehamn - Godby - Sund - Vårdö	51.894	53.287	67.718	57.667
5 Mariehamn - Lemland - Lumparland	60.027	49.967	70.228	67.141
6 Finströmslinjen*	12.865	9.691	12.700	12.477
Passagerare totalt	318.647	294.617	321.244	299.216
Kostnad totalt	1.372.835	1.545.767	1.632.029	1.627.475

* Mariehamn - Godby - Emkarby - Pålsböle - Godby

48.10.70. Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	

Momentet utgår.

48.20. KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster		182 000	
Konsumtionsutgifter	-14 383 501	-14 970 000	-15 156 000
Överföringsutgifter	-244 359	-252 000	-252 000
Investeringsutgifter	-1 692 142	-120 000	-120 000
Summa utgifter	-16 320 001	-15 342 000	-15 528 000
Anslag netto	-16 320 001	-15 160 000	-15 528 000

Rubriken ändrad.
Ny kapitelindelning, se även kapitel 48.21. Förändringen i kapitelindelningen är ett led i strävan att klargöra beställar- och utförarfunktionen. kapitel 48.20, kostnader för sjötrafik är beställarsidan av verksamheten.

Under detta kapitel upptas de kostnader som landskapsregeringen som beställare har för upprätthållande av sjötrafik enligt fastställd turlista, stöd för varutransporter i skärgården samt anskaffning av fartyg.

Som ett led i avdelningens uppdelning i beställare och utförare har sjötrafikenhetens verksamhetsutgifter flyttats till ett nytt kapitel (48.21).

I det uppdaterade kortruttsmeddelandet som landskapsregeringen avser presentera ämnar landskapsregeringen beskriva hur ett försök med en eventuell sommartrafik med snabbgående fartyg för person- och cykeltransporter kunde läggas upp.

En utbyggnad av fullständigt kortruttsystem på norra och södra linjen kräver omfattande investeringar som inte kan åstadkommas på några få år. Därför görs årliga och kontinuerliga delinvesteringar så att alla projekt passar in i det framtida helhetskonceptet.

Norra linjen

Sträcka:	Vårdö-Enklinge-Kumlinge-Lappo-Torsholma		
Trafikvolym:	1999	2004	2009
-passagerare	125 452	112 248	114 906
-fordon	53 434	49 582	55 380
Planerat tonnage:	m/s Alfågeln		
Driftsform:	Egen regi/Driftsentreprenad		

Sträcka:	Asterholma-Lappo-Torsholma		
Trafikvolym:	1999	2004	2009
-passagerare	10 431	11 891	12 080
-fordon	4 570	5 536	6 702
Planerat tonnage:	upphandlas under hösten 2010		
Driftsform:	Totalentreprenad		

Sträcka:	Åva-Jurmo		
Trafikvolym:	2002	2004	2009
-passagerare	20 107	20 375	21 975
-fordon	9 229	9 007	11 260
Planerat tonnage:	m/s Doppingen upphandlas under hösten 2010		
Driftsform:	Driftsentreprenad		

Sträcka:	Osnäs-Åva		
Trafikvolym:	1999	2004	2009
-passagerare	116 580	92 038	82 772
-fordon	42 340	35 756	35 586
Planerat tonnage:	m/s Viggen		
Driftsform:	Driftsentreprenad		

Sträcka:	Enklinge-Kumlinge		
Trafikvolym:	2001	2004	2009
-passagerare	8 681	9 196	13 356
-fordon	4 381	4 601	7 667
Planerat tonnage:	upphandlas under hösten 2010		
Driftsform:	Totalentreprenad		

Tvärgående linjen

Sträcka:	Långnäs-Bergö-Överö-Sottunga-Snäckö			
Trafikvolym:		1999	2004	2009
-passagerare		17 516	24 235	24 427
-fordon		8 324	12 934	14 978
Planerat tonnage:	m/s Ejdern			
Driftsform:	Egen regi/Driftsentreprenad			

Södra linjen

Sträcka:	Långnäs-Överö-Sottunga-Husö-Kyrkogårdsö-Kökar-Galtby			
Trafikvolym:		1999	2004	2009
-passagerare		102 858	114 650	124 196
-fordon		41 103	42 542	42 474
Planerat tonnage:	m/s Gudingen, m/s Skiftet, m/s Knipan			
Driftsform:	Egen regi/Driftsentreprenad			

Föglölinjen

Sträcka:	Svinö-Degerby			
Trafikvolym:		1999	2004	2009
-passagerare		175 544	181 203	175 839
-fordon		88 288	98 926	98 572
Planerat tonnage:	m/s Skarven			
Driftsform:	Egen regi/Driftsentreprenad			

Inkomster

38.20.70. **<u>Försäljning av fartyg</u>**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
	182 000	0

Föreslås detta år ingen inkomst.

Utgifter

48.20.20. **<u>Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR)</u>**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-12 155 156,62	-12 872 000	
	tb -730 000	

(t.a. -22 356,00)

Momentet utgår. Se moment 48.21.20 och 48.05.20.

48.20.21. **Reparation och underhåll av färjor (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 190 867,46	-1 268 000	
	tb -100 000	

Momentet utgår. Se moment 48.21.21.

48.20.22. **Upphandling av sjötrafik (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 037 476,91		-15 156 000

Momentet är nytt.
Föreslås ett anslag om 15.156.000 euro för beställning av sjötrafik enligt av landskapsregeringen fastställda turlistor samt underhåll av de egna färjorna. Under momentet har anslag beaktats för färjtrafik i egen regi, upphandlad färjtrafik mellan Lappo-Torholma-Asterholma, Enklinge-Kumlinge, Åva-Jurmo, Osnäs-Åva samt en eventuell passagerarbåtstrafik.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med avgifter och övriga direkt verksamhetsrelaterade inkomster.

En översyn av sjötrafikens avgiftssystem genomförs. Landskapsregeringen avser att införa personavgifter.

48.20.40. **Understöd för varutransporter i skärgården**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-244 358,62	-252 000	-252 000

Föreslås ett anslag om 252.000 euro för upprätthållande av transportlinjer under år 2011 enligt ingånget avtal för perioden 2007 - 2011. Stöd utbetalas för den reguljära transportlinjen Mariehamn - skärgården - Åbo samt för transport av färskvaror till och från skärgården. En upphandling för den kommande perioden genomförs under året.

48.20.70. **Anskaffning av fartyg och färjor (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-1 692 141,86	0	-120 000
	tb -120 000	

Föreslås ett anslag om 120.000 euro. För att m/s Skarven ska uppfylla Trafiksäkerhetsverkets krav för transporter av farligt gods (bensin i tankbil, gasflaskor m.m.) behövs en ombyggnation av elsystemet på bildäck. Kostnaden uppskattas till ca 120.000 euro.

48.21. SJÖTRAFIKVERKSAMHET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter			0
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	0	0

Kapitlet nytt. Se även kapitel 48.20.
Sjötrafikenheten ombesörjer trafik med frigående färjor enligt av landskapsregeringen fastställda turlistor samt vid behov menförestrafik. Förändringen i kapitelindelningen är ett led i strävan att klargöra beställar- och utförarfunktionen. Kapitel 48.21, sjötrafikverksamhet är utförarsidan av verksamheten.

Under år 2011 utreds under vilka förutsättningar sjötrafikenheten kan bolagiseras och vilka effekter det medför för enheten och övriga förvaltningen. Se även moment 48.01.01.

Ett klargörande om EU:s direktiv om färjors läckstabilitet och dess betydelse för landskapets färjflotta saknas fortfarande. Ansvaret för frågan ligger hos Trafiksäkerhetsverket.

48.21.20. Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		0

Momentet nytt. Se även moment 48.20.20, 48.05.20 samt 48.20.22.
Anslaget används för bedrivande av sjötrafik i egen regi enligt beställning vars kostnader belastas moment 48.20.22. Kostnaderna beräknas uppgå till 8.900.000 euro. Beloppet är dock beroende av hur stor andel av trafiken som bedrivs i egen regi.

Med hänvisning till moment 46.40.22 föreslås att alla driftskostnader, ca 422.000 euro, som föranleds av skolfartyget m.s. Michael Sars i första hand belastas föreliggande moment. Utgående från överenskommelser om driften och redovisning över kostnaderna gottskrives sedan momentet genom en intern överföring från moment 46.40.22. Rörande reparationer och underhåll av skolfartyget se moment 48.21.21.

Föreslås med stöd av LL (1971:43, 8§) om landskapets finansförvaltning att direkt verksamhetsrelaterade inkomster, förutom avgifterna (som gottskrives moment 48.20.22) gottskrives momentet. Därtill gottskrives momentet med den ersättning som överenskommes med beställarfunktionen och Ålands sjömansskola. Med beaktande av detta uppgår nettoanslaget till 0 euro.

Förslaget förutsätter fortsatt fokusering på kostnadsbesparande åtgärder.

Anslaget för personal avser förutom färjpersonalen även den landbaserade personalen enligt bilaga 5.

Transport av farligt gods och andra jämförbara transporter utöver vad som ingår i turlistan utföres i mån av möjlighet och till självkostnadspris.

Bunkerpriset antas under år 2011 ligga på i medeltal 0,55 euro per liter netto.

Varje färja tas ur trafik för dockning och översyn enligt uppgjort schema. Trafiken sköts under tiden i första hand med eget ersättande tonnage.

48.21.21. Reparation och underhåll av färjor (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		0

Momentet nytt. Se även moment 48.20.21 och 48.20.22.
Anslaget avser kostnader om ca 1.268.000 euro för underhåll och reparation av landskapets egna färjor enligt uppgjort docknings- och översynsschema. I anslaget ingår även kostnader om ca 132.000 euro för reparation och underhåll av skolfartyget m.s. Michael Sars. Kostnaderna ersätts enligt överenskommelse ur moment 46.40.22.

Föreslås med hänvisning till LL (1971:43, 8§) om landskapets finansförvaltning att den ersättning som överenskommes med beställaren respektive Ålands sjömansskola gottskrives momentet. Med beaktande av detta uppgår nettoanslaget till 0 euro.

Åtgärder inom reparation och underhåll styrs av lagstiftning och säkerhetsledningssystem samt regelverk, riktlinjer och standarder från Trafik- och Trafiksäkerhetsverket samt klassningssällskap.

Ett gemensamt underhållssystem för samtliga fartyg är under uppbyggnad.

48.30. KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster		63 000	
Konsumtionsutgifter	-4 532 341	-4 848 000	-5 152 000
Överföringsutgifter	-92 231	-220 000	-200 000
Investeringsutgifter	-3 963 273	-5 947 000	-6 250 000
Summa utgifter	-8 587 845	-11 015 000	-11 602 000
Anslag netto	-8 587 845	-10 952 000	-11 602 000

Trafikförvaltningen har såsom beställare ansvaret för vägunderhåll medan produktionen av tjänsterna handhas av endera vägunderhållsenheten eller privata aktörer.

Under kapitlet upptas anslag för väghållarens kostnader för drift och underhåll av vägar, broar, linfärjor, flygfält, helikopterplattor, grunda farleder samt färjfästen, hamnar, bryggor och byggnader. Dessutom upptas anslag för vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten samt understöd till kommunalvägar.

Under år 2011 ska en bolagiseringsplan för vägunderhållsenheten tas fram.

Arbetet med att bjuda ut ett vägunderhållsdistrikt fortsätter i enlighet med beslut i tidigare budget.

Arbetet med driftsprivatisering av linfärjelinjer fortsätter i enlighet med beslut i tidigare budgetar.

Ett enhetligt underhållssystem upprättas för linfärjorna.

Björkö-linjen		1999	2004	2009
-passagerare		15 435	14 378	12 933
-fordon		10 309	9 565	8 879
Driftsform:	Egen regi			

Embarsunds-linjen		1999	2004	2009
-passagerare		63 458	70 404	87 584
-fordon		38 278	42 184	57 879
Driftsform:	Egen regi			

Seglinge-linjen		1999	2004	2009
-passagerare		36 135	32 982	31 915
-fordon		18 789	18 888	19 169
Driftsform:	Egen regi			

Simskäla-linjen		1999	2004	2009
-passagerare		33 362	34 437	44 578
-fordon		18 963	19 730	23 889
Driftsform:	Egen regi/ driftsentreprenad			

Töftö-linjen		1999	2004	2009
-passagerare		338 057	314 461	344 280
-fordon		195 075	191 153	206 907
Driftsform:	Egen regi/ driftsentreprenad			

Ängösunds-linjen		1999	2004	2009
-passagerare		10 294	9 150	10 381
-fordon		6 100	6 047	6 669
Driftsform:	Driftsentreprenad			

Inkomster

38.30.88. **Försäljning av fastigheter**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
	63 000	0

Föreslås i detta skede ingen inkomst.

Utgifter

48.30.22. **Utgifter för drift och underhåll av vägar (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-4 066 699,51	-2 000 000	-2 280 000
	tb -240 000	

(t.a. -300 026,00)

Det föreslagna anslaget om 2.280.000 euro för drift och underhåll av de allmänna vägarna möjliggör normal skötsel av vägnätet. Se även moment 48.31.20 och moment 48.30.74.

Grundförbättringar och ombeläggningar ingår i investeringsanslaget (se moment 48.30.77).

48.30.23. Utgifter för underhåll av farleder och fiskefyrar

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-36 287,50	-52 000	-72 000

Föreslås ett anslag om 72.000 euro, för underhåll av landskapets grunda farleder jämte tillhörande sjömärken, kummel, linjemarkeringar och radarmärken. År 2006 slöts ett nytt avtal om skötseln av de grunda farlederna som utgår år 2011 och i avtalet ingår inte materialkostnader, vilka beaktas i anslaget uppgående till 8.000 euro. Anslaget avser även inspektioner och farledsundersökningar samt kostnader för kontroll av att entreprenadavtalet fullföljs. Anslaget medför att fiskefyrarna lämnas utan översyn under året. Under året kommer en ny upphandling av farledsunderhållet att göras.

Inom farledsområdet finns ett stort behov av förändring. För att klara de krav som EU-direktiv ställer på farledshållare måste digitala register upprätthållas för farlederna. För de farleder som landskapsregeringen ansvarar för finns ingen sådan infrastruktur. Ett utredningsarbete har startat under år 2010 för att klargöra vilka förändringar som krävs för att möta kraven. När utredningen är klar presenteras kostnadsbehovet för lagtinget i en tilläggsbudget.

48.30.24. Utgifter för drift och underhåll av färjfästen, bryggor, broar, hamnar och byggnader (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-429 354,04	-535 000	-550 000
(t.a. -131 709,38)		

Föreslås ett anslag om 550.000 euro för drift och underhåll av färjfästen, bryggor, broar, hamnar och byggnader samt regleringsdammen i Vargsundsådran varvid drift- och underhållsarbetet i huvudsak köps in från avdelningens egna vägunderhållsenhet i samband med den årliga beställningen av vägunderhåll. Föreslås, med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning, att de beräknade hyresinkomsterna om ca 18.000 euro direkt gottskrivs momentet.

Kostnaderna för att underhålla broar, hamnar, färjfästen, bryggor m.m. kommer att stiga i framtiden främst på grund av anläggningarnas stigande ålder och slitage. Drift och underhållsåtgärder som berör trafikanternas säkerhet och anläggningarnas funktion prioriteras fortsättningsvis.

Inom ramen för anslaget kan åtgärder i enlighet med reparationsprogrammet för träbryggorna inte vidtas detta år. Gällande viktbegränsningar på bryggorna kvarstår.

Beställningen av årlig drift och underhåll av linfärjornas färjfästen görs från detta moment.

Anslaget har beräknats enligt följande fördelning:

Drift och underhåll av färjfästen, broar, hamnar	-240.000 euro
Drift och underhåll av bryggor	-30.000 euro
Drift och underhåll av linfärjfästen	-90.000 euro
Drift och underhåll av hydraulik och färjklaffar	-70.000 euro
Drift och underhåll av regleringsdammen	-7.000 euro
Drift av byggnader	-105.000 euro
Underhåll av byggnader	-26.000 euro
Hyresinkomster	18.000 euro
	-550.000 euro

48.30.25. Utgifter för drift och underhåll av linfärjor (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
	-2 021 000	-2 250 000

Föreslås ett anslag om 2.250.000 euro. Fördelningen är 2.000.000 euro till drift och 250.000 euro till beställning av underhåll av linfärjor.

Beställningen av årlig drift och underhåll av linfärjor görs från detta moment.

48.30.30. Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-92 231,16	-220 000	-200 000

Föreslås ett anslag om 200.000 euro, med hänvisning till 19 § LL (1964:16) om kommunalvägar, som bidrag för de nybyggnader, ombyggnader och nödvändiga grundförbättringar som kommunerna anhållit om eller föreslagit i sina planer för år 2011.

De högsta bidragsberättigade byggnadskostnaderna för grundförbättringar av 5,5 /5 meter breda vägar är 60 euro/meter och för nybyggnad 70 euro/meter. Landskapsregeringen besluter om bidragsprocenten baserad på den bidragsberättigade byggkostnaden.

Inom ramen för anslaget kan bidrag beviljas för anläggande av gång- och cykelvägar med väsentlig betydelse för trafiksäkerheten i kommunen. Den högsta bidragsberättigade byggkostnaden per meter gång- och cykelväg föreslås vara högst 40 euro/meter.

För att bidrag ska utbetalas vid ny- och ombyggnad av kommunalväg ska planering och dimensionering ske enligt nuvarande och förväntad trafikbelastning. Svenska trafikverkets normer ”projektering och byggande av enskilda vägar” ska iakttas vid projektering och byggnation.

Bidrag kan sökas för grundförbättring tidigast 25 år efter senast beviljad ansökan för aktuellt vägavsnitt.

Inget bidrag beviljas för beläggning av kommunalvägar.

48.30.74. **Byggnadsinvesteringar (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-2 936,29	-247 000	0

Föreslås inget anslag.

Arbetet med att flytta vägunderhållet till Godby fortsätter under året.

48.30.77. **Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-3 855 817,05	-2 900 000	-3 200 000
	tb -1 200 000	

Föreslås ett anslag om 3.200.000 euro under momentet.

Anslaget får användas för vägbyggnadsprojekt vilka nämns i nedanstående motivering, samt för beläggningsarbeten och planering. Därtill kan anslaget användas för små trafiksäkerhetsarbeten vilka inte särskilt nämns. Anslaget kan även användas för under tidigare år budgeterade projekt vilkas kostnader överstigit de beräknade. Under tidigare år budgeterade anslag kan av landskapsregeringen omfördelas och användas för projekt som anges i denna motivering. Förpliktelser som medför åtagande utöver det nu föreslagna anslaget får inte ingås.

Anslaget planeras sålunda använt för förverkligande och planering av projekt enligt följande:

Vägprojekt påbörjade under år 2010 som färdigställs år 2011
Landsväg nr 40, etapp Boda - Bjärström
Landsväg nr 50, Haraldsby - Fremmanby
Landsväg nr 800, Kumlinge kyrkvägskäl - Dössängsvägskäl.

De vägprojekt som ingår i arbetsprogrammet för år 2010 kommer att färdigställas under år 2011 samtidigt som anslaget inte medger att nya projekt startas förrän år 2012.

Vägprojekt med fastställda vägplaner som förverkligas år 2012 eller senare
Käringsundsvägen g/c väg
Sottunga brygga - butiken

Vägprojekt med utställda vägplaner som förverkligas år 2012 eller senare
Kalmarnäs / Solberget cirkulationsplats m.m. i Jomala
Björkövägens grundförstärkning i Kumlinge

Vägprojekt som projekteras och vägplan uppgörs och fastställs:
Landsväg nr 3 Kalmarnäs / Solberget
Landsväg nr 2 Finby - Prästö, ombyggnad och separat g/c väg
Landsväg nr 40 Näfsby - Gölby, etapp Näfsby - Boda
Landsväg nr 1 Möckelö - Kungsö, separat g/c väg

Då ombeläggningar under flera år inte har genomförts i tillräcklig omfattning p.g.a. brist av budgetmedel föreslås att ombeläggningar av vägnätet nu priorite-

ras.

Föreslås därtill, med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning, att ersättning från externa intressenter för kostnader för kabelbrunnar och rör för kabeldragningar kan gottskrivas momentet.

48.30.78. Kortruttsinvesteringar (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-100 000	-1 000 000

Föreslås ett anslag om 1.000.000 euro under momentet.

MKB-utredningen för Föglötunnelns södra alternativ slutförs utan att provborrnigar genomförs. Kortruttsutredning utförs av extern konsult och finansieras av medel från detta moment.

Åva-Jurmo projektet fortsättes under året. Även förstudien för Bäröprojektet fortsätter under år 2011 med medel från år 2009, moment 48.30.79.

Ett färjfäste på östra Föglö kommer enligt landskapsregeringens uppfattning ha en central roll i det framtida trafiksystemet varför en förstudie över trafiklösningarna över Föglö utförs.

48.30.79. Bro- och hamnbyggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-104 519,89	-1 500 000	-2 050 000
	tb 0	

Föreslås ett anslag om 2.050.000 euro under momentet.

Anslaget får användas för byggnads- och förbättringsprojekt gällande bro, hamn, färjfästen, bryggor, farleder och muddringar, utöver löpande årligt underhåll, för de projekt som anges nedan. Anslaget kan även användas för under tidigare år budgeterade projekt vilkas kostnader överstigit de beräknade. Under tidigare år budgeterade anslag kan av landskapsregeringen omfördelas och användas för projekt som anges i denna motivering. Förpliktelser som medför åtagande utöver det nu föreslagna anslaget får inte ingås.

Anslaget planeras sålunda använt för förverkligande och planering av projekt enligt följande:

Projekt under år 2011
Förnyande av bron över Lotsholmsströmmen, ca 1.900.000 euro av budgetmedlen för år 2011 beräknas åtgå till projektet.

Under momentet finns i övrigt behov av att
- fortsätta ombyggnadsprojektet gällande låssystemet för linfärjorna
- planera en ombyggnad av hamnanläggningen i Snäckö
- genomföra en förstudie av en bro över Prästösund samt
- att utreda möjligheterna till en förstoring av hamnplanerna i Svinö och De-

gerby. Sedan kapaciteten ökat på Föglölinjen har det större antalet fordon i köerna till färjan blivit ett trafiksäkerhetsproblem.

Följande broar är i behov av åtgärder
Vårdöbron
- vattentryckisolering och brofogar förnyas (planerad för år 2012)

Färjsundsbron
- vattentrycksisolering och brofogar förnyas (utreds under åren 2011-2012 inom ramen för tillgängliga anslag)

Degerösundsbron
- vattentryckisolering, brofogar, kantbalkar, broräcken. Repareras (utreds under åren 2011-2012 inom ramen för tillgängliga anslag)

Broarna längs Järsövägen
- behovet av åtgärder utreds under år 2012 inom ramen för tillgängliga anslag

4 st. broar med körbana av trä i skärgården
- behovet av åtgärder utreds under år 2012 inom ramen för tillgängliga anslag.

48.31. VÄGUNDERHÅLLSVERKSAMHET

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I tb)	Förslag 2011
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-614	0	0
Summa utgifter	-614	0	0
Anslag netto	-614	0	0

Vägunderhållsenheten handhar den praktiska skötseln av lands- och bygdevägar, underhållet av broar och färjfästen samt driften av linfärjorna. Enheten utför uppdrag såväl internt inom förvaltningen som externt åt kommuner och privata mot beställning. Åt utomstående utförs arbeten förutsatt att den egna verksamheten inte blir lidande och att det sker på marknadsmässiga villkor. Enheten anlitar även privata underleverantörer för utförandet av de olika uppdragen.

Åland är uppdelat i två vägdistrikt, fasta Åland och skärgården. På fasta Åland finns vägstationer i Godby och Möckelö. I skärgården finns fyra vägstationer, på Brändö, Föglö, Kumlinge och Kökar. På mindre öar med lands- och bygdevägar har enheten privata tillsyningsmän för delar av underhållsarbetet.

Vägunderhållsenheten inleder arbetet med att förändra sin organisation för att möta kraven i en kommande bolagisering.

Se även moment 48.30.74.

Utgifter

48.31.20. Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-613,55	0	0

Vägunderhållsenheten handhar drift- och underhållsarbetena av de allmänna vägarna inklusive flygfält (Kumlinge) och helikopterplattor samt linstyrda färjor.

Föreslås med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning att de beräknade inkomsterna och ersättningarna från produktionsverksamheten samt arbeten utförda åt kommuner och privata om sammanlagt 4.565.000 euro gottskrives momentet. Med beaktande av detta föreslås ett nettoanslag om 0 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. Föreslås att den vakanta tjänsten som enhetschef (lkl A25) indras. Se även moment 48.01.01.

Landskapsregeringen har valt att av miljömässiga orsaker inte använda salt i vintervägunderhållet. Därför spelar väghyvlarna en viktig roll för att hålla trafiksäkra vintervägar.

Delar av vägunderhållets maskinpark är utsliten och en förnyelse är nödvändig. Under år 2011 är avsikten att byta ut 2 st. väghyvlar till 1 ny till en beräknad kostnad om 280.000 euro.

48.32. PROJEKTERING, MARK- OCH VATTENPLANERING

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I tb)	Förslag 2011
Inkomster	140 810	100 000	100 000
Konsumtionsutgifter	-310 620	-337 000	-337 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-310 620	-337 000	-337 000
Anslag netto	-169 811	-237 000	-237 000

Projekterings- och vattenenheten utför projektering av allmänna vägar, kommunalvägar och övriga vägar, planerings- och mätningstjänster inom mark- och vattenområdet samt vattenförrättningar i enlighet med vattenlagen (1996:61).

Planering av mindre broar, färjfästen, bryggor och byggnader utförs i mån av möjlighet. Enheten utför således dels konsult- och tjänsteuppgifter, dels myndighetsuppgifter. Verksamheten riktar sig till mark- och tomtägare, lantbrukare, myndigheter och andra företag.

De konkreta tjänsterna som utförs är förstudier och förundersökningar, upprättande av förfrågningsunderlag för projektering, vägplaner och entreprenadhandlingar för vägbyggnadsentreprenader, avvattnings-, bevattnings- och täckdikesplanering, mätnings-, avvägnings- och kartläggningsuppdrag samt olika typer av flödesberäkningar. Därutöver ingår att ge råd och utlåtanden kring vatten- och markplaneringsfrågor. Dessutom utförs kontrollantuppdrag och efterkontroller av entreprenader.

Inkomster

38.32.20. Projekterings- och vattenenheten - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
140 809,70	100 000	100 000

Föreslås en inkomst om 100.000 euro för projekterings- och utredningsuppdrag som utförs internt främst för trafik- jämte social- och miljöavdelningen samt externt för kommuner, lantbrukare, markägare och andra uppdragsgivare.

Utgifter

48.32.20. Projekterings- och vattenenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-310 620,41 (t.a. -2 674,83)	-337 000	-337 000

Under momentet föreslås ett anslag om 337.000 euro.

De konkreta tjänsterna som utförs är förstudier och förundersökningar, upprättande av förfrågningsunderlag för projektering, vägplaner och entreprenadhandlingar för vägbyggnadsentreprenader, avvattnings-, bevattnings- och täckdikesplanering, mätnings-, avvägnings- och kartläggningsuppdrag samt olika typer av flödesberäkningar. Därutöver ingår att ge råd och utlåtanden kring vatten- och markplaneringsfrågor. Dessutom utförs kontrollantuppdrag och efterkontroller av entreprenader.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

48.50. VERKSTAD OCH LAGER

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	122 065	2 000	46 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter		-75 000	
Summa utgifter	0	-75 000	0
Anslag netto	122 065	-73 000	46 000

Bolagiseringen av verkstad och lager samt Möckelö-området pågår. Innan bolagiseringar kan inledas måste det finnas klara direktiv och målsättningar för bolagen, dessutom måste rutiner och system för bolagens ekonomi- och juridiska administration ha tagits fram. Ett ramavtal för de tjänster som utförs åt förvaltningen är en väsentlig del av bolagiseringsprocessen och för att verksamheten skall kunna fungera på marknadsmässiga villkor.

Bolagets verksamhet avses bestå verkstadstjänster, lagerverksamhet samt uthyrning av markområden och hamnplatser till landskapsregeringen och privata aktörer. Landskapsregeringen återkommer i ett senare skede med konkretiserade förslag om vilket kapital som skall överföras till bolaget i form av apportegendom.

Inkomster

38.50.20. Verkstad och lager - verksamhetsinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
122 065,29	2 000	46 000

Föreslås en nettoinkomst om 46.000 euro.

Med hänvisning till 8 § LL (1971/43) om landskapets finansförvaltning föreslås verkstaden och lagret nettobudgeterade även år 2011. I inkomsten beaktas de direkta kostnaderna och kapitalkostnaderna motsvarande avskrivningarna på årsbasis på det kapital som är bundet i verksamheten.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Utgifter

48.50.21. Utgifter för bolagisering (VR)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
		0
	tb -75 000	

Föreslås i detta skede inget ytterligare anslag.

48.70. MOTORFORDONSBYRÅN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	971 425	960 000	980 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-813 487	-854 000	-880 000
Summa utgifter	-813 487	-854 000	-880 000
Anslag netto	157 937	106 000	100 000

Det övergripande målet är att tillhandahålla i LL (1975:9) om Motorfordonsbyrån angivna och av landskapsregeringen ålagda tjänster till rimlig kostnad och på god servicenivå med hög kompetens och öppenhet. För att uppnå detta strävar Motorfordonsbyrån till ett effektivare utnyttjande av informationsteknologin och att hålla väntetiderna för förarexamen och besiktning under en vecka.

Målet för året är en fortsatt långsiktig planering för verksamheten, uppnå förbättringar av servicenivån och en personalutveckling som befrämjar fortsatt god effektivitet.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen, har beräknats respektive uppskattats* enligt följande:

	2008	2009	2010*	2011*
Årlig kontrollbesiktning	14.672	15.085	15.500	15.800
Avgastest	11.617	12.418	12.450	13.200
Förarexamen	999	946	890	900
Fordonsregistret, antal fordon	34.717	36.192	36.730	36.900
Nybilsregistrering	639	390	490	590
Importerade begagnade fordon från Finland	487	464	520	540
Importerade begagnade fordon från utlandet	723	932	620	640
Ändringar i fordonsregister	10.193	11.481	11.800	12.600
Nyregistreringar och ändringar i båtregister	663	573	620	630
Nya körkort och ändringar	2.446	2.593	2.720	2.870
Trafikbrott som registrerats	1.006	182	1.020	1.030

38.70.20. **Motorfordonsbyrån - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
971 424,71	930 000	980 000
	tb 30 000	

Föreslås höjning av verksamhetsinkomsterna till 980.000 euro.

Fördelat enligt följande

Avgifter	143.000 euro
Registerbrickor	105.000 euro
Besiktningsavgifter	680.000 euro
Förarexamensavgifter	52.000 euro
Totalt	980.000 euro

48.70.20. **Motorfordonsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-813 487,36	-824 000	-880 000
	tb -30 000	
(t.a. -10 492)		

Föreslås ett anslag om 880.000 euro för att täcka motorfordonsbyråns verksamhetskostnader under året.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 samt för semestervikarier.

En fortsatt normal ökning av arbetsmängd och utgifter förväntas, samtidigt som inkomsterna ökar i samma takt. I anslaget ingår uppdatering av utrustning och inventarier.

39./49. SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Summa inkomster	228 201 771	253 628 000	276 024 000	8,8%	21,0%
Utgifter enligt momentart					
Övriga utgifter	-1 370 248	-17 898 000	-34 380 000	92,1%	2409,0%
Summa utgifter	-1 370 248	-17 898 000	-34 380 000	92,1%	2409,0%
Anslag netto	226 831 523	235 730 000	241 644 000	2,5%	6,5%

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Inkomster per uppgiftsområde					
Finansiella poster	7 810 610	3 722 000	3 018 000	-18,9%	-61,4%
Skatter och inkomster av skattenatur	197 362 717	185 616 000	215 410 000	16,1%	9,1%
Återbetalade lån	3 017 554	3 125 000	3 250 000	4,0%	7,7%
Upptagna lån	0	38 215 000	37 246 000	-2,5%	
Återförda anslag	7 323 327	2 950 000	2 100 000	-28,8%	-71,3%
Utjämningsfond	0	20 000 000	15 000 000		
Överföringar mellan olika budgetår	12 687 563	0	0		-100,0%
Summa	228 201 771	253 628 000	276 024 000	8,8%	21,0%

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011	Förändring 2010-2011	Förändring 2009-2011
Utgifter per uppgiftsområde					
Finansiella poster	-478 577	-450 000	-230 000	-48,9%	-51,9%
Återförda anslag	-891 671	-150 000	-150 000	0,0%	-83,2%
Utjämningsfond	0	0	0		
Överföringar mellan olika budgetår	0	-17 298 000	-34 000 000	96,6%	
Summa	-1 370 248	-17 898 000	-34 380 000	92,1%	2409,0%

49.01. FINANSIELLA POSTER

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	7 810 610	3 722 000	3 018 000
Övriga utgifter	-478 577	-450 000	-230 000
Summa utgifter	-478 577	-450 000	-230 000
Anslag netto	7 332 033	3 272 000	2 788 000

Inkomster

39.01.91. Räntor på lån

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
1 425 308,49	1 330 000	850 000

Som beräknad ränteinkomst av utgivna lån föreslås 850.000 euro upptaget. Inkomsten minskar till följd av att den utestående lånestocken har gått ner samt det låga ränteläget.

39.01.92. Ränteinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
5 120 618,91	1 000 000	800 000

Som inkomst av likviditetsplaceringar och ränta på bankkonton föreslås 800.000 euro.

39.01.93. Premier för landskapsgarantier

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
17 212,10	20 000	18 000

Som inkomst av utestående landskapsgarantier föreslås 18.000 euro upptaget.

39.01.94. Dividendinkomster

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
1 247 470,28	1 200 000 tb 172 000	1 350 000

Som dividendinkomst av landskapets aktieinnehav föreslås 1.350.000 euro upptaget.

Utgifter

49.01.90. Ränteutgifter (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-88 953,04	-50 000	-30 000

För ränteutgifter m.fl. kostnader för av landskapet upptagna budgetlån och tillfälliga likviditetslån föreslås ett anslag om 30.000 euro.

Anslaget avser förutom ränteutgifter för budgetlån och likviditetslån även räntor

och övriga kostnader för regionallån (se moment 44.10.87 och 39.30.87).

49.01.91. **Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-389 624,18	-400 000	-200 000

Föreslås ett anslag om 200.000 euro. Anslaget avser förutom avkortningar av upptagna finansieringslån även avkortning av regionallån från Nordiska Investeringsbanken, vilka motsvaras av inkomst under moment 39.20.91.

39.10. SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	197 362 717	185 616 000	215 410 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	197 362 717	185 616 000	215 410 000

Inkomster

39.10.90. **Avräkningsbelopp**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
164 486 434,04	167 300 000 tb 7 729 000	188 600 000

Det förskott landskapet i enlighet med 45 § självstyrelselagen erhåller för år 2011 uppgår enligt Ålandsdelegationens beslut till 188.600.000 euro, vilket belopp föreslås upptaget som inkomst under momentet.

39.10.91. **Skattegottgörelse**

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
24 033 038,00	3 000 000 tb 157 000	19 500 000

Med hänvisning till 49 § självstyrelselagen föreslås upptaget ett anslag om 19.500.000 euro som uppskattad inkomst av skattegottgörelse för skatteåret 2009. Det slutliga beloppet av skattegottgörelsen blir känt först efter att beskattningen för år 2009 har avslutats.

39.10.92. Återbäring av lotteriskatt

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
8 310 602,62	7 200 000 tb -500 000	6 700 000

Den lotteriskatt som riksmyndigheterna uppbär av Ålands Penningautomatförening återbärs till landskapet. Med anledning härav föreslås upptaget en inkomst om 6.700.000 euro under momentet.

39.10.93. Apoteksavgifter

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
532 642,05	730 000	610 000

Föreslås en inkomst om 610.000 euro. Inkomsterna är avgifter enligt LL (1947:6, ändr. 2002/44) om apoteksavgift i landskapet Åland. Inkomsterna förväntas minska på grund av ett förnyat prissättningssystem som minskar apotekens omsättning.

39.20. ÅTERBETALADE LÅN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	3 017 554	3 125 000	3 250 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	3 017 554	3 125 000	3 250 000

Inkomster

39.20.91. Avkortningar på lån

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
3 017 553,92	3 125 000	3 250 000

Som inkomst av influtna avkortningar på lån föreslås 3.250.000 euro upptaget under momentet. Även avkortningar på de lån som utges ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot ingår i beloppet.

39.30. UPPTAGNA LÅN

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	0	38 215 000	37 246 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	38 215 000	37 246 000

Inkomster

39.30.87. Regionallån

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	2 500 000	2 500 000

Med hänvisning till moment 44.10.87 föreslås 2.500.000 euro upptaget som inkomst under momentet.

39.30.90. Finansieringslån

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	48 203 000	34 746 000
	tb -12 488 000	

För balansering av föreliggande förslag till budget för år 2011 föreslås en inkomst om 34.746.000 euro. Se även moment 39.95.90.

49.90. ÅTERFÖRDA ANSLAG

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	7 323 327	2 950 000	2 100 000
Övriga utgifter	-891 671	-150 000	-150 000
Summa utgifter	-891 671	-150 000	-150 000
Anslag netto	6 431 656	2 800 000	1 950 000

Inkomster

39.90.90. Återförda utgiftsrester och reservationsanslag

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
6 073 500,60	2 000 000	2 000 000

På grund av att varje år en del i bokslutet ingående utgiftsrester och reserverade anslag av olika orsaker ej tas i bruk föreslås en inkomst om 2.000.000 euro upptagen under momentet.

39.90.95 Återbokade bidrag

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
1 249 826,45	100 000	100 000
	tb 850 000	

För att underlätta avförandet av bidrag som beviljats stödtagare men som av olika skäl aldrig utbetalas samt för bidrag som återkrävts föreslås i detta skede en upp-

skattad inkomst om 100.000 euro.

Utgifter

49.90.90. Återförda inkomstrester (F)

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
-891 671,11	-150 000	-150 000

För avskrivning av i bokslutet ingående inkomstrester från tidigare år samt inkomster som antecknas under året föreslås ett anslag om 150.000 euro.

49.95. UTJÄMNINGSFOND

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	0	20 000 000	15 000 000
Övriga utgifter	0	0	0
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	20 000 000	15 000 000

Inkomster

39.95.90. Överföring från utjämningsfond

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
	20 000 000	15 000 000

Föreslås en inkomst om 15.000.000 euro som överföring från utjämningsfonden, varefter av denna reservering återstår 11.733.034 euro.

Utgifter

49.95.90. Överföring till utjämningsfond

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	

Momentet utgår.

49.98. ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	12 687 563	0	0
Övriga utgifter	0	-17 298 000	-34 000 000
Summa utgifter	0	-17 298 000	-34 000 000
Anslag netto	12 687 563	-17 298 000	-34 000 000

Inkomster

39.98.99. Föregående års överskott

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
12 687 563,44	0	

Momentet utgår. Utgående från beräkningar hösten 2010 förväntas budgeten ackumulerat uppvisa ett underskott i bokslutet för år 2010.

Utgifter

49.98.98. Föregående års underskott

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	-24 000 000 tb 6 702 000	-34 000 000

Utgående från beräkningar hösten 2010 förväntas budgeten ackumulerat uppvisa ett underskott om ca 34.000.000 euro i bokslutet för år 2010. Med beaktande av ovanstående föreslås ett anslag om 34.000.000 euro.

49.98.99. Överföring av budgetöverskott

Bokslut 2009	Budget 2010	Förslag
0,00	0	

Momentet utgår. Se moment 39.30.90.

Bilaga 1

PLAN FÖR SOCIALVÅRDEN

2011 - 2015

I INLEDNING ... 2

1. ALLMÄNT ... 2
2. PLANENS UPPSTÄLLNING ... 2

II LANDSKAPSREGERINGENS ROLL ... 3

1. ALLMÄNT ... 3
2. PLANERING OCH LEDNING ... 3
3. ÖVERVAKNING OCH TILLSYN ... 3

III MÅL OCH ANVISNINGAR ... 5

1. ÖVERGRIPANDE MÅL ... 5
2. SOCIAL TRYGGHET ... 5
3. ANSVARET FÖR ORDNANDET AV SOCIALVÅRDEN ... 6
4. ORGANISATIONEN AV VERKSAMHETEN ... 6
5. KLIENTENS STÄLLNING OCH RÄTTIGHETER ... 7
6. FÖREBYGGANDE ARBETE ... 7
7. BARN OCH UNGDOM ... 8
   7.1. Barnfamiljer ... 9
   7.2. Barnskydd ... 10
      7.2.1. Förebyggande åtgärder ... 11
      7.2.2. Stödåtgärder inom den öppna vården ... 11
   7.3. Barnomsorg ... 11
   7.4. Hemvårdsstöd ... 12
8. ALKOHOL OCH NARKOTIKA ... 13
   8.1. Missbrukarvård ... 13
9. ÄLDREOMSORG ... 14
10. SERVICE FÖR FUNKTIONSHINDRADE ... 15
11. SPECIALOMSORG ... 16
12. UTKOMSTSTÖD ... 16
13. BOENDE ... 17
14. UTVECKLING AV SERVICESTRUKTUREN OCH SERVICEN ... 17
15. KVINNOFRIDSARBETET ... 18
16. DATA-, STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM ... 18
17. SOCIALJOUR ... 18

IV RESURSER ... 19

1. DRIFT ... 19
2. PERSONAL ... 19
3. ANLÄGGNINGSPROJEKT ... 19
   3.1. Definition ... 19
   3.2. Förslag över anläggningsprojekt ... 19
   3.3. Ansökan om landskapsandel för anläggningsprojekt ... 19
   3.4. Fastställande av anläggningsprojekt ... 19
   3.5. Inkomna förslag över anläggningsprojekt ... 19

Plan för ordnande av socialvården i landskapet Åland under åren 2011 - 2015

Antagen i Mariehamn den 2011.

I INLEDNING

1. Allmänt

Enligt landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården skall landskapsregeringen årligen anta en plan - **socialvårdsplanen** - för ordnande av socialvården i landskapet under de fem följande åren.

Socialvårdsplanen skall innehålla följande:

1. målen och anvisningarna för ordnandet av socialvården
2. de föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigande i speciallag
3. de landskapsandelar som skall erläggas för socialvården, basbelopp enligt åldersgrupp per invånare samt en uppskattning av det sammanlagda beloppet av driftskostnaderna för den socialvård som kommunerna ordnar
4. antalet anställda inom den socialvård som ligger till grund för fastställande av landskapsandelen
5. en förteckning över anläggningsprojekt, de högsta kostnader för de projekt som berättigar till landskapsandel och projektens inledningsår
6. beloppet av minimikostnader för att ett projekt skall betraktas som ett anläggningsprojekt samt
7. en uppskattning av den landskapsandel som betalas för anläggningsprojekt.

2. Planens uppställning

I planen anges mål och anvisningar för socialvården och dess utvecklande i landskapet Åland under de kommande åren. Målen kompletteras i förekommande fall med anvisningar. Målen och anvisningarna riktar sig i första hand till kommunerna och är riktgivande till sin karaktär. Syftet är att bidra till utvecklandet av socialvården i landskapet, samt att stödja arbetet inom den sociala sektorn. Långsiktigt skall målen och anvisningarna även underlätta en uppföljning och utvärdering av verksamheten.

II LANDSKAPSREGERINGENS ROLL

1. Allmänt

Socialvårdsbyrån vid landskapsregeringens social- och miljöavdelning skall handlägga ärenden som gäller utkomstskydd, främjande av social välfärd och förebyggande av sociala problem.

Enligt socialvårdslagen (FFS 710/1982) respektive landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård ankommer den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av socialvården på landskapsregeringen.

2. Planering och ledning

Landskapsregeringen fullgör sin planerings- och ledningsfunktion inom den sociala verksamheten bland annat genom att:

- ordna erfarenhetsutbyten för tjänstemän verksamma inom socialvården
- föra en kontinuerlig dialog med kommunerna och Ålands kommunförbund
- kontinuerligt se över och vid behov revidera lagstiftningen inom området
- informera om förändringar inom lagstiftningen
- ordna viss utbildning och kompetensutveckling
- samordna tillämpningen av regler och bestämmelser
- utöva tillsyn

Landskapsregeringen erfar att kommunerna har uttalat ett behov av ökad information om sociallagstiftningen. Landskapsregeringen avser därför att i större utsträckning än hittills informera allmänt om den sociallagstiftning som faller under åländsk behörighet samt kontinuerligt informera om nya lagar och förestående ändringar i befintliga lagar på socialrättens område. Landskapsregeringen ger dock inte rådgivning i enskilda fall eftersom detta inte är förenligt med landskapsregeringens roll som tillsynsmyndighet.

3. Övervakning och tillsyn

En viktig funktion för landskapsregeringen i dess arbete med planering och ledning av den sociala verksamheten i kommunerna är att utöva viss tillsynsverksamhet. Syftet med tillsynen kan sammanfattas i följande punkter:

- Framåtsyftande
- Kvalitetshöjande
- Samordning av kommunal verksamhet i landskapet
- Skaffa underlag för utvecklingsarbete
- Lyfta fram brister i verksamheten

Landskapsregeringen har påbörjat utvecklandet av en systematisk tillsynsverksamhet gentemot kommuner och privata socialserviceproducenter inom den sociala sektorn. Landskapsregeringen har i juni 2009 antagit en plan för social tillsyn. I planen beskrivs olika metoder för tillsyn och arbetsverktyg för dessa. Den inkluderar även en modell för tillsyn över socialvården på Åland för en treårsperiod och utgör en bas för tillsynsarbetet som revideras årligen i samband med att socialvårdsplanen antas. Tillsynsverksamheten skall bidra till att verksamhetsutövaren ständigt utvecklar och förbättrar sin verksamhet som rör enskilda människors rättssäkerhet, verksamheters laglighet samt god kvalitet inom socialvården. Verksamheten kommer att utvecklas i samråd med kommunerna.

Vision
Ett effektivt nyttjande av landskapsregeringens och kommunernas resurser inom det sociala området främjar en god socialvård för de enskilda människorna.

Mål

- *Utveckla och bedriva en ändamålsenlig tillsynsverksamhet inom den sociala verksamheten.*

Anvisning

1. *Kommunerna skall verka för att landskapsregeringen förses med relevanta fakta och information om den sociala verksamheten inom ramen för tillsynsverksamheten.*

III MÅL OCH ANVISNINGAR

1. Övergripande mål

Den övergripande målsättningen för socialvården för åren 2011-2015 är att:

- förebygga och förhindra social utslagning
- främja befolkningens tillgång till likvärdig och trygg socialvård
- trygga socialvårdsverksamheten

Landskapsregeringen erfar att behovet av juridisk rådgivning i enskilda fall är stort i kommunerna. Kommunerna bör inom ramen för samarbetet inom Ålands kommunförbund överväga möjligheter att tillhandahålla juridisk rådgivning för kommunerna inom det sociala området.

Ålands kommunförbund arbetar för ett närmare samarbete mellan kommunerna inom bland annat det sociala området. Landskapsregeringen konstaterar att flera kommuner har etablerat ett samarbete inom den sociala sektorn. Landskapsregeringen ser mycket positivt på denna utveckling och rekommenderar fortsatt interkommunal samverkan inom alla de områden inom sociala sektorn där det är ändamålsenligt.

2. Social trygghet

En god social trygghet på alla plan är en förutsättning för ett modernt samhälle. I begreppet social trygghet ingår bland annat förebyggande verksamhet, socialvårdstjänster av viss omfattning och kvalitet samt ett ekonomiskt skyddsnät i form av trygghet under sjukdom, arbetslöshet och ålderdom samt annat utkomstskydd. Enligt grundlagen garanteras därför alla vissa ekonomiska, sociala och kulturella grundläggande rättigheter. Landskapet och kommunerna skall tillförsäkra var och en dessa rättigheter.

Syftet med den sociala tryggheten är att främja befolkningens hälsa och funktionsförmåga, att ge förutsättningar för en sund arbets- och livsmiljö samt att trygga en tillräcklig utkomst, social- och hälsovårdstjänster och social trygghet i livets alla skeden. Så gott som alla hushåll erhåller tidvis någon form av inkomstöverföring eller nyttjar socialvårdstjänster.

Kommunerna har en viktig roll då det gäller att utveckla den sociala tryggheten. Social-tjänsterna och utkomstskyddet styrs med hjälp av lagstiftning. Tjänsterna finansieras huvudsakligen med skatter och landskapsandelar. Kostnaderna för utkomstskyddet täcks med avgifter som tas ut av arbetsgivare och de försäkrade samt med skattemedel.

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) har på uppdrag av landskapsregeringen i rapporten Ekonomisk utsatthet och social trygghet (rapport 2007:5) undersökt hur den del av det sociala trygghetssystemet som faller under Ålands lagstiftningsbehörighet fungerar i praktiken, och i vad mån de olika bidragen minskar risken för relativ fattigdom. Landskapsregeringen fortsätter arbetet med att förbättra det sociala trygghetssystemet som faller under Ålands lagstiftningsbehörighet utgående från slutsatserna i rapporten. Vidare skall enskilda personers delaktighet i samhällslivet och på arbetsmarknaden tryggas i en lag om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Den kulturella mångfalden i landskapet har ökat och kommer att öka ytterligare i framtiden. Dels tar vi emot flyktingar dels behöver vi viss inflyttning för att möta ett hotande underskott på arbetskraft. Landskapet och kommunerna har ett gemensamt intresse att effektivt förhindra allvarliga kulturella konflikter och främja en smidig integration i samhället av de nya etniska grupperna. En tvärsektoriell handlingsplan skall utarbetas. I planen tydliggörs bl.a. den sociala sektorns uppgifter i främjandet av inflyttades integration i samhället.

Mål

- *Kommunernas socialvårdstjänster skall ha god tillgänglighet för behövande och innehålla en tillräckligt hög kvalitet.*
- *Samhällets integration av inflyttade skall fungera väl.*

Anvisning

2. *Kommunerna bör i tillräcklig utsträckning tillgodose behovet av information, handledning och rådgivning beträffande förmånerna inom socialvården och det övriga socialskyddet.*

3. Ansvaret för ordnandet av socialvården

Enligt landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård samt socialvårdslagen (FFS 710/1982) skall kommunerna ombesörja planeringen och verkställandet av socialvården. Kommunerna har således ett omfattande lagstadgat ansvar för ordnandet av socialvården. Samtidigt har kommunerna goda möjligheter att lokalt anpassa lösningar till sina verksamhetsförutsättningar vid ordnandet av socialvården. Ett av målen med organisationen är att öka kommuninvånarnas påverkningsmöjligheter. För att möjliggöra detta är det viktigt att de värderingar som ligger bakom prioriteringsbeslut är tydliga och diskuteras öppet, samt att prioriteringarna bygger på ett så relevant faktaunderlag som möjligt.

Det ansvar som åläggs kommunerna i till exempel lagstiftningen om barnskydd, missbrukarvård och handikappservice, förutsätter att kommunerna årligen i samband med sin budgetberedning utreder de nödvändiga tjänsternas och stödåtgärdernas innehåll och omfattning.

Anvisning

3. *Kommunerna bör vid sin budgetering tydligt ange sina prioriteringar inom den sociala verksamheten.*

4. Organisationen av verksamheten

En framgångsrik socialvård förutsätter ett gott samarbete mellan olika aktörer. Genom sitt ansvar för socialvården, har kommunerna en central roll i det sammanhanget. En vidareutveckling av det sociala trygghets- och servicesystemet förutsätter att kommunerna aktivt samarbetar med Ålands hälso- och sjukvård, landskapsregeringen samt andra producenter av socialvård, såsom ideella organisationer, föreningar och enskilda personer.

Kommunernas verksamhet skall alltid skötas med den enskilda medborgaren i centrum. Även sättet att organisera verksamheten skall ske ur ett medborgarperspektiv.
Landskapsregeringen utreder under år hösten 2010- våren 2011 olika modeller för en framtida omorganisation för socialvården på Åland. En referensgrupp kommer att tillsättas där kommunrepresentanter kommer att erbjudas att delta.

Anvisning

4. *Kommunerna bör aktivt samarbeta med andra aktörer inom socialvården.*

5. Klientens ställning och rättigheter

Klienten skall stå i centrum för kommunernas socialvård. Detta innebär att en klient har rätt till socialvård av god kvalitet och gott bemötande utan diskriminering. Klienten skall bemötas så att hans eller hennes människovärde inte kränks och så att hans eller hennes övertygelse och integritet respekteras. Klientens önskemål, åsikt, fördel och individuella behov samt språkkunskaper och kulturella bakgrund skall om möjligt beaktas.

Socialvårdspersonalen skall för klienten utreda hans eller hennes rättigheter och skyldigheter samt olika alternativ och deras verkningar samt andra omständigheter som är av betydelse för klientens sak. Utredningen skall presenteras så att klienten förstår dess innehåll och betydelse tillräckligt. Klienten har rätt att ta del av uppgifter inom socialvården, även sådana som har införts i ett personregister, om de har betydelse i hans eller hennes ärende, dock med de begränsningar lagstiftningen anger.

När klienten ansöker om socialvårdstjänster inklusive barnomsorg eller förmåner, skriftligen eller muntligen, skall ett förvaltningsbeslut fattas eller, när privat socialvård ordnas, skall ett skriftligt avtal mellan den som lämnar socialvård och klienten ingås. Ett beslut skall motiveras och innehålla en besvärsanvisning eller upplysning om besvärsförbud. Av beslutet skall det klart framgå vad klienten har rätt till eller är förpliktad till eller hur ärendet annars avgjorts. Att enbart hänvisa till bristen på anslag är inte en godtagbar grund för att avslå en ansökan om en tjänst eller förmån. Även när det gäller anslagsbundna förmåner skall sökandens individuella förhållanden och behov av förmånen eller tjänsten alltid utvärderas.

För bedömning av klientens behov av socialvård och för säkerställande av att han eller hon erhåller hjälp skall en service- och vårdplan uppgöras i samråd med klienten. Genom planen främjas syftet att beakta klientens önskemål och åsikter i en sak som berör klienten själv. Service- och vårdplanen skall vara tillräckligt detaljerad. Klientens individuella förhållanden och specialbehov skall beaktas i planen. Genomförandedelen i planen skall vara tillräckligt specificerad för att klienten och den som ordnar servicen vet vad de har förbundit sig till. Planen skall kontrolleras och smidigt kunna ändras vartefter klientens behov av tjänster förändras.
En plan behöver inte göras upp, om det är fråga om tillfällig rådgivning eller handledning.

Anvisning

5. *Kommunerna skall tillförsäkra klienterna god tillgänglighet och kvalitet i sin socialservice.*
6. *Kommunerna skall främja klient- och patientombudsmannens ställning och förutsättningarna för dennes verksamhet.*

6. Förebyggande arbete

Ett av de viktigaste verktygen för att bekämpa social utslagning är förebyggande verksamhet. Skapandet av gynnsamma miljöer och förebyggande åtgärder är både på kort och lång sikt det mest ekonomiska alternativet när det gäller att bevara befolkningens sociala välbefinnande och hälsa. Genom att satsa tillräckligt med resurser på planeringen och den förebyggande verksamheten kan man minska behovet av social- och hälsovårdstjänster och därmed undvika onödiga kostnader.

Kommunerna bör utforma tydliga mål för den sociala verksamheten i allmänhet och för den förebyggande verksamheten i synnerhet. Målen bör vara konkreta, realistiska och möjliga att följa upp. Därmed kan ett bättre underlag skapas för bedömningar om var i organisationen kvalitetsförbättringar och effektivisering är möjliga och särskilt viktiga att genomföra.

Mål

- *Kommunerna har tydliga mål för den sociala verksamheten i allmänhet och för den förebyggande verksamheten i synnerhet.*

Anvisning

7. *Socialt välbefinnande och ett förebyggande tänkande skall genomsyra all samhällsplanering.*
8. *Kommunerna bör uppställa långsiktiga och tydliga mål för den sociala verksamheten, som mäts och utvärderas årligen.*
9. *Kommunerna bör utveckla rutiner för sin egen interna kvalitetskontroll inom sina verksamhetsområden.*
10. *Kommunernas revisorer bör övervaka och utvärdera hur kommunerna uppfyller socialpolitiska mål som fullmäktige uppställer.*

7. Barn och ungdom

Grunden för god hälsa och social anpassning skapas under barn- och ungdomsåren. Det är därför viktigt att i ett tillräckligt tidigt skede uppmärksamma eventuella symptom på otrygghet och störningar i barnens sociala utveckling. Förebyggande arbete för att hindra psykisk ohälsa, ungdomars missbruk av alkohol, tobak och narkotika hos unga är av särskilt stor betydelse.

I de undersökningar som gjorts om åländska barn och ungdomars psykiska välbefinnande konstateras att olika stressymtom och depressioner förekommer i stort sett i samma omfattning på Åland som i övriga Norden. Ett starkare fokus kommer därför att, precis som i övriga Norden, riktas mot barns psykiska välbefinnande. Landskapsregeringen fortsätter att genomföra särskilt riktade satsningar som stöder barn och unga inom en tvärsektoriell kraftsamling med fokus på psykiskt välbefinnande hos barn.

Kommunerna skall i större utsträckning beakta principen i barnkonventionen om att vid alla åtgärder som rör barn skall barnets bästa komma i främsta rummet och tydligt dokumentera att principen har beaktats. Ett effektivt sätt att förebygga sociala problem hos barn och unga är att redan i planerings- och beslutsskedet göra en noggrann analys av hur olika alternativ kan tänkas påverka flickor och pojkar i olika åldrar och sedan väga in detta i besluten. Landskapsregeringen har för avsikt att utveckla en modell för en sådan barnkonsekvensanalys och implementera denna tankegång i olika förvaltningars beslutsfattande och verksamheter.
Även stöd till föräldrarna i deras fostran är en angelägen uppgift för alla samhällets institutioner och myndigheter. Beprövade och utvärderade familjestödsmetoder bör ingå som en självklar integrerad del i allt arbete gällande barn och unga.

Socialvården har även ett stort ansvar för att barn inte far illa. Tvärsektoriell och konstruktiv samverkan mellan berörda myndigheter och organisationer är en viktig förutsättning då det gäller hjälp och stöd åt våldsutsatta kvinnor och deras barn men också då det gäller hjälp till förövaren. Samförstånd och ett gemensamt synsätt på mäns våld mot kvinnor och barn är nödvändigt för att inte kvinnor och barn som söker samhällets stöd skall uppleva sig kränkta på nytt.

Barns egen aktivitet och deras engagemang i frågor som gäller dem själva bör uppmuntras. När föräldrarna får sitt första barn behöver de särskilt stöd och uppmuntran för uppbyggnaden av förhållandet till barnet och familjelivet. Mödravården och barnrådgivningen har här en central roll. Redan under graviditeten bör pappor ges utrymme att aktivt delta i den rådgivning som ges modern och på detta sätt tillförsäkras att den framtida kontakten mellan pappan och barnet förstärks.

Risken för utslagning är uppenbar i fråga om till exempel barn som avbrutit grundskolan, är klienter inom barnskyddet och de som drabbats av svårigheter med skolgången. Socialförvaltningen kan stöda dessa unga genom att ta initiativ till samarbete med skolan, ungdomsledare, fritidsledare och ideella organisationer till exempel idrottsorganisationer.

Kommunerna bör satsa på servicen till riskfamiljer, det vill säga till familjer med ekonomiska, missbrukar- eller dylika problem. Härigenom kan kommunerna minska på behovet av barnskydd och förhindra senare problem hos barnet. Kommunerna borde även överväga att allmänt satsa på hemservice för barnfamiljer samt att skapa ett fungerande samarbete med sakkunniga inom rådgivningen, socialt arbete och annan socialservice. Hälso- och sjukvården borde garanteras en tillräcklig multiprofessionell konsultation vid behov.

Det är synnerligen viktigt att barnomsorgen, skolan samt hälso- och sjukvården i ett så tidigt skede som möjligt reagerar när de upptäcker att barn far illa. Socialvården ansvarar för barnskyddet och skall kontaktas när nämnda instanser anser att barn är i behov av att stödåtgärder sätts in.

Anvisning

11. *Kommunerna bör i förebyggande syfte rikta särskilda insatser till riskfamiljer och utsatta barn och ungdomar.*
12. *Kommunerna bör vid misstanke om våld mot barn följa den så kallade barnahusmetoden.*
13. *Den kommunala verksamhet som arbetar med barn och föräldrar skall integrera ett aktivt och medvetet familjestöd i sitt arbete.*

7.1. Barnfamiljer

Servicen för barn och barnfamiljer är splittrad och svårtillgänglig. Många olika enheter inom socialvården (till exempel barnomsorgen, missbrukarvården, barnskyddet och familjerådgivningen) samt inom hälso- och sjukvården (till exempel barn- och ungdomspsykiatrin, vuxenpsykiatrin, barn- och mödrarådgivningen samt barn- och ungdomsenheten vid ÅCS) arbetar med fokus på barnets och familjens bästa. Bland annat på grund av att resurserna är splittrade kan servicens kvalitet och tillgänglighet inte alltid garanteras. Genom att etablera ett tätare samarbete och en planerad samverkan är det möjligt att förverkliga en klientcentrerad funktionell servicehelhet vari ingår både bas- och specialservice.

Mål

- *Att skydda uppväxtförhållandena för alla barn på Åland och att stödja vårdnadshavarna i deras fostrande uppgift.*

Anvisning

14. *Kommunerna bör tillförsäkra sig en god personalkompetens inom socialvården.*

15. *Kommunerna bör utveckla hemservicen och anställa s.k. familjearbetare till behövande barnfamiljer.*

7.2. Barnskydd

Kommunernas ansvar för barnskyddet regleras i landskapslagen (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen samt i barnskyddslagen (FFS 417/2007). Barnskyddet indelas i förebyggande åtgärder, utredning av behovet av barnskydd, stödåtgärder inom öppenvården, brådskande placering av barn, omhändertagande, vård utom hemmet samt eftervård. Kommunen eller flera kommuner tillsammans skall göra upp en plan för att främja barns och unga personers välfärd samt ordna och utveckla barnskyddet. Planen skall godkännas av kommunens fullmäktige och beaktas när budget och ekonomiplan görs upp, se 12 § barnskyddslagen (FFS 417/2007).

Barnskyddet har till uppgift att trygga följande rättigheter:

- Varje barn har rätt till en trygg och stimulerande uppväxtmiljö samt till en harmonisk och mångsidig utveckling
- Barn har företrädesrätt till särskilt skydd och särskild omsorg
- Ett barn skall tillförsäkras positiva och nära mänskliga relationer, vilket särskilt gäller förhållandet mellan barnet och föräldrarna
- Ett barn skall uppfostras så, att det får förståelse, stöd, trygghet och ömhet
- Ett barn får inte underkuvas, agas kroppsligen eller på annat sätt behandlas kränkande
- Barnets utveckling till självständighet, ansvarsmedvetenhet och vuxenhet skall stödjas och befrämjas

Det stöd som ges barnen eller de unga och deras familjer syftar i första hand till att barnen skall kunna växa upp och utvecklas i det egna hemmet. Då ett barns levnadsförhållanden av en eller annan orsak äventyras, skall kommunen omgående vidta behövliga stödåtgärder inom den öppna vården. I de fall dessa inte är tillräckliga skall barnet garanteras så god vård som möjligt utanför hemmet. Samtidigt får barnets vårdnadshavare hjälp till bättre livskontroll, så att barnet så snart som möjligt skall kunna flytta tillbaka hem.

Kommunernas tjänstemän samarbetar i barnskyddsverksamheten med barnens föräldrar, barnomsorgen, hemservicen, skolväsendet, polisen och flera andra instanser.

Av 11 § i barnskyddslagen följer att en kommun skall se till att barnskyddet till sin innebörd och omfattning ordnas så som behovet i kommunen förutsätter och ordnas i tillräcklig utsträckning vid de tider på dygnet som det behövs. Den försöksverksamhet som startade den 1 september 2008 med en gemensam barnskyddsjour för alla de åländska kommunerna garanterar ett barn, som befinner sig i en situation som kräver brådskande placering och omgående behöver placeras i vård utom hemmet, denna rätt. Beslut om brådskande placering fattas av en socialarbetare. Beslut om omhändertagande bereds av den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter i samarbete med en annan socialarbetare eller någon annan anställd som är förtrogen med barnskydd. I ett barnskyddsärende som innebär omhändertagande och placering i vård utom hemmet fattas beslutet av en ledande tjänsteinnehavare om vårdnadshavaren eller ett barn som fyllt 12 år inte motsätter sig omhändertagandet och den därtill anslutna placeringen i vård utom hemmet, i annat fall fattas beslutet av förvaltningsdomstolen. Barnskyddslagen understryker kommunens skyldighet att tillse att socialarbetaren har tillgång till nödvändig sakkunskap vid handhavandet av ett

barnskyddsärende. Landskapsregeringen ser positivt på att Ålands kommunförbund har tillsatt en gemensam expertgrupp för utsatta barn. Kommunerna lever därmed upp till kraven i 14 § barnskyddslagen (FFS 417/2007). Det är positivt om kommunerna kan samordna även andra funktioner inom barnskyddet. Högkvalitativt barnskydd förutsätter att samarbetet mellan flera kommuner vidareutvecklas.

Mål

- *Barnskyddet koncentreras ytterligare till några få serviceenheter.*
- *Kommunerna bör ägna särskild uppmärksamhet åt att säkerställa effektiva insatser inom barnskyddet.*
- *Förbättrad kännedom om anmälningsskyldigheten enligt barnskyddslagen.*

Anvisning

16. *Kommunerna uppgör planer för att ordna och utveckla barnskyddet, som godkänns av respektive kommuns fullmäktige.*
17. *Kommunerna fortsätter den påbörjade samordningen av resurserna inom barnskyddet som pågår inom Ålands kommunförbund.*
18. *Landskapsregering och kommuner ansvarar tillsammans för en intensifierad information till personer med anmälningsplikt enligt barnskyddslagen.*

7.2.1. Förebyggande åtgärder

Ålands hälso- och sjukvårds barn- och mödrarådgivningsbyrå, kommunernas barnomsorgsverksamhet, skolans psykosociala elevvård och skolhälsovården samt ungdomsarbetet förebygger behovet av barnskyddsåtgärder samtidigt som de ofta är de första som uppmärksammar behovet av dessa åtgärder.

7.2.2. Stödåtgärder inom den öppna vården

Enligt barnskyddslagen skall socialmyndigheterna i kommunen stödja familjen, barnet eller den unga med åtgärder inom den öppna vården, om uppväxtförhållandena äventyrar eller inte tryggar barnets eller den ungas hälsa och utveckling eller om barnet eller den unga genom sitt beteende äventyrar sin hälsa eller utveckling. Kommunen skall ordna tillräckligt ekonomiskt stöd för familjer som har ekonomiska problem eller bostadsproblem och avhjälpa bristerna i boendeförhållandena.

Stödåtgärderna inom den öppna vården skräddarsys individuellt enligt barnets och familjens behov och enligt den rådande situationen. Vid behov kan familjen få en stödperson eller en stödfamilj.

Som stödåtgärder inom den öppna vården kan barnet kortvarigt placeras i institutionsvård eller i vård utom hemmet utan omhändertagande, om familjens situation antas bli bättre inom en kort tid. Även hela familjen kan vid behov få rehabilitering. Andra stödåtgärder är till exempel rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor, hemservice, dagvård, terapitjänster och åtgärder inom missbrukarvården. Dessutom kan man hjälpa barnet och den unga i samband med skolgången, fritidsintressen och yrkesvalet och vid anskaffning av bostad.

7.3. Barnomsorg

Regelverket för kommunal och övrig samhällsstödd barnomsorg finns i barnomsorgslagen (1997:14) för landskapet Åland jämte landskapsförordning. I författningarna anges ramarna och förutsättningarna för verksamheten. Regelverket kompletteras vid behov med anvisningar från landskapsregeringen.

Ett systematiskt och långsiktigt arbete med att införliva genus- och jämställdhetsperspektivet i barnomsorgsverksamheten har påbörjats i enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram och Ramprogrammet för det åländska jämställdhetsarbetet 2008-2011. Arbetet påbörjades i form av ett projekt hösten 2009. Resultatet av projektet skall utvärderas under år 2011. Projektet skall ge barnomsorgspersonal kunskap, verktyg och modeller för implementering av genus- och jämställdhetsperspektivet i alla delar av den verksamhet man bedriver.

Barnomsorgens styrdokument innehåller ett tydligt genus- och jämställdhetsuppdrag. Detta innebär att kvinnors och mäns, flickors och pojkars lika makt och inflytande skall genomsyra verksamhetens alla delar. Barnomsorgens roll är i detta avseende att förhindra och motarbeta traditionella könsrollsmönster och stärka och utveckla arbetet med genus- och jämställdhetsfrågor. Det åländska samhället är inte jämställt och barnomsorgen är en stor och viktig aktör i fostran till morgondagens vuxna. Målet med genus- och jämställdhetsarbetet i barnomsorgen är att vidga både flickors och pojkars individuella kompetenser och valmöjligheter i livet utan begränsningar av föreställningar om vad som är kvinnligt eller manligt.

Den pedagogiska utmaning som det faktum att numer fler barn än tidigare med annat modersmål än svenska finns i barnomsorgen kräver ny kunskap av barnsomsorgspersonal.
Landskapsregeringen har utarbetat riktlinjer för detta och erbjuder även visst ekonomiskt stöd till de kommuner som erbjuder extra stöd i svensk språkutveckling till barn med annat modersmål än svenska.

Landskapsregeringen har utarbetat ett förslag till ny barnomsorgslag som skickats på remiss till kommunerna i juni 2009. Förslaget till barnomsorgslag behandlas vid tidpunkten för upprättandet av socialvårdsplanen av lagtingets social-och miljöutskott.

Mål

- *En väl fungerande barnomsorg av hög kvalitet.*

Anvisning

19. *Kommunernas barnomsorgspersonal deltar i landskapsregeringens projekt för att erhålla kunskap, verktyg och modeller för implementering av genus- och jämställdhetsperspektivet i alla delar av barnomsorgsverksamheten.*
20. *Kommunerna följer riktlinjerna i rapporten ”Stöd för barn i barnomsorgen med annat modersmål än svenska”.*

7.4. Hemvårdsstöd

Genom landskapslagen (1985:50) om stöd för vård av barn i hemmet erbjuds vårdnadshavare hemvårdsstöd eller partiellt hemvårdsstöd för barn under tre år under vissa i lagen angivna förutsättningar. Det partiella hemvårdsstödet omfattar även vårdnadshavare med barn i grundskolans årskurs 1 och 2.

Landskapsregeringen har i ett lagförslag som förväntas träda i kraft 1.9.2010 föreslagit att landskapslagen om stöd för vård av barn i hemmet revideras och bestämmelser om adoptivbarn, flerbarnstillägg, partiellt hemvårdsstöd för företagare och stöd till föräldrar med barn med särskilda behov intas i lagen.

8. Alkohol och narkotika

Målsättningarna i landskapsregeringens alkohol- och narkotikapolitiska program för åren 2007-2011 är att minska totalkonsumtionen av alkohol, att höja alkoholdebutåldern, att skapa ett narkotikafritt samhälle samt att minska skadeverkningarna. Målen uppnås genom att åtgärder vidtas för att minska berusningsdrickandet, att göra alkoholen mindre tillgänglig för minderåriga, att stoppa utbudet och efterfrågan på narkotika, att tidigt upptäcka alkohol- och narkotikamissbruk samt genom att tillhandahålla förebyggande åtgärder samt vård och behandling för de som behöver. Utbildning arrangeras för de som arbetar i förebyggande syfte eller möter drogproblematiken i sitt arbete. Det alkohol-och narkotikapoltiska programmet skall utvärderas under år 2011 och förslag till ett nytt program tas fram.

Exempel på preventiva åtgärder för att begränsa alkohol- och narkotikamissbruk är att engagerat arbeta för att förändra attityder i samhället genom att satsa på information till framförallt föräldrar. Föräldrarna är en betydelsefull resurs och bör få stöd för att kunna sätta gränser för sina barn i fråga om rusmedel. Vidare bör man fortsättningsvis vidta åtgärder för att begränsa tillgängligheten av droger samt satsa resurser på kompetensutveckling av personalen. En plan för drogundervisningen i grundskolorna för årskurs 4-9 har utarbetats. Även ett alkohol- och drogförebyggande program för landskapets skolor har utvecklats. Handlingarna finns tillgängliga via hemsidan www.drogfri.ax.

Särskild uppmärksamhet skall ägnas samarbetet mellan missbrukarvården å ena sidan och den övriga social- och hälsovården, nykterhetsverksamheten, skolan, ungdomsverksamheten samt tullen och polisen å den andra. Kommunerna beviljas från år 2008 särskilda landskapsandelar för missbrukarvården.

Mål

- *Minskad totalkonsumtion av alkohol, höjd alkoholdebutålder, ett narkotikafritt samhälle samt minskade skadeverkningar.*

Anvisning

21. Kommunerna skall utveckla handlingsplaner för akuta behandlingssituationer.
22. Kommunerna skall arbeta aktivt med förebyggande åtgärder mot alkohol- och narkotikamissbruket.

8.1. Missbrukarvård

Missbrukarvården är en del av den allmänna social- och hälsovården, men tillhandahåller även specialtjänster inom missbrukarvården och sköter kontakten till den specialiserade sjukvården. Man kan söka sig till alla öppna tjänster inom missbrukarvården på eget initiativ.

Kommunen skall sörja för att vården av missbrukare ordnas så att den till sin innebörd och omfattning motsvarar behovet i kommunen. Servicen inom missbrukarvården ordnas i första hand som öppenvård men i vissa fall också som institutionsvård eller köp av sådana tjänster. Servicen omfattar akutvård, gruppterapi, familjeterapi och rehabilitering. Service skall ges med hänsyn till missbrukarens, hans eller hennes familjs och andra närstående personers behov av hjälp, stöd och vård.

Vården och rehabiliteringen grundar sig på frivillighet och är av konfidentiell karaktär. En missbrukare kan även omhändertas för vård oberoende av sin vilja, antingen på grund av

hälsorisker eller sin våldsamhet. Av missbrukarvårdens specialtjänster är A-kliniken och ungdomskliniken öppenvårdsenheter. En A-klinik finns i Mariehamn.

Institutionsvård, med några så kallade avgiftningsplatser, ordnas i begränsad omfattning genom Ålands hälso- och sjukvård, medan annan institutionsvård ordnas utanför Åland av kommunerna. En tillnyktringsenhet är under planering. Syftet med akutvård av missbrukare är i dagens läge endast att avbryta rusmedelsbruket. Långvarig rehabilitering på institution är nödvändig för personer då akutvården inte är tillräcklig eller ändamålsenlig.

Förutsättningarna för att inrätta ett s.k. halvvägshem och annat halvvägsstöd som en övergång mellan behandlingshem och öppenvård skall utredas av landskapsregeringen. Ett halvvägshem är ett stödboende som används före intagningen på behandlingshem och efter avslutad behandling. Halvvägsstöd kan till exempel innebära att stöd ges för att klara av eget boende och arbete. Syftet med vistelsen på halvvägshem och annat halvvägsstöd är att motivera och förbereda inför en längre tids behandlingsvistelse samt för att efter behandlingen acklimatisera sig och klara av det normala samhällslivet

Lagen om missbrukarvård gäller i landskapet i den lydelse lagen hade den 31 december 1992. Lagstiftningen om missbrukarvård skall revideras.

Anvisning

23. Kommunerna ordnar vården av missbrukare så att den till sin innebörd och omfattning motsvarar behovet i kommunen.

9. Äldreomsorg

Landskapsregeringen har antagit målsättningar och handlingsplan för äldrevården utgående från slutrapporten från arbetsgruppen för att utreda förutsättningarna för äldreomsorgen och utarbetat kvalitetsrekommendationer angående tjänster för äldre. Målet är att minst 90 % av befolkningen som fyllt 75 år skall kunna bo kvar och leva självständigt i sitt hem och i sin invanda boendemiljö. Äldres förmåga att bo kvar hemma skall stödas genom snabbt tillgängliga och högklassiga social- och hälsovårdstjänster. De äldres funktions- och initiativförmåga skall främjas genom stöd och aktiviteter inom ramen för kommunernas och frivilligorganisationernas verksamheter.

Genom tillräckliga satsningar på boende och boendemiljöer som är anpassade till äldres behov blir en överflyttning av äldre till institutionsvård nödvändig endast vid behov av kontinuerlig tillsyn och vård eller där de sjukvårdsmässiga insatserna är dominerande. Kommunernas serviceboenden och de effektiverade serviceboendena fungerar redan i dag ofta som bas för kommunens hemtjänstpersonal samt som centrum för dagverksamheten också för ute i kommunen kvarboende äldre. Ett effektivare samarbete mellan hemtjänst och hälso- och sjukvård möjliggörs om lokal hälsovårds- och hemsjukvårdspersonal är stationerade i samma byggnader. Dessutom bör servicehusen kunna fungera som tillfällig avlastning för närståendevårdare och andra anhöriga till hemmaboende åldringar, till exempel under semester, fridagar eller arbetsdryga perioder.

Landskapsregeringen har i samråd med kommunerna utarbetat kvalitativa och funktionella mål för vård och omsorg om äldre människor. Målet är en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar äldreomsorg. I syfte att effektivera implementeringen av kvalitetsrekommendationen kommer ett antal informationstillfällen för kommunernas ledning och politiska beslutsfattare samt för anställda inom äldreomsorgssektorn att ordnas även under år 2011. Ett av fokusområdena i kvalitetsarbetet är

att kartlägga och utveckla de vård- och servicekedjor som äldre berörs av. Mål och kvalitetsindikatorer tas fram i samarbete med Ålands hälso- och sjukvård samt kommunerna.

Landskapsregeringen genomför under senare hälften av 2010 – inledningen av 2011 ett pilotprojekt i några utvalda kommuner,för att utröna effekterna av sammanhållen hemvård. Utgående från de erfarenheter pilotprojektet ger avser landskapsregeringen att införa lagstiftning som möjliggör att hemtjänst och hemsjukvård organiseras som sammanhållen hemvård. En sammanhållen hemvård kunde skapa en bättre kontinuitet och kvalitet i hembesöken hos de äldre. Vidare bör ett sådant system medföra effektivitetsvinster både ur ett ekonomiskt perspektiv men även ur ett verksamhetsperspektiv. Kommunens och Ålands hälso- och sjukvårds insatser i den äldres hem skall uppfattas som en helhet.

De ekonomiska förutsättningarna för äldreomsorgen, behovet av personal och kompetens inom äldreomsorgen på lång sikt samt ansvaret för sjukvården vid serviceboenden är alla viktiga delar av verksamhetsförutsättningarna inom äldreomsorgen och hör, framförallt med tanke på den demografiska utvecklingen, till de områden som är prioriterade ur utredningssynvinkel.

En eventuell lagstiftning om förebyggande hembesök prioriteras inte i detta skede. En lag om rätt till förebyggande hembesök skulle ålägga kommunerna att i samverkan med Ålands hälso- och sjukvård erbjuda alla personer som bor i eget boende möjlighet att motta besök av företrädare för kommunen eller Ålands hälso- och sjukvård under det år de fyller 75 år. Syftet är att höja prioriteringen av förebyggande och hälsofrämjande insatser. Genom hembesöken kan åldringens behov av hjälp kartläggas, behovet av ändringsarbeten i bostaden bedömas, samtidigt som kommunen får tillfälle att informera om de stödformer som samhället erbjuder. Vid hembesöken kan även ges handledning om regelbunden motion som upprätthåller funktionsförmågan samt vikten av hälsosam kost. Hembesöket skall hjälpa den äldre att använda sina egna resurser på ett bättre sätt och att därmed bevara sin funktionsförmåga så länge som möjligt. Landskapsregeringen betonar vikten av detta förebyggande arbete men ser samtidigt att de förebyggande hembesöken i samarbete mellan kommuner och ÅHS och med ÅHS som huvudman redan i dag fungerar tillfredsställande.

Landskapsregeringen tar ställning till behovet av en eventuell lagstiftning om de äldres rättigheter när effekterna av kvalitetsrekommendationen angående tjänster för äldre hunnit utvärderas.

Mål

• Minst *90% av de personer som fyllt 75 år skall ha möjlighet att bo i eget hem.*

Anvisning

24. Kommunerna bör säkerställa tillräckliga resurser för service som stöder äldre personers hemmaboende.

25. Kommunerna bör utveckla servicen till klienter i eget boende (hemservice).

10. Service för funktionshindrade

Målet med handikappolitiken är ett jämlikt bemötande av funktionshindrade, stöd för de funktionshindrade att ha kontroll över sitt liv, stöd för att främja arbets- och funktionsförmågan och ett självständigt liv. Landskapsregeringen avser att åren 2011-2015 särskilt prioritera områdena tillgänlighet, funktionshindrades ekonomiska förutsättningar samt främjandet av levnadsvillkoren för funktionshindrade barn och deras familjer.

Servicen till funktionshindrade går främst ut på att avlägsna hinder för dem, erbjuda tjänster och rehabilitering. En individuell serviceplan skall göras upp för personer med funktionshinder för att utreda och samordna de tjänster och stödåtgärder som han eller hon behöver. De kommunala myndigheterna gör tillsammans med den funktionshindrade och hans eller hennes vårdnadshavare eller anhöriga upp planen. Med hjälp av planen förbättrar man personens självbestämmanderätt och påverkningsmöjligheter. Planen skall justeras med jämna mellanrum och för den utses en ansvarsperson, som samordnar tjänsterna.

Arbetslivet, utbildningsväsendet, bostäder och bostadsområden, kulturinstitutioner samt frilufts- och rekreationsanläggningar skall utformas så att de kan nyttjas av personer med funktionshinder. Personer med funktionshinder har rätt till arbetsträning och meningsfull sysselsättning. Kommunerna har en skyldighet att ordna färdtjänst och tolkhjälp för gravt funktionshindrade individer, samt tillse att platser inom serviceboende finns tillgängliga alternativt bekosta ändringsarbeten i den funktionshindrades bostad. Denna skyldighet föreligger oavsett klientens ålder.

Landskapsregeringen utarbetade under år 2009 ett förslag till revidering av handikappservicelagen, som föreslås träda i kraft 1.9.2010. Genom lagändringen utökas antalet timmar tolktjänst som svårt hörselskadade/svårt hörsel- och synskadade/talskadade personer har rätt till, samt införs rätt till dagverksamhet och personlig assistens för gravt handikappade. Landskapsregeringens målsättning är att ansvaret för tolktjänster för funktionshindrade år 2011 skall överföras från kommunerna till landskapsregeringen samt att tolktjänsterna liksom på rikssidan skall handhas av FPA.

Anvisning

26. Kommunerna bör aktivt tillse att de fysiskt och psykiskt funktionshindrade erhåller de stöd som de är berättigade till enligt gällande lagstiftning.

27. Kommunerna skall uppgöra individuella serviceplaner för personer med funktionshinder.

11. Specialomsorg

Samtliga kommuner på Åland utgör tillsammans ett specialomsorgsdistrikt, vilket förvaltas av kommunalförbundet Ålands Omsorgsförbund k.f.

Mål

- *Upprätthålla service för personer med utvecklingsstörning som kompenserar för funktionshindret och ger möjlighet till ett självständigt liv med eget boende, sysselsättning och en meningsfull fritid.*

12. Utkomststöd

Regler om utkomststöd återfinns i landskapslagen (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd jämte landskapsförordning. Lagen om utkomststöd gäller i landskapet i dess ursprungliga lydelse från år 1997.

Utkomststödet är ett ekonomiskt stöd inom socialvården som beviljas av kommunerna i sista hand i syfte att trygga en persons eller familjs utkomst i situationer där personens eller familjens inkomster och förmögenhet inte räcker till för att täcka de nödvändiga dagliga utgifterna. Utöver det egentliga utkomststödet beviljar kommunerna förebyggande

utkomststöd. Kommunerna bestämmer själv om grunderna för det förebyggande utkomststödet. Syftet med det förebyggande utkomststödet är att främja en persons och familjs sociala trygghet och stödja personen och familjen att klara sig på egen hand samt att förebygga utslagning och långvarigt beroende av utkomststöd.

Landskapsregeringen har utrett behovet av revidering av utkomststödslagstiftningen och avser att vidta erforderliga lagstiftningsåtgärder.

Anvisning
28. Kommunerna antar grunder och anslår medel för förebyggande utkomststöd.

13. Boende

Den kommunala bostadspolitiken spelar en viktig roll när det gäller att förebygga problem och i fråga om behovet av service, och därmed också för kostnaderna för socialvården. Kommunerna bör eftersträva att personer med utbildning i och erfarenhet av socialt arbete deltar redan i planeringsskedet av byggprojekt och boendemiljö så att de blir tillgängliga för alla oberoende av personens ålder, funktionshinder och livssituation. Socialväsendet har till uppgift att inhämta och vidarebefordra uppgifter om brister i boendeområdena och om möjligheterna att förbättra dem utifrån klienternas behov. I detta arbete bör samråd ske med handikapprådet.

Socialväsendet bör uppmärksamma byggherrar och bostadsägare på den åldrande befolkningens och de funktionshindrades behov så att rätt byggda hissar, dörröppningar, kök, toaletter och tvättutrymmen ger en möjlighet att bo kvar i eget hem även med sämre funktionsförmåga. Vid prövning av ansökan om byggnadslov är byggnadsnämnd skyldig att beakta att byggnaden med hänsyn till användningen är anpassad efter de krav som kan ställas av personer med nedsatt rörelseförmåga.

Anvisning
29. Kommunerna bör beakta människors sociala behov i olika livsskeden vid planering av bostadsbyggande.

14. Utveckling av servicestrukturen och servicen

Behovet av institutionsplatser i landskapet är väl tillgodosett. Kommunerna bör i stället utveckla servicestrukturen i funktionellt hänseende, genom att bygga ut öppenvården och olika mellanformer av vård samt på lösningar som stöder självständigt boende. Öppenvårdstjänsterna för personer med demenssjukdomar, patienter inom psykiatrin och missbrukare är fortsättningsvis otillräckliga.

Utgångspunkten för utvecklandet av servicen är att livskvaliteten skall förbättras, med respekt för människans egen vilja. Detta innebär oftast att äldre personer samt fysiskt och psykiskt funktionshindrade stöds genom olika service- och stödåtgärder så att de kan bo hemma eller i hemliknande förhållanden. En sådan utveckling av servicestrukturen förutsätter emellertid att nödvändiga personalresurser placeras inom öppenvården samt att personalen har sådan utbildning och ges sådan handledning som motsvarar den nivå som vården och omsorgen kräver.

Anvisning
30. Kommunerna bör utveckla servicestrukturen i funktionellt hänseende.

15. Kvinnofridsarbetet

Det åländska kvinnofridsarbetet syftar bland annat till att öka medvetenheten om fenomenet mäns våld mot kvinnor och barn. Grundutbildning och kompetensutveckling krävs för att yrkesverksamma skall vara rustade att upptäcka våld och förstå de utsattas situation samtidigt som man skall erbjuda ett professionellt och empatiskt bemötande. Förövaren skall också erbjudas stöd och hjälp och hänvisas till ATV (Alternativ Till Våld) – Ålandsprojektet.

Anvisning
31. *Kommunerna bör tillse att personal som kommer i kontakt med kvinnor och barn som utsätts för våld har tillräckliga kunskaper för att hantera problematiken.*

16. Data-, statistik- och uppföljningssystem

Uppföljningen inom social- och hälsovården grundar sig huvudsakligen på statistiska uppgifter som Statistikcentralen och Institutet för hälsa och välfärd (THL) samlar in. Vissa statistiska uppgifter insamlas även genom Ålands statistik- och utredningsbyrås (ÅSUB) försorg.

Uppföljning av den åländska socialvården måste delvis ske enligt samma system som i riket, därför att det delvis följer av lagstiftning, är nödvändigt för att möjliggöra jämförelser med riket samt för att landskapet skall kunna medverka i det nordiska statistiksamarbetet. För att statistiken skall bli tillförlitlig krävs det att personal från hemsjukvården och hemvården samarbetar då uppgifter lämnas om gemensamma klienter. Statistik skall framställas på basis av kön.

Anvisning
32. *Kommunerna bör lämna in begärda statistikuppgifter till Statistikcentralen, THL och ÅSUB.*

17. Socialjour

Med socialjour menas att inom ramen för en jourverksamhet utanför ordinarie tjänstetid ordna nödvändiga och brådskande socialtjänster så att man dygnet runt kan bemöta akuta behov i olika nöd- och krissituationer.

Landskapsregeringen uppställde i socialvårdsplanen för åren 2006-2010 målsättningen att en för landskapet heltäckande socialjour skulle fungera från 1.1.2007. Kommunerna uppmanades i samband därmed att utreda och förbereda en jourverksamhet. En gemensam barnskyddsjour har inlett sin verksamhet i landskapet den 1 september 2008. Landskapsregeringens uppfattning är att det även inom andra områden än barnskyddets kan finnas behov av brådskande socialtjänster, varför en socialjour fortsättningsvis är ett mål. Ålands kommunförbunds försöksprojekt med en barnskyddsjour skall utvärderas efter projekttidens utgång. Resultatet av utvärderingen ligger till grund för hur kommunerna utformar den fortsatta verksamheten i barnskyddsjouren.

Mål
- *Kommunerna har en fungerande socialjoursverksamhet.*

Anvisning
*33. Kommunerna planerar och inför på sikt en socialjour.*m

IV RESURSER

1. Drift

Landskapsandelen för socialvården beräknas enligt kommunens invånarantal, ålders- och bosättningsstruktur. Det sammanlagda beloppet av driftskostnaderna för den socialvård som kommunerna ordnar uppskattas till cirka 57,6 miljoner.

De landskapsandelar som skall erläggas för socialvården enligt 11 § landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården framgår av bilaga 1.

2. Personal

Det totala antalet anställda inom den socialvård som ligger till grund för fastställandet av landskapsandelen uppskattas år 2010 till cirka 750.

3. Anläggningsprojekt

3.1. Definition

Med anläggningsprojekt avses byggande, anskaffning, grundlig reparataion eller motsvarande åtgärder i fråga om lokaler som utgör en funktionell helhet samt anskaffning av lös egendeom i samband med sådana åtgärder, om åtgärdens beräknade totalkostnader uppgår till **minst 35.000 euro**. Anskaffning av markområde betraktas inte som anläggningsprojekt.

3.2. Förslag över anläggningsprojekt

Kommuner och bosättningsstruktur 1, d.v.s. Brändö, Föglö, Geta, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö kommuner skall årligen senast den 1 augusti tillställa landskapsregeringen ett förslag över anläggningsprojekt som det är meningen att förverkliga inom kommunen under de fem följande åren. Projekten redovisas i socialvårdsplanen.

3.3. Ansökan om landskapsandel för anläggningsprojekt

Kommun skall i god tid året innan projektet beräknas inledas tillställa landskapsregeringen en projektplan över anläggningsprojektet med följande innehåll:

- Allmän beskrivning av projektet
- Redogörelse för behovet av att genomföra projektet
- Beskrivning av tomt då fråga är om ny inrättning eller utvidgning av tidigare inrättning
- Huvudritningar i skala 1:100 samt en kortfattad byggnadsbeskrivning
- Tidtabell för projektets genomförande samt
- En kostnadsberäkning för projektet

3.4. Fastställande av anläggningsprojekt

Landskapsregeringen fastställer därefter på basis av projektplanen de anläggningsprojekt som skall inledas under verksamhetsåret. Samtidigt kan landskapsregeringen även meddela förhandsbesked om de projekt som kan inledas året efter verksamhetsåret.

3.5. Inkomna förslag över anläggningsprojekt

Inga förslag över anläggningsprojekt med angiven tid för byggstart under år 2011-2015 har inkommit till landskapsregeringen.

Minister	Katrin Sjögren
Socialvårdsbyråchef	Alexandra Oksman

SOCIALVÅRDEN 2011

	Bostr.gr.	Invånarantal i åldersgrupper 1.1.2010					Kalkylerad kostnad netto (inkl. interna)	Ls-andel %	*LS-ANDEL Grunddel*	LS-ANDEL Special-omsorgen	*LS-ANDEL Barnskydd*	*LS-ANDEL Missbrukar-vård*	LANDSKAPS-ANDEL Kalkylering Sammanlagt
		Åldersgrupp											
		0-6	7-64	65-74	75-84	85+							
Basbelopp i euro		9 365,28	554,67	1 521,47	5 657,09	19 143,81					*Preliminära uppgifter*	*Preliminära uppgifter*	
Brändö	1	28	350	58	43	19	1 151 595	45,50%	*523 976*	89 480	*1 820*	*455*	615 730,76
Eckerö	2	56	678	95	62	33	2 027 547	42,50%	*861 707*	233 622	*16 150*	*11 050*	1 122 529,31
Finström	4	212	1 837	244	131	62	5 303 602	32,50%	*1 723 671*	185 063	*44 200*	*20 800*	1 973 733,42
Föglö	1	27	391	61	54	28	1 404 058	45,50%	*638 846*	11 074	*25 025*	*6 370*	681 315,28
Geta	1	28	312	71	34	12	965 376	45,50%	*439 246*	141 023	*45 500*	*1 365*	627 133,71
Hammarland	2	125	1 085	138	91	24	2 956 686	42,50%	*1 256 592*	101 226	*19 550*	*9 350*	1 386 717,37
Jomala	5	440	3 087	291	136	68	8 346 881	27,50%	*2 295 392*	196 113	*62 700*	*6 875*	2 561 080,52
Kumlinge	1	15	258	48	34	17	874 400	45,50%	*397 852*	49 895	*910*	*455*	449 111,79
Kökar	1	12	186	36	18	9	544 447	45,50%	*247 723*	0	*0*	*0*	247 723,30
Lemland	3	145	1 381	160	77	19	3 166 728	37,50%	*1 187 523*	98 601	*38 250*	*3 750*	1 328 123,70
Lumparland	2	26	288	50	22	5	699 491	42,50%	*297 284*	34 469	*7 650*	*1 275*	340 677,35
Saltvik	3	142	1 303	169	132	46	3 937 084	37,50%	*1 476 407*	104 523	*25 125*	*13 875*	1 619 930,07
Sottunga	1	4	84	14	15	8	343 361	45,50%	*156 229*	0	*0*	*0*	156 229,17
Sund	2	79	748	115	63	27	2 202 999	42,50%	*936 275*	137 932	*97 750*	*1 700*	1 173 656,26
Vårdö	1	30	300	53	49	13	1 054 064	45,50%	*479 599*	37 800	*21 840*	*455*	539 694,52
Mariehamn	8	710	8 434	1 022	639	318	22 584 990	14,50%	*3 274 824*	477 802	*205 755*	*64 670*	4 023 050,08
Hela Åland		**2 079**	**20 722**	**2 625**	**1 600**	**708**	**57 563 309**		***16 193 145***	**1 898 621**	***612 225***	***142 445***	**18 846 436,62**

OBS för Ls-andel barnskydd och missbrukarvård: kalkylen är baserad på preliminära uppgifter för år 2009 per 12.10.2010.

Basbeloppen minskats med 1,30 euro i alla åldersgrupper (tolkningstjänster).

SPECIALOMSORGEN 2009 - SOCIALVÅRDEN 2011

Kommun	Kommunens	Nettokostnader	Kommunens	Landskapsandel	Bosättnings-
	självrisk	2009	självrisk	specialomsorgen	strukturgrupp
	ökande enligt	euro			
	bstrgr	enl. bokslut			
Brändö	54,50%	196 659,55	107 179,45	89 480,10	1
Eckerö	57,50%	549 698,54	316 076,66	233 621,88	2
Finström	67,50%	569 424,07	384 361,25	185 062,82	4
Föglö	54,50%	24 338,47	13 264,47	11 074,00	1
Geta	54,50%	309 939,82	168 917,20	141 022,62	1
Hammarland	57,50%	238 177,96	136 952,33	101 225,63	2
Jomala	72,50%	713 139,49	517 026,13	196 113,36	5
Kumlinge	54,50%	109 658,44	59 763,85	49 894,59	1
Kökar	54,50%	0,00	0,00	0,00	1
Lemland	62,50%	262 934,81	164 334,26	98 600,55	3
Lumparland	57,50%	81 103,00	46 634,23	34 468,78	2
Saltvik	62,50%	278 729,18	174 205,74	104 523,44	3
Sottunga	54,50%	0,00	0,00	0,00	1
Sund	57,50%	324 545,28	186 613,54	137 931,74	2
Vårdö	54,50%	83 077,55	45 277,26	37 800,29	1
Mariehamn	85,50%	3 295 182,98	2 817 381,45	477 801,53	8
TOTALT		**7 036 609,14**	**5 137 987,81**	**1 898 621,34**	

BARNSKYDD 2009 - SOCIALVÅRDEN 2011

Kommun	Kommunens självrisk ökande enligt bosättnings-strukturgrupp	Nettokostnader 2009 212 Anstalts- o fam.vård inom barnskydd	Nettokostnader 2009 217 Annan barn- o. Familjevård	Nettokostnader Sammanlagt	Kommunens självrisk	Landskapsandel barnskydd	Bosättnings-strukturgrupp
Brändö	54,50%	0	4 000	4 000	2 180,00	1 820,00	1
Eckerö	57,50%	0	38 000	38 000	21 850,00	16 150,00	2
Finström	67,50%	78 000	58 000	136 000	91 800,00	44 200,00	4
Föglö	54,50%	33 000	22 000	55 000	29 975,00	25 025,00	1
Geta	54,50%	45 000	55 000	100 000	54 500,00	45 500,00	1
Hammarland	57,50%	4 000	42 000	46 000	26 450,00	19 550,00	2
Jomala	72,50%	108 000	120 000	228 000	165 300,00	62 700,00	5
Kumlinge	54,50%	0	2 000	2 000	1 090,00	910,00	1
Kökar	54,50%	0	0	0	0,00	0,00	1
Lemland	62,50%	49 000	53 000	102 000	63 750,00	38 250,00	3
Lumparland	57,50%	0	18 000	18 000	10 350,00	7 650,00	2
Saltvik	62,50%	12 000	55 000	67 000	41 875,00	25 125,00	3
Sottunga	54,50%	0	0	0	0,00	0,00	1
Sund	57,50%	177 000	53 000	230 000	132 250,00	97 750,00	2
Vårdö	54,50%	46 000	2 000	48 000	26 160,00	21 840,00	1
Mariehamn	85,50%	442 000	977 000	1 419 000	1 213 245,00	205 755,00	8
TOTALT		**994 000**	**1 499 000**	**2 493 000**	**1 880 775,00**	**612 225,00**	

OBS kalkylen är baserad på preliminära uppgifter för år 2009 per 12.10.2010.

MISSBRUKARVÅRD 2009 - SOCIALVÅRDEN 2011

Kommun	Kommunens	Nettokostnader	Kommunens	Landskapsandel	Bosättnings-
	självrisk	2009	självrisk	Missbrukarvård	strukturgrupp
	ökande enligt	euro			
	bstrgr				
Brändö	54,50%	1 000	545,00	455,00	1
Eckerö	57,50%	26 000	14 950,00	11 050,00	2
Finström	67,50%	64 000	43 200,00	20 800,00	4
Föglö	54,50%	14 000	7 630,00	6 370,00	1
Geta	54,50%	3 000	1 635,00	1 365,00	1
Hammarland	57,50%	22 000	12 650,00	9 350,00	2
Jomala	72,50%	25 000	18 125,00	6 875,00	5
Kumlinge	54,50%	1 000	545,00	455,00	1
Kökar	54,50%	0	0,00	0,00	1
Lemland	62,50%	10 000	6 250,00	3 750,00	3
Lumparland	57,50%	3 000	1 725,00	1 275,00	2
Saltvik	62,50%	37 000	23 125,00	13 875,00	3
Sottunga	54,50%	0	0,00	0,00	1
Sund	57,50%	4 000	2 300,00	1 700,00	2
Vårdö	54,50%	1 000	545,00	455,00	1
Mariehamn	85,50%	446 000	381 330,00	64 670,00	8
TOTALT		**657 000**	**514 555,00**	**142 445,00**	
		OBS kalkylen är baserad på preliminära uppgifter för år 2009 per 12.10.2010.			

Bilaga 2

PRELIMINÄR

PLAN

FÖR

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN

2011

1 INLEDNING ... **3**
2 ÖVERGRIPANDE VÄRDERINGAR OCH MÅLSÄTTNINGAR ... **3**
3 KOMPETENSOMRÅDE ... **3**
4 ÅHS VERKSAMHETSFORMER OCH ÅLIGGANDEN ... **3**
4.1 PRIMÄRVÅRDSFUNKTIONERNA ... 5
4.1.1 Målsättning ... *5*
4.1.2 Åligganden ... *5*
SPECIALSJUKVÅRDSFUNKTIONERNA ... 6
4.1.3 Målsättning ... *6*
4.1.4 Åligganden ... *7*
4.1.5 Medicinsk rehabilitering ... *8*
5 VÅRDARBETET ... **9**
6 SOCIALT ARBETE ... **9**
7 FINANSIERING OCH AVGIFTSPOLITIK ... **9**
8 STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM ... **10**
9 VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD 2011 ... **10**
9.1 ALLMÄNT ... 10
9.2 HÄLSO- OCH SJUKVÅRD ... 15
9.2.1 Akutenheten ... *15*
9.2.2 Barn- och ungdomsenheten ... *16*
9.2.3 BB- och gynekologienheten ... *17*
9.2.4 Chefläkarens enhet ... *18*
9.2.5 Kirurgienheten ... *20*
9.2.6 Laboratorieenheten ... *21*
9.2.7 Långvårdsenheten ... *22*
9.2.8 Läkemedelscentralen ... *23*
9.2.9 Medicinenheten ... *25*
9.2.10 Operations- anestesi- och intensivvårdsenheten ... *27*
9.2.11 Primärvårdsenheten ... *29*
9.2.12 Psykiatrienheten ... *32*
9.2.13 Rehabiliterings- och fysiatrienheten ... *34*
9.2.14 Röntgenenheten ... *35*
9.2.15 Tandvårdsenheten ... *36*
9.2.16 Vårdchefens enhet ... *37*
9.2.17 Ögonenheten ... *39*
9.2.18 Öron-, näs- och halsenheten ... *40*
9.3 ADMINISTRATION OCH FÖRSÖRJNING ... 41
9.3.1 Ekonomienheten ... *41*
9.3.2 Försörjningsenheten ... *43*
9.3.3 Förvaltningschefens enhet ... *45*
9.3.4 IT-enheten ... *46*
9.3.5 Personalenheten ... *47*
9.3.6 Städenheten ... *48*
10 ÅHS´ INVESTERINGSPLAN FÖR ÅREN 2011 – 2013 ... **49**
BILAGA 1. LAGSTIFTNING ... **54**
BILAGA 2. INRÄTTADE- OCH TILLFÄLLIGA TJÄNSTER, SAMT BUDGETERADE ÅRSARBETEN 2010-2011 ... **55**
BILAGA 3. ORGANISATIONSSCHEMA ... **66**

PLAN
för
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN år 2011

Antagen av Ålands landskapsregering den .

1 INLEDNING

Den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet Åland handhas av en landskapsregeringen underställd organisation – Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS).
Målsättningar, direktiv om verksamhetsformer och –innehåll samt andra nödvändiga detaljbestämmelser anges med stöd av 3 § LL (60/93) om hälso- och sjukvården i denna hälso- och sjukvårdsplan.

2 ÖVERGRIPANDE VÄRDERINGAR OCH MÅLSÄTTNINGAR

Den övergripande målsättningen för Ålands hälso- och sjukvård är att i enlighet med den människouppfattning och de etiska värderingar, som kommer till uttryck i Förenta Nationernas allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och i konventionen om barnets rättigheter samt i anslutande konventioner och förklaringar, inom sitt kompetensområde, med anvisade resurser och i samråd med övriga samhällssektorer verka för optimal folkhälsa. I detta avseende skall landskapets befolkning tillförsäkras tjänster av möjligast god kvalitet med befintliga ekonomiska resurser.

3 KOMPETENSOMRÅDE

ÅHS kompetensområde är hälso- och sjukvård, såsom det regleras i gällande landskaps- och rikslagstiftning samt program och planer, som landskapet direkt eller indirekt anslutit sig till. (Bilaga 1)

4 ÅHS VERKSAMHETSFORMER OCH ÅLIGGANDEN

Hälso- och sjukvården i landskapet är en helhetsbetonad uppgift. Gränsen mellan den traditionella primärvården och den specialiserade sjukvården är därför flytande så att organisationens resurser nyttjas rationellt. ÅHS är organisatoriskt indelad i basenheter som kontinuerligt samarbetar på ett för resultatet och helheten ändamålsenligt sätt. Förvaltningschefen skall tillse att verksamheten som helhet sköts och utvecklas på ett ändamålsenligt sätt och är ansvarig för verksamheten inför

styrelsen. Chefläkaren ansvarar för totalekonomin i hälso- och sjukvårdsproduktionen och disponerar i samarbete med klinikcheferna anslaget för vården utanför ÅHS. Arbetet med översyn av organisationen och nytt reglemente fortsatte under år 2010. Förändringsprocessen kräver att en parallell översyn av gällande lagstiftning samtidigt genomförs. Den processen blir tidigast klar under sommaren-hösten 2011.

Basenheter som har direkta hälso- och sjukvårdsuppgifter är följande i alfabetisk ordning:

Akutenheten
Barn- och ungdomsenheten
BB- och gynekologienheten
Kirurgienheten
Laboratorieenheten
Långvårdsenheten
Läkemedelscentralen
Medicinenheten
Operations-, anestesi- och intensivvårdsenheten
Primärvårdsenheten
Psykiatrienheten
Rehabiliterings- och fysiatrienheten
Röntgenenheten
Tandvårdsenheten
Ögonenheten
Öron-, näs och halsenheten

De enheter som fungerar som lednings- och stödfunktioner till de ovannämnda är följande:

Chefläkarens enhet
Ekonomienheten
Försörjningsenheten
Förvaltningschefens enhet
IT-enheten
Personalenheten
Städenheten
Vårdchefens enhet

ÅHS´ hela organisationsschema, som för tillfället genomgår en revideringsprocess, finns som bilaga 3 till denna plan.
Ålands hälso- och sjukvård fungerar som ett undervisningsställe för vårdstuderanden och för medicinestuderanden under den praktiska perioden inom invärtes medicin och kirurgi (avtal med Helsingfors universitet) och under läkarnas AT-tjänstgöring (avtal med Akademiska sjukhuset i Uppsala) och den motsvarande finländska tjänstgöringen (euroläkartjänstgöring) samt under en del av läkarnas specialisttjänstgöring.

4.1 PRIMÄRVÅRDSFUNKTIONERNA

4.1.1 Målsättning

Primärvårds-, långvårds- och tandvårdsenheterna strävar efter att upprätthålla och främja befolkningens hälsa.

4.1.2 Åligganden

Det åligger primärvårdsfunktionerna på sätt som anges i denna plan

1) att upprätthålla hälsovårdsrådgivning, till vilken hänförs hälsoupplysning omfattande mödra- och barnrådgivning, preventivmedelsrådgivning och hälsoundersökningar,
2) att ordna sjukvård på allmänläkarnivå, till vilken hänförs läkarundersökning, av läkare given och övervakad vård, däri inbegripet långtidssjukvård, hemsjukvård och medicinsk rehabilitering samt första vård (ambulans) inom landskapet,
3) att bedriva tandhälsovård till vilken hör upplysning och förebyggande verksamhet och vård,
4) att anordna skol- och studerandehälsovård inkluderande specialundersökningar såsom anges nedan.
5) att tillhandahålla arbetsgivare tjänster för anordnande av företagshälsovård för arbetstagare som stadigvarande arbetar inom landskapet, vilken arbetsgivaren ålagts anordna enligt lagen om företagshälsovård (FFS 1383/2001) och andra författningar,
6) att för företagare och andra, som stadigvarande utför arbete för egen räkning inom landskapet anordna sådan företagshälsovård som avses i 12 § lagen om företagshälsovård och med stöd av den utfärdade bestämmelser,
7) att utföra läkarundersökningar som avses i förordningen om läkarundersökning av sjömän (FFS 476/80) och ändringar i den,
8) att ge handräckning till myndigheter i enlighet med 14 § mom 2 rikets folkhälsolag (FFS 66/1972).

Med specialundersökningar inom skolhälsovården avses

a) undersökning av syn eller hörsel, utförd av specialläkare samt av sådan läkare ordinerade laboratorie-, röntgen- och liknande undersökningar,
b) av psykiater utförd undersökning för utredande av mentalt hälsotillstånd samt
c) undersökning som utförs av psykolog.

Beträffande bekämpandet av smittsamma sjukdomar skall den för uppgiften ansvariga läkaren inom primärvårdsenheten på sätt som stadgas om i lagen och förordningen om smittsamma sjukdomar och där företagna ändringar (583/1986, 935/2003 samt 786/1986, 1383/2003)

1) sörja för bekämpandet av smittsamma sjukdomar i landskapet,
2) utreda arten och utbredningen av misstänkt eller konstaterad smittsam sjukdom samt vidta nödvändiga åtgärder för förhindrande av att sjukdomen sprids,
3) sörja för att den som har insjuknat eller misstänks ha insjuknat i allmänfarlig smittsam sjukdom blir undersökt,
4) vid behov vidta åtgärder för anordnande av vård för den som har insjuknat i allmänfarlig smittsam sjukdom,
5) sörja för anordnandet av hälsofostran i frågor som hänför sig till förebyggande av smittsamma sjukdomar,
6) sörja för att tillräcklig mängd av sådant material för hälsofostran som behandlar förebyggande av smittsamma sjukdomar finns tillgänglig för dem som inom verksamhetsområdet behöver sådant material,
7) vidta andra åtgärder som är nödvändiga eller särskilt bestäms för förebyggande av allmänfarliga smittsamma sjukdomar,
8) vid behov informera ÅMHM om hälsorisker som gäller djur, om det misstänks eller har konstaterats att någon lider av sådan smittsam sjukdom som kan smitta från människa till djur eller som kan ha överförts till människor av djur, samt
9) utföra sådana andra uppgifter för förebyggande av smittsamma sjukdomar som genom särskilda stadganden eller bestämmelser åläggs primärvården.

SPECIALSJUKVÅRDSFUNKTIONERNA

4.1.3 Målsättning

Målsättningen för den specialiserade sjukvårdens enheter är att för befolkningen och enligt dess behov tillhandahålla sjukvårdstjänster av god kvalitet, som det enligt rådande förhållanden och med beaktande av medicinska och ekonomiska aspekter inte är möjligt, ändamålsenligt eller rimligt att

tillhandahålla inom primärvårdsfunktionerna. Målsättningen uppfylls genom dels egen serviceproduktion, dels köpta tjänster.

4.1.4 Åligganden

Den specialiserade sjukvårdens enheter skall tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster inom medicinska specialområden, som omfattar förebyggande av sjukdomar, undersökning och behandling. Vård och medicinsk rehabilitering och som på ett ändamålsenligt sätt samordnas mellan enheterna inom ÅHS.

Specialsjukvården ansvarar för myndighetens sjuktransporter till lands inom landskapet och för den medicinska delen och dess kvalitet vid transporter till sjöss och flygledes inom och utom landskapet.

Hälso- och sjukvårdstjänsterna kan produceras helt eller delvis av den egna organisationen eller anskaffas som köptjänster. Den specialiserade sjukvårdens enheter ansvarar för att kvaliteten i den köpta servicen är god och för att övergången till och från vårdtjänster utanför den egna organisationen sker smidigt.

ÅHS önskar dessutom tillsammans med privata operatörer bredda utbudet av specialsjukvårdstjänster i landskapet, t.ex. med att erbjuda utrymmen för ny verksamhet.

Beträffande bekämpandet av smittsamma sjukdomar skall den specialiserade sjukvårdens enheter på sätt som stadgas om i lagen och förordningen om smittsamma sjukdomar och där företagna ändringar (FFS 583/1986, 935/2003).

1) sörja för att sådan specialsjukvård som behövs för behandlingen av smittsamma sjukdomar finns tillgängligt i landskapet,
2) bistå primärvården då smittsamma sjukdomar konstateras och epidemier utreds,
3) leda bekämpningen, uppföljningen och utredningen av sjukhusinfektioner i landskapet,
4) följa bekämpandet av smittsamma sjukdomar i landskapet, och hos landskapsregeringen föreslå åtgärder för förebyggande av smittsamma sjukdomar,
5) anordna utbildning som behövs vid bekämpande av smittsamma sjukdomar i landskapet,
6) delta i det utvecklingsarbete som gäller bekämpande av smittsamma sjukdomar i landskapet,
7) delta i anordnandet av sållundersökningar som hör till bekämpandet av smittsamma sjukdomar samt,
8) tillställa landskapsregeringen uppgifter för förande av register över smittsamma sjukdomar.

För tillsyn och samordning av ovannämnda uppgifter utser chefläkaren en ansvarig läkare.

4.1.5 Medicinsk rehabilitering

Medicinsk rehabilitering är en del av hälso- och sjukvården. Det åligger ÅHS att se till att de medicinska rehabiliteringstjänsterna i fråga om sitt innehåll och sin omfattning ordnas så att de motsvarar behovet i landskapet. Syftet med medicinsk rehabilitering är att förbättra och upprätthålla rehabiliteringspatientens fysiska, psykiska och sociala funktionsförmåga, samt att hjälpa och stöda honom med att klara av sin livssituation och de dagliga göromålen.

Medicinsk rehabilitering är en uppgift för var och en klinisk enhet och en del av den normala sjukvårdsverksamheten. Samordningsansvaret för åtgärder, som berör flera enheter åligger Rehabiliterings- och fysiatrienheten.

Medicinska rehabiliteringstjänster är

1) rådgivning och handledning i frågor som gäller rehabilitering och rehabiliteringstjänster,
2) utredning av rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringsmöjligheterna jämte uppskattning av arbets- och funktionsförmågan samt härtill hörande arbetsprövning,
3) fysioterapi, ergoterapi, talterapi, neuropsykologisk rehabilitering, psykoterapi och härmed jämförbara terapier och åtgärder, som förbättrar och upprätthåller funktionsförmågan,
4) hjälpmedelstjänster, till vilka bestämmandet av behovet av hjälpmedel, utprovning av hjälpmedel, överlåtelse av hjälpmedel med ägande- eller nyttjanderätt, undervisning i och av deras användning samt underhåll av hjälpmedel,
5) anpassningsträning, varmed avses handledning för rehabiliteringspatienten och hans anhöriga samt förberedelse för den livssituation som följer med sjukdom eller olycksfall,
6) rehabiliteringsperioder i form av anstaltsvård eller öppenvård, som består av ovannämnda behövliga åtgärder
7) rehabiliteringshandledning, varmed avses stöd och handledning till rehabiliteringspatienten och hans närmaste omgivning samt information om tjänster som ansluter sig till patientens verksamhetsmöjligheter samt
8) andra därmed jämförbara tjänster.
Hjälpmedel är sådana redskap, anordningar eller motsvarande, som är avsedda att hjälpa en på medicinska grunder konstaterad funktionsnedsättning och som en funktionshämmad behöver för att klara sina dagliga göromål. Hjälpmedel är också de vårdtillbehör och träningsredskap som behövs i rehabiliteringen.
För rehabiliteringspatienten utarbetas en rehabiliteringsplan i samråd med patienten och vid behov

även med hans anhöriga. I planen fastställs de nödvändiga rehabiliteringsåtgärderna med beaktande av de tjänster som erhålls genom socialvården, arbetskrafts- och undervisnings-myndigheterna samt Folkpensionsanstalten och andra som anordnar rehabilitering. Rehabiliteringsplanens genomförande skall följas upp och planen skall regelbundet ses över. Ovannämnda definitioner och anvisningar gäller även habilitering av barn.

Landskapsregeringen fastställde år 2009 en ny instruktion gällande den medicinska rehabiliteringen/habiliteringen som närmare beskriver och definierar enskilda patienternas och enheternas rättigheter respektive skyldigheter mot bakgrunden av gällande författningar och hälsopolitiska beslut.

5 VÅRDARBETET

Vårdarbetet är en integrerad del av hälso- och sjukvården och verkar tillsammans med den medicinska sakkunskapen. Vårdarbete är det arbete som vårdpersonal utför självständigt i enlighet med sin utbildning. Vårdchefen ansvarar för personalutvecklingen, vårdarbetet, dess utveckling och administration.

Kvaliteten i vårdarbetet säkras genom fortlöpande utbildning som tar vara på utveckling och forskning inom det egna området och grundar sig på kunskap, intresse och kompetens. Målet är att ge en god helhetsvård med hjälp av professionell personal.

6 SOCIALT ARBETE

Socialt arbete ingår som ett understödande och kompletterande element inom hälso- och sjukvården och utförs av socialkuratorerna, habiliteringskoordinatorn och cancersjukskötaren i samarbete med organisationens läkare och vårdpersonal samt med kommunernas socialvård och Folkpensions-anstalten i ett helhetsmässigt patientperspektiv.

7 FINANSIERING OCH AVGIFTSPOLITIK

Hälso- och sjukvården finansieras huvudsakligen med skattemedel. Avgiftsfinansieringens andel är varierande beroende på verksamhetsområde. Landskapslagen om grunderna för avgifter till Ålands hälso- och sjukvård (23:2007) fastställer grunderna för avgifterna medan de enskilda avgifterna fastställs av landskapsregeringen. Kommunerna debiteras för vården vid Långvårdsenheten i enlighet med LL om hälso- och sjukvården, § 13. Kommunerna debiteras också för de patienter som utan medicinska skäl (”utskrivningsklara/klinikfärdiga”) är kvar på vårdplats inom ÅHS längre än en vecka. Genom detta strävar man till att skapa önskade styrningseffekter så att patienten/klienter erhåller den service som behövs på rätt nivå.

8 STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM

Uppföljningen av den åländska hälso- och sjukvården enligt samma system som i riket utgör en förutsättning för nödvändiga jämförelser med riket och för landskapets medverkan i det nordiska statistiksamarbetet genom NOMESKO. Uttagning av specifikt åländsk statistik sker tillämpat efter behov och sker i samråd med Ålands statistik- och utredningsbyrå.
Inom ÅHS är verksamhetsuppföljningen en del i ledningsfunktionerna och den kontinuerliga budgetuppföljningen inom de olika enheterna.

9 VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD 2011

Den övergripande ledningen och verksamhetsplaneringen sköts av de ledande tjänstemännen: förvaltningschefen, chefläkaren, vårdchefen, ekonomichefen och personalchefen, som tillsammans bildar ÅHS´ ledningsgrupp. Ledningsgruppens medlemmar skall tillsammans leda, utveckla, samordna och ansvara för verksamheten samt optimera resursutnyttjandet utifrån de mål som styrelsen fastställt och de resurser lagtinget ställt till förfogande.
Den föreliggande verksamhetsplanen strävar till att i konkreta termer belysa de verksamhets-förändringar som planeras under budgetåret 2011. Det är inte avsikten att verksamhetsformer som pågått under flera år återigen skall beskrivas och redovisas, utan fokus bör sättas på det som är nytt eller annorlunda jämfört med tidigare år.
Temporära förändringar i verksamheten som på grund av exceptionella problem med personalbemanning, pandemier, apparathaveri eller liknande kan förekomma och finns följaktligen inte med i denna plan.

9.1 ALLMÄNT

Styrelsen har i samband med utarbetandet av det balanserade styrkortet antagit följande verksamhetsidé för Ålands hälso- och sjukvård:
ÅHS erbjuder varje enskild ålänning högkvalitativ hälso- och sjukvård med egna och/eller samverkande resurser samt i samarbete med övriga samhällsfunktioner. Den aktuella inriktningen framgår av hälso- och sjukvårdsplan och gällande lagstiftning.

Visionen för verksamheten är att Ålands hälso- och sjukvård skall framstå som en förebild genom vårdkvalitet, patientbemötande och en för samhället god totalekonomi samt som en arbetsplats där personalen känner sig motiverad i sina uppgifter.

Det balanserade styrkortet fokuserar verksamheten genom fem olika perspektiv: Invånar- och patientperspektivet, Intressentperspektivet, Personalperspektivet, Processperspektivet och ekonomiperspektivet. Den följande texten är grupperad enligt dessa perspektiv:

Invånar- och patientperspektivet

ÅHS serviceutbud skall grunda sig på det sjukvårdsbehov som finns i det åländska samhället. Befolkningen skall erbjudas en hälso- och sjukvård av minst samma klass som i gränsregionerna i öst och väst, antingen i form av egen verksamhet eller genom remittering till andra sjukhus. Vården skall ges på lika villkor dock med den enskildas individuella behov i förgrunden.

Vårdtjänsternas tillgänglighet är en viktig del av kvaliteten. ÅHS skall följa de av landskapsregeringen föreskrivna tidsramar (vårdgaranti, LR beslut 20.3.2008) inom vilka patienterna skall få vård.

Vårdgarantin berör i detta skede inte tandvården. Samarbetet mellan de olika enheterna utvecklas så att patienten alltid befinner sig på rätt vårdnivå och så att ingen patient upplever sig bortglömd i remitteringen mellan vårdinstanserna.

ÅHS´ hemsida, informationsblad, tidningsartiklar m.m. skall förmedla kunskap om vårdens möjligheter och hur ansvaret för den egna hälsan kan stärkas. Bemötande skall kännetecknas av vänlighet, empati, förståelse för olika kulturer och minoriteters situation. Patienten skall erbjudas kontinuitet i personalkontakterna och patientens medinflytande i vården skall vara hög. En saklig och tydlig kommunikation mellan vårdgivare och patient befrämjar patientsäkerheten.

Intressentperspektivet

Effektiv samverkan mellan ÅHS, den privata sektorn, patientorganisationer, remissjukhusen, utbildningsanstalter och andra välfärdsaktörer är en förutsättning för att verksamheten skall fungera optimalt.

Ett gott samarbete med kommunernas socialvård skall eftersträvas för att patienterna vid behov kan få nödvändig hjälp och service av den kommunala hemservicen tillsammans med ÅHS hemsjukvård.

Konsultverksamhet kontra remiss till vård utom ÅHS baserar sig på vad som är mest ändamålsenligt ur medicinsk, ekonomisk och språklig synvinkel. Expertis inom den egna verksamheten skall alltid användas i första hand.

Personalperspektivet

Personaltillgången kommer att vara en avgörande faktor för möjligheterna att bibehålla en välfungerande hälso- och sjukvård. Samordningen av personalresurserna mellan enheterna är viktig. Därför blir rekryteringsåtgärder i form av olika attraktiva anställningsvillkor samt omsorgen om de anställdas trivsel och motivation i arbetet kritiska framgångsfaktorer.
De tjänsteförändringar som föreslås för år 2011, finns redovisade under respektive enhet.

Sjukfrånvaron inom ÅHS är på en relativt hög nivå, en trend som behöver brytas. En handlingsplan som bygger på tidig intervention har tagits fram och kommer att godkännas av styrelsen hösten 2010.

Processperspektivet

Hälso- och sjukvården står inför verkligt stora utmaningar och det gäller att styra verksamheten på ett sådant sätt att erhållna resurser används så optimalt som möjligt. Organisationsöversyn och effektivering av verksamheten är en ofrånkomlig åtgärd isynnerhet under lågkonjunktur men behövs nuförtiden som ett återkommande och kontinuerligt verksamhetstema.

För att förbättra ÅHS rekryteringsmöjligheter är det viktigt att ÅHS har ett tillräckligt rörelseutrymme i anställningssituationer. Processen bör vara sådan att osäkerhet i rekryteringen, t.ex. till följd av sena besked om ersättningar, undviks. På denna punkt erhöll ÅHS ledning två nya verktyg år 2010 då ledningen kan, inom fastställda gränser, bevilja flyttbidrag och rekryteringstillägg.

ÅHS styrelse har antagit det Balanserade Styrkortet som en metod för systematisk kvalitets-utveckling inom hela ÅHS. De flesta basenheterna har påbörjat arbetet med det egna styrkortet. En intern kvalitetssamordnare med stöd av ledningsgruppen arbetar vidare med implementeringen av det Balanserade Styrkortet.

Kvalitetsarbetet inom ÅHS stöds av att en systematisk avvikelserapportering har införts.
En av landskapsrevisorerna beställd analys utkom 2009.

Ekonomiperspektivet

Det ekonomiska läget är fortsättningsvis allvarligt för landskapet. ÅHS budgetprocess inför år 2011 har präglats av omprioriteringar för att förstärkningar och nysatsningar ska vara möjliga att genomföra. Generellt kan konstateras att vissa basenheter inom ÅHS får en utökad ekonomisk ram och utökat uppdrag medan andra tvingas minska sin verksamhet ytterligare jämfört med

besparingsåret 2010.

Ett tydligt ekonomiskt ansvar är grunden för ekonomisk medvetenhet och det ekonomiska ansvaret på enhetschefnivå kommer ytterligare att förstärkas i och med att ÅHS styrelse antar ett reviderat reglemente för organisationen. Enhetschefernas ansvar för förverkligandet innebär att verka för att de i hälso- och sjukvårdsplanen angivna målen uppnås, avsedd verksamhet upprätthålls och anslagen används för avsett ändamål och i enlighet med gällande bestämmelser, samt att budgetanslaget inte överskrids. Viktigt är också att verksamhetsansvariga har möjlighet till stöd från staben i den ekonomiska uppföljningen och analysen.

	Bokslut 2009	**Budget 2010**	**Budget 2011**	**Förändr %**
Kostnader				
Driftkostnader	71 701 541	72 000 000	75 980 000	5,5%
Investeringar	8 430 791	7 000 000	7 000 000	0,0%
Kostnader total	**80 132 332**	**79 000 000**	**82 980 000**	**5,0%**
Intäkter				
Verksamhetsintäkter	6 762 317	6 200 000	6 300 000	1,6%
Kommunintäkter Gullåsen	3 300 081	3 400 000	3 300 000	-2,9%
Intäkter totalt	**10 062 398**	**9 600 000**	**9 600 000**	**0,0%**
Nettokostnad	**70 069 934**	**69 400 000**	**73 380 000**	**5,7%**

ÅHS driftbudgetram är 75,98 milj euro under år 2011 och inkluderar kostnadsansvaret för avtalet om helikopterberedskap respektive kostnader för studerandevården på drygt 1,7 miljoner euro. Om man exkluderar dessa kostnader och återför personalkostnadsbesparingen som genomförts år 2010 på nästan 1 milj euro från budgetramen innebär det att ÅHS budgetram ökar med ca 1,3 milj euro, eller med 1,8 %, vilket är lägre än den förväntade inflationen. Detta innebär naturligtvis stort fokus på den ekonomiska utvecklingen inom organisationen och att kostnadsmedvetenheten är central.

Byggnadsprojekt

Styrelsen har en tillsatt planeringskommitté med uppgift att se över och prioritera de kommande byggprojekten. Planeringskommittén har för avsikt att ta fram en reviderad om- och tillbyggnadsplan utgående från nu kända behov som underlag för en förnyad tidsmässig prioritering av projekten. Bland de kända behoven kan följande särskilt nämnas; Medicinavdelningens trångboddhet är planerad att avhjälpas genom en utbyggnad av avdelningens våningsplan samtidigt som gynekologiska enhetens utrymmen byggs om till vissa delar. Även läkemedelscentralen måste få tilläggsutrymmen, något som påtalades vid Läkemedelsverkets granskning av utrymmena.
Av om- och tillbyggnaden av Centralsjukhuset, etapp II-III återstår dock fortfarande att lösa hur verksamhetslokalerna för intensivvård, dialys och dagkirurgi skall utformas i framtiden, samt smärre ombyggnader på vårdavdelningarna och poliklinikerna. En flygel i den sk Gullåsen-fastigheten är stäng pga fuktskador. Därtill bör hela den övriga Gullåsen-fastigheten ses över för att moderniseras för de behov som den framtida geriatri och rehabiliterande verksamheten föranleder. Personalbostadshuset är från 50-talet och i behov av en grundrenovering. Samma renoveringsbehov gäller även läkarvillorna på sjukhusområdet. Nämnda projekteringar finns upptagen i investeringsplanen. Alla dessa byggprojekt finns beskrivna i Investeringsplanen för 2011-2013 som finns presenterad i kapitel 10 i denna plan.

9.2 HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

9.2.1 Akutenheten

Enhetens uppdrag är att erbjuda akutsjukvård av hög kvalitet under alla dygnets timmar, alla årets dagar. Målet är att stabilisera vitalfunktioner hos akut sjuka och skadade patienter, att minimera tiden för problemidentifiering till definitiv behandling, samt att prioritera patienterna till rätt vårdnivå.

För att kunna erbjuda en jämnt och tryggt patientomhändertagande även jourtid är organiserad utbildning av jourläkare centralt. Den egna personalens fortbildning och kompetensutveckling samt det akutmedicinska utvecklingsarbetet är också prioriterade frågor.

Förutom akutmottagningen ingår i verksamheten akutvårdsavdelningen med 5 vårdplatser. Dessa platser är i första hand tänkta för patienter i behov av vård och observation <24 timmar. Målsättningen är att med befintliga personalresurser kunna erbjuda akutsjukvård av fortsatt hög kvalitet och med rimliga väntetider.

Enheten är även involverad i den prehospitala vården genom samarbetet med Räddningsverket i Mariehamn samt ansvarar för ambulanshelikopterverksamheten. Arbetet med att utbilda ambulans-personalen pågår fortlöpande liksom arbetet med att optimalt organisera helikopterverksamheten.

Verksamhetsmål:

- Att fortsätta arbetet med akutmedicinska vårdprogram tillgängliga på intranätet.
- Att fortsätta arbetet med organiserad utbildning för akutens personal och jourläkarna samt ambulanspersonalens utbildning och delegeringar.
- Att utreda möjligheten till att erbjuda hypotermibehandling efter hjärtstillestånd.
- Att akutens läkare får utbildning i akutinriktad ultraljudsdiagnostik.
- Att uppdatera det akutmedicinska referensbiblioteket.
- Att förkorta patienthandläggningstiderna på akuten.
- Att fortsätta arbetet med uppdragsutbildning för akutens sjukskötare i samarbete med öppna högskolan.

Verksamhet:	2007	2008	2009	Prognos2010	Prognos2011
Öppenvårdsbesök	10.209	10.097	9.396	10.200	10.200
Vårddagar	738	727	664	800	800

9.2.2 Barn- och ungdomsenheten

Barn- och ungdomsenheten prioriterar vården av svårt sjuka, multihandikappade och kroniskt sjuka barn och deras familjer. Enheten skräddarsyr behandling och uppföljning av alla patientkategorier och inriktar sig på snabb diagnostik och problemorienterad verksamhet för human och kostnadseffektiv handläggning inom/utom organisationen.

Avdelningsutrymmena behöver omdisponeras för att svara mot nya verksamhetsförutsättningar med allt mer vårdkrävande patienter som kräver intensiv övervakning. Pga kortare vårdtider utanför Åland och ökad egen kompetens sköts allt mer komplicerade patienter på enheten. Utrymmena är dock lämpade för en mindre avancerad vård och de kräver mycket personal.

Habiliteringsverksamheten som fått en ny struktur fortsätter att skapa förutsättningar för en egen mottagning för diagnostik och behandling i de nya lokalerna som färdigställs. Treats verksamhet utvecklas för att möta det ökande behovet av vård för ätstörningar och verksamheten flyttar in i nya lokaler.

Verksamhetsmål:

- Utvecklad verksamhet på Treat: antalet besök samma som 2010 men mera vård av patienter i initialskedet av ätstörningar på hemmaplan; utbildningen av 2 specialiserade sjukskötare planeras och inleds.
- Ätstörningsmanual utarbetas.
- Samarbetet kring habiliteringsbarnens utredning (Barns Utveckling och Funktionshinder) och uppföljningen av habiliteringsverksamheten utvecklas.

Personalförändringar: Två barnskötartjänster ombildas till sjukskötartjänster fr.o.m. 1.4.2011.

Vårdplatser	2007:10	2008:10	2009:10	2010:10	2011:10
Verksamhet:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Öppenvårdsbesök	3.372	3.307	3.230	3.300	3.100
Vårddagar	1.869	1.807	1.275	1.500	1.400
Vårdtillfällen	539	549	454	550	500
Vårdtid	3,5	3,3	2,8	2,7	2,8

9.2.3 BB- och gynekologienheten

Enhetens verksamhetsområde är kvinnornas hälsa med två tyngdpunkter. Den ena är reproduktiva hälsan innefattande infertilitetsproblematik, graviditet, barnafödande och den nyföddas vård. Den andra är diagnostik och vård av underlivssjukdomar. Enheten har 18 vårdplatser, 9 för gynekologi och 9 för obstetrik. Platserna används tidvis även av andra, framför allt ögonenhetens patienter. Målet är att erbjuda enligt sjukvårdsplanen samma nivå av specialistvård som kringliggande områden. Fosterscreening enligt rikets modell kommer att erbjudas men sannolikt köps denna tjänst av annan vårdgivare. Möjligheterna till insemination på Åland kommer att utredas.

Verksamhetsmål:

- Erbjuda åt befolkningen specialistvård på samma nivå som omkringliggande områden antingen via egen produktion eller köpta tjänster.
- Fortsätter utveckla urogynekologisk verksamhet vidare enligt arbetsgruppens linjer.
- Ge personalen möjlighet till utbildning och hospitering enligt branschförbundens rekommendationer.
- Erbjuda personalen medarbetarsamtal.
- Arbeta för en positiv arbetsmiljö.
- Omorganisera fosterscreening och köp av tjänster.
- Utveckling av elektronisk journalföring av förlossning och nyfödda. Det är nödvändigt att ÅHS-program talar med ÅUCS:s elektroniska patientjournal.
- Införa Balanserat Styrkort på avdelningen.
- Vidareutveckla samarbetet i förebyggande verksamhet med mödravården, preventiv-medelsrådgivning och PAPA-screening på våning III.

Verksamhet:		**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Öppenvårdsbesök		4.294	4.492	4.179	4.200	4.200
Dagkirurgi		145	119	126	120	120
Vårddagar	- förlossn.	1.245	1.290	1.147	1.200	1.200
	- gynekol.	689	685	588	600	600
Vårdtillf.	- förlossn.	322	319	303	300	300
	- gynekol.	276	415	386	390	390
Vårdtid	- förlossn.	3,9	4,0	3,8	4,0	4,0
	- gynekol.	2,5	1,7	1,5	1,5	1,5
Förlossningar		278	283	262	270	270

9.2.4 Chefläkarens enhet

Chefläkarens enhet omfattar förutom kanslipersonal även socialkuratorerna och tjänster för läkare under utbildning. Chefläkaren ansvarar tillsammans med vårdchefen för ledning och utveckling av medicinsk verksamhet. Chefläkaren ansvarar tillsammans med klinikcheferna för kvalitets-utvecklingen av medicinsk verksamhet samt vård utom Åland. Chefläkaren fördelar medel till anskaffningar och kompetensutveckling till enheterna.

Kostnaden för köpt vård är betydande, all vård som kan ges av ÅHS med hög kvalitet, inom rimlig tid och till rimlig kostnad bör utföras av ÅHS, dock måste även fortsättningsvis betydande antal patienter remitteras till annan vårdgivare.

Verksamhetsmål:

Invånar- och patientperspektivet:

- Utveckling av patientenkät.
- Kontinuerlig hantering av anmälningsärenden efter kontakter med patienter, anhöriga och patient- och klientombudsmannen.
- Fortsatt arbete med implementeringen av avvikelsehantering, i vilket även inkluderas infektionsregistrering.
- Socialkuratorerna erbjuder socialkurativa insatser för den somatiska vården och kommer att i större omfattning även stötta primärvården.

Intressentperspektivet:

- Att följa upp ingångna ramavtal.
- Skriva avtal med externa vårdleverantörer.
- Utvärdera pågående försöksverksamhet och eventuellt vidareutveckla samverkan med privata hälso- och sjukvårdsleverantörer.

Personalperspektivet:

- Att bidra till utveckling av personalhälsovården.
- Att stöda kompetensutveckling för personalen.
- Att erbjuda utvecklingssamtal till anställd personal.
- Utbildningsplan för AT- och ST-läkare.
- Förbättra rekryteringsprocessen avseende specialistläkare.

Processperspektivet:

- Öka andelen polikliniska operationer.
- Överföra arbetsuppgifter från laboratoriepersonal till vårdpersonal vilket påverkar provernas relevans, volym och frekvens samt minskar smittspridningen.

Ekonomiperspektivet:

- Onödig vård utom Åland undvikes och nödvändig köpt vård styrs mot billigaste alternativet av likvärdiga tjänster.

Personalförändringar: Två AT-sjukhusläkartjänster inrättas fr.o.m. 1.4.2011.

9.2.5 Kirurgienheten

ÅHS har under år 2010 lyckats rekrytera två nya ortopeder vilket innebär att remitteringar utanför landskapet bör kunna begränsas.

Arbetet med att fastställa gränsdragningar vad den samhällsfinansierade vården skall innehålla fortsätter.

Verksamhetsmål:

- Att uppfylla kraven på akut kirurgisk verksamhet, spec. den ortopediska delen.
- Att dagkirurgin utvecklas.
- Under året intensifieras ansträngningarna att rekrytera allmänkirurg med urologisk inriktning.
- Särskilda utbildningsinsatser riktade till primärvården och AT-läkare.
- Införa viss jourverksamhet för ortopeder.

Personalförändringar: En deltids sjukskötartjänst ombildas till heltid fr.o.m. 1.4.2011.

Vårdplatser	2007:27	2008:27	2009:23	2010:23	2011:23

Verksamhet:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Öppenvårdsbesök	6.107	6.441	7.718	6.400	7.800
Dagkirurgi	517	519	510	600	600
Vårddagar	5.614	5.463	5.327	6.000	6.000
Vårdtillfällen	1.661	1.736	1.798	1.800	1.800
Vårdtid	3,4	3,1	3,0	3,3	3,3

9.2.6 Laboratorieenheten

Laboratoriet erbjuder laboratorieservice som beställs av primärvården, specialsjukvården och externa kunder. Verksamheten består i huvudsak av provtagning, provhantering, analysarbete och administration. Verksamheten är i gång 24 timmar/dygn, 7 dygn/vecka.

Som en följd av de besparingskrav som finns så kommer laboratoriet att minska sin provtagning på akut- och bäddavdelningarna, vilket betyder att vårdpersonal på dessa avdelningar kommer att utföra en del provtagningar.

Sjukvårdspersonalen sköter själva provtagningen vid Godby hälsocentral under året. Upplägget utvärderas under året.

Laboratoriet fortsätter under 2011 med sitt kvalitetsarbete.

Verksamhetsmål:

- Att ge den laboratorieservice som krävs av primär- och specialsjukvården, med beaktande av service dygnet runt.
- Att upprätthålla bra kvalitet på den service som ges.
- Att hålla utgifterna inom den fastställda budgetramen.
- Att erbjuda en bra arbetsmiljö och en trivsam arbetsplats för all personal.

Verksamhet:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Analyser	377.929	381.697	359.483	360.000	360.000
- egen verksamhet	359.494	360.544	338.167	330.000	330.000
- köpta	20.435	21.153	21.316	30.000	30.000

9.2.7 Långvårdsenheten

Långvårdsenheten omfattar tre avdelningar. 1.7.2011 minskas antalet bäddplatser från 72 till 68. Långvårdspatienternas andel idag utgör 60-70% men planeras sjunka. Resten av bäddplatserna används för växelvård, avlastning, viss utredning, rehabilitering, demensvård och palliativ vård. Målsättningen för verksamheten är att börja förverkliga intensionerna i slutrapporten från arbetsgruppen för Gullåsens utveckling (30.09.2007 och 5/2010) där man planerat att enheten skall få en mera geriatrisk och rehabiliteringsinriktning.

Verksamhetsmål:

- Utveckla verksamheten mot en geriatrisk och rehabiliteringsinriktning i samarbete med olika berörda enheter inom ÅHS.
- Minska andelen långvårdsplatser och i stället öka andelen kortvårdsplatser.
- Remitterade minnespatienter och huntingtonpatienter vidareutreds och behandlas på minnesmottagningen.
- Delta i projektet kring collumfrakturpatienter i samarbete med andra berörda enheter.
- Införa Balanserat Styrkort och vårdtyngdsmätning.
- Ordna större interna utbildningar 2 ggr/år för att kunna möta dagens och framtida utmaningar.

Vårdplatser*)	2007:88	2008:84	2009:84	2010:72	2011:68

Verksamhet:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Vårddagar	31.224	27.664	28.126	24.300	23.300
Vårdtillfällen	476	404	341	350	340
Vårdtid	108	68,5	82,5	65	68,5
Beläggning-% **)	88,2	90,0	91,5	90,0	94,0

*) en plats för extraord. sjukvård, 06-10

*) 9 platser stängda pga fuktskada

*) 14 platser stängda pga fuktskada (08-

**)beläggnings % uträknad på basen av användbara platser.

9.2.8 Läkemedelscentralen

Läkemedelscentralen ansvarar för anskaffning upplagring, förvaring, tillverkning, färdigställandet, expediering och distribution av läkemedel samt att läkemedelsinformationen sker på ett ändamålsenligt sätt så att det främjar läkemedelssäkerheten. Läkemedelscentralen ansvarar även för övervakning och uppföljning av läkemedelsanvändningen.

Under hösten 2007 inspekterades verksamhet vid läkemedelscentralen av Läkemedelsverket i Finland (nu FIMEA). Hittills har bristen på personalresurser gjort att läkemedelscentralen ännu inte kunnat fullfölja och slutföra åtgärdsplanen. Från och med våren 2010 har personalresurserna utökats med en farmaceuttjänst vilket gör det möjligt för läkemedelscentralen att under 2011 slutföra arbetet med att åtgärda de påpekade bristerna i verksamheten.

Verksamheten kommer främst under året att inriktas på att genomföra inspektioner av enheterna/avdelningarna i enlighet med lagar och föreskrifter samt att de fortsättningsvis görs kontinuerligt.

Då läkemedelscentralens nuvarande lokaler inte uppfyller de krav som finns inleds en ombyggnad/tillbyggnad under året.

Verksamhetsmål:

Övergripande verksamhetsmål:

Att kunna slutföra arbetet med att åtgärda de brister som påtalades då Läkemedelsverket i Finland (nu FIMEA) inspekterade Läkemedelscentralens verksamhet.

Att utveckla verksamheten så att den uppfyller de krav som finns i FIMEAs föreskrift 7/2007 ”Sjukhusapotekets och läkemedelscentralens verksamhet”

Personalperspektivet:

Planera skolningseftermiddagar i genomsnitt 2 ggr/år.

Processperspektivet:

Kontinuerligt följa upp avvikelserapportering

Samarbete med de stödprocesser som berör läkemedelscentralens verksamhet genom årliga möten.

Utökat samarbete med och mera information till personalen på enheterna med tyngdpunkt på att övervaka och följa upp läkemedelsanvändningen samt att hjälpa till med frågor/frågeställningar gällande säker läkemedelshantering.

Ekonomiperspektivet:

Kontinuerligt försöka minska samt följa upp andelen läkemedel som blir föråldrade både ute på enheterna och vid läkemedelscentralen.

I enlighet med lagar och föreskrifter göra inspektioner av enheterna/avdelningarna med tyngdpunkt på säker läkemedelshantering.

Verksamhet:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Antal utdelningar till avd.	35.986	38.806	36.528	36.000	36.000
Läkemedelsberedningar	1.498	1.456	1.500	1.500	1.500

9.2.9 Medicinenheten

Medicinenheten erbjuder specialistvård inom ett stort antal subspecialiteter. Hud- och neurologkonsulter är också knutna till enheten liksom onkologkonsulter. Efterfrågan på specialistvård inom det inremedicinska fältet kan förväntas öka i framtiden liksom förbättrade möjligheter att behandla svåra sjukdomar. Det ekonomiska utrymmet kan dock komma att innebära begränsningar.

Om- och tillbyggnad av avdelningen liksom större utrymmen för den polikliniska verksamheten har av ekonomiska skäl blivit framskjutna men är av nöden för en väl fungerande verksamhet framöver. Även IVA/Dialys behöver nya lokaler för att kunna tillgodose behoven. Antikoagulansmottagningens verksamhet effektiviseras 2011.

Verksamhetsmål:

- Att erbjuda specialistvård i enlighet med gängse behandlingsprinciper.
- Att erbjuda en bra vårdmiljö för patienterna på avdelningen.
- Att erbjuda en bra arbetsmiljö och trivsel för all personal.
- Att erbjuda utbildning, utvecklingsmöjligheter och stimulans för all personal inklusive studerande.
- Att alla tjänster är besatta av kompetent personal.
- Att den nuvarande sjukvårdsproduktionen trots sparbeting kan bibehållas oförändrad.
- Att köerna till polikliniken inte ökar och att överbeläggningar på avdelningen kan undvikas.
- Att uppnå 3-4 utbildningstillfällen per år för personalen.
- Konsultverksamheten på onkologmottagningen fortsätter i samma omfattning som för närvarande.
- Korta väntetiderna för ultraljudsundersökning av hjärtat.
- Förutsättningarna och nyttan med att införa peritonealdialys på Åland skall utredas.
- I samarbete med akutmottagningen förbättra patientflödet så att vårdtiden på akutmottagningen kan minska för de patienter som skall läggas in på medicinavdelningen.
- Utbildningsinstanser riktade till sjukskötare för att dessa skall kunna delta mer aktivt i pacemakermottagning.

Vårdplatser	2007:30	2008:30	2009:30	2010:30	2011:30

Verksamhet:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Öppenvårdsbesök	26.148	27.123	27.561	26.600	26.600
- medicinmottagning	6.482	6.288	5.982	6.400	6.400
- diabetesmottagning	834	1.287	1.140	1.300	1.300
- antikoagulansmottagning	7.677	7.209	8.643	7.000	7.000
- hjärtmottagning	2.078	2.256	2.570	2.100	2.100
- reumamottagning	1.075	1.095	1.055	1.100	1.100
- endoskopimottagning	973	953	1.019	1.000	1.000
- onkologimottagning	3.566	3.463	3.088	3.500	3.500
- lungmed.mottagning	1.964	2.470	2.434	2.150	2.150
- hudmottagning	1.182	1.231	663	1.100	1.100
- neurologimottagning	317	286	297	300	300
- med.avd.besök	628	585	670	550	550
- dagkirurgi		11	13	10	10
Vårddagar	8.434	8.607	7.705	8.500	8.500
Vårdtillfällen	1.467	1.559	1.599	1.700	1.700
Vårdtid	5,7	5,5	4,8	5,0	5,0

9.2.10 Operations- anestesi- och intensivvårdsenheten

Operations-, anestesi- och intensivvårdsenheten är en serviceenhet för den åländska sjukvården. Målsättningen för enheten är att ge god vård och förbättra effektiviteten och kvaliteten inom operationssjukvård, intensivvård, uppvakningsvård, instrumentvård och dialysbehandling. Medimar Scandinavia öppnar ett privat sjukhus under året på Åland med två operationssalar. Detta kan påverka bemanningssituationen.

Verksamhetsmål

- Oförändrad verksamhetsvolym med undantag för ortopedisk kirurgi där en ökning förväntas.
- Påbörja planeringen av IVA/ dialysenhetens nybyggnation.
- Att skapa ett interdisciplinärt forum för produktionsplaneringen med syfte att omfördela tillgången till operationssalsresurser utifrån de olika enheternas faktiska behov.
- Att utveckla operationsplaneringsprogrammet.
- Att börja med medarbetarsamtal på OP/ Anestesienheten.
- Vidta åtgärder så smärtmottagningen kan öppna igen.
- Att registrera sjukhusinfektioner.
- Förstärka personalresursen vid instrumentvården.
- Vidta konkreta åtgärder för att minska risken för arbetsskador för personalen på instrumentvården, såsom individanpassade arbetsbord och sänkt bullernivå.
- Elektronisk vårdjournal tas i bruk på IVA/ Dialysenheten.
- Så korta perioder som möjligt under året reducera antalet intensivvårdsplatser alternativt att uppvakningsavdelningen hålls obemannad pga bemanningssvårigheter för sjukskötarvikariat.
- Samarbetsmöten med kirurgiska avdelningen påbörjas.
- Uppföljningssamtal med patienten efter två månader från utskrivningen från IVA/ Uppvaket.
- 30 dagars mortalitet < 5% för IVA patienter.
- Svängdörrspatienter < 5% för IVA patienter.
- Postoperativa övervakningstiderna förkortas.
- Kartläggning av genomsnittlig övervakningstid/diagnos genomförs.
- Utarbeta frågeformulär till patienter på uppvaket beträffande vårdens kvalitet.
- Behovet av dialyssjukvård för ålänningar ökar vilket leder till bemanningsproblem på IVA/Dialysenheten.
- Förutsättningarna för hemdialys utreds.
- Dialyspatienternas ansvar för sin egenvård utvecklas.
- 30% av dialyspatienterna kan prima sin dialysmaskin själva.

- Ansvarsfördelning beträffande intensivvårdspatienter förtydligas bland läkarna inom organisationen.
- Flexite rapportering används aktivt för att synliggöra eventuella problem.

Vårdplatser	2007:4	2008:4	2009:4	2010:4	2011:4

Verksamhet:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Op-åtgärder	2.091	2.225	2.314	2.500	2.500
Dialyser	700	1.275	1.730	1.300	1.700
Vårddag-IVA	895	1.003	720	900	900
Antal IVA-patienter	297	304	341	300	300
Vårdtid	3,0	3,3	1,9	3,0	3,0

9.2.11 Primärvårdsenheten

Kännetecknande för primärvårdens verksamhet skall vara gott bemötande, god vård, förebyggande verksamhet, lättillgänglighet och kontinuitet med kompetent personal.

Fortsatt ökad inflyttning från andra länder och kulturer innebär mer tidskrävande och komplicerade krav på vårdgivarna och resulterar i längre mottagningsbesök, ofta med anlitande av tolk.

Rohto-verksamheten (multiproffessionell internutbildning i workshopformat) fortsätter för att skapa lokala riktlinjer för aktuella medicinska problem.

Kvinnomottagningen fortsätter att utvecklas. Verksamheten har förstärkts i och med att preventivmedelsmottagningen för de under 25 år nu finns på gyn/BB planet.

En projektgrupp har bildats mellan primärvården och specialsjukvården för att ta fram ett vårdprogram för kvinnor med urininkontinensbesvär. Man beräknar att 10% av kvinnor i 40 års åldern lider av detta och 25% av 80-åringarna.

En barnmorska/hälsovårdare inom primärvården har skolat sig till uroterapeut.

Under våren 2011 planeras att som projekt påbörja en inkontinensmottagning. Detta innebär att viss begränsning kommer att ske i preventivmottagningen för kvinnor över 25 år för att kunna frigöra resurs till detta.

De kortare vårdtiderna inom specialsjukvården ställer allt större krav på kompetensen inom hemsjukvården. Allt sjukare patienter med komplicerade vårdbehov skrivs ut allt tidigare för att vårdas i hemmet. Med anledning av detta behöver personalen utökas och kompetensen höjas.

Samarbetet mellan hemsjukvården och hemvården är under ständig utveckling. Gemensam hemrehabilitering utvecklas under året.

En förstärkning av läkarbemanningen inom primärvården innebär även att hemsjukvårdspatienterna kan omhändertas i högre grad inom hemsjukvården vilket avlastar institutionsvården.

Inom skolhälsovården sker en förskjutning mot mera psykosociala problem bland eleverna. Detta kräver utökade kunskaper och prioritering av förebyggande insatser.

De 2010 genomförda förändringarna av skärgårdsberedskapen kommer att utvärderas.

Samordningen av hälso- och sjukvårdsmottagningarna på södra Åland fortsätter så att dagens mottagning i Lemland stängs. Däremot kommer hemsjukvården för Lemland/Lumparland och viss mottagningsverksamhet finnas i nya lokaler vid serviceboendet Sveagården. Under året utreds huruvida det i fortsättningen är möjligt att erbjuda barnrådgivning för Lemlands/Lumparlands barn i Mariehamn.

Verksamhetsmål:

Intressentperspektivet:

- I samarbete med hemtjänsten i Mariehamn som pilotområde utveckla planering och rehabilitering av de äldre i hemmiljö. Syftet är att utveckla ett rehabiliterande och aktiverande synsätt inom äldreomsorgen. Skapa ett organiserat samarbete mellan staden och berörda inom hälso- och sjukvården för att få tillstånd fungerande vård- och rehabiliteringskedjor.
- Samordna hemservice och hemsjukvård som sammanhållen hemvård mellan fyra landsbygdskommuner och ÅHS görs på försök och kommer att utökas med fler kommuner om försöket utfaller väl. Detta innebär utbyte av tjänster mellan hemservice och hemsjukvård.

Invånar och patientperspektivet:

- Fortsätta TBE-vaccineringen av de som är födda 2004.
- Genomföra vaccination mot livmoderhalscancer för 12-åriga flickor.
- Patienter i behov av vård skall omhändertas dagtid och endast ett fåtal styras till kvällsmottagningen.
- Optimera omhändertagandet av de studerande på gymnasialstadiet genom att skolhälsovårdare, psykologer, kuratorer, preventivmedelsmottagningen och skolläkaren finns i gemensamma lokaler. Fr.o.m 1.8.2011 överförs tjänsterna som psykologer och kuratorer från utbildnings- och kulturavdelningen till ÅHS.
- Resurser motsvarande en läkartjänst tillförs och fördelas så att hela fasta Åland får utökad möjlighet till hemsjukvård.

Personalperspektivet:

- Utvidga arbetet enligt områdesansvarsmodellen för att effektivisera patientomhändertagandet dagtid och skapa en bättre kontinuitet för både personal och patienter.
- Tillsammans med Högskolan på Åland verkställa uppdragsutbildningar för att stärka vårdpersonalens kunskaper.

Personalförändringar: *En överläkartjänst inrättas 1.4.2011.*
Två psykologtjänster inrättas 1.8.2011
Två kuratorstjänster inrättas 1.8.2011

Mottagnings- och Hembesöksverksamhet	2007	2008	2009	Prognos2010	Prognos2011
Besök	129.007	119.882	123.134	132.000	132.000
- läkare	32.209	29.350	27.605	35.000	35.000
- vårdpersonal	96.798	90.532	95.529	97.000	97.000

9.2.12 Psykiatrienheten

Det kommande året innebär stora utmaningar för den psykiatriska kliniken p.g.a. flytten från tidigare utrymmen till nybyggda vid ÅCS. Flytten gäller avdelningsvården från Grelsby sjukhus samt både vuxenpsykiatriska mottagningen och barn- och ungdomspsykiatriska mottagningen. Tills flytten kommer mottagningar och behandling på sjukhuset med 20 bäddplatser fortsätta enligt samma riktlinjer som 2010. Tyngdpunkten på vården riktas allt mera på öppenvård.
Substitutionsvård och samarbete med A-kliniken fortsätter som hittills. Personalsituationen inom kliniken är bra och tjänsterna är besatta med kompetenta tjänsteinnehavare.
Rehabiliteringsavdelningen att överföra sina öppenvårdspatienter så mycket som möjligt till dagklinikens verksamhet.
Vuxenpsykiatriska mottagningen fortsätter med verksamheten som hittills med bedömningsteamet och akuta läkarbedömningar. Likadels fortsätter barn- och ungdomspsykiatriska mottagningen med samma principer. Dagkliniken fortsätter sin orientering för psykiatrisk rehabilitering samt uppföljning av långvarigt sjuka patienter. Väntetiden är rimlig, under 3 månader till psykoterapi/ samtalsbehandling. Patienter kan få sjukhusvård när behovet uppstår.
Barn- och ungdomspsykiatriska mottagningen fortsätter sin verksamhet som hittills med Treat, Barnahusmodellen, tar även mera ansvar för utredning av habiliteringspatienter.
Personalen behöver omstruktureras, samarbete och omplaceringar kommer att behövas mellan öppen- och slutenvård.
Kognitiv beteendeutbildning kommer att avslutas under kommande året och 13 st psykoterapeuter får sin kompetens och kan framöver höja kvaliteten vid psykiatriskt behandlingsarbete.
Teoretiskt satsas på positiv psykologi som verkar vara en ny och effektiv metod att kunna tillämpa vid behandling av psykiatriska patienter. Målet är att hela personalen får utbildning i teorin och metoder för att kunna utnyttja detta i samarbete med nya utrymmen.

Dagkliniken ansvarar för långvarigt sjuka psykiatriska patienter och fortsätter sin specialisering inom målinriktad rehabilitering. Personalen fortsätter sin utbildning enligt den s.k. Bostonmodellen för att bäst kunna gynna denna rehabiliteringsprocess.

Verksamhetsmål:

- Att vuxenpsykiatriska mottagningen erbjuder först bedömningsbesök inom 3 veckor, hos läkare inom 2 månader och behandling senast inom 3 månader.
- Att fortsätta arbetet med vårdplaner – PM inom barn- och vuxenpsykiatrin.
- Att under handledning fortsätta tillämpa den kognitiva psykoterapiutbildningen i kontakten med patienter.
- Att projektet för utvecklande av avgiftningsvården fortsätter.
- Att avsluta den interna psykiatriska omvårdnadsutbildningen under våren.
- Att fortsätta utveckla och fördjupa arbetet med den psykiatriska rehabiliteringsmodellen på dagkliniken.
- Att utveckla en gemensam grund för kontaktmannaskap och värdegrund.
- Att utbilda och förbereda personalen inför flyttningen till nya psykiatriska utrymmen vid ÅCS inom 1 år.

Personalförändringar: *En mentalvårdartjänst ombildas till en sjukskötartjänst fr.o.m. 1.4.2011. En biträdande avdelningsskötartjänst ombildas till en sjukskötartjänst fr.o.m. 1.4.2011.*

Vårdplatser	2007:23*)	2008:23	2009:23	2010:20	2011:20

Verksamhet:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Öppenvårdsbesök	17.068	19.535	19.894	20.000	20.000
Dagsjukvård		219	399	250	250
Vårddagar	4.680	5.049	4.749	4.700	4.700
Vårdtillfällen	318	445	379	350	350
Vårdtid	14,7	11,3	12,5	13,4	13,4

*) i jan 2007 sammanslogs tre avd. till två

9.2.13 Rehabiliterings- och fysiatrienheten

Största delen av verksamheten inom Rehab-fysiatri enheten styrs av andra enheters behov av rehabiliteringstjänster. Behovet är betydligt större än vad enheten kan erbjuda och prioriteringar måste ständigt göras. Därför är allt samarbete med såväl ÅHS övriga enheter som med samarbetssjukhus, privata aktörer och tredje sektorn av högsta prioritet för att kunna utnyttja rehabiliteringsresurserna så ändamålsenligt som möjligt. Det är viktigt att Rehabenheten informeras och får vara delaktiga i ett tidigt skede vid planering av framtida verksamheter på andra enheter.

Verksamhetsmål:

- Arbetet med att förverkliga Gullåsenrapporten påbörjas.
- Enheten har ett samordningsansvar för den medicinska rehabiliteringen inom ÅHS.
- Inga nya verksamhetsformer planeras.
- Utreda möjligheten till en gemensam hjälpmedelsdepå för de olika enheterna inom ÅHS.
- Öka bredden på kunnandet inom många områden framom hög specialistkunskap inom ett fåtal områden.
- Delta i projektet kring rehabilitering av collumfrakturpatienter.
- Utveckla enhetens verksamhet i riktning mot mera grupprehabilitering som komplement till individuell rehabilitering för att bättre kunna utnyttja personalresurserna.
- Mottagningssköterskan ska utveckla patientutbildning för patienter med hjärnskada och stroke enligt senaste forskningsrön.
- Omorganisera talterapiresurserna så att en talterapeut ansvarar för talterapin för vuxna patienter.
- Initiera ett samarbete med rehabiliteringspersonal på De Gamlas Hem samt inom Mariehamns stad för att få en bättre vårdkedja.
- Fördjupa kunskaperna i taktil beröring för vårdpersonal.
- Skapa en estetisk miljö med en lägre ljudnivå på bäddavdelningen enligt tidigare plan.

Personalförändringar: Den tillfälliga tjänsten som huntingtonkoordinator upphör.

Vårdplatser	2007:12	2008:12	2009:12	2010:12	2011:12

Verksamhet:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Öppenvårdsbesök	10.504	11.000	12.640	11.000	11.000
Vårddagar	1.500	1.336	1.508	1.600	1.600
Vårdtillfällen	181	164	250	200	200
Vårdtid	8,3	8,1	6,0	8,0	8,0

9.2.14 Röntgenenheten

I likhet med tidigare år är målsättningen att erbjuda god service med korta väntetider till bibehållen kvalitet. En av de stora utmaningarna blir att upprätthålla en tillräckligt stor personalstyrka. Apparaturen moderniseras i enlighet med tidigare planering.
Anskaffning av ny datortomografi förbereds. Kvalitetshöjning eftersträvas bland annat genom intern och extern utbildning och samt genom att förmedla utökad information till de remitterande enheterna.

Verksamhetsmål:

- Att fortsättningsvis erbjuda radiologisk diagnostik och intervention på hög nivå med god tillgänglighet.
- Att bibehålla en god arbetsmiljö, som är utmanande och stimulerande för personalen.
- Fortsatt utveckling av intranätsidorna, uppdatering av undersöknings-PM och annan praktiskt användbar information.
- Kvantitativt är målet att bibehålla produktionen till väsentligen samma kostnad. Fortsatt uppmärksamhet riktas mot undersökningar på jourtid, vilka är betydligt dyrare att utföra.

Verksamhet:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Undersökningar	16.768	16.568	16.208	16 500	16.500
- egen verksamhet	16.311	16.030	15.692	16.000	16.000
- köpta	457	538	516	500	500

9.2.15 Tandvårdsenheten

Tandvårdsenheten bedriver tandvård för 0-25-åringar, patienter prioriterade av medicinska och sociala skäl samt i viss utsträckning för ÅHS ordinarie personal. Jourtandvård tillhandahålls för hela befolkningen och turister under årets alla dagar, ett visst antal timmar per dag.
Tandvårdens verksamhetspunkter finns i Mariehamn och i Godby hälsocentral. Narkostandvård utförs i sjukhusets operationsutrymmen. Mottagningen i Jomala som varit bemannad ca tre dagar per vecka flyttar, i enlighet med ÅHS budgetbeslut 2010, till mottagningen i Mariehamn. Därav erhålles en hyresinbesparing.
Tandvårdsenheten strävar till att hålla fortsatt god kvalitet på det förebyggande arbetet för att kunna stödja familjerna att ge barn och unga möjlighet till en god tandhälsa. Detta är en utmaning eftersom rekrytering av t.ex. munhygienist varit svår.

Verksamhetsmål:

- Att förhindra försämring av barn och ungas tandhälsa. Utvecklingen följs upp med bl.a. DMF-index.
- Att tillsätta befintliga tjänster inom enheten med betoning på rekrytering av munhygienist.
- Att samtliga inom personalen erbjuds möjlighet till åtminstone 1-2 fortbildningstillfällen 2011.

Verksamhet:	**2007***	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Besök	15.442	16.639	16.192	16.750	16.600
Patienter	7.479	7.776	7.629	7.750	7.750
- 0-18 år	4.397	4.434	4.263	4.350	4.350
- 0-17 år					
- 19- år	3.082	3.342	3.366	3.400	3.400
- 18- år					

* Den avgiftsfria tandvården ändrades från 0-17 år till 0-18 år från och med

9.2.16 Vårdchefens enhet

Vårdchefen är chef för överskötarna, städchefen och personalen vid vårdchefens kansli. Till uppgifterna hör att leda och utveckla vårdarbetet och dess funktioner samt att samverka med chefläkaren och överskötarna så att resurserna används effektivt och ändamålsenligt. Vårdchefen ansvarar tillsammans med berörda förmän för kompetensutvecklingen för vårdpersonalen samt kvalitetsutvecklingen inom området.

Invånar- och patientperspektivet:
Genom patientenkät utreds hur ålänningarna upplever den hälso- och sjukvård som erbjuds bl.a. i fråga om tillgänglighet, bemötande, information och remisshantering. En analys av enkätsvaren gällande vård utom ÅHS sammanställs. Vårdkvaliteten följs kontinuerligt upp genom hantering av de avvikelser som inrapporteras samt genom sammanställning och analys av de anmärkningar mot vården som inkommit till patient- och klientombudsmannen.

För att utveckla samordningen av patienttransporter till och från vård utom Åland fortsätter projektet vars syfte är att styra patienttransporterna till billigaste transportmöjlighet. För projektet är en personal deltidsanställd som transportkoordinator.

Intressentperspektivet:
För att följa den ständiga utveckling som sker inom hälso- och sjukvården planeras en aktiv omvärldsbevakning genom konferens- och seminariedeltagande och anordnande av interna fortbildningstillfällen.

Personalperspektivet:
För vårdverksamheten är det grundläggande med en bra och kontinuerlig grundbemanning. För att klara rekryteringen fortsätter samarbetet med Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Rekryteringen förverkligas bland annat genom deltagande i rekryteringsmässor och riktade kampanjer till högskolor och yrkeshögskolor. I den hårdnande konkurrensen om vårdpersonal inrättades år 2008 flera tillfälliga tjänster som så kallade året-runt-vikarier för att täcka behovet av tillfällig personal för planerade tjänstledigheter. Behovet av dessa tjänster kvarstår.

Som en tillämpning av ledarskapspolicyn hålls utvecklingssamtal för den personal vårdchefen är direkt förman för. På överskötarkansliet sker en fortsatt samordning och rationalisering av arbetet. Överskötaren med ansvar för psykiatrienheten flyttar in i de gemensamma lokaliteterna.

Kompetensutveckling stimuleras genom möjligheter till externt kursdeltagande, studiebesök, egenstudier samt stöd för studier och hospitering.

Processperspektivet:
Den allt ökande graden av specialisering inom vården ställer krav på fortbildning och kompetens. Vården av den enskilda patienten blir allt mer komplex och resurskrävande. Inom flera enheter finns behov av uppgradering av tjänster till sjukskötarnivå. Gränsöverskridande arbetsprocesser är fortlöpande i fokus i dialogen med enheterna, för att inom ramen för begränsade resurser kostnadseffektivt samverka för ett heltäckande utbud av hälso- och sjukvårdstjänster. Detta kan ske i projektform eller som en naturlig del av den vardagliga verksamheten. Under året inleds arbetet med att införa ett system för vårdtyngdsmätning. I den kliniska verksamheten kommer patientsäkerhetsfrågor att stå i fokus.

ÅHS verksamhetsenheter fungerar som utbildningsplatser för praktisk undervisning av vårdstuderanden på olika utbildningsnivåer. Målet är att möjliggöra cirka 160 studieperioder i handledd praktik vilket motsvarar cirka 700 praktikveckor. Den praktiska undervisningen av studeranden ses som en viktig del av personalrekryteringen och kvalitetskraven har ökat.

Vårdchefens fortbildningsanslag bibehålls på nivån 187.000 euro. Cirka 35 000 euro används för att stimulera enheterna till att handleda studeranden genom att 35 euro/vecka/studerande utbetalas retroaktivt i januari för de studeranden enheterna handlett under år 2010. För vårdpersonalens hospitering reserveras 14 000 euro. Hospiteringsanslaget används för upprätthålla klinisk kompetens inom olika verksamhetsområden. Anslaget för vårdutveckling används under året för kvalitetsutveckling av vårdarbetet på olika verksamhetsenheter. Anslaget budgeteras till 48.000 euro. Anslaget för vårdutveckling täcker tidsbundna kostnader i form av experttjänster såväl interna som externa, material och andra kostnader för vårdutveckling inom hela organisationen.

Verksamhetsmål:
- Att ordna nio allmänna fortbildningstillfällen.
- Att anordna ett gemensamt fortbildningstillfälle för vårdledarna.
- Medverka till att genomföra patientenkät och formulera utgående från den förbättringsområden.
- Att för all direkt underställd personal ha medarbetarsamtal.
- Att påbörja införandet av ett system för vårdtyngdsmätning.
- Att möjliggöra 160 studieperioder eller cirka 700 praktikveckor för vårdstuderanden.

9.2.17 Ögonenheten

Ögonenheten koncentrerar sin verksamhet på synhotande sjukdomar. I takt med ökande behandlingsmöjligheter ställs högre krav på verksamheten. Fler datorstödda hjälpmedel för synskadade utvecklas. Som exempel kan nämnas talsyntes till mobiltelefon, förstoringsprogram och datoriserade läshjälpmedel. Den äldre befolkningen ökar och därmed ökar behovet av ögonsjukvård eftersom många ögonsjukdomar debuterar sent i livet.

Verksamhetsmål:

- Att klara av 3 månaders väntetid till mottagningen.

Invånar/patientperspektiv:

- Framgångsfaktorerna vårdkvalitet, vårdgaranti, patientupplevd kvalitet i tillgänglighet, bemötande**.**

Vårdplatser:
Har inga egna vårdplatser, pat. vårdas på gyn/kir

Verksamhet:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Öppenvårdsbesök	3.452	3.240	3.504	3.200	3.500
Vårddagar	31	29	19	30	30
Operationer:	200	218	211	250	230
- varav dagkirurgi	171	195	201	220	200

9.2.18 Öron-, näs- och halsenheten

Överläkartjänsten har inte haft ordinarie befattningshavare sedan 2001. Under 2010 har dock tillgången till konsulter varit god, varför köerna till polikliniken kunnat minskas. En del av FESS-operationerna kan nu utföras med ballongteknik. Då dessa operationer är lindriga kan merparten av dessa patienter bli dagkirurgiska. Läkarbrist och många vikarier har lett till brister i kontinuitet och kvalitet. Under 2011 skall intensifierade försök att tillsätta läkartjänsten göras.
P.g.a. stor brist på egna hörselvårdsassistenter har ett samarbete inletts med privata vårdgivare för att öka tillgängligheten.

Verksamhetsmål:

- Att tillsätta en läkartjänst.
- Att utöka dagkirurgin.
- Att långsiktigt säkra tillgången på hörselvårdsassistent.

Vårdplatser

Har inga egna vårdplatser, pat. vårdas huvudsakligen på barn och kir.avd.

Verksamhet:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Öppenvårdsbesök	2.526	2.907	2.971	2.900	2.900
Vårddagar	195	209	136	200	200
Operationer	179	211	157	210	210
- varav dagkirurgi	3	5	0	10	10

9.3 ADMINISTRATION OCH FÖRSÖRJNING

9.3.1 Ekonomienheten

Processperspektivet:

Ekonomienheten kommer att, som ett led i besparingarna, försöka koncentrerar arbetsinsatsen på det mest nödvändiga såsom en fungerande redovisning, budgetering och rapportering inkl statistikrapportering. Detta då personalbemanningen minskar samtidigt som enheten ska införa elektronisk leverantörsfakturahantering och SEPA-anpassa betalningsrörelsen. Arbetsuppgifter som avslutas eller överflyttas till andra enheter är exempelvis viss statistikföring och handläggningen av prenumerationer.

Personalperspektivet:

En del av personalen står inför en stor förändring i det dagliga arbetet i och med införandet av e-faktura. Förutom införandeprocessen som kommer att kräva resurser från hösten 2010 kommer internutbildning av uppskattningsvis 200 användare. Därtill utgör behörighetshanteringen och support till verksamhetsansvariga en ny uppgift.

Gällande rapportering finns ett ständigt utvecklingsbehov bl a genom att tillgängliggöra befintligt material. Därtill bör vissa kritiska arbetsuppgifter säkras för att minska sårbarheten.

Ekonomiperspektivet:

Ekonomienheten har motsvarande resurser år 2011 som året innan trots att kravet på att ta ut extra ledighet inte finns längre. Det innebär att enhetens resurser måste minska långsiktigt.

Intressentperspektivet:

Enheten ser fram emot att ÅHS intranät moderniseras så att strukturen är mer överskådlig och information kan läggas ut av enhetens egen personal. Detta ger en möjlighet att åstadkomma en konkret början på en ”ekonomi- och statistikhandbok” med uppdaterad information både till personal och patienter. Detta som ett led i att förbättra servicenivån och interaktionen med de olika verksamhetsenheterna.

Verksamhetsmål:

- Infört elektronisk leverantörsfakturahantering.
- SEPA-anpassat betalningarna.
- Början på ”ekonomi- och statistikhandbok” på ÅHS nya intranät.

Prestationer:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Betalningsuppdrag (inhemska)	17.378	18.760	18.741	18.500	18.500
Betalningsuppdrag (utländska)				2.800	3.000
Betalningspåminnelser (nr 1 o. 2)	13.974	12.155	11.495	12.000	12.000

9.3.2 Försörjningsenheten

Processperspektivet:

I och med att ÅHS under året koncentrerar mer av sin verksamhet till sjukhusområdet då psykiatrin flyttar in i nya lokaler kommer vaktmästarna att se över sina transportlinjer i syfte att minska antalet och frekvensen. Den personalresurs som frigörs kan då omprioriteras till hjälpmedeltransporter som ökat allt mer i omfattning då hemsjukvården utökats, samt underhåll av uteområden. Inom bostadsservice ska lagerhanteringen förbättras så att iordningsställandet av nya, ofta tillfälliga, bostäder underlättas och inköpen av nya inventarier kan minimeras. Elsäkerhetsmätningar kommer att påbörjas år 2011 med början i operationsbyggnaden.

Intressentperspektivet:

Centralköket och centrallagret har ett brett serviceuppdrag och behöver med jämna mellanrum kartlägga kunderna uppfattar servicen.

Personalperspektivet:

Teknisk service kommer att återgå till normal bemanning efter år 2010 års personalkostnads-besparingar. Detta beräknas inverka positivt på servicen till organisationen som blivit lidande då bemanningen varit för låg.

För att effektivera bostadsanvändningen är det mycket viktigt att anställarna i god tid meddelar bostadsbehovet kontinuerligt och särskilt inför sommarmånaderna. För att underlätta informationen har bostadsservice avsikt att publicera bokningsläget på intranätet.

Ekonomiperspektivet:

Inom klädförsörjningen är det aktuellt att se över möjligheterna att minska svinnet inom patientkläder i samband med patienttransporter till vård utom Åland.

Avsikten är att ÅHS ska ha en energiplan för sina fastigheter. För att få fram ett underlag för en framtida energiplan ska värme- och energimätningar utföras i de olika huskropparna.

Verksamhetsmål:

- Värmenergimätningar ska påbörjas.
- Kundenkät för centralköket.
- Kundenkät för centrallagret.

- Utöka Scan-modul-systemet till psykiatrin.
- Utarbeta riktlinjer för beställning av specialvaror via centrallagret.

Personalförändringar: En tjänst som medicintekniker/ingenjör inrättas fr.o.m. 1.4.2011.

Prestationer:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Prognos måltider					
Morgonmål	54.455	55.469	48.161	50.000	50.000
Luncher	142.538	150.751	144.277	135.000	135.000
Middagar	67.423	65.353	59.658	60.000	60.000
Prognos tvätt (ton)	158	168	177	160	160
Prognos lagret					
Antal expeditioner =beställning av typ av förnödenheter el. rad på	63.011	75.592	79.034	70.000	70.000
Omsättning (1000€)	1.484	1.581	1.623	1.600	1.600
Antal lagervaror	2.470	2.580	2.530	2.530	2.530

9.3.3 Förvaltningschefens enhet

Förvaltningschefens enhet tillhör ÅHS minsta beträffande antalet anställda, tre tjänster, samtidigt ligger här det övergripande ansvaret för såväl sjukvårdsproduktion som investeringar i lokaler och teknik. För att kunna fullgöra uppgifterna krävs ett effektivt arbete i förvaltningschefens ledningsgrupp och en förutsättning för detta är ett öppet och tillåtande diskussionsklimat, strategiska frågor kan raskt erhålla en mångsidig belysning och beslutsprocessen blir inte onödigt fördröjd.

Verksamhetsmål:

- Handlägga ärenden inom ledningsgruppen och styrelsen utan dröjsmål.
- Implementeringen av ett nytt reglemente och ny lagstiftning.
- Medverka till att ÅHS hemsida och intranät utvecklas vidare.
- Medverka till att investerings- och saneringsprojekten fortskrider och behövlig finansiering fastställs. (medicinavdelningens om– och tillbyggnad, iva-dialys-dagkirurgiprojektet, läkemedelscentralen, Gullåsen och renoveringen av förvaltningshuset).
- I samverkan med privata hälso- och sjukvårdsaktörer utveckla utbudet av kvalitativa och ändamålsenliga tjänster för invånarna i landskapet.
- Påbörja arbetet med arkivplan och dokumenthanteringssystem för ÅHS.
- Tillse att utvecklingssamtal verkställs inom förvaltningen.
- Budget i balans.
- Att utreda möjligheten till förtur för personer med låg inkomst till offentlig tandvård.

9.3.4 IT-enheten

Enhetens uppgift är att planera, samordna, övervaka och sköta driften av hela ÅHS IT-verksamhet, välja kommunikationslösningar, ansvara för IT-säkerheten samt bistå ÅHS övriga enheter vid IT-utbildning, uppgörande av kravspecifikationer, användning av program, upphandling av datorer och programvaror.

Utöver den förbättrade informationen och kommunikationen via IT-lösningar bör man också utnyttja möjligheten dessa ger till administrativa rationaliseringar.

Informationen/växeln handhar telefontrafik, lokal vägledning av patienter och allmänhet, hanteringen av passerkorten och andra tjänster.

Verksamhetsmål:

Telefonväxelns programvara uppgraderas.

Planerade projekt att arbeta med, som dock är beroende av vilka medel för anskaffningar och investeringar, som beviljas:

- förnyelse av trådlöst nät till akuten, IVA och Gullåsen
- utbyte av brandvägg
- IP-telefoni och datorutrustning till psykiatribyggnaden
- nytt e-postsystem
- fortsatt intranätutveckling
- ny Medixversion och annan Medixutveckling
- kompletteringar i Titania för 37-timmarsavtalet
- projekt för vårdtyngdsmätning
- fakturahanteringen i ekonomisystemet (IM)
- ev. projekt för dokumenthantering

9.3.5 Personalenheten

I tjänstekollektivavtalsförhandlingarna 2010 beslöt parterna att tillsätta en arbetsgrupp som senast 31.12.2011 ska göra en översyn av avlöningsbestämmelserna beträffande läkare. I arbetsgruppens uppdrag ska det ingå att lämna ett förslag på hur det kan gå till att i läkarnas grundlön lägga in åtgärdsarvoden för läkare och tandläkare vid hälsocentral samt kompetenstillägg och arvoden för läkarintyg och läkarutlåtanden för sjukhusläkare. Det här är ett viktigt arbete för ÅHS och förväntningen är att det i framtiden ska underlätta rekryteringen.

ROR-gruppen (Arbetsgruppen för reviderad organisation och reglemente) har arbetat med organisations- och reglementsfrågor under året och förslaget ska vara klart hösten 2010. Förslaget innebär säkerligen förändringar och justeringar som även berör personalenheten antingen direkt eller indirekt och som ska fås in under nästa verksamhetsår.

En medarbetarenkät inom organisationen ska genomföras vartannat år, alltså nästa gång 2011. Enkäten är ett samarbetsprojekt mellan kvalitetssamordnaren och personalchefen och berör även IT-enheten i viss mån.

Handlingsplanen för hantering av sjukfrånvaro, som ska fastställas hösten 2010, kommer att tillämpas på hela personalen. Personalenheten fungerar som stöd.

Mandatperioden för arbetarskyddskommissionen och samarbetskommittén går ut 31.12.2011 så en ny kommission respektive kommitté ska väljas under hösten.

Verksamhetsmål:

Personalperspektivet:

- Att genomföra medarbetarenkäten.
- Att presentera sjukfrånvarostatistik som visar hur många sjukdagar som är med full lön, reducerad lön eller utan lön, vilket är ett krav av landskapsrevisorerna.
- Att välja ny arbetarskyddskommission och samarbetskommitté för perioden 2012-2014.
- SEPA-anpassa löneutbetalningarna.

Prestationer:	**2007**	**2008**	**2009**	**Prognos2010**	**Prognos2011**
Lönehändelser	197.705	198.000	216.737	225.156	230.000
Antal personer som fått lön	1.674	1.670	1.626	1.650	1.650
Antal ”lönekontrakt”	5.353	5.100	5.182	5.100	5.100

9.3.6 Städenheten

Målet är att bibehålla nuvarande kvalitetsnivå på städningen där hygienkraven är höga. Städkvaliteten kommer att i viss mån försämras i kansliutrymmen, källarutrymmen och korridorer. Storstädningar och fönstertvätt kommer inte att utföras i samma utsträckning som tidigare. Vikarier för sjukledigheter kommer inte alltid att finnas, vilket bidrar till större arbetsbörda för befintlig personal. Hösten 2011 flyttar psykiatrin till ÅCS, vilket innebär en del omplaneringar inom städningen.

Verksamhetsmål:

- Att uppnå kompetenshöjning genom utbildning.
- Att hålla nuvarande kvalitetsnivå där hygienkraven är höga.

10 ÅHS´ INVESTERINGSPLAN FÖR ÅREN 2011 – 2013

Investeringsplan 2011 **7.000.000 euro**

Om- och tillbyggnad av sjukhuset, etapp 2-3, rat 4 **6.000.000 euro**

Den fjärde och sista raten på sammanlagt 24 milj. för om- och tillbyggnation av sjukhuset, kallat etapp 2-3 betalas enligt planen ut år 2011. Hittills har det sk primärvårdsbygget färdigställts, delar av källaren har byggts om, öron- och ögonpoliklinikerna har renoverats och en ny byggnad för psykiatrins behov mm håller på att uppföras, likaså pågår upphandling av en ny hiss. Därtill finns ett visst ekonomiskt utrymme för ytterligare några byggåtgärder varför den av styrelsen tillsatta planeringskommittén har gett ett uppdrag till förvaltningen att på nytt kartlägga behoven av om- och tillbyggnation gällande utrymmen för hälso- och sjukvården.

De projekt som hittills varit aktuella är:

- Ombyggnation av medicinavdelningen för att skapa fler en- och tvåpersonersrum och därmed förbättra förutsättningarna för god vård för patienter och en bra arbetsmiljö för personalen. Möjligheten till enkelrum innebär också att risken för smittspridning av bl a multiresistenta bakterier minskar. Kostnaden är uppskattas till 1,8-2,0 milj euro. Samtidigt som medicinavdelningen byggs om planeras en mindre ombyggnad av gynekologiska polikliniken för ca 400.000 euro.

- Läkemedelcentralen har delvis utdömda lokaler och laboratorier och är i behov av både ombyggnation och tillbyggnad enligt dåvarande läkemedelsverkets inspektionsrapport. Om- och tillbyggnaden är kostnadsberäknad till 0,5-1,0 milj euro.

- Ombyggnation av obduktionsutrymmena inkl bårhuset som en del av den i övrigt genomförda ombyggnationen av källaren. Styrelsen har totalt reserverat 710.000 euro för källarombyggnad, varav 410.000 euro har använts.
- Ombyggnation av barn- och ungdomsavdelningen för att förbättra möjligheterna till övervakning av svårt sjuka barn i och med att de i allt högre grad vårdas på Åland.

- Nybyggnation av IVA/dialys-avdelning enligt den tidigare planeringen. Avsikten har varit att en ny byggnad skulle byggas i direkt anslutning till akutmottagningen så att personalen, som har likvärdig kompetens, kan samverka på ett smidigt. Placeringen skulle även underlätta för dialyspatieterna som skulle ha smidigare att ta sig till sin behandling.

- Om IVA-/dialysavdelningen flyttar till nya utrymmen finns det möjlighet att anpassa de tomma lokalerna för dagkirurgisk verksamhet. Idag är andelen dagkirurgi inom ÅHS jämförelsevis låg och patienterna, oberoende av om de är inskrivna eller är dagkirurgiska, sköts av vårdavdelningarnas personal och upptar dessutom utrymme på avdelningarna.

  Nybyggnation av IVA/dialysavdelning och ombyggnation för dagkirurgisk verksamhet var tidigare kostnadsberäkand till 7,5 milj euro.

- Fastigheten Gullåsen är byggd i tre olika etapper sedan 1970-talet. En av flyglarna som hör till den första byggetappen är stängd pga av fuktproblem. Samtidigt finns problem

med att tak och ventilation behöver förnyas. Utgående från den planerade framtida inriktningen på verksamheten mot en mer rehabiliterande vård behövs även omdisponering av utrymmen med fler enkelrum, utrymme för hjälpmedel och medicinhantering, hygienutrymmen samt ev även utökade träningsmöjligheter. Beroende på utvecklingen av verksamheten och dess volymen uppskattas investeringskostnaden till 6-8 milj euro i en första etapp.

- Röntgenfastigheten är byggd i början på 1970-talet och är mer eller mindre i originalskick och är i behov av en grundrenovering både invändigt och utvändigt. Obduktionsutrymmet och bårhuset är placerat i denna del av sjukhuset. Grundrenoveringskostnaden är grovt uppskattad till 4 milj euro.

ÅHS behöver snarast möjligt besluta om prioritetsordningen för den kommande om- och tillbyggnationen för att inte försena utvecklingen.

Förnyandet av datortomograf, del 2 770.000 euro

Den nuvarande datortomografen anskaffades år 2002 och behöver bytas senast 2011, då den blir 9 år gammal. Utvecklingen har gått mot allt snabbare och bättre apparatur med lägre stråldoser. Kostnaden är beräknad till 1,1 milj euro och 330.000 euro finns i investeringsbudgeten för år 2010.

Medicinteknisk utveckling, del 1 230.000 euro

ÅHS har sedan ett antal år övergått till elektronisk journal för att underlätta och snabba upp tillgången till patientinformationen. För att få ut maximal nytta av den elektroniska patientinformationen bör samtlig informations finnas i elektronisk form varför t ex resultatet av EKG-undersökningar scannans in idag. För att modernisera den medicintekniska utrustningen och i första hand EKG utrustningen och samtidigt erhålla direktdigital information till patientjournalen bör apparaturen bytas ut.

Investeringsplan 2012 **7.800.000 euro**

Planering, om- och nybyggnation inom sjukhusområdet, del 1 **6.000.000 euro**
Fortsättning av planering, om- och tillbyggnad av sjukhuset efter etapp 2-3. För ytterligare motivering se texten gällande byggnadsbehov under år 2011.

Grundrenovering av personalbostäder, del 1 **600.000 euro**
De tre bostadsvåningarna på sammanlagt 800 kvm i den södra flygeln av personalbostadshuset har endast ytrenoverats sedan byggnaden uppfördes 1953. De ursprungliga el- och rörinstallationerna är riskmoment som måste åtgärdas. Hissen är från samma år och den äldsta på Åland. Köksinredningar och fönster, som börja ruttna sönder, behöver bytas och våtutrymmenas ytbeläggning förnyas. Därtill finns behov av vissa renoveringar av t ex läkarvillorna för att hålla fastigheterna i ett bra grundskick.

Medicinteknisk utveckling, del 2 **100.000 euro**
ÅHS har sedan ett antal år övergått till elektronisk journal för att underlätta och snabba upp tillgången till patientinformationen. För att få ut maximal nytta av den elektroniska patientinformationen bör samtlig informations finnas i elektronisk form varför t ex resultatet av EKG-undersökningar skannas in idag. För att modernisera den medicintekniska utrustningen och i första hand EKG utrustningen och samtidigt erhålla direktdigital information till patientjournalen bör apparaturen bytas ut.

System för dokumenthantering, intranät och e-post **300.000 euro**
ÅHS har behov av ett generellt dokument- och ärendehanteringssystem för att effektivisera dokumenthanteringen i organisationen och för att kunna leva upp till kravet på en modern förvaltning.

Intranätet är en mycket viktig kanal för att nå ut med information till personalen, samt ge tillgång till uppdaterade dokument och mallar. ÅHS har ett gammalt systemstöd för intranätet och det är inte utvecklingsbart. De system som finns på marknaden utan licenskostnad fyller inte de behov som finns inom organisationen, varför ett nytt systemstöd för intranätet behöver upphandlas och implementeras.

ÅHS har även ett förhållandevis användarovänligt e-postsystem som används av majoriteten av personalen. E-post är ett mycket viktigt redskap både inom organisationen och utåt, varför ett mer utvecklat användarvänligt system behövs för att det dagliga arbetet ska fungera tillfredsställande.

E-recept och E-arkiv **500.000 euro**

Avsikten med de elektroniska recepten är att:
- förbättra vården av och ställningen för patienter som använder läkemedel
- rationalisera arbetet för förskrivare och de som expedierar läkemedel
- få bättre kontroll över förskrivningspraxis och läkemedelskostnader

genom att etablera elektroniska förbindelser mellan vårdgivarna /receptförskrivarna, apoteken och en central databas hos FPA. I stället för att patienten får ett recept på papper skickas uppgifterna till den centrala databasen, varifrån vilket apotek som helst i landet kan nå uppgifterna, när patienten kommer till apoteket för att hämta sina läkemedel. Man förväntar sig härmed att patientsäkerhet och läkemedelssäkerhet förbättras samt att förskrivningen och expedieringen av läkemedel underlättas och effektiviseras.

Elektronisk arkivering av journaluppgifter ska enligt direktiv från social- och hälsovårdsministeriet vara ibruktagna i hela landet inom 2014. Rikslagstiftningen från 2007 möjliggör för Åland att ansluta sig. Den centrala databasen för journalarkivet upprätthålls av FPA. I denna databas anses orginaldata ligga, medan sjukvårdsorganisationens system kan innehålla kopior av dessa data. Lagen har till syfte att främja datasäker behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården. Genom lagen genomförs ett enhetligt elektroniskt behandlings- och arkiveringssystem för patientuppgifter för effektiv produktion av hälso- och sjukvårdstjänster så att patientsäkerheten beaktas, samt patientens möjligheter att få information främjas.

Övrig utrustning **300.000 euro**

Den tekniska och särskilt den medicintekniska utvecklingen går snabbt. Förutom den tekniska utvecklingen kan utrustning behöva förnyas pga att servicen inte längre garanteras från leverantören. Vilken utrustning som behöver prioriteras år 2012 är för tidigt att ange i detta skede, men ultraljudsutrustning kan vara den som är aktuell i första hand.

2013 **Anslagsbehov: 7.400.000 euro**

Planering, om- och nybyggnation inom sjukhusområdet, del 2 6.000.000 euro
Fortsättning av planering, om- och tillbyggnad av sjukhuset efter etapp 2-3. För ytterligare motivering se texten gällande byggnadsbehov under år 2011.

Grundrenovering av personalbostäder, del 2 700.000 euro
Grundrenovering av personalbostadshuset som är byggt 1953 och delvis är i originalskick, samt renovering av bostadsvillorna på sjukhusområdet. För ytterligare information se texten under investeringsplanen för år 2012.

IT- program för elektr. fakturor till kunder och inköpsssytem 200.000 euro
Elektronisk hantering av fakturor till kund blir allt mer aktuellt i samhället. Hanteringen innebär att kunden kan välja att få fakturan skickad till sin internetbank istället för att få den per post. Ett meddelande om att en faktura finns för betalning kan skickas med e-post eller till mobiltelefon. Detta förenklar och snabbar upp betalningsrutinen för kunden, samt eliminerar risken för registreringsfel och därpå följande korrigeringar. ÅHS kunder har många gånger anhöriga som sköter bankbetalningarna och en elektronisk hantering skulle underlätta för denna grupp av vilka en del är bosatta utanför Åland.

Ytterligare finns möjlighet att förbättra de interna rutinerna gällande leverantörsfakturor. Detta gäller främst hanteringen i centrallagret, centralköket och läkemedelscentralen då dessa leveranser hanteras i någon form av datasystem. Hanteringen kan förbättras genom att implementera ett inköpssystem som är kopplat till ekonomisystemet och lagersystemen. Inköpssystemet skall innehålla information om godkända leveranser och priser som sedan automatiskt kopplas till erhållen leverantörsfaktura. Fakturan i sig behöver då inte granskas och godkännas särskilt. Den går automatiskt till betalning om den överensstämmer med godkänd leverans.

Övrig utrustning 500.000 euro
Den tekniska och särskilt den medicintekniska utvecklingen går snabbt. Förutom den tekniska utvecklingen kan utrustning behöva förnyas pga att servicen inte längre garanteras från leverantören.

Bilaga 1. LAGSTIFTNING

Den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet Åland regleras i huvudsak av följande lagar och förordningar och däri gjorda ändringar:

Finlands grundlag (FFS 731/1999).

Självstyrelselag (71:1991) för Åland.

LL (60:1993) om hälso- och sjukvården.

LL (68:1993) om ikraftträdande av LL om hälso- och sjukvården.

LL (23:2007) om grunderna för avgifter till Ålands hälso- och sjukvård.

LL (61:1993) om tillämpning av lagen om patientens ställning och rättigheter.

Republikens presidents förordning (2:2010) om vissa förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet Åland.

Mentalvårdslagen och -förordningen i tillämpliga delar (rörande vård mot vederbörandens egen vilja) (FFS 1116/1990 och 1247/1990).

L och F om smittsamma sjukdomar (FFS 583/1986 och 935/203 samt 786/1986 och 1383/2003).

L och F om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (FFS 559/1994 och 564/1994).

Nordiska överenskommelsen om godkännande av vissa yrkesgrupper för verksamhet inom hälso- och sjukvården samt veterinärväsendet i Norden.

Läkemedelslagen och -förordningen (FFS 395/1987 och 693/1987).

Sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004).

L och F om obligatorisk lagring av läkemedel (FFS 979/2008, 1114/2008).

Strålskyddslagen och -förordningen (FFS 592/1991 och 1512/1991).

LL (36:1967) och LF (63:1973) om hälsovården.

LL (52:1978) om åtgärder för begränsning av tobaksrökningen.

L om skydd i arbete (FFS 299/1958).

L om företagshälsovård (FFS 1383/2001, 762/2002 och 760/2004).

Förordning om läkarundersökning av sjömän (FFS 476/80).

Bilaga 2. Inrättade- och tillfälliga tjänster, samt budgeterade årsarbeten 2010-2011

ÅHS

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster	850	844	813,19
Tillfälliga tjänster	26	17	16,12
Extra ordinär sjukvård	13	6	6,00
ÅHS totalt	**889**	**867**	**835,31**

Hälso- och sjukvård

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster	670	663	636,25
Tillfälliga tjänster	22	13	12,52
Extra ordinär sjukvård	13	6	6,0
Hälso- och sjukvård totalt	**705**	**682**	**654,77**

Administration och försörjning

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster	180	181	176,94
Tillfälliga tjänster	4	4	3,60
Administration och försörjning totalt	**184**	**185**	**180,54**

Hälso och sjukvård

Akutenheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Överläkare	2	2	2
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2
Sjukskötare	16	16	15,52
Sjukskötare, delad tjänst	1*	1*	1
Mottagningsbiträde	1	1	1
Totalt	22	22	21,52
*2 tjänster * 0,5			
Tillfälliga tjänster			
Sjukskötare	1	1	1
Totalt	1	1	1
Akutenheten totalt	23	23	22,52

Barn- och ungdomsenheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Överläkare	3	3	3
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2
Sjukskötare	11	13	12,50
Närvårdare/barnskötare	5	3	3,50
Avdelningssekreterare	3	3	2,52
Habiliteringskoordinator	1	1	0,54
Totalt	25	25	24,06
Tillfälliga tjänster			
Sjukskötare	1	1	1
Totalt	1	1	1
Barn- och ungdomsenheten totalt	26	26	25,06

BB- och gynekologienheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Överläkare	3	3	3
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2
Barnmorska	14	14	13,52
Närvårdare/barnskötare	4	4	4
Läkarsekreterare	1	1	1
Avdelningssekreterare	1	1	1
Totalt	25	25	24,52
Tillfälliga tjänster			
Barnmorska*	2	1	1
Totalt	2	1	1
*2 tjänster t.o.m. 30.04.2010			
BB- och gynekologienheten totalt	27	26	25,52

Chefläkarens enhet

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Chefläkare	1	1	1
Sjukhusläkare	8	10	9,50
Sjukhusläkare ST	3	3	3
Hälsocentralläkare	1	1	1
Ledande socialkurator	1	1	1
Socialkurator	3	3	3
Förvaltningssekreterare	1	1	1
Sekreterare	1	1	0,78
Kvalitetssamordnare	1	1	1
Chefläkarens enhet totalt	20	22	21,28

Kirurgienheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Överläkare	6	6	6
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	3	3	3
Sjukskötare	17	17	16,94
Sjukskötare, delad tjänst	0,5	0,5	0,5
Närvårdare/primärskötare	6	6	5,65
Avdelningssekreterare	3	3	3
Mottagningsbiträde, delad tjänst	0,5	0,5	0,50
Totalt	36,0	36,0	35,59
Tillfälliga tjänster			
Sjukskötare**	2	2	2
Sjukskötare, delad tjänst*	0,5	0	0
Totalt	2,5	2	2

**0,5 kir.pkl, 1,5 kir.avd

*delad tjänst med öron.pkl t.o.m. 30.04.2010

Kirurgienheten totalt	39	38	37,59

Laboratorieenheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Kemist	1	1	1
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2
Laboratorieskötare	20	20	18,72
Avdelningssekreterare	2	2	2
Närvårdare	1	1	1
Totalt	26	26	24,72
Tillfälliga tjänster			
Laboratorieskötare*	1	0	0
Totalt	1	0	0
*t.o.m 30.04.2010			
Laboratorieenheten totalt	27	26	24,72

Långvårdsenheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	8	7	7
Sjukskötare	20	21	20,31
Närvårdare/primärskötare	63	50	46,18
Skötare	11	10	7,09
Vårdbiträde	2	2	2
Badare	1	1	1
Sysselsättningsterapeut	1	1	0
Medikalvaktmästare	1	1	1
Läkarsekreterare	1	1	1
Avdelningssekreterare	1	1	1
Totalt	109	95	86,58
Tillfälliga tjänster			
Närvårdare/primärskötare	4	0	0
Totalt	4	0	0
Extra ordinär sjukvård			
Avdelningsskötare*	1	0	0
Närvårdare/primärskötare	5	0	0
Sjukskötare	1	0	0
Totalt	7	0	0
*t.o.m. 30.04.2010			
Långvårdsenheten totalt	120	95	87,58

Läkemedelscentralen

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Chef för läkemedelscentralen	1	1	1
Farmaceut	4	4	3,78
Tekniskt biträde	1	1	1
Läkemedelstekniker	1	1	0,78
Läkemedelscentralen totalt	7	7	6,56

Medicinenheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Överläkare	10	10	10
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	5	5	5
Sjukskötare	38	38	38
Sjukskötare, delad tjänst	1*	1*	1
Närvårdare/primärskötare	8	8	8
Avdelningssekreterare	6	6	5,65
Arkivbiträde	2	2	2
Mottagningsbiträde, delad tjänst	0,5	0,5	0,10
Dietist	1	1	1
Medicinenheten totalt	71,5	71,5	70,75

*2 tjänster * 0,5

Tillfälliga tjänster			
Sjukskötare*	1	0	0
Totalt	1	0	0

*t.o.m 30.04.2010

Operations-, anestesi- och intensivvårdsenheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Överläkare	4	4	4
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	5	5	5
Sjukskötare	38	38	35,09
Sjukskötare, delad tjänst	1*	1*	1
Närvårdare/primärskötare	2	2	2
Avdelningssekreterare	2	2	1,60
Instrumentvårdare	2	2	2
Totalt	54	54	50,69

*2 tjänster * 0,5

Tillfälliga tjänster			
Sjukskötare	3	3	3
Totalt	3	3	3
Op-, An- och IVA enheten totalt	57	57	53,69

Primärvårdsenheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Överläkare	11	12	12
Hälsocentralläkare	4	4	4
Psykolog	1	3	3
Kurator	0	2	2
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	5	5	5
Sjukskötare	26	26	24,60
Distriktshälsovårdare	3	3	3
Hälsovårdare	32	32	30,60
Hälsovårdare/sjukskötare	2	2	1,52
Närvårdare/primärskötare	5	5	4,05
Skötare	3	3	3
Avdelningssekreterare	9	9	7,52
Hälsovårdare/barnmorska	2	2	2,00
Ergoterapeut	1	1	0,52
Totalt	104	109	102,56
Extraordinär sjukvård			
Sjukskötare, tillf tj	2	2	2
Närvårdare/primärskötare, tillf tjänst	4	4	4
Totalt	6	6	6
Primärvårdsenheten totalt	110	115	108,56

Psykiatrienheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Överläkare	5	5	5
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	7	6	5
Sjukskötare	24	26	25,50
Närvårdare/mentalvårdare	23	22	21
Psykolog	6	6	6
Psykoterapeut	1	1	1
Socialkurator	4	4	4
Musikterapeut	1	1	1
Ergoterapeut	3	3	3
Socioterapeut	1	1	1
Avdelningssekreterare	2	2	2
Kanslist	2	2	2
Psykiatrienheten totalt	79	79	76,50

Rehabiliterings- och fysiatrienheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Överläkare	2	2	2
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	4	4	4
Sjukskötare	2	2	2
Talterapeut	3	3	3
Ergoterapeut	4	4	3,52
Fysioterapeut	9	9	9
Närvårdare/konditionsskötare	3	3	3
Närvårdare/primärskötare	4	4	4
Medikalmassör	1	1	1
Avdelningssekreterare	3	3	2,52
Mottagningsbiträde	1	1	1
Totalt	36	36	35,04
Tillfälliga tjänster			
Fysioterapeut	1	1	1
Sjukskötare	1	1	0,52
Huntingtonkoordinator	1	0	0
Totalt	3	2	1,52
Rehabiliterings- och fysiatrienheten totalt	39	38	36,56

Röntgenenheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Överläkare	2	2	2
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2
Röntgenskötare	7	7	6,78
Avdelningssekreterare	3	3	3
Läkarsekreterare	1	1	1
Vårdbiträde	1	1	1
Totalt	16	16	15,78
Tillfälliga tjänster			
Röntgenskötare	2	2	2
Totalt	2	2	2
Röntgenenheten totalt	18	18	17,78

Tandvårdsenheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Ledande tandläkare	1	1	1
Tandläkare	6	6	6
Specialtandläkare	1	1	1
Munhygienist	2	2	2
Tandskötare	9	9	9
Mottagningsbiträde	1	1	1
Receptionist	1	1	1
Tandvårdsenheten totalt	21	21	21

Vårdgemensamma enheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Avdelningssekreterare	2	2	2
Ansvarig läkarsekreterare	1	1	1
Läkarsekreterare	4	4	4
Totalt	7	7	7
Tillfälliga tjänster			
Läkarsekreterare	1	1	1
Totalt	1	1	1
Vårdgemensamma enheten totalt	8	8	8,00

Ögonenheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Överläkare	2	2	1,60
Avdelningsskötare	1	1	1
Sjukskötare	2	2	2
Sjukskötare, delad tjänst	0,5	0,5	0,50
Läkarsekreterare, delad tjänst	0,5	0,5	0,50
Ögonenheten totalt	6,0	6,0	5,60

Öron-, näs- och halsenheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Överläkare	1	1	1
Avdelningsskötare	1	1	1
Sjukskötare	1	1	1
Hörselvårdsassistent	2	2	2
Läkarsekreterare, delad tjänst	0,5	0,5	0,50
Öron-, näs- och halsenheten totalt	5,5	5,5	5,50
Tillfälliga tjänster			
Sjukskötare, delad tjänst*	0,5	0	0
Totalt	0,5	0	0,0

*delad tjänst med kir.pkl t.o.m. 30.04.2010

Administration och försörjning

Ekonomienheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Ekonomichef	1	1	1
Redovisningschef	1	1	1
Redovisare	9	9	8,80
Specialplanerare	1	1	1
Budgetplanerare	1	1	1
Ekonomienheten totalt	13	13	12,80

Försörjningsenheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Försörjningschef	1	1	1
Teknisk chef	1	1	1
Medicintekniker	1	2	1,75
Byggnadsplanerare	1	1	1
Driftsförman	1	1	1
Tekniker	7	7	6,12
Byggnadsarbetare	1	1	1
Övervaktmästare/bitr.övervaktmästare	2	2	2
Vaktmästare/gårdskarl	6	6	6
Bostadsförvaltare	1	1	1
Kostchef/bitr.kostchef	3	3	3
Kostföreståndare/bitr.kostföreståndare	1	1	1
Kock	6	6	6
Köksbiträde	19	19	19
Lagerchef/bitr.lagerchef	2	2	2
Lagerbiträde	4	4	4
Klädvårdschef	1	1	1
Sömmerska	2	2	2
Linneförrådsbiträde	3	3	3
Totalt	63	64	62,87
Tillfälliga tjänster			
Bostadsförvaltare	1	1	0,60
Totalt	1	1	0,60
Försörjningsenheten totalt	64	65	63,47

Förvaltningschefens enhet

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Förvaltningschef	1	1	1
Förvaltningssekreterare	1	1	1
Kanslist	1	1	1
Förvaltningschefens enhet totalt	3	3	3

IT-enheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
IT-chef	1	1	1
Specialplanerare	2	2	2
Driftsplanerare	3	3	3
Receptionist	5	5	5
IT-enheten totalt	11	11	11

Personalenheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Personalchef	1	1	1
Personal-/informationssekreterare	1	1	1
Byråsekreterare	1	1	1
Löneföreståndare	1	1	1
Löneredovisare	6	6	6
Personalenheten totalt	10	10	10

Städenheten

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Städchef	1	1	1
Biträdande städchef	1	1	1
Sjukhusbiträde	52	52	52
Städare	7	7	5,67
Anstaltsbiträde	11	11	9,60
Totalt	72	72	69,27
Tillfälliga tjänster			
Sjukhusbiträde	3	3	3
Totalt	3	3	3
Städenheten totalt	75	75	72,27

Vårdchefens enhet

Personal	Tjänster 2010	Plan 2011	Årsarbeten 2011
Inrättade tjänster			
Vårdchef	1	1	1
Överskötare	5	5	5
Byråsekreterare	2	2	2
Vårdchefens enhet totalt	8	8	8

Bilaga 3. ORGANISATIONSSCHEMA

RESULTATRÄKNINGSPROGNOS FÖR LANDSKAPET ÅLAND

Bilaga 3

1.1.2011 - 31.12.2011

Verksamhetens intäkter		
Intäkter av verksamheten	38 000 000	
Hyresintäkter och ersättningar	1 100 000	
Verksamhetens övriga intäkter	600 000	39 700 000
Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-103 300 000	
Material och förnödenheter	-17 600 000	
Hyror	-2 500 000	
Inköp av tjänster	-67 000 000	
Övriga kostnader	-2 900 000	
Överföring av kostnader för aktivering	15 000 000	-178 300 000
Resultat I		**-138 600 000**
Avskrivningar		-12 800 000
Resultat II		**-151 400 000**
Finansiella intäkter och kostnader		
Finansiella intäkter	13 000 000	
Finansiella kostnader	-200 000	12 800 000
Resultat III		**-138 600 000**
Extraordinära intäkter och kostnader		
Extraordinära intäkter	200 000	
Extraordinära kostnader	0	200 000
Resultat IV		**-138 400 000**
Pensionsintäkter och -kostnader		
Pensionsintäkter	15 000 000	
Pensionskostnader	-23 400 000	-8 400 000
Resultat V		**-146 800 000**
Överföringar		
Intäkter		
Europeiska Unionen	2 900 000	
Återbetalning av överföringar	100 000	
Övriga överföringsintäkter	200 000	3 200 000
Kostnader		
Undervisning, kultur och idrott	-17 700 000	
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-41 000 000	
Arbetsmarknad	-900 000	
Primärnäringar	-10 300 000	
Övrigt näringsliv	-4 400 000	
Bostadsproduktion	-700 000	
Allmänna stöd	-6 300 000	
Överföringar till landskapets fonder utanför budgeten	0	
Övriga överföringskostnader	-5 700 000	-87 000 000
Resultat VI		**-230 600 000**
Skatter och intäkter av skattenatur		
Avräkningsbelopp	188 600 000	
Skattegottgörelse	19 500 000	
Återbäring av lotteriskatt	6 700 000	
Apoteksavgifter	600 000	
Övriga skatter och intäkter av skattenatur	0	215 400 000
Räkenskapsperiodens överskott/underskott		**-15 200 000**
Fonderingar och reserveringar		
Ökning/ minskning av utjämningsfond		15 000 000
Räkenskapsperiodens uppskattade resultat		**-200 000**

Bilaga 4.

PERSONAL PER HUVUDTITEL 2009 - 2011

Sammanställningen är uppgjord så att personal som tjänstgör deltid överstigande halvtid och personal som tjänstgör mer än halva året har räknats som en tjänst/huvudsyssla.

Informationen ges därmed på samma sätt som i landskapsregeringens personalbokslut för år 2009.

Ht. 41. LAGTINGET

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2009	5				3		8	
2010	5				3		8	
2011	6				3		9	

Ht. 42. LANDSKAPSREGERINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2009	21 *		3		3		26	
2010	21 *		2		3		25	
2011	21		3		3		27	

* 1 vakant

År 2011 1 st. överförd till Ht. 43 Kansliavdelningen

Ht. 43. KANSLIAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2009	126		3		19	4	148	4
2010	121 *		1		16	4	133	4
2011	122 **		3		15	4	136	4

* 5 vakanta

** 4 vakanta

År 2011 1 st. överförd från Ht. 42 Landskapsregeringen

Ht. 44. FINANSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2009	37		2		2		41	
2010	37		1		2		40	
2011	38 ½		1		2		41 ½	

År 2011 ½ st. överförd från Ht. 47 Näringsavdelningen

Ht. 45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2009	903 *		48		4		954	
2010	902 *		12		4		917	
2011	890 *		29		4		922	

* 1 vakant

År 2009 2 st. överförda från Ht. 47 Näringsavdelningen

År 2011 4 st. överförda från Ht. 46 Utbildnings- och kulturavdelningen

Ht. 46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2009	277 ½*		29 ½		72	2	377	2
2010	271 ½*		27 ½		74	1	371	1
2011	267 ½**		27		68	1	357 ½	1

* 2 vakanta

** 5 vakanta

Åt 2011 4 st. överförda till Ht. 45 Social- och miljöavdelningen och 4 st. överförda till Ht. 48 Trafikavdelningen

År	Timlärare		Totalt
	Huvudsyssla	Bisyssla	
2009	41	46	87
2010	44	34	78
2011	39	40	79

Ht. 47. NÄRINGSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2009	58		12		28 ½		98 ½	
2010	56		9		25		90	
2011	55 ½		10		24		89 ½	

År 2009 2 st. överförda till Ht. 45 Social- och miljöavdelningen

År 2011 ½ st. överförd till Ht. 44 Finansavdelningen

Ht. 48. TRAFIKAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2009	42				184	3	226	3
2010	41				181	3	222	3
2011	43				182 ½	1	225 ½	1

År 2011 4 st. överförda från Ht. 46 Utbildnings- och kulturavdelningen

TOTALT EXKLUSIVE TIMLÄRARE

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2009	1 469 ½*		97 ½		315 ½	9	1 878 ½	9
2010	1 454 ½**		52 ½		308	8	1 806	8
2011	1 443 ½***		73		301 ½	6	1 808	6

* 4 vakanta
** 9 vakanta
*** 10 vakanta

TJÄNSTETABLÅ 2011

Bilaga 5.

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal

41. LAGTINGET

41.05.01 Lagtingets kansli

Inrättade tjänster		
Lagtingsdirektör	A 29	1
Biträdande lagtingsdirektör	A 28	1
Utskottssekreterare	A 27	1
Kanslisekreterare	A 21	1
Sekreterare/receptionist ny under året	A 19	1
Vaktmästare	A 18	1
		6
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Protokollsekreterare		1
Bibliotekarie, 69 %		1
Byråsekreterare		1
		3

42. LANDSKAPSREGERINGEN

42.01.01 Lantrådet och landskapsregeringens ledamöter

Inrättad tjänst		
Lantrådets sekreterare	A 18	1
		1

42.05.12 Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013

Personal i arbetsavtalsförhållande		
Programansvarig		1
Projektkoordinator		1
		2

42.05.13 Koordinering av integrationsarbetet

Tillfällig tjänst		
Integrationskoordinator		1
		1

42.20.01 Konsumentrådgivningen

Personal i arbetsavtalsförhållande		
Konsumentrådgivare, deltid		1
		1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
42.25.01 Revisionsbyrån			
Inrättade tjänster			
Ledande revisor		A 27	1
Intern revisor		A 24	1
			2
42.30.20. Ålands statistik- och utredningsbyrå			
Inrättade tjänster			
Direktör		A 28	1
Utredningschef		A 25	1
Utredare		A 24	1
Statistikchef		A 25	1
Ekonom/statistiker		A 24	1
Statistiker		A 24	2
Biträdande statistiker		A 20	1
			8
Tillfällig tjänst			
Utredare			1
			1
42.40.01 Lagberedningen			
Inrättade tjänster			
Lagberedningschef		A 28	1
Autonomiutvecklare/lagberedare	Överförd till moment 43.01.01	Avt.	-
Lagberedare, Avt.		Avt.	5
Lagberedare, Avt. ny fr. 1.3		Avt.	1
Byråsekreterare		A 16	1
			8
Tillfällig tjänst			
Extra lagberedare			1
			1
42.50.20 Diskrimineringsombudsmannen			
Inrättad tjänst			
Diskrimineringsombudsman, 60 %		A 27	1
			1
42.59.20 Datainspektionen			
Inrättad tjänst			
Chef för datainspektionen		A 27	1
			1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal

43. KANSLIAVDELNINGEN

43.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster			
Förvaltningschef		Avt.	1
Autonomiutvecklare/lagberedare	Överförd från moment 42.40.01, vakant	Avt.	1
Chefsjurist		A 27	1
Jurist		A 26	1
Kommunikationschef		A 26	1
Förvaltningschefssekreterare		A 17	1
Förvaltningsinspektör		A 25	1
Ledande registrator		A 20	1
Registrator		A 17	1
Registrator		A 16	1
Registrator		A 15	1
Receptionist		A 14	2
Övervaktmästare		A 18	1
Vaktmästare-chaufför		A 15	1
Chef för Europarättsfrågor		A 27	1
EU-sakkunnig ny fr.1.3	(tid. Biträdande EU-jurist A 24)	A 25	1
EU-handläggare		A 15	1
Personalchef		A 28	1
Personalsekreterare		A 24	1
Chef för jämställdhetsfrågor		A 24	1
Byråsekreterare		A 16	2
			23
Tillfällig tjänst			
Nationell expert			1
			1

43.01.01 Byggnadsbyrån

Inrättade tjänster			
Överinspektör	Överörd till moment 43.40.01	A 28	-
Administrationsansvarig	Överörd till moment 43.40.01	A 24	-
Avdelningssekreterare	Överörd till moment 43.40.01	A 16	-
Projektingenjör	Överörd till moment 43.40.01	A 24	-
Byggmästare	Överörda till moment 43.40.01	A 22	-
Bostadslåneinspektör		A 24	1
Byggnadskonsulent		A 22	1
Elinspektör		A 24	1
			3

43.03.01 Ålandskontoret i Helsingfors

Inrättade tjänster			
Informationssekreterare		A 24	1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Byråsekreterare		A 16	1
			2

43.03.02 Ålandskontoret i Stockholm

Tillfällig tjänst			
Informationssekreterare			1
			1

43.20.01 Planläggnings- och byggnadsväsendet

Inrättad tjänst			
GIS-ingenjör		A 23	1
			1

43.27.04 Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning

Tillfällig tjänst			
Energisamordnare, deltid			1
			1

43.32.20 Landskapsalarmcentralen

Inrättade tjänster			
Alarmmästare	Överförd till moment 43.60.20	A 22	-
Alarmoperatör	Överförda till moment 43.60.20	A 16	-
			-

43.40.01 Fastighetsenheten

Inrättade tjänster			
Överinspektör	Överförd från moment 43.01.01	A 28	1
Administrationsansvarig	Överförd från moment 43.01.01	A 24	1
Avdelningssekreterare	Överförd från moment 43.01.01	A 16	1
Projektingenjör	Överförd från moment 43.01.01	A 24	1
Byggmästare	Överförda från moment 43.01.01	A 22	2
Maskinmästare		A 21	1
			7

Personal i arbetsavtalsförhållande			
Fastighetstekniker/-skötare			1
Fastighetsskötare			1
Städare			7
Städare, deltid			1
Timmerman			1
			11
Gårdskarl, 30 %			1
Gårdskarl, 25 %			1
Verksamhetsledare, deltid			1
			14

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
43.60.20 Ålands polismyndighet			
Inrättade tjänster			
Polismästare		A 27	1
Överkommissarie		A 26	1
Kommissarie		A 24	3
Överkonstapel		A 20	14
Äldre konstapel	3 vakanta	A 19	50
Yngre konstapel		A 16	1
Kansliföreståndare		A 18	1
Kanslisekreterare		A 17	1
Kanslisekreterare		A 15	7
Alarmmästare	Överförd från moment 43.32.20	A 22	1
Alarmoperatör	Överförda från moment 43.32.20	A 16	6
			86
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Kanslisekreterare, 55,2 %			2
Städare			2
			4
Städare, 26 %			1
			5

44. FINANSAVDELNINGEN

44.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster			
Finanschef		A 30	1
Biträdande finanschef		A 27	1
Avdelningsjurist		A 27	1
Upphandlingsjurist ny fr.1.9		A 26	1
Finanscontroller		A 25	1
Budgetplanerare		A 25	1
Budgetberedare		A 21	1
Avdelningssekreterare/budget-beredare		A 18	1
Fondansvarig		A 24	1
IT-chef		A 26	1
IT-driftstekniker		A 23	2
IKT-ansvarig	Delad, se moment 47.44.20	A 22	0,5
			12,5
Personal i arbetsavtalsförhållande			
IT-assistent			1
			1

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
44.01.01 Redovisningsbyrån		
Inrättade tjänster		
Landskapskamrer	A 27	1
Ekonom	A 23	1
Registeransvarig	A 19	1
Ledande bokförare	A 21	1
Kassör	A 21	1
Bokförare	A 18	3
Bokförare	A 17	2
Bokförare	A 16	3
Ledande lönebokförare	A 21	1
Bitr. ledande lönebokförare	A 18	1
Lönebokförare	A 17	5
		20
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Rapportutvecklare		1
		1
44.01.01 Avtals- och pensionsbyrån		
Inrättade tjänster		
Avtalschef	A 28	1
Biträdande avtalschef	A 25	1
Avtalssekreterare	A 19	1
Byråsekreterare	A 16	1
Pensionshandläggare	A 24	1
Registeransvarig	A 19	1
		6
44.95.05 IKT-utveckling		
Tillfällig tjänst		
Projektledare, deltid		1
		1

45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGEN

Inrättad tjänst		
Avdelningschef	A 28	1
		1
45.01.01 Socialvårdsbyrån		
Inrättade tjänster		
Byråchef	A 26	1
Byråsekreterare	A 16	1
Socialinspektör	A 25	2

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Socialinspektör ny fr.1.3	A 25	1
Klient- och patientombudsman	A 25	1
		6
Tillfällig tjänst		
Utredare 1.1 - 28.2		-
		-
45.01.01 Hälso- och sjukvårdsbyrån		
Inrättade tjänster		
Landskapsläkare, fri avtalslön	Avt.	1
Byråsekreterare	A 16	1
Hälsovårdsinspektör	A 24	1
		3
45.01.01 Miljöbyrån		
Inrättade tjänster		
Byråchef	A 26	1
Byråsekreterare	A 15	1
Landskapsveterinär	A 26	1
Miljöingenjör	A 25	2
Naturvårdsintendent	A 25	1
Biträdande naturvårdsintendent	A 23	1
Vattenbiolog	A 25	1
		8
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Arbetsledare		1
		1
45.52.20 Naturreservat		
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Naturvårdsarbetare		3
		3
45.54.01 Vattenförsörjning och vattenvård		
Tillfällig tjänst		
Utredare		1
		1
45.60.20 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet		
Inrättade tjänster		
Chef för Ålands miljö- och hälsoskydds-myndighet	A 27	1
Myndighetsjurist ny fr.1.3	A 26	1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Miljöskyddsinspektör		A 24	10
Hygieniker		Euro	1
Praktiserande veterinär ny fr.1.9	(tid Nyttodjursveterinär)	Euro	1
Besiktningsveterinär		Euro	1
Praktiserande veterinär		Euro	1
Praktiserande veterinär ny fr.1.4	(tid. Fiskhälsoveterinär)	Euro	1
Förvaltningssekreterare, 75%		A 18	1
			18

Tillfälliga tjänster			
Miljöskyddsinspektör 1.1 -28.2			-
Miljöskyddsinspektör			2
Byråsekreterare			1
Veterinärassistent, deltid			1
Kanslist			1
			5

45.60.21 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium

Inrättade tjänster			
Laboratoriechef		A 26	1
Fältmästare		A 19	1
Kemist		A 24	1
Biolog		A 24	1
Biträdande fältmästare		A 19	1
Laborant	1 vakant	A 19	4
Laborant, deltid		A 19	1
			10

45.70.20 Ålands hälso- och sjukvård

Ålands hälso- och sjukvård upprättar egen tjänstetablå (se preliminär plan för hälso- och sjukvården 2011, bilaga 2)

46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

Personalförändringar som hänför sig till omorganisationen genomförs fr.o.m. 1.3.2011

46.01.01 Allmänna byrån

Inrättad tjänst			
Avdelningschef		A 28	1
			1

Inrättade tjänster			
Byråchef	(tid. Byråchef A 26 Skolbyrån)	A 26	1
Planerare		A 22	2
Avdelningssekreterare		A 16	1
			4

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
46.01.01 Utbildningsbyrån			
Inrättade tjänster			
Byråchef	(tid. Byråchef A 26 Yrkesutbildningsbyrån)	A 26	1
Överinspektör nya fr. 1.3		A 25	2
Enhetschef	(tid. Enhetschef A 23 Yrkesutbildningsbyrån)	A 23	1
			4
Tillfälliga tjänster			
Överinspektör 1.1 - 28.2			-
Programansvarig			1
Koordinator			0,5
Utredare			0,5
			2
46.01.01 Kulturbyrån			
Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Kulturkonsulent		A 22	1
			2
46.01.01 Ålands landskapsarkiv			
Inrättad tjänst			
Landskapsarkivarie		A 24	1
			1
46.09.05 Nordiskt kulturutbyte			
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Institutssekreterare			1
			1
46.11.04 Ålands ungdomsråd			
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Ungdomskonsulent, deltid			1
			1
46.19.04 Läroavtalsutbildning			
Inrättade tjänster			
Verksamhetsledare		A 23	1
Planerare		A 22	1
			2

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
46.19.08 Utgifter för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland			
Tillfälliga tjänster			
Projektledare			1
Projektledare t.o.m. 31.8			1
			2
46.32.20 Ålands folkhögskola			
Inrättade tjänster			
Rektor		C 63	1
Ämneslärare		C 51	2
Ämneslärare	1 vakant 1.1 - 31.7	C 48	4
Skolekonom		A 17	1
Fastighetsskötare		A 15	1
Städare		A 10	1
			10
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Kosthållare-kock			1
Kock			1
Kock, 78,4 %			1
Städare			1
Skolvärdinna			1
			5
46.34.20 Ålands musikinstitut			
Inrättade tjänster			
Rektor		C 63	1
Pianolärare/ackompanjatör		C 51	1
Lärare (klarinett)		C 51	1
Lärare (sång)		C 51	2
Lärare (dans)		C 51	1
Lärare (bläckblåsinstrument)		C 48	1
Lärare (violin)		C 48	1
Lärare (piano)		C 48	1
Ekonom		A 17	1
			10
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Vaktmästare, 68 %			1
Städare			1
			2
Städare, 31,4 %			1
			3

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
46.35.20 Ålands lyceum			
Inrättade tjänster			
Rektor	Indras. Se moment 46.45.20	C 66	-
IT-handledare		C 57	1
Lektor		C 49-C 52	27
Studiehandledare		C 57	2
Psykolog	Indras. Se moment 45.70.20	A 25	-
Kurator	Indras. Se moment 45.70.20	A 21	-
Skolekonom		A 17	1
Kanslist		A 16	1
Kosthållsföreståndare		A 19	1
Vaktmästare		A 14	1
Städare		A 10	2
			36
Tillfällig tjänst			
Studiehandledare			1
			1
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Fastighetsskötare			2
Kock			1
Kokerska			1
Köksbiträde			2
Köksbiträde, 75,2 %			2
Städare			5
			13
46.40.20 Ålands sjömansskola			
Inrättade tjänster			
Rektor		C 66	1
Studiehandledare		C 57	1
Speciallärare		C 51	1
Lektor i nautiska ämnen		C 51	1
Lektor i eltekniska ämnen		C 51	1
Assistent		C 52	0,5
Lektor i språk		C 51	2
Lektor i idrott och hälsa		C 51	1
Lektor i matematik		C 51	1
Lektor i samhällskunskap		C 51	1
Lektor i yrkesämnen	1 vakant	C 48	11
Lektor i arbetsämnen		C 48	1
Kurator	Indras. Se moment 45.70.20	A 21	-
Ekonom		A 17	1
Driftstekniker		A 19	1
Städare		A 10	3

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Internatsföreståndare		A 9	0,5
			28
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Assistentlärare			1
			1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Fastighetsskötare			1
Gårdskarl-vaktmästare, 54,9 %			1
Kock			1
Kock, 88,9 %			1
Köksbiträde			1
Elevhemsövervakare, deltid			2
Städare, 79,1 %			1
			8

46.40.21 M.s. Michael Sars

<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Befälhavare	Överförd till momet 48.21.20		-
Fartygsmästare	Överförd till momet 48.21.20		-
Motorman	Överförd till momet 48.21.20		-
Matros/båtsman	Överförd till momet 48.21.20		-
			-

46.41.20 Ålands sjösäkerhetscentrum

<u>Inrättade tjänster</u>			
Chef		A 26	1
Instruktör		A 24	1
Maskinmästare		A 20	1
Ekonom		A 17	1
			4
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Instruktör/marknadsförare			1
			1

46.42.20 Ålands yrkesskola

<u>Inrättade tjänster</u>			
Rektor		C 66	1
Speciallärare		C 51	2
Lektor i allmänna ämnen (språk)		C 51	1
Lektor i allmänna ämnen		C 51	1
Lektor		C 45-C 51	9
Lektor (yrkesämnen)	1 vakant	C 48-C 51	14
Studiehandledare		C 57	1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Psykolog	Indras. Se moment 45.70.20	A 25	-
Dataansvarig		A 24	1
Centrallagerföreståndare		A 13	1
Föreståndare-kokerska		A 17	1
Kokerska		A 14	1
Köksbiträde		A 11	2
Städare	1 tjänst indras	A 10	4
Tvätteri- och linneförrådsföreståndare		A 13	1
Ekonomichef		A 20	1
Kanslist-kassör		A 16	1
Kanslist		A 16	1
Fastighetsskötare		A 16	1
Vaktmästare		A 14	1
			45
Tillfälliga tjänster			
IT-handledare	Delad, moment 46.40.20 och 46.44.20		1
Assistentlärare			6
			7
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Städare			3
			3

46.44.20 Ålands naturbruksskola

Inrättade tjänster			
Rektor	Indras	C 62	-
Lektor i yrkesämnen	2 tjänster indras	C 48	2
Skolekonom	Indras	A 17	-
			2
Tillfällig tjänst			
Assistentlärare			1
			1
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Gårdskarl			1
Föreståndare-kock	Avslutas		-
Kock	Avslutas		-
Städare			3
			4

46.44.21 Skoljordbruket Jomala gård

Inrättad tjänst			
Driftsledare		A 20	1
			1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Lantarbetare			1
			1

46.45.20 Ålands gymnasium

Inrättade tjänster			
Förvaltningschef ny fr.1.2		Avt.	1
Rektor för Ålands yrkesgymnasium ny fr.1.3		C 66	1
Rektor för Ålands lyceum ny fr.1.3	(tid. Rektor C 66 moment 46.35.20)	C 66	1
			3
Tillfällig tjänst			
Koordinator/studiehandledare - 31.7			1
			1

46.48.20 Ålands hotell- och restaurangskola

Inrättade tjänster			
Rektor		C 66	1
IT-handledare		C 57	1
Lektor		C 51	2
Lektor (yrkesämnen)		C 48	7
Ekonom		A 17	1
			12
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Fastighetsskötare			1
Kanslist-bibliotekarie, 60 %			1
Tvätt- och linneföreståndare			1
Köksbiträde			1
Städare			4
			8

46.50.20 Ålands vårdinstitut

Inrättade tjänster			
Rektor		C 66	1
Lektor (yrkesämnen)		C 54	7
Lektor (matematik)		C 54	1
Lektor (språk)		C 54	1
Ekonom	Delad med Ålands handelsläroverk	A 17	1
			11
Tillfällig tjänst			
Kanslist, 55,2 %			1
			1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Städare			1
			1

46.52.20 Ålands handelsläroverk

Inrättade tjänster			
Rektor		C 66	1
Lektor	1 vakant	C 51	5
Lektor	1 vakant	C 48	2
Dataansvarig		A 24	1
			9
Tillfälliga tjänster			
Kanslist			1
Assistentlärare			1
			2
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Städare			2
			2

46.55.20 Högskolan på Åland

Inrättade tjänster			
Rektor		Avt.	1
Enhetschef		A 26	1
Ekonomi- och personalchef		A 24	1
Bibliotekschef		A 24	1
IT-chef		A 25	1
Internationell koordinator		A 24	1
Kursplanerare		C 58	1
Överlärare/lektor ny fr. 1.8	(tid. Utbildningsledare C 62)	C 59-C 63	1
Överlärare/lektor		C 59-C 63	9
Överlärare/lektor		C 55-C 63	6
Överlärare/lektor nya fr. 1.8		C 55-C 63	2
Överlärare/lektor		C 55-C 58	13
IT-handledare		C 58	1
Studiehandledare		C 58	1
Assistent		C 56	0,5
Dataansvarig		A 24	2
Studiesekreterare		A 23	1
Planerare		A 22	2
Högskolesekreterare		A 17	4
Städare		A 10	2
			51,5
Tillfälliga tjänster			
Studiehandledare			1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Laboratorieingenjör, 55,2 %			1
Vicerektor			1
Informatiker			1
Informationssekreterare, 60 %			1
Högskolesekreterare			1
Kurssekreterare, 55,2 %			1
			7
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Fastighetsskötare-driftstekniker			3
Städare			4
			7

46.60.20 Museibyrån

Inrättade tjänster			
Landskapsantikvarie		A 27	1
Enhetschef ny fr.1.3	(tid. Ekonom A 19)	A 21	1
Driftstekniker		A 19	1
Ekonomiassistent		A 16	1
Museisekreterare		A 15	1
Byråsekreterare		A 15	1
Enhetschef ny fr.1.3	(tid. Byggnadsingenjör A 22)	A 24	1
Överantikvarie		A 24	2
Antikvarie		A 22	6
Antikvarie i marinarkeologi		A 22	1
Assistent-ritare		A 17	1
Enhetschef		A 24	1
Konservator		A 21	1
Pedagog		A 19	1
Assistent		A 18	1
Utställningsassistent		A 16	1
Receptionist		A 14	1
Museivärd		A 12	3
Konstintendent		A 23	1
Utställningsassistent		A 15	1
			28
Tillfällig tjänst			
Projektledare/arkeolog			1
			1
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Städare			3
Timmerman			4
Byggnadsarbetare			1
Timmerman/murare			1
Etnolog			1
Verksamhetsledare			1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Projektledare			1
			12

46.80.20 Ålands landskapsarkiv

Inrättade tjänster			
Byråsekreterare		A 15	1
Arkivbiträde		A 15	2
			3

47. NÄRINGSAVDELNINGEN

Inrättad tjänst			
Avdelningschef		A 28	1
			1

47.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster			
Byråchef		A 27	1
Finansieringshandläggare		A 24	2
Avdelningssekreterare		A 16	1
			4
Tillfälliga tjänster			
Näringslivsutvecklare	Delad, se moment 47.03.24		1
Koordinator	Tid mom. 47.05.04, 05 och 47.17.05, 06		1
Handläggare			1
Utredare			1
			4

47.01.01 Jordbruksbyrån

Inrättade tjänster			
Byråchef		A 27	1
Växtskyddsinspektör		A 22	1
Lantbruksinspektör		A 21	1
Byråsekreterare		A 15	1
Finansieringshandläggare		A 24	1
Programansvarig		A 24	1
Miljöstödshandläggare		A 21	1
Ledande avbytare		A 21	1
			8
Tillfälliga tjänster			
Handläggare			2
			2

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Registerhanterare, 82,8 %		1
		1
47.01.01 Fiskeribyrån		
Inrättade tjänster		
Byråchef	A 26	1
Fiskerikonsulent	A 21	1
Fiskeriinspektör	A 21	1
		3
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Fiskeribiolog, deltid		1
		1
47.01.01 Skogsbruksbyrån		
Inrättade tjänster		
Byråchef	A 26	1
Ledande skogsbruksplanerare	A 22	1
Skogsbruksplanerare	A 21	1
Skogsbruksingenjör	A 22	2
Skogsförvaltare	A 22	1
Byråsekreterare	A 15	1
Jaktförvaltare	A 23	1
Jakthandläggare	A 21	1
		9
47.03.23 Ålands landsbygdscentrum		
Inrättad tjänst		
Landsbygdsutvecklare	A 23	1
		1
47.03.24 Kostnader för skärgårdsnämnden		
Tillfällig tjänst		
Näringslivsutvecklare Delad, se moment 47.01.01		-
		-
47.15.23 Utgifter för avbytarservice inom lantbruket		
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Lantbruksavbytare		15
		15
Lantbruksavbytare, 25 %		1
		16

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
47.30.20 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet			
Inrättade tjänster			
Myndighetschef		A 27	1
Biträdande myndighetschef		A 24	1
Handläggningschef		A 23	1
Vägledare		A 19	4
Förmedlare		A 17	4
Informatör		A 17	2
Handläggare		A 17	5
			18
Tillfällig tjänst			
Projektansvarig			1
			1
47.30.25 Utgifter för projekt			
Tillfälliga tjänster			
Projektsakkunning, 80 %			1
Projektkoordinator, 80 %			1
			2
47.44.20 Ålands teknologicentrum			
Inrättade tjänster			
Verksamhetschef		A 24	1
Projektledare		A 24	1
IKT-ansvarig	Delad, se moment 44.01.01	A 22	0,5
			2,5
Tillfällig tjänst			
Affärsutvecklare			1
			1
47.46.20 Försöksverksamheten			
Inrättade tjänster			
Föreståndare		A 26	1
Försöksledare		A 21	1
Fältmästare		A 18	2
Trädgårdsfältmästare		A 18	1
Fältmästare i ekologisk odling		A 18	1
Försökssekreterare		A 16	1
			7
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Försöksbiträde			2
			2

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
47.55.20 Skötsel av egna skogar			
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Skogsarbetare			2
			2
47.58.20 Ålands fiskodling, Guttorp			
Inrättade tjänster			
Fiskevårdsinspektör		A 24	1
Fiskmästare		A 18	1
			2
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Gårdskarl-maskinist			1
Fiskmästare			2
			3

48. TRAFIKAVDELNINGEN

Personalförändringar som hänför sig till omorganisationen genomförs fr.o.m. 1.3.2011

Inrättad tjänst			
Överingenjör		A 28	1
			1
48.01.01 Allmänna byrån			
Inrättade tjänster			
Byråchef ny fr.1.3		A 26	1
Avdelningssekreterare		A 16	1
Ekonomichef		A 21	1
Byråsekreterare/sjöpersonalassistent	Indrogs TB I 2010	A 16	-
			3
48.01.01 Produktionsbyrån			
Inrättad tjänst			
Byråchef ny fr.1.3	(tid. Enhetschef A 25, moment 48.31.20)	A 26	1
			1
48.01.01 Trafikbyrån			
Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Trafikingenjör		A 25	1
Vägingenjör	Ombildas ej i enlighet med TB I 2009	A 25	1
Bro- och hamningenjör	Ombildas ej i enlighet med TB I 2009	A 25	1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Trafiksäkerhetskonsulent		A 21	1
Projektingenjör		A 22	1
Handläggare ny fr.1.3		A 22	1
Projektassistent		A 16	1
			8

48.05.20 Ålandstrafiken

Inrättade tjänster			
Enhetschef	Överförd från moment 48.20.20	A 22	1
Bokare	Överförd från moment 48.20.20	A 16	1
Bokare	Överförda från moment 48.20.20	A 14	2
			4

48.20.20 Sjötrafiken

Inrättade tjänster			
Sjötrafikchef	Överförd till moment 48.21.20	A 25	-
Teknisk inspektör	Inrättades TB I 2010, överf. mom. 48.21.20	A 25	-
Enhetschef	Överförd till moment 48.05.20	A 22	-
Sjöpersonalinspektör	Överförd till moment 48.21.20	A 20	-
Byråsekreterare/sjöpersonalassistent	Indrogs TB I 2010	A 16	-
Sjölöneräknare	Överförd till moment 48.21.20	A 17	-
Bokare	Överförd till moment 48.05.20	A 16	-
Bokare	Överförda till moment 48.05.20	A 14	-
			-
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Befälhavare	Överförd till moment 48.21.20		-
Befälhavare/maskinchef	Överförd till moment 48.21.20		-
Styrman	Överförd till moment 48.21.20		-
AT-vaktman	Överförd till moment 48.21.20		-
Vaktgående maskinchef	Överförd till moment 48.21.20		-
Kock	Överförd till moment 48.21.20		-
Städare	Överförd till moment 48.21.20		-
Båtförare	Överförd till moment 48.21.20		-
			-
Båtförare, 42,5 %	Överförd till moment 48.21.20		-
			-

48.21.20 Sjötrafikverksamhet

Inrättade tjänster			
Sjötrafikchef	Överförd från moment 48.20.20	A 25	1
Teknisk inspektör	Inrättades TB I 2010, överf. från mom. 48.20.20	A 25	1
Sjöpersonalinspektör	Överförd från moment 48.20.20	A 20	1
Byråsekreterare/sjöpersonalassistent	Indrogs TB I 2010	A 16	-
Sjölöneräknare	Överförd från moment 48.20.20	A 17	1
			4

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Befälhavare	Överförd från moment 48.20.20		19
Befälhavare/maskinchef	Överförd från moment 48.20.20		3
Styrman	Överförd från moment 48.20.20		10
AT-vaktman	Överförd från moment 48.20.20		41
Vaktgående maskinchef	Överförd från moment 48.20.20		19
Kock	Överförd från moment 48.20.20		9
Städare	Överförd från moment 48.20.20		7
Båtförare	Överförd från moment 48.20.20		1
Befälhavare	Överförd från moment 46.40.21		1
Fartygsmästare	Överförd från moment 46.40.21		1
Motorman	Överförd från moment 46.40.21		1
Matros/båtsman	Överförd från moment 46.40.21		1
			113
Båtförare, 42,5 %	Överförd från moment 48.20.20		1
			114

48.31.20 Vägunderhållsverksamhet

Inrättade tjänster			
Enhetschef	Indras	A 25	-
Vägmästare		A 23	2
Byggmästare		A 22	2
			4
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Brovakt			2
Byggnadsarbetare			2
Arbetsledare			5
Maskinförare			8
Maskinförare, deltid			2
Maskinförare/lastbilsförare			1
Lastbilsförare			5
Väghyvelförare			3
Underhållsmålare			1
Färjförare			23
			52

48.32.20 Projektering, mark- och vattenplanering

Inrättade tjänster		
Projekteringsingenjör	A 23	1
Projekteringsingenjör	A 22	2
Mätningsingenjör	A 22	1
		4
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Arbetsledare		0,5
Mätningsbiträde		1
		1,5

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
38.50.20 Verkstad och lager		
Inrättade tjänster		
Enhetschef	A 25	1
Verkmästare	A 18	1
		2
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Lagerarbetare		3
Montör		6
Verkstadsarbetare		1
Snickare		1
Elektriker		2
Svarvare		1
Svetsare, deltid		1
		15
48.70.20 Motorfordonsbyrån		
Inrättade tjänster		
Trafikinspektör	A 26	1
Besiktningsman	A 23	1
Besiktningsman	A 21	1
Bilbesiktningstekniker	A 19	4
Registerföreståndare	A 20	1
Byråsekreterare	A 16	1
Byråfunktionär	A 15	3
		12
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Städare		1
		1

LÖNETABELL FÖR A-LÖNER Bilaga 6

fr.o.m. 1.12.2009

Summan av grundlöner, dyrortstillägg samt ålderstillägg per månad i euro.

Lkl	Antal ålderstillägg						
	0	1	2	3	4	5	6
A 1	1 387,48	1 456,85	1 529,69	1 606,17	1 678,45	1 737,20	1 771,94
A 2	1 401,47	1 471,54	1 545,12	1 622,38	1 695,39	1 754,73	1 789,82
A 3	1 417,83	1 488,72	1 563,16	1 641,32	1 715,18	1 775,21	1 810,71
A 4	1 433,60	1 505,28	1 580,54	1 659,57	1 734,25	1 794,95	1 830,85
A 5	1 448,96	1 521,41	1 597,48	1 677,35	1 752,83	1 814,18	1 850,46
A 7	1 474,05	1 547,75	1 625,14	1 706,40	1 783,19	1 845,60	1 882,51
A 8	1 495,88	1 570,67	1 649,20	1 731,66	1 809,58	1 872,92	1 910,38
A 9	1 517,35	1 593,22	1 672,88	1 756,52	1 835,56	1 899,80	1 937,80
A 10	1 549,90	1 627,39	1 708,76	1 794,20	1 874,94	1 940,56	1 979,37
A 11	1 575,85	1 654,64	1 737,37	1 824,24	1 906,33	1 973,05	2 012,51
A 12	1 604,90	1 685,14	1 769,40	1 857,87	1 941,47	2 009,42	2 049,61
A 13	1 633,67	1 715,35	1 801,12	1 891,18	1 976,28	2 045,45	2 086,36
A 14	1 669,86	1 753,35	1 841,02	1 933,07	2 020,06	2 090,76	2 132,58
A 15	1 711,11	1 796,67	1 886,50	1 980,83	2 069,97	2 142,42	2 185,27
A16	1 766,63	1 854,96	1 947,71	2 045,10	2 137,13	2 211,93	2 256,17
A 17	1 833,04	1 924,69	2 020,92	2 121,97	2 217,46	2 295,07	2 340,97
A 18	1 916,29	2 012,10	2 112,70	2 218,33	2 318,15	2 399,29	2 447,28
A 19	2 008,13	2 108,54	2 213,97	2 324,67	2 429,28	2 514,30	2 564,59
A 20	2 119,40	2 225,37	2 336,64	2 453,47	2 563,88	2 653,62	2 706,69
A 21	2 266,94	2 380,29	2 499,30	2 624,26	2 742,35	2 838,33	2 895,10
A 22	2 506,70	2 632,04	2 763,64	2 901,82	3 032,40	3 138,53	3 201,30
A 23	2 641,10	2 773,16	2 911,82	3 057,41	3 194,99	3 306,81	3 372,95
A 24	2 817,97	2 958,87	3 106,81	3 262,15	3 408,95	3 528,26	3 598,83
A 25	3 015,90	3 166,70	3 325,04	3 491,29	3 648,40	3 776,09	3 851,61
A 26	3 310,00	3 475,50	3 649,28	3 831,74	4 004,17	4 144,32	4 227,21
A 27	3 659,66	3 842,64	4 034,77	4 236,51	4 427,15	4 582,10	4 673,74
A 28	4 041,67	4 243,75	4 455,94	4 678,74	4 889,28	5 060,40	5 161,61
A 29	4 457,43	4 680,30	4 914,31	5 160,03	5 392,23	5 580,96	5 692,58
A 30	4 915,34	5 161,11	5 419,17	5 690,13	5 946,19	6 154,31	6 277,40
A 31	5 443,36	5 715,53	6 001,31	6 301,38	6 584,94	6 815,41	6 951,72
A 32	6 025,24	6 326,50	6 642,82	6 974,96	7 288,83	7 543,94	7 694,82
A 33	6 669,75	7 003,24	7 353,40	7 721,07	8 068,52	8 350,92	8 517,94
A 34	7 098,91	7 453,86	7 826,55	8 217,88	8 587,68	8 888,25	9 066,02
A 35	7 857,58	8 250,46	8 662,98	9 096,13	9 505,46	9 838,15	10 034,91
A 36	8 686,54	9 120,87	9 576,91	10 055,76	10 508,27	10 876,06	11 093,58

Därutöver tillkommer ett allmänt tillägg om 120 euro per månad.

LÖNETABELL FÖR C-LÖNER

fr.o.m. 1.12.2009

Summan av grundlöner, dyrortstillägg samt ålderstillägg per månad i euro.

Lkl	Antal ålderstillägg						
	0	1	2	3	4	5	6
C 25	1 425,20	1 496,46	1 571,28	1 649,84	1 724,08	1 784,42	1 820,11
C 26	1 435,49	1 507,26	1 582,62	1 661,75	1 736,53	1 797,31	1 833,26
C 27	1 445,20	1 517,46	1 593,33	1 673,00	1 748,29	1 809,48	1 845,67
C 28	1 457,69	1 530,57	1 607,10	1 687,46	1 763,40	1 825,12	1 861,62
C 29	1 470,37	1 543,89	1 621,08	1 702,13	1 778,73	1 840,99	1 877,81
C 30	1 488,07	1 562,47	1 640,59	1 722,62	1 800,14	1 863,14	1 900,40
C 31	1 502,29	1 577,40	1 656,27	1 739,08	1 817,34	1 880,95	1 918,57
C 32	1 517,72	1 593,61	1 673,29	1 756,95	1 836,01	1 900,27	1 938,28
C 33	1 532,01	1 608,61	1 689,04	1 773,49	1 853,30	1 918,17	1 956,53
C 34	1 559,79	1 637,78	1 719,67	1 805,65	1 886,90	1 952,94	1 992,00
C 35	1 576,07	1 654,87	1 737,61	1 824,49	1 906,59	1 973,32	2 012,79
C 36	1 593,84	1 673,53	1 757,21	1 845,07	1 928,10	1 995,58	2 035,49
C 37	1 612,31	1 692,93	1 777,58	1 866,46	1 950,45	2 018,72	2 059,09
C 38	1 634,65	1 716,38	1 802,20	1 892,31	1 977,46	2 046,67	2 087,60
C 39	1 657,49	1 740,36	1 827,38	1 918,75	2 005,09	2 075,27	2 116,78
C 40	1 684,26	1 768,47	1 856,89	1 949,73	2 037,47	2 108,78	2 150,96
C 41	1 712,25	1 797,86	1 887,75	1 982,14	2 071,34	2 143,84	2 186,72
C 42	1 741,62	1 828,70	1 920,14	2 016,15	2 106,88	2 180,62	2 224,23
C 43	1 774,91	1 863,66	1 956,84	2 054,68	2 147,14	2 222,29	2 266,74
C 44	1 808,06	1 898,46	1 993,38	2 093,05	2 187,24	2 263,79	2 309,07
C 45	1 844,94	1 937,19	2 034,05	2 135,75	2 231,86	2 309,98	2 356,18
C 46	1 881,54	1 975,62	2 074,40	2 178,12	2 276,14	2 355,80	2 402,92
C 47	1 923,21	2 019,37	2 120,34	2 226,36	2 326,55	2 407,98	2 456,14
C 48	1 963,89	2 062,08	2 165,18	2 273,44	2 375,74	2 458,89	2 508,07
C 49	2 010,42	2 110,94	2 216,49	2 327,31	2 432,04	2 517,16	2 567,50
C 50	2 058,44	2 161,36	2 269,43	2 382,90	2 490,13	2 577,28	2 628,83
C 51	2 120,69	2 226,72	2 338,06	2 454,96	2 565,43	2 655,22	2 708,32
C 52	2 173,44	2 282,11	2 396,22	2 516,03	2 629,25	2 721,27	2 775,70
C 53	2 235,26	2 347,02	2 464,37	2 587,59	2 704,03	2 798,67	2 854,64
C 54	2 300,22	2 415,23	2 535,99	2 662,79	2 782,62	2 880,01	2 937,61
C 55	2 504,10	2 629,31	2 760,78	2 898,82	3 029,27	3 135,29	3 198,00
C 56	2 561,75	2 689,84	2 824,33	2 965,55	3 099,00	3 207,46	3 271,61
C 57	2 624,40	2 755,62	2 893,40	3 038,07	3 174,78	3 285,90	3 351,62
C 58	2 710,99	2 846,54	2 988,87	3 138,31	3 279,53	3 394,31	3 462,20
C 59	2 781,35	2 920,42	3 066,44	3 219,76	3 364,65	3 482,41	3 552,06
C 60	2 889,40	3 033,87	3 185,56	3 344,84	3 495,36	3 617,70	3 690,05

C 61	2 962,08	3 110,18	3 265,69	3 428,97	3 583,27	3 708,68	3 782,85
C 62	3 086,87	3 241,21	3 403,27	3 573,43	3 734,23	3 864,93	3 942,23
C 63	3 221,99	3 383,09	3 552,24	3 729,85	3 897,69	4 034,11	4 114,79
C 64	3 372,96	3 541,61	3 718,69	3 904,62	4 080,33	4 223,14	4 307,60
C 65	3 525,94	3 702,24	3 887,35	4 081,72	4 265,40	4 414,69	4 502,98
C 66	3683,55	3 867,73	4 061,12	4 264,18	4 456,07	4 612,03	4 704,27
C 67	3864,55	4 057,78	4 260,67	4 473,70	4 675,02	4 838,65	4 935,42
C 68	4 064,12	4 267,33	4 480,70	4 704,74	4 916,45	5 088,53	5 190,30
C 69	4 272,41	4 486,03	4 710,33	4 945,85	5 168,41	5 349,30	5 456,29
C 70	4 492,35	4 716,97	4 952,82	5 200,46	5 434,48	5 624,69	5 737,18
C 71	4 722,85	4 958,99	5 206,94	5 467,29	5 713,32	5 913,29	6 031,56
C 72	4 965,96	5 214,26	5 474,97	5 748,72	6 007,41	6 217,67	6 342,02
C 73	5 219,96	5 480,96	5 755,01	6 042,76	6 314,68	6 535,69	6 666,40
C 74	5 487,33	5 761,70	6 049,79	6 352,28	6 638,13	6 870,46	7 007,87
C 75	5 768,77	6 057,21	6 360,07	6 678,07	6 978,58	7 222,83	7 367,29

Därutöver tillkommer ett allmänt tillägg om 120 euro per månad.

Bilaga 7

ÖVERSIKT ÖVER LANDSKAPETS OCH KOMMUNERNAS INVESTERINGSPLANER

Avsikten med översikten är att ge en ungefärlig bild av investeringsvolymen inom den offentliga sektorn. Kostnaderna är därför endast angivna i miljoner euro (me) och inplacerade under de år de huvudsakligen antas genomförda. Stora investeringar har dock fördelats mellan åren. Kostnadsangivelsen och tidsinplaceringen innebär inte något ställningstagande till för vilken kostnad respektive när landskapsandel betalas.

Översikten är vad gäller landskapets projekt uppgjord på basen av den information som legat till grund för budgetförslaget. Vad gäller de kommunala projekten har informationen inhämtats per e-post/muntligt före kommunernas budgetbehandling. **Alla kostnadsangivelser är exklusive moms.**

Avsikten är att ge en bild av hur projekten kan förverkligas, inte när och hur de budgeteras.

Byggnadsprojekt	**År 2010**	**År 2011**	**År 2012**
Landskapets byggnadsprojekt			
Renovering och ombyggnad av självstyrelsegården	0,1 me	1,0 me	6,0 me
Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS)			
Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset, etapp II och III	6,0 me	6,0 me	
Planering, om- och nybyggnation			6,0 me
Grundrenovering av personalbostäder			0,6 me
Olika planererade projekt under fastighetsförvaltningen			
Polishuset			
Ombyggnader			
Ålands folkhögskola			
Tillbyggnad nya internatet			
Tillbyggnad av slöjdsal för hantverksutbildningen			
Ålands lyceum			
Ombyggnad för vårdinstitutet			
Ålands sjömansskola			
Förnyande av yttertak på maskinverkstadsbyggnaden			
Avloppsbyte gamla verkstadsbyggnaden			
Ålands yrkesskola			
Installation av köksvaruhiss m.m.			
Renovering av dusch- och omklädningsrum			
Renovering av el- och svetsverkstad			
Ålands vårdinstitut			
Sanering och ombyggnad			
Ålands museum			
Förnyande av viss taktäckning			
Förnyande av viss belysning i utställningssalarna			
Ålands försöksstation			
Kylrum förnyas			
Allhallen i Eckerö			

Byggnadsprojekt	År 2010	År 2011	År 2012
Erforderliga standardhöjande investeringar			
Övriga mindre reparationer och åtgärder			
Sammanlagt för dessa projekt	1,6 me	2,7 me	1,6 me
Utvecklande av Bomarsund		1,0 me	2,0 me
Utvecklande av Kastelholms kungsgård			
Ombyggnad av Jan Karlsgården		0,2 me	
Kortruttsinvesteringar		1,0 me	
Ålands sjöfartsmuseum, totalkostnad 10,4 me	3,1 me	6,4 me	
Uppskattad volym	**10,8 me**	**18,3 me**	**16,2 me**
Kommunernas byggnadsprojekt			
Brändö kommun			
Reningsverk	0,6 me		
Eckerö kommun			
Ombyggnad av Skagvägen			0,1 me
Grundförbättring av Skeppsviksvägen		0,1 me	
Reningsverk	0,2 me		
Vatten-och avloppsledning till Torp	0,1 me	0,2 me	
Avloppsprojekt Böle II			0,1 me
Avloppsprojekt Notviken			0,1 me
Ombyggnadd av skolans hyreshus		0,2 me	
Finströms kommun			
Vägar och kommunalteknik på nytt bostadsområde		0,1 me	0,1 me
Grundförbättring av Gibbölevägen			0,1 me
Sluttäckning av deponi		0,4 me	
Nybyggnad av skyddsrum för daghem,simhall och Godbyhallen			0,1 me
Föglö kommun			
Grundförbättring och ytbeläggning av Sintingvägen		0,1 me	
Nybyggnad av kommunalväg till Sintingsområdet			0,2 me
Ytbeläggning av Skogboda kommunalväg			0,2 me
Geta kommun			
Kommunens vägnät			0,1 me
Reningsverk		0,1 me	
Hammarlands kommun			
Avlopp i Frebbenby och Mörby		0,1 me	0,1 me
Avlopp i Torp			0,2 me
Tillbyggnad av daghemmet		0,6 me	0,9 me
Kommunalteknik till Öra			0,3 me
Jomala kommun			
Tillbyggnad av gymnastiksal			0,1 me
Kumlinge kommun			
Reningsverk samt utbyggnad av avloppsnät	0,1 me	0,1 me	
Arbeten på Kastörens bostadsområde	0,1 me	0,1 me	
Kökar kommun			
Avloppsreningsverk och ledningsnät i Hellsö	0,1 me	0,2 me	
Lemlands kommun			
Närvärmenät	0,1 me		

Byggnadsprojekt	År 2010	År 2011	År 2012
Förlängning av Lembötevägen	0,1 me	0,1 me	
Ytbeläggning av Haddnäsvägen	0,1 me		
Om- och nybyggnad av gymnastiksal	0,2 me		
Lumparlands kommun			
Byggande av hyresbostäder		0,3 me	
Renovering av ungdomslokalen Furuborg		0,1 me	
Mariehamns stad			
Stadshuset, förnyande av avlopp		0,2 me	
Stadshusets yttertak	0,3 me		
Daghemmet Nyängen		0,9 me	
Trobergshemmets om- o tillbyggnad etapp I	4,3 me		
Trobergshemmets om- o tillbyggnad etapp II		6,2 me	3,6 me
Planering av äldreboende			0,2 me
Ytternäs skola, om och tillbyggnad		1,7 me	
Övernäs låg-och mellanstadieskola, om- och tillbyggnad	0,2 me	0,2 me	6,0 me
Övernäs låg- och mellanstadieskola - VVS-sanering	0,4 me		
Strandnäs högstadieskola, ombyggnad av kök	0,1 me	0,1 me	0,6 me
Entrépaviljong till Pommern			0,2 me
Hoppgrop, Bollhalla	0,4 me		
Konstgräsplan		0,6 me	
Skateboardramper			0,3 me
Kättingparken		0,1 me	
Elverksgatan-Neptunigatan projektering	0,3 me		
Norragatan-Nygatan projektering		0,1 me	
Ålandsvägen ombyggnad	0,1 me	0,5 me	0,8 me
Storgärdan gatubyggnad		0,6 me	
Gatuavdelningen,nya bostadsområden			0,5 me
Hamngatan,gatubelysning		0,1 me	
Lotsgatan			0,4 me
Ospecificerat gator	0,1 me		
Återuppbyggnad av parker vid KK-huset		0,5 me	
Konstverk,hamnverket		0,1 me	
Västra hamnen, belysning		0,2 me	
Västra hamnen kaj 5	0,7 me		
Västra hamnen breddning av hamnområde	0,1 me		
Västra hamnen ombyggnad av Vikingterminalen			5,5 me
Västra hamnen hydraulisk bilramp kaj 6		0,4 me	
Västra hamnen landgångar kaj 6			1,0 me
Småbåtshamnar			0,2 me
Vattenledning till Österns		0,1 me	
Vattenledning till nya bostadsområden			0,1 me
Avloppsledning till nya bostadsområden			0,1 me
Dagvattenledning till nya bostadsområden			0,1 me
Pumpstationer Korrvik-Horelliområdet			0,2 me
Saltviks kommun			
Ombyggnad och renovering av brandstation			0,2 me
Byggande av servicebostäder	0,5 me		

Byggnadsprojekt	**År 2010**	**År 2011**	**År 2012**
Tillbyggnad av vårdhemmet Sunnanberg	0,5 me		
Utbyggnad av avloppsnät, Laby-Nääs			0,2 me
Utbyggnad av avloppsnät, Ödkarby-Laby		0,2 me	
Utbyggnad av avloppsnät längs Vandöfjärdens östra strand		0,1 me	
Sottunga kommun			
Ingen investering över 0,1 me			
Sunds kommun			
Om- och tillbyggnad av Tallgården	2,0 me		0,5 me
Om- och tillbyggnad av Tosarby daghem	0,1 me		
Utbyggnad av avloppsnät	0,2 me	0,3 me	0,3 me
Vårdö kommun			
Vattendistributionsledningar	0,1 me	0,1 me	
Värmecentral	0,1 me		
De Gamlas Hem			
Ingen investering över 0,1 me			
Ålands Omsorgsförbund			
Boende i Kattby, Hammarland		0,7 me	0,7 me
Norra Ålands högstadiedistrikt			
Grundrenovering av skollbyggnaden	0,1 me	0,2 me	0,2 me
Södra Ålands högstadiedistrikt			
Ingen investering över 0,1 me			
Uppskattad volym			
	12,3 me	**17,0 me**	**24,6 me**

Uppskattad volym - landskapet	10,8 me	18,3 me	16,2 me
Uppskattad volym - kommunerna	12,3 me	17,0 me	24,6 me
Uppskattad totalvolym	**23,1 me**	**35,3 me**	**40,8 me**